

62937

T.C.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ

YENİÇAĞ TARİHİ ANABİLİM DALI

1158-1159 (1745-1746) TARİHLİ
ÜSKÜDAR SİCİLİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman:

Doç.Dr. İdris BOSTAN

Hazırlayan:

Erdal KILIÇ

İstanbul 1997

61937 61937

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	I
BİBLİYOGRAFYA	II
ÖNSÖZ	VI
GİRİŞ	VII

BİRİNCİ BÖLÜM

I. ŞER'İYE SİCİLLERİNDE BULUNAN BELGE ÇEŞİTLERİ	XI
A. Kadı Tarafından Yazılan Belgeler	XI
a. Huccetler	XI
b. İ'lâmlar	XII
c. Ma'rûzlar	XIV
d. Mîrâseleler	XIV
e. Tereke Defterleri	XV
B. Başka Makamlardan Gönderilen ve Kaydedilen Belgeler	XV
a. Fermanlar	XV
b. Sadrâzam, Beylerbeyi ve Kazasker Buyruhduları	XVI
c. Tezkireler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar	XVI

İKİNCİ BÖLÜM

I. ŞER'Î MAHKEMELER VE ÜSKÜDAR KADILIĞI	XVIII
A. Şer'î Mahkemelerin Özellikleri	XVIII
B. Üsküdar Kadılığı Mahkemesi	XXIII
C. Üsküdar Kadılığı ve 415 nr.lı Sicili	XXIV
II. 1158-59 (1745-46) TARİHLİ SİCİLE GÖRE ÜSKÜDAR'DA SOSYAL VE EKONOMİK DURUM	XXVI
a. Borçlu ve Alacaklı Davaları	XXVI
b. Rehin ile İlgili Davalar	XXVII

c. Gedik Davaları	XXVIII
d. Vakıflarla İlgili Davalar	XXIX
e. Mehir ve Nafaka Davaları	XXX
f. Mülk Sahipleri ve Kiracılar Arasındaki Davalar	XXXI
g. Mîras Davaları	XXXII
h. Mahalleden İhrâc Davaları	XXXIII
ı. Sirkat (Hırsızlık) Davaları	XXXIV
i. Cârîye ile İlgili Davalar	XXXIV
j. Hâneye Tecâvüz ile İlgili Davalar	XXXV
k. Fısk ve Fesâd ile İlgili Davalar	XXXV
l. Müezzîn ve İmam Meşrûtası ile İlgili Davalar	XXXVI ✓
m. Tereke Davaları	XXXVI
n. Timar ile İlgili Davalar	XXXVII
o. Sözlü ya da Fiili Saldırı-Tecavüz Davaları	XXXVIII
ö. İfal, İfk ve İftira Davaları	XXXIX
p. Kavga ve Yaralama Davaları	XXXIX
r. Esnaf ile İlgili Davalar	XL
III. SİCİLDE YER ALAN KONULARDAN ÖRNEKLER	XLII

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

415 NUMARALI ÜSKÜDAR MAHKEMESİ ŞER'İYE SİCİLİNİN METNİ	1 - 187
İNDEKS	188 - 192

KISALTMALAR

vb. ____:	ve benzeri
vs. ____:	ve saire
yy. ____:	yüzyıl
H. ____:	hicri
M. ____:	miladi
sy. ____:	sayı
s. ____:	sayfa
vd. ____:	ve devamı
vr. ____:	varak
nr. ____:	numara
çev. ____:	çeviren
AÜ ____:	Ankara Üniversitesi

BİBLİYOGRAFYA

- AKGÜNDÜZ, Ahmet, *İslam Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi*, Ankara 1988.
- _____, *Şer'îye Sicilleri. Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, I, İstanbul 1988.
- BAKIRCAN, İsmail, *İstanbul Kadılığı 94 Numaralı Şer'îye Siciline Göre 1807-1808 Senelerinde İstanbul'da Sosyal ve İktisadî Hayat*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1991.
- BARKAN, Ö. Lütfi, "Edirne Askerî Kassamına Ait Tereke Defterleri (545-1659)", *Belgeler*, III/5-6, İstanbul 1966, s. 1-497.
- _____, "Timar", *İslam Ansiklopedisi*, XII, 286-333.
- BAYINDIR, Abdülaziz, *İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İstanbul 1986.
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, *Hukuk-ı İslamiyye ve İstilahat-ı Fıkhiyye Kamusu* İstanbul 1985, c. 2.
- ÇETİN, Osman, *Sicillere Göre Bursa'da İhtida Hareketleri ve Sosyal Sonuçları (1472-1909)*, Ankara 1994.
- DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara 1984.

- DÖNDÜREN, Hamdi, *Delilleriyle İslam Hukuku Şahıs, Aile ve Çözümlü Miras*, İstanbul 1983.
- ERDER, Leila - FAROQHI, Suraiya, "Population Rise and Fall in Anatolia 1550-1620", *Middle Eastern Studies*, 15/3, October 1979, s. 322-345.
- ERGENÇ, Özer, "Osmanlı Şehrinde Esnaf Örgütlerinin Fizik Yapıya Etkileri", *Türkiye'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi (1071-1920)*, *Birinci Uluslararası Türkiye'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi Kongresi Tebliğleri*, Ankara 1980, s. 103-109.
- _____, *Osmanlı Klasik Dönemi Kent Tarihçiliğine Katkı XVI. Yüzyıl'da Ankara*, Ankara 1995.
- ERSOY, Osman, "Şer'îye Sicillerinin Toplu Katoloğuna Doğru (Adana Şer'îye Sicilleri)," *A.Ü. Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, XXI/3-4, ., Ankara 1963, s. 33-65.
- FAROQHİ, Süraiya, *Osmanlı'da Kentler ve Kentliler, Kent Mekânında Ticaret Zanaat ve Gıda Üretimi 1550-1650*, (Çev. Neyyir Kalaycıoğlu), İstanbul 1994.
- _____, "Onaltıncı ve Onyedinci Yüzyıl Kadı Sicillerinde Kayd Olunan Ev Satışlarıyla İlgili Belgelerin Şekil Açısından Değişimi", *Tarih Boyunca Paleografya ve Diplomatik Semineri*, İstanbul 1986, s. 201-210.
- _____, *Hacılar ve Sultanlar (1517-1638)*, (Çev. Gül Çağalı Güven), İstanbul 1995.
- FEKETE, L., "XVI. Yüzyılda Bir Türk Efendisinin Evi", (Çev. S. Karatay), *Belleten*, XXIX/116, Ankara 1965, s. 615-638.

- HALAÇOĞLU, Yusuf, "Şer'iyeye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru (Adana Şer'iyeye Sicilleri)", *Tarih Dergisi*, sy. 30, İstanbul 1976, s. 99-108.
- İLGÜREL, Mücteba, "Şer'iyeye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru." *Tarih Dergisi*, sy. 28-29, İstanbul 1975, s. 123-166.
- İNALCIK, Halil, *The Ottoman Empire: Conquest, Organization and Economy*, London 1978, s. 211-228.
- _____, "The question of the emergence of the Ottoman State" *Studies in Ottoman Social and Economic History*, London 1985, s. 71-79.
- JENNINGS, C. Ronald, "Loans and Credit in Early 17th Century Ottoman Judicial Records", *Journal of the Economic and Social History of the Orient*, XVI, 1973, s. 168-216.
- _____, "Limitations of the Judicial Powers of the Kadı in 17th Century Ottoman Kayseri", *Studia Islamica*, L, 1979, s. 151-184.
- _____, "Women in Early 17th Century Ottoman Judicial Records - The Sharia Court of Anatolian Kayseri", *Journal of Economic and Social History of the Orient*, XVIII, 1975, s. 53-114.
- KARAMAN, Hayreddin, *Mukayeseli İslâm Hukuku*, İstanbul 1991, II.
- KURT, İsmail - AYDIN, Bilgin, "Üsküdar ve Çevresi Tarihinin Yeni Kaynakları: Valide Camiinde Bulunan Siciller," *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, sy. 101, İstanbul 1996, s. 205-215.
- KURT, İsmail, *Para Vakıfları Nazariyat ve Tatbikat*, İstanbul 1996.

- KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, İstanbul 1994.
- _____, *Osmanlılarda Narh Müessesesi ve 1640 Tarihli Narh Defteri*, İstanbul 1983.
- ONGAN, Halit, *Ankara'nın I Numaralı Şer'iyeye Sicili (991-992) 1583-1584*, Ankara 1958.
- ÖZDEĞER, Hüseyin, *(1463-1640) Bursa Şehri Tereke Defterleri*, İstanbul 1988.
- ÖZKAYA, Yücel, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı*, Ankara 1985.
- PAKALIN, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, İstanbul 1993, I-III.
- RAYMOND, Andre, *Osmanlı Döneminde Arap Kentleri*, (Çev. Ali Berktaş), İstanbul 1995.
- SENCER, Muzaffer, *Osmanlı Toplum Yapısı*, İstanbul 1982.
- SENG, Yvonne J., *The Üsküdar Estates (Tereke) As Records of Everyday Life in an Ottoman Town 1521-1524*, Yayınlanmamış doktora tezi, Şikago Üni., Diyanet İslam Ansiklopedisi Ktp., nr. 26731, Şikago 1991.
- SERTOĞLU, Midhat, *Osmanlı Tarih Lûgati*, İstanbul 1986.
- TABAKOĞLU, Ahmet, *Türk İktisat Tarihi*, İstanbul 1994.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilâtı*, Ankara 1988.

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti, içinde bulunduğu coğrafi yapının getirdiği imkanlarla adeta bir milletler mozayîği olma vasfını taşımaktadır. Bu mozayik bünyesinde barındırdığı milletlerin sosyal yaşamlarında meydana gelen huzursuzlukların, hukuki anlaşmazlıkların bir ayna misali yansıması ve ifadesi olan şer'îye sicilleri, muhteva yönünden de birçok ilim dalının faydalanmasına fırsat tanıyan bir hazine niteliğindedir.

Tarihimizin bütünüyle kuşatıcı bir biçimde yer aldığı şer'îye sicilleri, Osmanlı Devleti'nin ictimâî yapısının ve hukuk tarihinin aydınlatılıp ortaya konulması, Türk aile yapısı ve törelerinin işlerliğinin gözler önüne serilmesi, müslüman-gayrimüslim şahıslara ait teferruatlı bilgilerin ışığında en küçük olayları bile tüm canlılığıyla ortaya koyması hasebiyle Osmanlı Tarihi araştırmacıları için vazgeçilmez kaynaklar arasında yer almaktadır.

Bu araştırmada; kaynakların gün ışığına çıkarılma çalışmalarına mütevazî bir katkıda bulunmak amacıyla İstanbul Müftülüğü Şer'îye Sicilleri Arşivi'nde 415 numara ile kayıtlı Üsküdar'a ait sicilin transkripsiyonu ve ilmi tahlili yapılmak sûretiyle üç bölüm olarak hazırlanmıştır.

Birinci bölümde; Şer'îye Sicilleri'nde yer alan belge çeşitlerinin kısaca tahlili üzerinde durulmuştur.

İkinci bölümde; Şer'î Mahkemeler ve Üsküdar Kadılığı hakkında özet bir bilgi verildikten sonra sicilin tanıtımı ve değerlendirilmesi yapılarak sicilde yer alan konulardan örnekler verilmiştir.

Üçüncü bölümde ise; metnin transkripsiyonu ve indeksi yer almaktadır.

Sözlerimi bitirirken, tezin tesbiti ve hazırlanmasında yardımcı olan hocam Prof.Dr. Mustafa Çetin Varlık'a ve transkripsiyonlu metnin kontrolü sırasında karşılaşılan güçlüklerin çözümlenmesinde yardım ve tavsiyelerini esirgemeyen hocam Doç.Dr. İdris Bostan'a ve emeği geçen dostlarıma teşekkürü ödenmesi gereken bir borç bilirim.

GİRİŞ

Osmanlı toplumunun siyâsî, iktisâdî, sosyal ve dînî hayatının etkili biçimde yorumlandığı şer'îye sicilleri¹, belde halkının birbirleriyle olan münasebetlerinin de en güzel bir şekilde yansıtıldığı belgeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Osmanlı adli² teşkilatının kadiya yüklediği görevler ve devlet teşkilatı içerisinde şer'î mahkemelerin üstlendiği sorumluluk, sicilleri, sadece fertler arasındaki hasmane ilişkilerle alakalı kayıtlar ihtivâ eden belgeler olarak sınırlamamakta, bilakis hayatı her yönüyle kuşatıcı kayıt zenginliğine sahip kılmaktadır.

Şer'îye Sicilleri, mahallî tarihler için olduğu kadar, Osmanlı Devleti'nin ictimâî yapısı hakkında da geniş ölçüde fikir edindiğimiz belgeler arasındadır. Bugün tarihçilerin en çok kullandığı malzemeler arasında yer alan Sicil Defterleri'nin bir kısmı İstanbul Müftülüğü'nde³, bir kısmı da Ankara Etnoğrafya Müzesi'nde ve Milli Kütüphane'de toplanmıştır. Yakın zamana kadar çeşitli şehir ve kasabalarımızın müze ve kütüphanelerinde bulunan⁴ siciller artık Kültür Bakanlığı'nun çalışmaları ile Ankara'da Millî Kütüphane'de bir araya getirilmiştir.

-
- ¹ Şer'îye mahkemeleri tarafından tutulan bu siciller, Sultan II. Abdülhamid'in emriyle şeyhülislâmlık makamına girişte, sağda müstakil, iki katlı bir bina (1310h./1892 m.) yaptırıldıktan sonra, buraya çeşitli yerlerden getirilmiş ve mahkeme sırasına göre muhafaza altına alınarak "Şer'îye Sicilleri Arşivi" oluşturulmuştur. Burada, 888-1343 yılları arasını kapsayan toplam 9872 adet sicil mevcuttur. Ayrıca, çeşitli müze ve kütüphanelerde bulunan şer'îye sicilleri değişik miktarlarda olup bunların kısmî ve toplu katalogları hazırlanarak yayınlanmıştır. Sicillerin toplu kataloğu için Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı'nca neşredilen Ahmet Akgündüz'ün *Şer'îye Sicilleri (2)* adlı eserine bakılabilir.
- ² "Lüzûmu hâlinde başvurulabilecek kalıcı ve güvenilir kayıtların temini için adlî sicil defterleri imparatorluk sathındaki bütün mahkemelerde derlenmiştir" (Ronald Jennings, "Loans and Credit in Early 17th Century Ottoman Judicial Records", *Journal of the Economic and Social History of the Orient*, XVI, 1973, s. 169).; "Osmanlı mahkemesi, Padişah kanunlarının İslâm şeriatı ile beraber tatbik edilmesine rağmen herşeyden evvel bir şeriat mahkemesi idi" (Jennings, *Loans and Credit*, s. 170).
- ³ Şer'îye Sicilleri Arşivi malzemeleri büyük bir yekûn teşkil etmesi hasebiyle ve aidiyeti cihetiyle yerinde bırakılmıştır.
- ⁴ Mücteba İlgürel, "Şer'îye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru". *Tarih Dergisi*, sy. 28-29, İstanbul 1975, s. 123 vd.; Yusuf Halaçoğlu, "Şer'îye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru (Adana Şer'îye Sicilleri)", *Tarih Dergisi*, sy. 30, İstanbul 1976, s. 99 vd.

Hukuk tarihimizin aydınlatılıp ortaya konulması, Osmanlı Devletinin sosyal ve ekonomik hayatının daha anlaşılır bir şekilde gözler önüne serilmesinde kadı mahkemelerinde alınan kararların yazılı olduğu şer'îye sicilleri büyük bir önem arz etmektedir⁵. Bu mahkemelerin kararlarını ihtivâ eden şer'îye sicilleri tetkik edilmedikçe bilhassa XV. ve XX. yüzyıllar arasını incelemek amacıyla yapılan hukuk, iktisat ve sosyoloji araştırmalarının vereceği bilgiler yetersiz, ulaşılabacak sonuçlar ise kifayetsiz olacaktır⁶. Tüm bunların yanısıra; müze, kütüphane ve arşiv yönünden gerçekten zengin kaynaklara sahip olan ülkemizde bahsi geçen kurumlarımızda bulunan eserlerin basılı kataloglarının az oluşu ya da hiç olmayışı ilmî araştırmalarda gerekli belgelerin hepsinden faydalanma imkanlarını azaltmaktadır. Böylece araştırmacılar belge azlığının değil, bibliyografik kontrol yetersizliğinin güçlükleriyle uğraşmak zorunda kalmaktadır⁷. Bu gerçek de olayın vehâmetini bir başka açıdan gözler önüne sermektedir.

Kadı sicilleri, yargının yanı sıra, kamu hizmetlerini de îfa yetkisine sahip olan kadıların verdikleri kararların, tuttukları zabıtların, merkezden gelen fermân, buyruldu gibi tahriratın da yazıldığı tarihi vesîkalar manzumesidir⁸.

Osmanlı dönemi kadıların uzmanlık alanı; ağır suç davaları, medenî hukuk ve kişisel statü ile ilgili davalar (miras, boşanma), ekonomik (meslek loncaları, ticari işlemler) ve haliyle kent idaresine ilişkin tüm sorunları kapsamaktadır. Mahkeme kayıtlarının incelenmesinde sağlanacak ilerlemeler, bu etkinliğin ilkelerini, yöntemlerini ve sonuçlarını aydınlatacaktır. Yeni bir inşaat gündeme geldiğinde, kadı ulaşımı engelleyip engellemediğini denetlemektedir⁹. Bu durum şehir ve kasabalarla ilgili çelişkili beyanata¹⁰ bir açıklık getirebileceğinden büyük bir önem arz eder.

5 Ahmet Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, İstanbul 1988, I, 11.

6 Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 11.

7 Osman Ersoy, "Şer'îye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", *Dil-Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, XXI/3-4, Ankara 1963, s. 33 vd.

8 Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 12.

9 "Yeni açtırılan bir kapının komşuların mahremiyetini bozmadığından emin olmak için soruşturma yaptırır. Komşuların isteği üzerine, kötü durumdaki bir yapının bitişik evler açısından tehlike oluşturup oluşturmadığına bakar. Bir mahallede kurulması tasarlanan dikim atölyesinin gürültüye neden olacağı

Osmanlı Devleti'nin idârî, siyâsî ve iktisâdî yapısının ortaya konulması da, şehir tarihleri ve mahallî hayâta dâir yapılan araştırmalarda kullanılacak ve kültür tarihimize¹¹ ışık tutacak olan bu defterlerin iyi bir şekilde tetkiki ile mümkün olacaktır. Tarihi şahsiyetlerin biyografilerinin¹² yazılmasında faydalanılan siciller aynı zamanda şehrin dönem içerisindeki yerleşim planını¹³, meydana gelen yangınları, kitabesi bile olmayan birçok eserin tamir tarihini ve tamirde kullanılan malzemeleri vermesi¹⁴ bakımından da önemlidir.

Haritalar ve tapu tahrir¹⁵ defterlerinden tespit edilebilen yer adlarının yanısıra şer'îye defterlerinden de ilgili bölgenin mahalle ve sokak adlarını tesbit etmek mümkün olmaktadır.

Yine bu defterlerle; âile hukûku, Türk âile yapısı ve törelerin nasıl işlediği, yalnız erkeğe âit olduğu sanılan boşanma hakkının hangi şartlar muvâcehesinde kadın tarafından ne şekilde kullanıldığı ortaya konulup hukuk araştırmalarına da ışık tutularak bugüne kadar Osmanlı hukûku hakkında yapılagelen kasıtlı, çarpık yorumlara son verilebilecektir.

Siciller harp tarihimiz bakımından da istifâde edilebilecek başlıca belgeler arasında yer alır. Savaş gibi olağanüstü durumlarda merkezden yazılan emirler çerçevesinde asker sevki,

konusundaki bir şikâyeti soruşturma sonrasında reddeder vb.” (Andre Raymond, *Osmanlı Döneminde Arap Kentleri*, (Çev. Ali Berktaş), İstanbul 1995, s. 82-83).

10 “17. yüzyılın ikinci yarısında Anadolu’yu gezen Evliya Çelebi ziyaret ettiği pek çok yerin bina sayısını vermiştir. Onun kimi rakamlarının çok abartılı olduğu doğrudur; fakat başka bazı alanlarda şaşırtıcı ölçüde bilgili olduğunu göstermiştir. Genellikle Çelebi’nin gördüğü kasabalarla ilgili rakamları, 16. yüzyıl “sonlarındaki tahrir defterlerinde kayıtlı olandan daha yüksek bir nüfus oranını gösterir” (Leila Erder and Suraiya Faroqhi, “Population Rise and Fall in Anatolia 1550-1620”, *Middle Eastern Studies*, 15/3, October 1979, s. 338).

11 L. Fekete, “XVI. Yüzyılda Taşralı Bir Türk Efendisinin Evi”, (Çev. S. Karatay), *Belleten*, XXIX/116, Ankara 1965, s. 617 vd.

12 Halit Ongan, *Ankara'nın I. Numaralı Şer'îye Sicili*, Ankara 1958, s. XI.

13 Özer Ergenç, “Osmanlı Şehrinde Esnaf Örgütlerinin Fizik Yapıya Etkileri”, *Türkiyenin Sosyal ve Ekonomik Tarihi (1071-1920), Birinci Uluslararası Türkiye'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi Kongresi Tebliğleri*, Ankara 1980, s. 104-105.

14 Abdülaziz Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İstanbul 1986, s. 3.

15 “Mevcut arazinin ortalama iktisadi kapasitesini hesaplamaya, böylelikle vergi ödeme ve sipahi temini hususundaki durumunu hazineye iletmeye matuftur” (Erder and Faroqhi, “Population Rise and Fall in Anatolia 1550-1620”, *Middle Eastern Studies*, 15/3, s. 328).

sipahilerin maiyyetlerindeki askerlerle beraber belirlenen zamanda tayin edilen yerde toplanmaları ve ordunun ihtiyacı olan levazımatın tedârik edilmesine dâir bilgileri de kapsamaktadır¹⁶.

Şer'îye sicillerinin, bilinen mahkeme vukûatının dışında çok farklı konuda kayıtlar ihtivâ ettiği de bilinmektedir. Bu kayıtlar arasında ihtidâ i'lâmlarının sayısı büyük bir yekün tutmaktadır. İhtida¹⁷ olaylarının sicillere intikâli ise doğrudan ya da dolaylı bir şekilde olmuştur¹⁸.

Tarihimizin her yönüyle kuşatıcı bir biçimde mündemiç olduğu şer'îye sicilleri; zaman içerisinde değişik sebepler ve ihmalkarlıklar neticesinde Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki mühimme ve şikayet defterleri serisinde yitik ve çürümeler neticesinde meydana gelen boşlukları doldurması hasebiyle de bir kez daha önem ve itibarını ihlas ettirmektedir¹⁹.

Şer'îye sicilleri sadece müslümanlarla ilgili değil, gayrimüslimlerle ilgili kayıtları da ihtivâ etmektedir. Böylelikle müslüman-gayrimüslim ilişkilerini sağlıklı bir şekilde sicillerde bulmak mümkün olmaktadır. Kısaca baştafta da ifade edildiği üzere, Osmanlı Devleti topraklarında yaşayan insanların evlenme, boşanma, mîras, vasiyet, vekâlet, kefâlet, ortaklık, alışveriş gibi çeşitli kesitlerle şer'îye sicillerinde yer alabilmelerinin mümkün olması, bizim, Osmanlı toplumunun siyâsî, iktisâdî, sosyal ve dînî hayatını çok etkili ve sağlıklı bir şekilde sicillerden takip edebilmemize imkan tanımaktadır.

16 Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 11.

17 "H.A. Gibbons Osmanlı devletinin demografik, kültürel ve kurumsal kaynaklarına yönelik esaslı sorulara cevap olarak bir "ihtidâ" teorisi sunmaktadır. Bu teori umûmî tarih kitaplarında geniş ölçüde popülerlik kazanmışsa da sahalarında mütehassıs ve filoloji müktesebâtı olan M. F. Köprülü, P. Wittek ve F. Giese gibi tarihçilerin eleştirileri karşısında savunmasız kalmıştır" (Halil İnalçık, "The question of the emergence of the Ottoman State" *Studies in Ottoman Social and Economic History*, London 1985, s. 71).

18 Osman Çetin, *Sicillere Göre Bursa'da İhtida Hareketleri ve Sosyal Sonuçları (1472-1909)*, Ankara 1994, s. 2.

19 İlgürel, *Şer'îye Sicillerinin Toplu Katoluğuna*, s. 123.

BİRİNCİ BÖLÜM

I. ŞER'İYE SİCİLLERİNDE BULUNAN BELGE ÇEŞİTLERİ

Şer'îye sicili defterlerinde mevcut bulunan yazılı belgeler; kadıların bizzat kendilerince yazılan kayıtlar, —huccetler, i'lâmlar, ma'rûzlar, mürâseleler, tereke defterleri— ve kadılarca inşa edilmeyen fakat kendilerine hitâben gönderildiği için sicile kaydedilen fermânlar, buyruhdular ve diğer hüküm çeşitleri olarak iki ana grup altında toplanır²⁰.

A. Kadı Tarafından Yazılan Belgeler

Şer'îye sicillerindeki kayıtların % 90'ını bu gruba dahil olan belgeler oluşturmaktadır. Bundan dolayı konuyla ilgili belge çeşitlerini daha yakından tanımak ve fonksiyonlarını bilmek gerekir. Aksi takdirde sicillerdeki kayıtların mânâ ve maksadı tam olarak anlaşılmaz²¹.

a. Huccetler

Sözlükte senet, vesîka, delil manalarını taşıyan huccet; Osmanlı diplomatiğinde de şer'î mahkemeler tarafından verilen fakat i'lâmdan farklı olarak hüküm ihtiva etmeyen sadece kadı huzurunda iki tarafın anlaşmaya vardıklarına dair kadının tasdikini taşıyan bir belgedir²². Belge taraflardan birinin ikrarını ve diğerinin de bu ikrarı tasdikini havi, üst tarafında bunu düzenleyen kadının mühür ve imzasını taşıy nitelikte idi. Eskiden, şeri'at mahkemesinden verilen bir hak veya bir sahiplik gösteren resmî vesika ve belge

²⁰ Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 20.

²¹ Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 20-21.

²² Mübahat Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, İstanbul 1994, s. 350.

niteliğindeki hucceti mahkemenin tanzim edip ilgili şahsın eline vermesi ve bir suretini de sicil defterine kaydetmesi, o konudaki hukûki çekişmenin vaki olmayacağına, olursa da hucceti elinde bulundurmanın lehinde karar verileceğini ifade etmekte idi²³.

Huccetler; nikâh, talak, talak-ı bâin, muhâlaa, fesh-i nikâh, mehir, nafaka, terbiye velâyeti, vasî ta'yîni, köle azâdı, satış akdi, ferağ, bey-i vefâ, şüf'a, bağışlama, vedîa, rehin, istihkâk, ikrâr, havâle, şehâdet, kefâlet, şirket, vekâlet, kısas, diyet, sulh, ibrâ ve iflas gibi konuları kapsar²⁴.

Nevi şahsına münhasır bir huccet çeşidi de vakfiyelerdir. Gerek üslup, gerekse içeriği bakımından diğerlerinden ayrılırlar. Vakfiye, vakıf hükmi şahsiyetinin tüzüğü mesabesinde olan ve farâzî bir dava neticesinde mahkemece onaylanan yazılı belgedir²⁵.

b. İ'lâmlar

Sözlükte bildirme²⁶, bildirilme, anlatma²⁷ anlamına gelen i'lam; hukuk terimi olarak ise, bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren belgeyi ifade eder²⁸.

İ'lâm belgelerini diğer şer'îye sicili belgelerinden ayıran en önemli özellik, hâkimin verdiği kararı ihtivâ edışıdır. Bu durumda hâkim kararını ihtivâ eden her belge i'lamdır; huccet, ma'rûz veya bir başka belge çeşidi değildir. Lakin örfî anlamda altında kadının imza ve mührünü taşıyan her belgeye, hükmü ihtivâ etsin etmesin i'lam denildiğini, bu nedenle Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki birçok maruzların i'lam diye kayda geçirildiği bilinmektedir²⁹.

23 Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 21.

24 Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 26-27.

25 Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 27.

26 "Eskiden şer'î mahkeme kararları bu isimle anılırdı" (Midhat Sertoğlu, *Osmanlı Tarih Lûgatı*, İstanbul 1986, s. 160).

27 Devellioğlu, *Lûgat*, s. 426.

28 Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili* s. 345.; "İ'lâmla huccet arasındaki fark, huccette şahitlerin huzuriyle görülen dâvada kadının i'lâmı altında şahitlerin imzalarının bulunması ve verilen kararın şer'an sabit olmasıdır. İ'lâmda ise böyle bir hal olmayıp vaki halin yalnız arz ve ifadesidir" (İ.H. Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmîye Teşkilâtı*, Ankara 1988, s. 108).

29 Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 29.

Şer'îye mahkemelerinde hazırlanan bir i'lamda hâkimin imza ve mührü, huccetin tam tersine i'lamın alt tarafında yer alır. Tarafların ve dava yerinin formüle edilmiş ifadelerle tanıtıldığı i'lamda ayrıca davacının iddiası yani dava konusu, davalının cevabı yani karşı davası da zikredilir. İ'lâmda yer alması gereken hususlardan birisi de kararın gerekçesi olan isbat vasıtalarıdır, ki bütün bunlardan sonra hâkim, i'lam metninin sonunda, davanın isbat vasıtalarına göre ayrı ayrı kalıp ifadelerle kararını açıklar³⁰.

Kadılar verdikleri kararları icrânın başı olan pâdişaha ya da sadrâzama i'lam etmek zorundaydı. Bundan dolayı, bilhassa hicri XI. asrın sonlarından itibaren i'lamların karar kısmında “huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu”, “tenbih olunduğu huzûr-ı düstûrânelerine i'lâm olundu” veya “...Mehmed Çavuş iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. el-Emrû li men lehül-emr” ifadeleri kullanılmaya başlanmıştır ve yine bundan dolayı söz konusu tarihten beri i'lamların başında “Marûz-ı dâî-i Devlet-i aliyyeleridir ki...” “Ma'rûz-ı dâî-i devâm-ı ömürleridir ki...” veya benzeri ifadeler kullanılmış ve bazan da i'lamların başında sadece “Ma'rûz” ifadeleri zikredilmiştir. İ'lâmlarda tarihin arapça olarak yazıyla ya da bugünkü tarih atma şekillerine benzer bir biçimde yazıldığını ve daha ziyade “Fî 12 Zilka'de sene 1158” şeklinde kullanıldığını görüyoruz³¹.

Ayrıca i'lamlarda huccetlerde olduğu gibi sonda ve şuhûdül-hal başlığı altında şahitler listesinin verilmesi şart değildir. İsbat vasıtası şahitlik ise i'lamın içinde veya sonunda şahitlerin ismi yazılabilir.

İ'lâmlar; borç ikrarı, alacağın isbatı, karşı tarafa yemin teklifi, alacağın tecili, kefalet, havale ve istihkak, muhayyerlik hakkı, hürriyetin isbatı, tazminatlar, icare, vakıf, evlenme ve boşanma, tazir cezası, iffete iftira, içki içme ve zina cezası, su-i hal, bina keşfi, maktulün keşfi, diyet, kısas, müslüman olma, sulh, Ramazan ayının tesbiti, hırsızlık suçu ve cezası vb. konuları ihtivâ eder.

Yukarıdaki konulardan birine dâir olup da kadının kararını ihtivâ eden bütün belgeler i'lamdır. Başında “ma'rûz” diye yazılmış olması, huccet gibi altında “şuhûdü'l-hâl”

30 Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 31.

31 Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 31,; Metin Kısmı, 1b1.

bulunması veya hiç şahit zikredilmemesi, girizgahda “ma’rûz-ı devlet-i aliyyeleri...” ifadesinin yer alması, onun i’lam olmadığını göstermez. İ’lâm olabilmesi için kadının kararını ihtivâ etmesi yeterlidir³².

c. Ma’rûzlar

Sözlükte arz olunmuş, arz olunan³³ demek olan maruzlar, kadı tarafından bizzat kaleme alındığı halde, onun kararını içermeyen ve hukûkî bir durumun tesbiti açısından hucdet gibi yazılı delil olarak kabul edilmeyen ve sadece kadının icrâ makâmına idârî bir durumu arz ettiği veya halkın icrâ makâmına yahut kadıya hitaben yazdığı şikayet dilekçelerine denir. Kısaca kadının bir üst makama yazdığı bir isteği veya durumun arzını havi yazılı belge ve kayıtlardır³⁴.

Kadı tarafından kaleme alınan maruzların bazen “ma’rûz” diye kaydedilen i’lamlardan farkı, bunların kadının kararını ihtivâ etmesidir³⁵.

d. Mürâseleler³⁶

Mürâsele sözlükte haberleşmek, mektuplaşmak anlamlarına gelir. Kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs yahut makâmlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelerdir. Genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini havi müraseleler veya değişik konulara dâir müraseleler olabilirler³⁷.

32 Akgündüz, *Şer’iye Sicilleri*, I, 32.

33 “Çoğulu ma’rûzattır” (Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, İstanbul 1993, II, 410).

34 Akgündüz, *Şer’iye Sicilleri*, I, 37.

35 Akgündüz, *Şer’iye Sicilleri*, I, 37.

36 “Anadolu ve Rumeli kazaskerleri tarafından kadı ve naiplere ve onlar canibinden nahiye naiplerine tayinleriyle salâhiyetlerini mübeyyin olarak yazılan resmî emirler hakkında kullanılır bir tâbirdir. Kadılar tarafından bir husus hakkında yazılan resmî kağıtlara da mürâsele denirdi” (Pakalın, *Tarih Deyimleri*, II, 621); Metin Kısmı, vr. 13b1, 17a1, 20b1, 30b1, 32a2, 35a4, 41a2, 44a3.

37 Akgündüz, *Şer’iye Sicilleri*, I, 38.

*e. Tereke Defterleri*³⁸

Kadınların yerine getirmekle yükümlü oldukları diğer bir mesele de vefat eden kimselerin gerekli hallerde terekelerine³⁹ el koyup şer'î hüküm ve kaide-lere uygun olarak mîras taksîmini yapıp defterini düzenlemektir. Bu kayıtlar bilinen sicil kayıtları içinde yer alabildiği gibi büyük kadılıklarda bunlar için müstakil defterlerin tahsis edilmiş olduğu da bilinmektedir. Terekeyi paylaştıran kassâma⁴⁰ izâfeten bu defterlere “Kassâm defterleri” de denilir. Askerî sınıfa mensup kimselerin terekelerini taksîm eden Kazasker kassâmı ve mahalli kadılıklarda bulunan beledi kassâmı olmak üzere iki çeşit kassâm vardır.

B. Başka Makâmlardan Gönderilen ve Kaydedilen Belgeler

a. Fermanlar

Pâdişahın yasama ve icrâ yetkisine dayanarak verdiği emirler gönderilmiş olduğu bölgenin siciline kaydedilerek halka duyurulurdu. Bunların kamusal alana dair olanlarının yanısıra özel şahısları ilgilendiren, vazîfe ve timar tefvîzi, ticâret berâtı ve benzeri konulara ilişkin olarak kaleme alınan fermân, berât ve nişân gibi çeşitleri de vardır. Bunlar için

38 “Türk arşivlerinin iktisadî ve içtimâî tetkikleri bakımından büyük bir kıymet taşıdıkları halde henüz kullanılmamış olan vesika koleksiyonları arasında “Kassam” yahud “Tereke Defterleri” diye anılan belgeler mühim bir mevki işgal etmektedir” (Ö.Lütfi Barkan, “Edirne Askerî Kassamına Ait tereke Defterleri (545-1659)”, *Belgeler*, III/5-6, İstanbul 1966, s. 1).

39 “Her nevi hububat ve toprak mahsulleri hakkında kullanılır bir tariftir” (Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri*, III, 460).; “Tarihî Kadı Mahkemeleri'nin karar ve zabıtlarını; huccet, borç senedi veya mukavelelerle merkezden gönderilen emirlerin sûretlerini; örfî tekâlîfe ait vergi ve mükellefiyetlerin halka tevzi cedvellerini; narh fiyatlarına veya esnaf cemiyetleriyle ilgili beledî nizamlara ait kayıtları ihtiva eden Kadı Sicilleri içinde dağıtmık bir halde bulunan ve bazı büyük şehirlerde müstakil defterler halinde tertip ve muhafaza edilmiş olan bu vesikalar, isimlerinden de anlaşılacağı vechile, ölenlerin terkettiği menkul ve gayri menkul her türlü malların ve alacak, borç, vasiyet, hibe... gibi tasarruflarla meydana gelen hakların teferruâtı bir envanteri halindedirler” (Barkan, *Tereke Defterleri*, s. 1).

40 “Eskiden mîras taksimi ile meşgul olan ve mîrâsın şer'î şekilde bölünmesine nezâret eden memur” (Sertoğlu, *Tarih Lûgatı*, s. 180).

ilişkin olarak kaleme alınan fermân, berât ve nişân gibi çeşitleri de vardır. Bunlar için müstakil defterler tutulmadığında sicillere kaydedilirlerdi.

b. Sadrâzam, Beylerbeyi ve Kazasker Buyrulduarı

Küçük bir makâmdan büyük bir makâma veyahut bir şahıs tarafından herhangi resmî bir makâma sunulan kağıt üzerine o makâm sahibi tarafından emir mâhiyetinde yazılan yazı hakkında kullanılır bir tabirdir.

Pâdişahların emirlerine dayanarak sadrâzamlar, bazı hususları kadılara hatırlatabilirlerdi. Buyruldu tarzındaki emirleri vezir⁴¹, beylerbeyi⁴², kaptân-ı deryâ⁴³ ve kazaskerler⁴⁴ de verebilirdi. Değişik sicillerde bu tip kayıtlara rastlanılmaktadır⁴⁵. Buyruldu muhatap olunan makâmın ismiyle başlar, “deyü” veya “buyruldu” kelimeleri ile biter. Sadrâzam buyrulduarında ise başında “ba-sahh” veya sadece “sahh” işareti bulunur.

c. Tezkîreler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar

Şer‘iye sicillerinde yer alan ve kadıların dışındaki makâmlarca kaleme alınan bir diğer belge çeşidi de tezkîreler⁴⁶ ve temessüklerdir⁴⁷. Osmanlı diplomatikasında, daha ziyade

41 “Osmanlı İmparatorluğunda askerî ve idârî salâhiyeti haiz en büyük rütbedeki memur sınıfına verilen isim” (Sertoğlu, *Tarih Lûgati*, s. 358).

42 “Osmanlı Devletinde pek ileri ve itibarlı bir memuriyet ve ona bağlı ünvan. Osmanlılarda ilk zamanlarda birtek Beğlerbeği bulunur ve bütün ordu işlerinden sorumlu olurdu. Hükümdardan sonra sözü en fazla geçen o idi” (Sertoğlu, *Tarih Lûgati*, s. 51).

43 “Osmanlı İmparatorluğu deniz kuvvetlerinin en büyük askerî ve mülkî âmirinin ünvanıdır” (Sertoğlu, *Tarih Lûgati*, s. 171).

44 “Kadıasker tâbirinin kullanıla kullanıla aldığı şekli. Fatih devrinde tekbir makam olup şer‘î hükümleri veren en büyük mercî idi” (Sertoğlu, *Tarih Lûgati*, s. 181).

45 Akgündüz, *Şer‘iye Sicilleri*, I, 44.

46 “Aynı şehir ve kasabada bulunan resmî dâirelerin birinden ötekine ve halkın birbirine yazdıkları kağıt hakkında kullanılır bir tâbirdir” (Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri*, III, 491).; Metin Kısmı, vr. 39b1.

47 “Borç için alınıp verilen kağıt ve istimlâk sırasında alınan hucdet, senet demektir” (Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri*, III, 453).; Metin Kısmı, vr. 42b1, 42b3, 46a3.

üstten alta veya aynı seviyedeki makâmlar arası yazılan ve resmî bir konuyu ihtivâ eden belgelere tezkîre denilmektedir. Aynı şehir ve kasabada bulunan resmî dâirelerin birinden diğerine yazılan yazılara tezkîre, şehirler arasındaki yazışmalara ise tahrirat denirdi. Temessük ise miri arazide ve gayr-ı sahih vakıflar da tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makâm veya şahıslar tarafından verilen belge anlamına gelmektedir. Kısaca tasarruf vesikası anlamına geliyordu ki sonraları tapu tabiri bunun yerine geçmiştir⁴⁸.

48 Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 48.

İKİNCİ BÖLÜM

I. ŞER'İ MAHKEMELER VE ÜSKÜDAR KADILIĞI

A. Şer'î Mahkemelerin Özellikleri:

Şer'î mahkemeler kadıların ve mevâli denilen büyük kadıların buldukları kaza ve şehirlerde mevcut idi. Kadılar şer'î ve hükmi muâmelatta kendilerine verilen berâtlarda gösterilen vazîfeleri görüp Hanefî mezhebi üzere hüküm verirlerdi. Şer'î ve hukûkî tüm muâmelat kadılar tarafından görülürdü. Reaya ile askeri sınıf arasındaki ihtilaf da hükümetin emri ile kadılar tarafından görülür ve verilen hüküm hükümete bildirilerek alınan karara göre tatbik olunurdu.

Şer'î ve hukûkî görevlerinin yanında idârî yönden de önemli işlere bakan kadılara hükümetçe fermân gönderilir ve onlar da gereken cevabı bizzat kendileri hükümete arz ederlerdi. Askerî inzibattan başka bütün devlet işlerinin temini de kadılara âitti. Bundan dolayı kadılar salâhiyet itibarıyla devlet merkezine bağlı vazîfe sahibi idiler. “Ayrıca Kadı'nın hukûkî yetkisinin sınırlarına dâir bir tartışma, hem onun yetki alanını belirlemeye, hem de mevkîsinin bağımsızlığını açıklamaya yarayacaktır”⁴⁹.

Kadılar bu geniş vazîfelerinden dolayı kendilerine gelen hüküm ve fermânları ve bunlara verilen cevapları ve gördükleri çeşitli davalara dâir vermiş oldukları hükümleri kayıt

⁴⁹ “Biz sırasıyla Kayseri Kadısı'nın imparatorluk otoritesi, eyalet otoritesi ve mahallî idârecilerle olan münâsebetlerini ele alacağız. İlk iki hususun tahlîli, önemli ölçüde kadı sicillâtında kayıtlı resmî yazışmaların tetkîki üzerine bina edilmiştir. Buna mukâbil kimi önemli malzemeler ana sicillâttan temin edilmiştir. Mahallî güçlerin tahlîli ise ekseriyetle hukûkî malzemelere dayanmaktadır” (Ronald Jennings, “Limitations of the Judicial Powers of the Kadı in 17th Century Ottoman Kayseri”, *Studia Islamica*, L, 1974, s. 151).; “Aynı zamanda Kayseri'deki kadıların tayin, izin ve nakil işlemlerini, Anadolu'daki tüm kadılar ve kimi imam, mütevellî ve müderrisler üzerinde denetleme yetkisine haiz Anadolu Kadıaskeri idare etmekteydi” (Jennings, *Limitations*, s. 155).

için “sicil”⁵⁰ denilen bir defter tutarlardı. Her kaza, sancak ve vilâyet merkezinde tutulmuş olan Şer’î Mahkeme defterlerinin adedi, yanan ve zayi olanları bir yana bugün onbinleri geçmektedir.

Şer’î sicillerin araştırılıp incelenmesi; vilâyetlerin idârî, askeri, iktisâdî gelişimlerinin ortaya konulması ve belediyecilik açısından büyük bir önem arz etmektedir. Sicillerdeki muhâkemeler hangi kadı zamanında yapılmış ise sicilin sâhifesinin üstüne kadının tayin tarihinden başlayarak infisâline, yani yerinden ya da memuriyetinden ayrılma zamanına kadar devam eder. Bazı kadılar kendi zamanlarına âit müstakil sicil de açarlardı. Her kadı bizzat mevcutsa davayı kendi dinler ve yanında hâkim muâvini olarak kethüdası ile davayı tescil eden yani sicile geçiren katip bulundururdu. Muhzır denilen mübaşirler de mahkeme hademelerindendi.

Mevâli⁵¹ denilen büyük kadılar, ekseriya bizzat tayin oldukları vilâyetlere gitmeyerek kendileri tarafından vekil olmak üzere nâibleri davalara bakarlardı.

Mevleviyeti⁵² haiz kadılıklarda görülen dava askeri muâmelata veya katl ve kısasa taalluk edecek şekilde pek ağır ise hüküm, mahallin valisine arz edilirdi. Kadının verdiği hüküm bizzat vali ile maiyyetindeki iki mutemed adamı tarafından tedkik edildikten sonra tasdik olunursa infaz olunurdu. Eğer valinin meclisi, verilen hükmü tasdik etmez ise evrak, devlet merkezine, kazaskere⁵³ gönderilirdi. Kazasker bu husûsa dâir mutâlaasını Divan-ı

50 “Henüz keşfedilmemiş olsa da siciller Osmanlı ve İslam toplumunda “kadı”nın konumuna dair en iyi kaynak olmasına rağmen bu tetkikin, kaynak yeri, zaman ve kullanılan kaynağın doğasından neşet eden belirli sınırlamalarının bulunduğu itiraf edilmelidir” (Ronald Jennings, “Women in Early 17th Century Ottoman Judicial Records. The Sharia Court of Anatolian Kayseri”, *Journal of Economic and Social History of the Orient*, XVIII, 1975, s. 54).

51 “Vilayet kadılarına verilen isim olup Devriye mevâlisi, Mahreç mevâlisi, Bilâd-ı hamse, Haremeyn, Galata, İstanbul kadıları olmak üzere altı sınıftı” (Sertoğlu, *Tarih Lûgatı*, s. 223).

52 “Eyâlet kadılığı” (Sertoğlu, *Tarih Lûgatı*, s. 224).

53 “1481’den itibaren Rumeli ve Anadolu Kazaskerliği diye ikiye ayrılmıştır. İstanbul kadısı terfi ederse Anadolu Kazaskeri ve o da terfi ederse Rumeli Kazaskeri olurdu. Rumeli Kazaskerlerinin yolu ise Şeyhülislâmlık idi” (Sertoğlu, *Tarih Lûgatı*, s. 181).

hümayuna⁵⁴ arz edip orada tetkik edildikten sonra ya tasdik edilir veya bozularak yeni hüküm verilirdi. Hukûkî davalarda mahkum ve ceza davalarında müttehemin akrabası, verilen hükmü haksız bulursa kazasker veya şeyhülislâma şikayet hakları vardı. Bu suretle dava divanda tekrar tetkik edilirdi. En son karar, divanın verdiği karardı. Eğer Divan-ı hümayun kararı bozarsa, bu hal kadı ve valinin aleyhine olur, onların iktidarsızlıklarına veya bir menfaat mukâbilinde mahkemeden karar çıktığına hükm olunduğu için hükmü verenler kredilerini yitirebilirlerdi⁵⁵.

XVI. asır sonlarında 998 H. (1590 M.) tarihli bir kadı berâtı kadınların şer'î vazifelerini göstermesi açısından mühim bir özellik ifâde etmektedir:

“Kânûn-ı kadîm bu minvâl üzere muharrerdir. Kadı hâkim olup icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i nebevîde... evâmîr ve nevâhi-i ilâhîye mütemessik olup istimâ-ı de'âvî ve fasl husûsunda şer'-i kavimden inhirâf göstermeye ve derâhim ve denânîr-i evkâfı tescilinden gayri eimme-i hanefiyyeden muhtelifun fihâ olan mesâilî kemâ yenbâğî tettebbû' idüp esahh-ı akvâli bulup ânınla amel eyleye ve kütüb ve sicillât ve tezvic-i sıgâr ve sağîre ve kismet-i mevâris-i re'âya ve zabt-ı envâl-i eytâm ve mâl-ı gâib ve azl ve nasb-ı vasi ve kadı ve nâib ve akd-i enkiha ve tenfîz-i vesâyâ ve sâir kazâyâ-yı şer'iyede bi't-tamâm ve'l-kemâl mutasarrıf ve mübâşir olup ol yerin mecmû-ı ahâlisî mevlâna-yı mezbûru kendilere kadı ve hükmünü nâfiz ve câri bilip kazâ-yı şer'iyelerinde rücû-ı mezbûre edip izninden tecâvüz eylemiyeler ve cihet-i kazâ(maaş), kuzât-ı sâlife her neye mutasarrıf olagelmîşler ise bu dahi âna mutasarrıf olup benim devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet göstere ve kismet husûsundan ve gayride emr-i şerîfim bunun üzerindedir ki her müteveffânın vârisleri mâdem ki kismet talep etmiyeler kadınlar varup cebr ile kismet eylemiyeler; şöyle ki veresenin bazı sağîr olsa kıbel-i şer'îden vasî ta'yîn edip sağîrlere âit mîrası huccet edip ve resm-i kismet talep eylemiyeler; ve verese talebiyle kismet olundukta binde on beş akçeden ziyâde alınmaya ve kismet eylediği aruz ve akardan resm alınmaya ve resm-i kismet ziyâde almak için müteveffânın

54 “Osmanlı devletinde bugünkü kabineye muâdil olan teşkilât. Birinci ve ikinci derecedeki siyâsî, idârî, askerî, şer'î ve mâlî işler, her çeşitten şikâyet ve dâvalar hep burada görüşülür ve karara bağlanırdı” (Sertoğlu, *Tarih Lûgatı*, s. 87).

55 Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, s. 108-110.

metrûkatını ziyâdeye tutmaktan hazer edip ehl-i hibre ile göre ve sicillât ve huccet akçelerin ifrât eylemeyip kânûn-ı kadîm üzre sicille yedişer ve sûret-i sicille on dörder ve huccete otuzar ve ümenâ⁵⁶ ve mütevelliler⁵⁷ muhâsebesini ve haraççı⁵⁸ ve resm-i ağnâmcı⁵⁹ defterlerin imzâ için de on ikişer akçe alup ziyâde alanlara sebab-i azl ola ve mûf mültezimlerinin kefillerin kendü bizzat göre küfelânın biz filanız dedikleri gibi midir? ehl-i vukûfdan tamam ma'lûm etmeyince hemân takrîrleri ile yazmaya, sonra hilâf zuhûr ider ise kadiya tazmîn ettirile ve emr-i şerîf veya davâcılar talebleriyle lâzım gelmeyince nâiblerin kurâya ve nevâhiye salıvermeye ve keferi nikâhından resim almaya ve beylerbeyi ve sancakbeyi mektûblarıyla ve kul göndermeleriyle hâric-i kazâda kazıye istima etmiyeler. Ve kadîmden vaz' u nasîhat idenleri ideler, ânlardan mâ'ada kütüb-i tefâsir ve ehâdis istihrâcına kâdir ve vaz' u nasîhata lâıyk olduğuna yedinde temessükü olanlara ettirip mâ'adâyı men' ideler. Ve südde-i sâ'adetime hâkimler irsâl eylediği arzlarına târih yazalar; bu minvâl üzre dokuz yüz doksan bir senesinde kânûn-ı mukarrerdir"⁶⁰.

Yukarıda arz edilen berâtın da anlaşılacağı üzere kadıların şer'î vazîfelerini şöyle özetleyebiliriz: Nikah, izdivac mîras taksîmi, yetim ve mâl-ı gâibin muhafazası, vasi tayin ve azli, vasiyetlerin ve vakıfların hükümlerine riayetlerin nezâreti, cürüm ve cinâyet ve sâir bütün davalar. Hülâsa şer'î ve hukûkî bütün muâmelat kadılar tarafından görülürdü. Kadıların bu şer'î ve hukûkî vazîfelerinin yanında idârî cihetlerden de pek mühim vazîfeleri vardı. Bunları da şöyle özetleyebiliriz: Zahîre ve amele tedârîki, hayvan sevki, menzil emirleri,

56 Emin kelimesinin çoğuludur. Emin, kendisine itimat olunan ve olunabilecek olan kimsedir. Ve imparatorluk teşkilâtında da muhtelif cins memuriyetlere mahsus bir ünvan olarak kullanılmıştır (Sertoğlu, *Tarih Lûgati*, s. 97).

57 "Devletin nezareti altında olmak şartıyla tesis edenin neslinden gelen ve Müteveli denilen hususi şahıslar tarafından idare olunan vakıflar" (Sertoğlu, *Tarih Lûgati*, s. 235).

58 "Bunlar, divana gelen bütün vezirlerin dairelerinde vazife görürler ve sene sonunda biri emin, biri katip olmak üzere iki kişiye bir cizye veya haraç defteri, yâni bu vergiyi ödemekle mükellef olanların isimlerini havi devlet tarafından tasdik olunmuş bir defter ve hizmet ettikleri vezirlerin haslarına ait gelirlerin tahsil defteri verilip mıntıka, mıntıka gönderilirdi. İşte bunların adı Haraççı veya Cizyedardı" (Sertoğlu, *Tarih Lûgati*, s. 135).

59 Koyun ve keçilerden alınan ve devletin halktan şer'î hükümler dışında örfen aldığı vergilerdendir (Sertoğlu, *Tarih Lûgati*, s. 9).

60 Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, s. 85-86.

asker toplanması, iktisâdî işler, mahalli râyice göre eşyaya narh⁶¹ konması. Askeri inzibatdan başka tüm devlet işlerinin temini de kadılara âitti. İdari işler arasında memur ve müderris tayinleri, resmî yapıların keşif ve tamiri, vakıfların muhâsebesi, vakıf binalarının kiraya verilmesi, vakfiyelerin tanzim ve tescili, vakıf mütevellilerinin tevcihi, vergi ve cizyelerin toplanması, esnaf teftişi, nizama uymayan esnafın cezalandırılması, yiğitbaşı ve kethüda tayini, mukataa teftişi, gümrük resmî, ihtida işlemleri, sulh, men, rehn, darb, cerh, diyet, memur tevcihi ve onlara izin verilmesi, vekil tayini, esnaf tesbiti gibi işlemler sayılabilir.

Fakat Osmanlı devlet ve toplumunun köklü bir değişim sürecine girdiği XIX. asırda kaza ve idare alanındaki yetki dağılımı şer'î mahkemeler aleyhine olacak şekilde daralmıştır. Ticâret mahkemeleri kurulmuş, kadıların esnaf üzerindeki denetim hakları mahalli idarelere devredilmiş, vakıfların idaresi Evkâf-ı Hümâyün⁶² nezâretinde toplanmış, Emvâl-i Eytâm⁶³ idaresi kurulmuş, asayiş ve güvenlik Zabtiye Nezâreti tarafından sağlanmış, sonuçta şer'î mahkemelerin bu alanlardaki yetkilerine son verilmiştir.

XIX. yüzyılda şer'î mahkemelerle ilgili bir diğer gelişme de 1894 yılında Bab-ı Meşîhat'ta⁶⁴ şer'îye sicillerine mahsus bir arşivin kurulması olmuştur. Osmanlı Devleti'nde merkezi arşivler kurma düşüncesinin ortaya çıktığı XIX. asrın sonlarına değin mahkeme arşivleri tesis edilememiş ve siciller cami ve medreselerde korunmuş idi. Mahkemelerin idârî faaliyetlerine âit evrak ve defterler ise ya tamamen yok olmuş ya da bilinmezliğe terk edilmiş idi. İstanbul mahkemelerine gönderilen ve şer'îye sicillerine kaydedilen fermân, nişân ve buyruldu gibi belgelerden bugüne kadar tek bir örnek bile bulunamamıştır.

61 “Bir mal veya hizmet için, ilgili resmî makamların tesbit ettiği fiyattır. Günümüzde, ancak ekmek, et, şeker, tekel maddeleri, petrol gibi muayyen bazı tüketim mallarına narh konduğu halde, Osmanlı idâresinde her türlü mal ve hizmet narha tâbi idi” (Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlılarda Narh Müessesesi ve 1640 Tarihli Narh Defteri*, İstanbul 1983, s. 3).

62 “Saltanat hanedanına mensup olanlar tarafından tesis olunan vakıflar” (Sertoğlu, *Tarih Lûgati*, s. 105).

63 “Yetimlerin malları mânâsına gelir bir tâbirdir” (Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri*, I, 528).

64 “Eskiden Şeyhülislam Kapısı, dairesi hakkında kullanılır bir tâbirdir. Buna “Bâb-ı Fetvâ” da denirdi” (Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri*, I, 142).

B. Üsküdar Kadılığı Mahkemesi:

Osmanlı döneminde bağ ve bahçeleriyle olduğu kadar kervansarayları, havraları ve dîni karakteriyle de dikkati çeken Üsküdar, Anadolu'yu İstanbul'a bağlayan ticâret yolunun son noktası olmasının yanında, yoğun müslüman nüfusuyla beraber rum, ermeni ve çok az sayıda da yahudinin yaşadığı, cami ve tekkeler bakımından zengin, mezarlıklarıyla da ünlü bir yerdir.

Üsküdar şer'îye sicillerinden izlenebildiği kadarıyla, Boğaz tarafında Üsküdar merkezinden Anadolu Hisarı'na kadar uzanan sahil şeridi Üsküdar kadılığına âit idârî-kazâi mahalleri oluşturmaktaydı. Bu mahalle Marmara cihetinde adalarla birlikte Gebze de dahildi. Yıllık geliri kırkbin kuruşu bulan Üsküdar kadısının Kartal, Pendik, Gebze, Şile ve Anadolu Kavağı'nda birer naibi vardı. Ayrıca Üsküdar kadılığında bir de bab naibi bulunuyordu. Tarihi seyir içerisinde şer'î mahkemeler idârî-kazâi yetkileri ve istihdam ettiği personel bakımından bazı değişimler yaşamıştır⁶⁵.

Sicil olarak adlandırılan defterlerden başka mahkeme defterlerinin ve evrakın varlığı bilinmekle beraber arşivlerde bunlara âit seri şeklindeki örneklere çok az rastlanmıştır. Üsküdar'da 1995 yılının Kasım ayında Mihrimah Sultan Camii'nde bulunan mahkeme defterleri bu tür malzemenin hala var olduğunu göstermiştir. Akabinde yapılan inceleme ve araştırmalar sonucunda mevcut bu arşiv malzemeleri 1924 tarihli Mehâkim-i Şer'îye'nin İlgâsı Kânûnu ile lağvedilen Üsküdar Şer'îye Mahkemesi'ne âit olduğu tesbit edilmiştir. İstanbul Şer'îye Mahkemeleri'ne âit siciller İstanbul Müftülüğü bünyesinde muhafaza edildiğinden, aidiyeti cihetiyle neticeden İstanbul Müftülüğü haberdar edilmiştir. Arşiv malzemeleri 21.11.1995 günü İstanbul Müftülüğü'ne intikâl ettirilmiştir. Yeni bulunan defterler çeşitlerine göre ayrılmış, tarih sırasına konmuş ve her deftere bir özel numara verilerek ilk ve son tarihleri ile eb'ad ve varsa eski numaraları esas alınarak tasnif edilmiştir.

⁶⁵ İsmail Kurt - Bilgin Aydın, "Üsküdar ve Çevresi Tarihinin Yeni Kaynakları: Valide Camiinde Bulunan Siciller," *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, sy. 101, İstanbul 1996, s. 205 vd.

Üsküdar Mahkemesi'ne âit defterler bu işlemlerden sonra Meşihat Arşivi'ne yerleştirilmiştir. Meşihat Arşivi defterlerinin tanzim ve tasnifi ile ilgili müşterek çalışmalar 1991 yılından beri devam etmekte olup bu çalışmalar sırasında, Meşihat Arşivi'nde Üsküdar Mahkemesi'ne âit bir hayli defter tesbit edilerek tasnif edilmiştir. Yeni tesbit edilen bu defterlerle daha önce Meşihat Arşivi'ne intikâl ettirilen defterlerin birbirini tamamladığı yapılan incelemeden anlaşılmış ve bu sebeple yeni bulunan bu defter serisi önceki defter serileri ile birleştirilerek tarih sırasına göre bir seride toplanmıştır.

XIX. asrın ikinci yarısından başlayan tarihleriyle daha çok müsvedde defterleri görünümünde olan ve asıl sicillerden farklı olan bu defterler Şer'îye Sicilleri Arşivi'ndeki sicilleri tarih ve bilgi olarak da tamamlayacak mâhiyettedir. Üsküdar'da XIX. asır toplum hayatını pek çok farklı yönüyle yansıtan defterler özellikle evlilik, boşanma ve mîras taksîm kayıtları bakımından zengin bir bilgi kaynağı durumundadır. Bu defterlerin asıl sicillerin hazırlanmasında bir dava dosyası olarak kullanılmış olması da önem taşımaktadır⁶⁶.

Bunlardan başka Üsküdar Kadılığı'nda toplam 811 adet defterin mevcut olduğu bilinmektedir. Bu defterler bünyesinde; "Huccet, Kassâm, Muâmelât-ı Evkâf, Muhâsebe-i Evkâf, İdânât, İsfendiyar Çelebi Vakfı, Mehmet Paşa Vakfı, Ferâmin, Sicil-i Eytâm, Mustafa Ağa Vakfı, Vakfiye, Çakırcı Hasan Paşa Vakfı, Süleymân Ağa Vakfı, Solak Sinân Vakfiyesi, Ca'fer Ağa Vakfiyesi, Bâli Çavuş Vakfı, el-Hâcc Mehmed Ebûbekir S. Hâtûn Vakfı, Hüseyin Çelebi Vakfı, Fâtıma Hâtûn Vakfı, İ'lâm, Selmân Ağa Vakfı, Emvâl-i Eytâm Sandığı, İlmühaber ve Keşf" konularını içermektedir⁶⁷. İlk defterin yazım tarihi başlangıcı H.919, son defterin de yazımının neticelendirildiği tarih H.1342 olarak görülmektedir.

C. Üsküdar Kadılığı ve 415 nr.lı Sicili:

H. 1158-1159 tarihli İstanbul şer'îye sicilleri arşivinde bulunan bir defterdir. Her ne kadar Şer'îye Sicilleri Kataloğunda⁶⁸ ilâm, kassâm olarak yer alsa da bütünü itibariyle bir

⁶⁶ Kurt - Aydın, "Üsküdar ve Çevresi," s. 205 vd.

⁶⁷ Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 117-123.

⁶⁸ Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 120.

i'lâm defteri olduğu gör÷lmektedir. Ayrıca genel itibarıyla hükümlerin başında “Marûz” ve birkaç yerde de “Ma'rûz-ı dâ'î-i devlet-i aliyeleridir ki...” ifadelerinin yer almasına rağmen i'lâmlar ile i'lâmlardan tamamen farklı bir belge çeşidi olan “ma'rûz” ya da “ma'rûzât”la⁶⁹ sicilimizin karıştırılmamasına dikkat edilmelidir⁷⁰.

Defterimiz bir kadının cübbesinin cebine girecek ölçüde küçük, dar ve uzuncadır. Dış ebadı 32x15 iç ebadı ise 28x11 ölçülerindedir. 46 varak, 92 sâhifeden müteşekkildir. Yazı kimi yerlerinde farklılık arzetsede genel itibarıyla ta'lik, kağıt aharlı, su yolu fligranlı ebru ile kaplanmış karton ciltlidir. Genelde tüm sicillerin başında dili arapça olan dibâce yani bir giriş kısmı olduğu halde, sicilimiz sadece besmele ile başlamaktadır. Toplam olarak 284 belgeden müteşekkil olan defterin başlangıç tarihi 12 Zilka'de sene 1158 olup, selh-i Zilka'de sene 1159 da neticelenmiştir.

⁶⁹ “Küçükler tarafından büyüklere karşı vukubulan şifahî (ağızdan) ve takrîr (yazılı) ifade yerinde kullanılan bu tâbir Sadrazamlar tarafından Mabeyne yazılan arizalar (kağıtlar) hakkında alen olmuş idi” (Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri*, II, 410).

⁷⁰ Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, 31.

II. 1158-59 (1745-46) TARİHLİ ÜSKÜDAR SİCİLİNE GÖRE ÜSKÜDARDA SOSYAL VE EKONOMİK DURUM

a. Borçlu ve Alacaklı Davaları

İslâm hukukunda haklar ve borçlar her ne zaman olursa olsun talep ve dava edilebilir. Fakat amme nizamı endişesi ve hakların uzun bir süre takipsiz kalmamasının sağlanabilmesi için belirli süreler kabul edilmiştir. Ve bu sürelerin nizamı kameri yıla uygun olarak belirlenmiştir. İslâm Hukuku; zaman aşımı, bir davanın açılması veya bir hükmün yerine getirilmesi için kanunen muayyen, belli bir zaman diliminin geçmesini, yani mürûr-ı zaman⁷¹ ile borcun düşmesini kabul etmemiş hukûkî emniyet ve istikrarı sağlamak, kötü niyetli kişilerin istismarını önlemek için yalnızca davanın kabul edilmemesini caiz görmüştür.

Gerek İslâm hukukunda ve gerekse diğer hukuklarda borçlar hukuku geniş bir yer işgal eder; çünkü borçlar hukuku insanların iktisâdî münasebetlerinin hukuk açısından görünüşünü aksettirmektedir⁷². Hukûkî ve ticârî arşiv belgelerinin bulunmayışı ya da erişilemezliğin-den ötürü müslüman milletlerin tarihinde borç ve kredi meselesi de şeriat ve fıkıh düzleminde tetkik edilegelmiştir⁷³.

Üsküdar'da Debbağlar mahallesinde sâkine olan Sâlihaya 1156 Rebûl-evvelinin onbirinci günü tarihiyle müverrah borçlu olan Ali Beşeye, "...mûcebince meblağ-ı merkûm on dört guruş ve otuz pâreyi müdde'iyye-i mezbûre Sâlihaya edâ ve teslîme mezbûr Aliye

71 Devellioğlu, *Lûgat*, s. 736.

72 Hayreddin Karaman, *Mukayeseli İslâm Hukuku*, İstanbul 1991, II, 7.

73 "Her ne kadar bu ciltler yasal ve dînî teori, hatta düşünce tarihi açısından faydalı kaynaklar olsalar da sosyo-ekonomik düzenin ticârî uygulamalarından ve gerçek alış-verişten oldukça farklıdır" (Jennings, *Loans and Credit*, s. 168).; "Borç ve kredi uygulamaları Rum ve Ermeni hristiyanların inhisârında değil, daha çok müslüman Türk sakinleri arasında cari idi" (Jennings, *Loans and Credit*, s. 169).

tenbîh olındığı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olındı..." ifadesiyle borcunu ödemesi bildirilmiştir⁷⁴.

Yine, Sarraf taifesinden Kirkor zimmiye, mahalle-i merkume sükkanından Madoris veled-i Haçador ve Komyedas veled-i Serih zimmilerin şehadet etmeleriyle alacağı olan yetmiş guruş "...bi'l-cümle kefâle müdde'î-i mersûme Sarraf Kirkor'a edâ ve teslîme mezbûre Sara nasrâniyeye tenbîh olındığı ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olındı..." ifâdesiyle sicile kaydedilmiştir⁷⁵.

b. Rehin ile İlgili Davalar

"Rehn" sözlükte, ödünç alınan eşya, para karşılığında gösterilen şey ve ipotek⁷⁶ olarak geçmektedir. İslâm hukukuna göre de rehin, alacağın teminat altına alındığı tedbirlerden ve borçlunun borcunu bir an evvel ödemesini temin eden, alacağı garantiye alan bir akittir. Bu usulün hem alacaklıya, hem de borçluya faydaları vardır. Borçlu için faydası rehin sayesinde rahatlıkla kredi alabilecek ve ihtiyacını görebilecektir. Alacaklı için ise; borçlunun borcunu inkarı ya da iflas ederek borcunu ödeyecek mal bırakmaması, başka alacaklıların iştiraki sebebi ile kendi alacağını tam olarak alamaması gibi olumsuz ihtimallerden kurtulacak, hakkını rehin sayesinde garanti altına almış olacaktır.

Yine İslâm hukukuna göre; bir kimse, iki kişi üzerindeki alacağına karşı onlardan müşterek bir rehin alsa, borçlulardan herhangi biri veya her ikisi, borcun tamamını ödemedikçe rehni iade etmez. Buna göre borçlulardan birisi rehni kurtarmak istiyorsa borcun tamamını ödemekle mükelleftir. Ayrıca borcun tamamını ödeyen, diğer borçluya rücu hakkına sahiptir⁷⁷.

Rehin davaları genellikle verilen rehnin mukâbili olan borç paranın teslimiyle, rehnin geriye iadesi⁷⁸ ya da bırakılan rehnin iâdesini kolaylaştırmak için şer'iyeye siciline

74 Metin Kısmı, vr. 3a2.

75 Metin Kısmı, vr. 8a1.

76 Devellioğlu, *Lûgat*, s. 884.; Metin Kısmı, vr. 10a3, 10b3, 22a1.

77 Karaman, *İslâm Hukuku*, II, 592.

78 Metin Kısmı, vr. 10a3.

kaydedilerek her iki tarafa da temessük verilmesi ile ilgilidir. Kanaatimizce bu tür uygulamaların amacı, insanlar arası ilişkilerde herhangi bir suistimal ve kul hakkını gasp etmeği önlemek ve cari olan İslâm hukuku anlayışını insanlar arasında yürürlükte tutmaktır.

c. Gedik Davaları

Gedik⁷⁹; tekel ve imtiyaz anlamında sahiplerinin işleyeceği işi başkalarının işleyememesi ve satacağı şeyi başkalarının satamaması⁸⁰ şartıyla hükümet tarafından verilen senedin içindeki hükümlerin kullanılması ve yürütülmesi⁸¹, ticârî ve endüstriyel olarak herhangi bir mesleğe devam etmek imtiyazına sahip olmaktır⁸².

Esnaf genellikle gedik sistemine tabi idi. Bu, memurların kadro sistemine benzemekte ve buna göre ihtiyaç duyuldukça yeni kadrolar ihdas edilmekte ve böylelikle ticâret kesiminin aşırı büyümesi de engellenmekteydi. Yalnız gedik tabiri, XVIII. yüzyıldan itibaren kullanılmaya başlanmıştır⁸³.

Âsitane-i saadet ve Bilad-ı selâsedeki⁸⁴ gediklerin alım-satım, kira ve hibe huccetleri yalnızca İstanbul mahkemesinden verilmekteydi⁸⁵.

79 “Efrâdı belli ve değişmez sayıda olan bir toplulukta vazife gören kimselerin işgal ettikleri yer. Her cins esnaf için muayyen adette işyeri ve dükkan tesbit edilmişti. Bunların sattığını başkası satamaz ve işlediğini başkası işleyemezdi. Bir gedik birisine tevcih olunurken kendisinden muayyen bir para alınır ve eline ferman verilirdi” (Sertoğlu, *Tarih Lûgatı*, s. 120).; Metin Kısmı, 37b1, 45b2.

80 Metin Kısmı, vr. 3a1.

81 Metin kısmı, vr. 4a2.

82 Yücel Özkaya, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı*, Ankara 1985, s. 63.

83 “Bu sistemde ihtiyaç duyuldukça yeni kadrolar ihdas edilir, böylece ticaret kesiminin aşırı büyümesi engellenirdi” (Ahmet Tabakoğlu, *Türk İktisat Tarihi*, İstanbul 1994, s. 294).

84 “Eylüp, Galata ve Üsküdar’ın üçüne birden verilen isim” (Sertoğlu, *Tarih Lûgatı*, s. 52).

85 İsmail Bakırcan, İstanbul Kadılığı 94 Numaralı Şer’iye Siciline Göre 1807-1808 Senelerinde İstanbulda Sosyal ve İktisadi Hayat, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1991, s. XXVI.

d. Vakıflarla İlgili Davalar

Vakıf;⁸⁶ bir malı veya mülkü satılmamak kaydıyla bir hayır işine bağışlama, bırakma⁸⁷ ve gelirini fakirlere ya da diğer hayır yollarına tasadduk etmektir⁸⁸. Vakıfların mali gelir kaynağı, vakıf kurucusunun sahip olduğu ve daimi olarak bağışladığı köylerdeki çiftçilerin vergileriydi⁸⁹.

Osmanlı döneminde vakıflar taşımış oldukları hukûkî mâhiyet gereği Tanzimat öncesi ve sonrası olarak ele alınır. Tanzimat öncesinde vakfın tarifini veren hukûkî bir düzenleme yoktur. Bu dönemde sadece ulema tarafından yazılan fıkıh ve fetva kitapları Osmanlı Devleti'nin hukuk mevzuatı halindedir. Sonrasında ise vakfın tarifi konusunda önemli gelişmeler olmuştur. “Çünkü bu devirde hem monografik eserlerin hem de hukûkî mevzuatın adedinde artış olmuştur.”⁹⁰ “Zira öncesinde; Anadolu'nun geri kalan kesiminde ve diğer kadîm İslâm ülkelerinde asırlardır şeriata göre teşekkül etmiş eski mülk ve vakıflar sebebiyle sistemin tam anlamıyla tatbik edilemediği durumlarda kimi Osmanlı sultanları bu eski vakıf ve mülkleri kaldırmak için uğraşmışlardır”⁹¹.

86 “Mülk olan bir malı başkasına temlikten alıkoymaktır” (Ahmet Akgündüz, *İslam Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi*, Ankara 1988, s. 40).; “Bu tâbir, cami, mescit, tekke, türbe, medrese, mektep, imaret gibi dini müesseselerle hayır müesseselerinin masraflı karşılığı olarak muayyen bir mülkün veya paranın gelirini tahsis etmek mânasına kullanılırdı. Vakıf olunan şey; satılmaz, miras olarak kalmaz, kimse tarafından müdahale edilmez ve devletin himayesi altında bulunurdu. Osmanlı İmparatorluğu dahilinde gerek padişahlar ve gerekse sair şahıslar tarafından tesis olunmuş pek muazzam vakıflar vardı. Bugün bunları Vakıflar Genel Müdürlüğü idare etmektedir” (Sertoğlu, *Tarih Lûgatı*, s. 105).; Metin Kısmı, vr. 5a2, 10a3, 15a2, 16b2.

87 Devellioğlu, *Lûgat*, s. 1134.

88 Akgündüz, *Vakıf Müessesesi*, s. 41.

89 “Haremeyn yararına kurulan vakıflar, Osmanlı padişahlarından yıllık bütçelerde yer alan ve mutad gelirlerden karşılanan ödeneklerden faydalanıyorlardı. Fakat her yıl kaç para gönderileceğine padişah karar veriyordu.” (Suraiya Faroqhi, *Hacılar ve Sultanlar (1517-1638)*, (Çev. Gül Çağalı Güven), İstanbul 1995, s. 83-84).

90 Akgündüz, *Vakıf Müessesesi*, I, 43.

91 “Dirâyetsiz sultanların idaresi altında vakıf ve mülk toprakları genişleyerek daha büyük bir hale gelmişlerdi. Etkin insanların birçoğu toprak bağışından mülk edinmişler ve onları da vakfa dönüştürmüşlerdir” (Halil İnalcık, *The Ottoman Empire: Conquest, Organization and Economy*, London 1978, s. 223).

İmparatorluk içinde bir yerden diğerine gelir aktarımı olanaksız olmamakla birlikte genellikle tehlikeli ve masraflı bir işti. Bundan dolayı ticârî binaların yapılacağı alanın kazanç sağlanacak vakfa yakınlığına göre seçilmesi söz konusuydu. Bu koşullarda belli bir yerin sahip olduğu ticârî avantajlar ikinci plana düşebiliyordu. Ayrıca İstanbul'daki merkezî hükümet ya da bu hükümetin taşradaki görevlileri askerî ve stratejik önemi nedeniyle belli bir kent ya da bölgenin kalkındırılması gerektiğine karar verebiliyordu. O zaman da yapılacak tek şey, buraya yan ticârî kuruluşlarıyla beraber vakfı kurmak ve bu kurumların böyle bir yerleşimi canlandırmaya yetecek sayıda insanı o yöreye çekmesini beklemektir⁹².

Vakfedene "vâkıf", vakfedilene "mevkûf" ve vakıf kendisine vakfedilen şahıs veya yere de "mevkûfun aleyh"⁹³, "meşrûtün-leh"⁹⁴, "masârifül-vakf" adı verilir. "Şart-ı vâkıf"⁹⁵ ise, vakfedenin, vakfı yapanın koştuğu şart demektir⁹⁶.

İlk sahibi tarafından satılmamak şartıyla mîrasçılara bırakılmış olan ev, tarla gibi gayr-i menkul yerler de minval-i meşruh üzere açıklandığında tevliyet vazîfesi hak sahibine verilirdi⁹⁷.

e. Mehir ve Nafaka Davaları

Mehir; evlenirken erkeğin kadına verdiği meblağ ve maldır. Sadaka, nihle, farida, tavl, hiba, ecr, ukr ve nikah kelimeleri de mehir karşılığı olarak kullanılmıştır⁹⁸. Peşin verilmesi

92 Süraiya Faroqhi, *Osmanlı'da Kentler ve Kentliler, Kent Mekânında Ticaret Zanaat ve Gıda Üretimi 1550-1650*, (Çev. Neyyir Kalaycıoğlu), İstanbul 1994, s. 30.

93 "Vakıf tarafından kendisine vakfın menfaatleri şart olunan cihet yerinde kullanılır bir tabirdir. Buna 'Meşrûtünleh' de denilir" (Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri*, II, 499).

94 "Vakfeden tarafından vakfın menfaatine vakfı şart koşulmuş olan kimse veya cihet" (Devellioğlu, *Lûgat*, s. 631).

95 "Vâkıflar, şart koştuğu vakıf şartlarının bozulmadan devamını sağlamak maksadıyla duâ ve bu koyduğu şartlara uymayanlara karşı ise vakıf şartlarını bozmaya cür'et edilmesini önlemek amacıyla, bedduâ cümlelerini vakfiye metnine yazdırmışlardır" (İsmail Kurt, *Para Vakıfları Nazariyat ve Tatbikat*, İstanbul 1996, s. 71).; Metin Kısmı, vr. 16b2.

96 Metin Kısmı, vr. 14a1.

97 Metin Kısmı, vr. 17b3.

98 "İslâm, Hristiyanlıkta olduğu gibi kadının erkeğe verilmek üzere para biriktirmesini (drahoma) değil de bilakis erkeklerin kadınlara rağbetinin bir sembolü olsun diye hediye kabilinden bir meblağın ona verilmesini emretmiştir" (Hamdi Döndüren, *Delilleriyle İslam Hukuku Şahıs, Aile ve Çözümlü Miras*, İstanbul 1983, s. 277).

şart koşulan mehre mihr-i muaccel, daha sonra verilmesi şart koşulan mehre mihr-i müeccel denir⁹⁹. Mehrin vücubu; kitap, sünnet ve icma ile sabittir¹⁰⁰.

Nafaka¹⁰¹ ise; sözlükte yiyecek parası, geçimlik, birinin kanunen geçindirmek mecburiyetinde bulunduğu kimselere mahkeme kararıyla bağlanan aylık demektir¹⁰². Nafaka borcu temelini, Kur'ân-ı Kerimde, Hadis-i Şeriflerde ve İcmada bulur¹⁰³.

Mehir ve nafakanın Osmanlı tatbikatında yegane icrâ şeklinin görülebileceği kayıtlar şer'îye sicilleridir¹⁰⁴.

f. Mülk Sahipleri ve Kiracılar Arasındaki Davalar

Mülk sahipleri ile kiracılar arasındaki ilişkilerle alakalı sicilimizde bulunan davalar büyük bir yekün oluşturmaktadır. Bu kayıtlar arasında mülk sahibi ile kiracılar arasındaki davalar olduğu gibi, gedik sahipleri ile kiracıları arasındaki anlaşmazlıklar da mevcuttur¹⁰⁵.

Ömer L. Barkan, vakıflarca kiraya verilen yapılardaki yüksek ilk giriş ücreti ve düşük kira miktarı sistemini betimlemiştir. Kira anlaşması kız ve erkek vârislere bırakılabildiğinden kiracı kendini söz konusu mülkün sahibi gibi görebilirdi. Vakıf hanlarının zamanla bundan zarar görmemesi için mütevellî denen vakıf yöneticileri merkezi idareden vakfa âit taşınmaz mallar üzerindeki kiracılık haklarının üçüncü şahıslara ancak mütevellînin onayı ile satılabileceğine dâir bir fermân almışlardı. “Dükkanlardan birinde onarım gerektiğinde de vakıf ağırlığını koyardı. Onarım işleri bazen kiracıya bırakılır ve o zaman kendisinden dükkanın

99 “Bir kimse, mehrin kolayına gelecek kısmını peşin, mütebâkîsini de şu kadar müddet sonra vermek üzere bir kadınla evlenirse mehrin tamamı o müddete kadar müeccel olmuş olur” (Ömer Nasuhi Bilmen, *Hukuk-ı İslamiyye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu*, İstanbul 1985, II, 118).; Metin Kısmı, vr. 18a1, 18a3, 26b1, 38a2.

100 Döndüren, *İslâm Hukuku*, s. 277.

101 “Lûgat bakımından kişinin iyaline yani beslemeğe mecbur olduğu kimselere infak ettiği nesnedir. İstılahta yiyecek, giyecek şeylerle meskenden ibarettir” (Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri*, II, 642).

102 Devellioğlu, *İslâm Hukuku*, s. 795.

103 Döndüren, *İslâm Hukuku*, s. 294.; Metin Kısmı, vr. 40b2, 41b2.

104 Metin Kısmı, vr. 1b1, 14b1, 26b1.

105 Metin Kısmı, vr. 2b2, 4b1, 12a3, 13b3, 41b3, 44b4.

tüm mülkiyet haklarının vakfa âit olduğunu belirten bir yazılı belge alınırdı. Tüm bu önlemlere karşın daha 16. yüzyılda vakıf malı pek çok bina âdetâ ortadan kaybolmuştur”¹⁰⁶.

Kiracıların evlerinde oturdukları kimselerin evlerini uygunsuz olarak kullanmaları ya da değişik amaçlar dahilinde kullanmaları da ayrı bir problem teşkil etmiştir. Bu konuda Debbağlar mahallesi sakinlerinin Zeyneb bint-i Mehmed ve Havva bint-i Ahmed adlı kiracılar hakkında açtıkları davayı belge üzerinde görelim.

“...mezbûretân Zeyneb ve Havvâ mahalle-i mezbûrede Mehmed Beşe nâm kimesnenin menziline şâhîde müste’cireler olup sakine oldukları menzillerine gicelerde nâ-mahrem adamlar götürüp dâ’imâ alenen fısk u fesâd idüp bi’d-defe’ât kendülere tenbîh olındıkda...”, “...şütüm-ı galîza ile şetm ve mahalleyi ihrâk ideriz deyü bizleri tahvîf itmeleriyle...”, “...mezbûrelerin şerr ü mazarratları ahâlî-i mahalle fukarâları üzerlerinden men’ ve def’ olunmak bâbında fermân-ı âlî recâ ve niyâz eyledikleri ba’de’t-tescîl bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i’lâm olındı...”

Fi 10 min Cumâde’l-ülâ sene 1159¹⁰⁷

g. Mîras Davaları

Mîras, irs, veraset, tevarüs, varis, muris aynı kökten kelimeler olup mastarının lûgat mânâsı geçmek, intikâl etmek, halef olmak, devam eylemektir¹⁰⁸.

Bu konu ile irtibatlı olarak bilhassa 1600-1625 tarihli Kayseri’deki Osmanlı Mahkemesinin adlî kayıtlarına dayanarak kadınların konumu üzerine bir araştırma yapan Jennings çarpıcı bilgiler sunar. “Çağdaş batılı gözlemciler umûmiyetle kadınların İslam medeniyetinin ictimâî ve iktisâdî bünyesinde hor ve hakir bir mevkîde bulunduğunu kabul etmektedirler. Arabiyatçılar ve antropologlar; müslüman kadınların hakîkatte ilkin

¹⁰⁶ Faroqhi, *Osmanlı’da Kentler*, s. 38.

¹⁰⁷ Metin Kısmı, vr. 25a1.

¹⁰⁸ “Fıkıhta mûrisin geride bıraktığı malların belli ölçülerle harcanıp, vârislerine bölünmesinden bahseden bir ilimdir” (Döndüren, *İslam Hukuku*, s. 417).; Metin Kısmı, 13b1, 20b1, 26a2, 36a2.

babalarının ve ağabeylerinin bilâhere kocalarının mülkü olduklarını, kendi mülklerine mutasarrıf olamadıklarını ve dahası Kuranın tanıdığı miras hakkından genellikle mahrum bırakıldıklarını, babaları ya da velileri tarafından satıldıkları evliliklerinde bile söz söyleme haklarının olmadığını ifade etmişlerdir”¹⁰⁹.

Mîras mânâsında kullanılan bir terimde “ferâiz”dir. Lügat mânâsı; farzlar, muayyen mikdarlar, hisseler demektir¹¹⁰. Osmalı devletinde yaygın mezheb olan hanefiliğe göre yapılan feraiz muamelelerinin icrâ edildiği kayıtlara tereke defterlerinde ve bazen de şer‘iye sicillerinde rastlıyoruz¹¹¹.

h. Mahalleden İhrâc Davaları

Kanun düzenini hiçe sayarak toplumun huzurunu bozanların ahalinin şikayeti ile imam ve müezzin tavassutu ve kadının kararı ile mahalleden ihracları mümkün olabilirdi. Defterimizde ahlaksız insanların derhal şikayet edildiğini ve mugayir-i nizam hareketlerinden dolayı da dava edildiğini müşahade etmekteyiz¹¹².

Bu tür suçları işleyenler her toplumda görülebilir. Bu sebeple sicillerimizde rastladığımız olayları değerlendirirken, bu durumun yaygın bir suçlular tabakası yarattığı izlenimine kapılmamak gerekir. Çünkü, mahalle teşkilâtı ve idâre müesseseleriyle Osmanlılar, suç işlemenin yaygın bir hâl almasının önlenmesi için kurumsal tedbirler almışlardır. Bu hususta en önemli tedbir sıkı bir mahalle teşkilâtıdır. Mahallelerin birbirine müteselsil kefil sayılmaları, bu yükümlülüğün karşılığında mahalle ahâlîsinin içlerinde kötü bildiklerini ihrâc etme haklarının varlığı, bu tür olayların yaygınlaşmasını önleyici niteliktedir. Ayrıca, mahalle sâkinlerinin ad ad defterlere kaydedilmesi sebebiyle, bir sabıkasının uzun süre şehirde barınması mümkün olmamaktadır. Osmanlı şehrinin, diğer Orta Doğu

109 “Menşeyinden günümüze değin İslâmın kadınları tahkir ettiği varsayılmıştır. Kadınların baba, erkek kardeş ve kocalarının yetkilerine başkaldırma ve hatta onları sorgulamaya muktedir olamadıkları kabul edilmektedir” (Jennings, *Women*, s. 53-54.

110 Devellioğlu, *Lûgat*, s. 417.

111 Metin Kısmı, vr. 4b2, 12b1, 5b1, vr. 20b1, vr. 35b2.

112 Metin Kısmı, vr. 25a1, vr.: 19a2, vr. 43b1.

şehirlerinden en önemli ayrıcalığı, sâkinleri arasında fâhişe, yankesici, dilenci vs. gibi, toplumun sağlıklı yapısını bozacak kimselerin gruplar teşkil edecek kadar büyük yekûn tutmamalarıdır¹¹³.

1. Sirkat (Hırsızlık) Davaları

Sözlükte; “sirkat” hırsızlık, çalma, çalınma¹¹⁴ anlamlarında ifade edilmiştir. Sicilimizde bu konuda kendisine hırsızlık suçu isnad edilen ve bundan dolayı bir ay mahpus yatan zimmi Yasof veled-i Evanesin karşılığında tecrim yani para cezası talep ettiğini müşahade ediyoruz¹¹⁵. Ayrıca, eşyası bir ay kadar önce çalınan ve daha sonra Süleymanın yedinde gören Ahmed Beşenin eşyasını talep için açtığı davayı belge üzerinde görelim.

“...Süleymân cevâbında ismi ma'lûmum olmıyan bu avret bana hibe ve teslîm idüp mülk-i mevhubı olmak üzre vaz'-ı yedi ikrâr lâkin müdde'î-i mezbûrın mülki olduğunu inkâr idicek...”, “...müdde'î mezbûr ba'de't-tahlîfi'ş-şer'î mücebince ba'de'l-hükm müdde'î-i mezbûrın menzili açılıp eşyâsı sirka olunmağla husûs-ı merkûmda mezbûr Süleymân müttehem olmağla hibe iden avreti ihzârıyla hakikat-i hâl ma'lûm olmak için mezbûr Süleymân i'lâmıyla huzûrı âlîlerine irsâl olındı.”

Fi 22 Zilhicce sene 1158¹¹⁶

i. Cârîye ile İlgili Davalar

Harp neticesinde esaret altına alınan, para ile alım-satımı yapılan erkeklere köle, kadın ve kızlara da cârîye denilmektedir. Tıpkı köleler gibi cârîyenin de alınıp satılması mümkündür.

113 Özer Ergenç, *Osmanlı Klasik Dönemi Kent Tarihçiliğine Katkı XVI. Yüzyıl'da*, Ankara 1995, s. 157.

114 Devellioğlu, *Lûgat*, s. 957.; Metin Kısmı, 16a1, 15a2.

115 Metin Kısmı, vr. 2b1.

116 Metin Kısmı, vr. 9b1.

Osmanlı döneminde câriyeler esir tacirleri tarafından hint, çerkez, zenci, ermeni ve rumlardan olmak üzere küçük yaşta getirilerek kabiliyetlerine uygun bir şekilde terbiye edilirdi.

Câriyelerin yiyecekleri, içecekleri efendileri tarafından temin edilirdi. Süslü ve güzel giydirilmeleri için efendi konumundaki kimseler birbirleriyle yarışarlardı. Sert mizaçlı efendilere rastlayan câriyeler memnun olmadıkları halde efendilerinden kendilerinin başka birisine satılmasını teklif edebilirlerdi. Aksi takdirde kaçarlardı¹¹⁷.

j. Haneye Tecavüz ile İlgili Davalar

Birarada yaşayan insanların aralarındaki problemleri çözmeye bizzat kendi başlarına hareket etmemeleri ve bu problemleri abartmadan çözmeleri için gerekli önlemler alınmaya çalışılmıştır. Haklı da olsa hiç bir yargı gücü ferde ev, hane basma ya da saldırma hakkını vermez. Sicilimizde de konuyla ilgili bir kaç örnek mevcuttur. Bunlarla ilgili bir davayı belge üzerinde görelim.

“...Evadik hasmı Yorgi muvâcehesinde târîh-i i'lâm günü kapuma gelüp elinde bıçak ile kapumu depüp anama ve avratıma cimâ' lafzıyla şetm ve hetk-i ırz itmişdir deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr müdde'âsını udûlden Çakıcı İsmâîl bin Sâlih ve Ahmed bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğin mücebince mezbûr Yorgi'ye ta'zîr lâzım geldiği Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olındı...”

Fi 17 Zilhiccetü's-şerife sene 1158¹¹⁸

k. Fısk ve Fesad ile İlgili Davalar

Buldukları yerlerde insanların emniyetini ortadan kaldıran, kamu düzenini rahatsız eden, kısaca fısk u fesad içerisinde olan insanlar derhal menzillerinden terke zorlanıyorlardı. İlgili davayı belge üzerinde görelim.

¹¹⁷ Metin Kısmı, vr. 30a3, 40b4, 43b2.

¹¹⁸ Metin Kısmı, vr. 7b1.; Konuyla ilgili olarak ayrıca vr. 8b ve 14a3.

“...Mustafa ve Hüseyin mücerred oldukları ecilden mahalle-i mezbûrede vâki’ menzillerine nâ-mahrem avretler getirüp fisk itmeleriyle emniyetimiz yokdur deyu muvâcehelerinde ihbâr ve mahalle-i mezbûreden ihrâclarını iltimâs itdiklerinde mezbûrân dahi rızâlarıyla mahalleden çıkup âhar mahalleye nakl eylemelerine ta’ahhüd eyledikleri ba’de’t-tescîl bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i’lâm olındı...”

Fi 21 Muharremü’l-haram sene 1159¹¹⁹

l. Müezzîn ve İmam Meşrutasıyla İlgili Davalar

Meşruta; sözlük anlamı itibarıyla, ilk sahibi tarafından satılmamak şartıyla mîrasçılara bırakılmış olan ev, tarla gibi gayr-i menkul olmakla beraber ayrıca, cami görevlilerinin ve imaret, hastane gibi kurumlarda çalışanların da oturmaları için ayrılan lojman ve “meşrûta odaları” anlamını ihtivâ etmektedir¹²⁰. Bahis mevzuu olan davayı belge üzerinde görelim.

“...sâhib-i arz-ı hâlin babası eş-Şeyh Ali üzerinde iken bin yüz kırk sekiz senesinde mezbûr eş-Şeyh Ali fevtinden ve bâ-fermân-ı âlî mezbûr el-Hâcc Hüseyin’e tevcih olunup hâlâ mezbûr el-Hâcc Hüseyin’in üzerinde olup ve ancak iki adet dükkân olmağla imâm ve müezzîn meşrûtası olup...” “...fi-mâba’d tevliyet-i merkûm mezbûr el-Hâcc Hüseyin ile sâhib-i arz-ı hâl Mehmed Emin munâfese vechi üzre umûr-ı tevliyeti ru’yet ve mahlûl vâki’ oldıkda mu’accesini beynlerinde iktisâm eylemek üzre tarafeyn râzı olup bu vechle kat’-ı nizâ’ ve fasl-ı husûmet itdikleri bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i’lâm olındı.”

Fi 2 Rebî’ülevvel sene 1159¹²¹

m. Tereke Davaları

Sözlükte, ölen kimsenin bıraktığı şey demektir¹²². Boşanma hâdisesinde mehr miktarı ve ölüm hallerinden hemen sonra da yapılan tereke sayımı¹²³, alım-satım işlemlerindeki bina

119 Metin Kısmı, vr. 13a1.; Konuyla ilgili olarak ayrıca vr. 42b2, 45b3.

120 Devellioğlu, *Lûgat*, s. 631-632.

121 Metin Kısmı, vr. 15b2.; Konuyla ilgili olarak ayrıca vr. 16b2.

122 Sertoğlu, *Tarih Lûgati*, s. 332.

123 Hüseyin Özdeğer, *1463-1640 Yılları Bursa Şehri Tereke Defterleri*, İstanbul 1988, s. 8.

türleri ve fiyatları o dönem Türk ailesinin ekonomik durumu hakkında bizleri aydınlatacaktır¹²⁴.

Üsküdar Kadılığının 1521-1524 tarihlerine ait 3 numaralı defterdeki tereke kayıtları üzerinde araştırmalar yapan Yvonne Seng, bu tarihler arasında Üsküdar'daki günlük yaşam tarzını tespit etmeye çalışmıştır¹²⁵. Defterimizde tereke ile ilgili bahsolunan davayı belge üzerinde müşahade edelim.

“...mezbûr Tanaş kendi tarafından asl ve karındâşı merkûm Yemandi tarafından vekili olduğu bir nehc-i şer‘î sâbit oldıktan sonra mesfûr Kiryako muvâcehesinde mûriseleri hâlike-i mezbûrenin terekesinden arz-ı hâlde mezkûr eşyâ-i ma‘lûme ve gerek nûkûd beş yüz guruş da‘vâsından an inkâr muslihûn tavassutıyla yirmi guruş bedel-i makbûza sulh olup husûs-ı mîrâsa ve karye-i mezbûrede vâki‘ ma‘lûmü‘l-hudûd mülk menzile ve bâğa vesâir mûte‘allika âmme-i da‘vâ ve kâffe-i mutâlebât ey mân-ı muhâsamâtdan merkûm Kiryako zimmînin zimmetini bi‘l-asâle ve bi‘l-vekâle ibrâ ve iskât eylediği rızâlarıyla Üsküdar mahkemesinde tescîl-i şer‘î olındığı bi‘l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olındı.”

Fi 7 Saferü‘l-hayr sene 1159¹²⁶

n. Timar ile İlgili Davalar

Osmanlı İmparatorluğunda geçimlerini ya da hizmetlerine âit masrafları karşılamak üzere bir kısım asker ve memurlara, muayyen bölgelerden kendi nam ve hesaplarına tahsili

¹²⁴ Suraiya Faruqi, “Onaltıncı ve Onyedinci Yüzyıl Kadı Sicillerinde Kaydolunan Ev Satışlarıyla İlgili Belgelerin Şekil Açısından Değişimi”, *Tarih Boyunca Paleografya ve Diplomatik Semineri*, İstanbul, s. 201 vd.

¹²⁵ Bu dönemde Üsküdar yarı kasaba görünümündeydi ve henüz kırsal hususiyetler taşıyordu. Kredi münâsebetleri üzerinde çalışan Seng, bunun mal veya hizmet için vadeli ödeme ya da doğrudan ödünç alma tarzında gerçekleştiğini fakat miktarının iki akçeden sekiz bin akçeye kadar olduğunu belirtmiştir. Toplumun krediyle ilgilenen kesimleri başta buğday tarımcıları, hayvan üreticileri ve gemi sahipleriydi. Ayrıca, Seng araştırmasında gemi sahibi ve reisi olan İlyas b. Abdullah'ın mudarip olduğu hacimli bir yatırım ortaklığına da rastlamıştır (Seng, Yvonne J., *The Üsküdar Estates (Tereke) as Records of Everyday Life in an Ottoman Town 1521-1524*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Şikago Üniversitesi, Şikago 1991, *Diyanet İslam Ansiklopedisi Ktp.*, nr. 26731, s. 295).

¹²⁶ Metin Kısmı, vr. 13b1.; Konuyla ilgili olarak ayrıca, 17a1, 20b1, 30b1, 32a2, 35a4, 41a2, 44a3.

selahiyeti ile birlikte tahsis edilmiş olan vergi kaynaklarına ve bu arada bilhassa defter yazılarındaki senelik geliri yirmi bin akçeye kadar olan askeri dirliklere verilen isimdir.

Aynı tarzda yapılan tahsisin miktarı yirmi bin akçeyi geçer ve yüzbin akçeye varmazsa buna zeâmet, yüzbin ve daha fazla miktarda olursa Has denirdi. Bu Sistem, Osmanlılardan evvel Anadolu Selçukluları, Büyük Selçuklular, Mısır Memlûkleri ve daha evvel bazı Asya memleketlerinde de mevcut olup ikta umumi adı ile anılırdı¹²⁷.

Zamanla türlü yolsuzluklarından şikayet edilmiş bulunan timar¹²⁸ sisteminin 16. asrın sonlarına doğru büsbütün soysuzlaşarak devlet idaresinde büyük bir buhrana sebep olduğu, bu devirdeki askeri, siyâsî ve ictimai bozuklukların mâhiyeti ve ıslahı çareleri hakkında yazılmış olan risalelerde açıkça ve ısrarla ortaya konmuş bulunmaktadır¹²⁹.

İki asrı aşkın bir süre neticesinde sicilimizde yer alan timar karyeleri ahalisinden kabz olunan aşar, rûsumat vs. avaidin nasıl dava edildiğini belge üzerinde görelim.

“...timârî karyeleri ahâlisinden bin yüz elli sekiz senesinde kabz eylediği i’şar ve rûsumat vesâir avâyid için bi’r-rızâ merkûm Ahmed Sipâhî’ye yüz seksen guruş virüp ol dahi ahz ü kabz eyledikten sonra birbirleriyle musâlaha ve mübâree ve kat’-ı münâza’a eyledikleri Üsküdar mahkemesinde tescil olunup mübâşir kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i’lâm olındı...”

Fî 18 Cumâde’l-âhir sene 1159¹³⁰

o. Sözlü ya da Fiili Saldırı-Tecavüz Davaları

İnsanlar arası sulh ve emniyetin sağlanabilmesi için onların sözlü ya da fiili değişik sebep ve streslerden doğan saldırıları derhal mahkemeye kaydırılmış ve çözüme gidilmeye çalışılmıştır. Bu nedenle konumuzla ilgili belge üzerinde meselenin nasıl dava edildiğini görelim.

127 Sertoğlu, *Tarih Lûgati*, s. 338.

128 “Timar rejiminin ortadan kalkmasıyla timar ve toprak sahipleri biraz daha bağımsızlaşmış ve toprakları kendi üzerlerine tapulamışlardır” (Muzaffer Sencer, *Osmanlı Toplum Yapısı*, İstanbul 1982, s. 59).

129 Ö. Lütfi Barkan, “Timar,” *İslam Ansiklopedisi*, XII, 286.

130 Metin Kısmı, vr. 29b4.

“...Emîne hâtûn hasmı olup meclis-i şer‘a ihzâr olunan Abdurrahmân Efendi ile ba‘de‘t-terâfu‘ târîh-i i‘lâm günü mezbûr Abdurrahmân Efendi muvâcehemde bana seni çuvala kodurup deryâyâ ilkâ itdiririm deyü ırzıma âr lâhuk olur elfâz-ı kabîha ile şetm ve ırzımı hetk eyledi deyü mücebini...”, “...kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer‘î üzere isbât itmeğın mücebince mezbûr Abdurrahmân Efendi‘ye şer‘an takrîr lâzım geldiği bi‘l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olındı...”

Fî 14 Zilhicce sene 1158¹³¹

ö. İğfal, İfk ve İftira Davaları

Bu tür kötü, çirkin hareketleri icrâ edenlerin derhal mahkemeye sevk edil-diğini ve buldukları mevziden uzaklaştırıldıklarını daha önce ifade etmiştik. Şimdi de defterimizde alakalı mevzu ile ilgili davayı belge üzerinde görelim.

“...es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Hasan ve Molla Mehmed nâm kimesneler muvâcehelerinde hâzır-ı bi‘l-meclis zevcem Âyişe‘yi iğfâl ve bundan tefrîk itdirmemek için ifk-i iftirâ ve bi-gayr-i hakk zâbıta habs ve mahalle-i mezbûreden ihrâc sevdâsında...”, “...muslihûn tavassut idüp bu husûs-ı mezkûreden fâriğ olduğımda mezbûrûn dahi fî-mâba‘d bu güne hareket itmemek üzere herbiri ta‘ahhüd eyledikleri Üsküdar‘da ba‘de‘t-tescîl bi‘l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olındı...”

Fî 15 Zilhicce sene 1158¹³²

p. Kavga ve Yaralama Davaları

Sicilimizde kavga ve yaralamayla ilgili davalar büyük bir yekün tutmaktadır. Esas itibariyle ele aldığımız konular birbirleriyle ilintili mevzulardır. Ve kişiler arası husule gelen olaylar derhal mahkemeye sevk edilmiş ve en kısa zamanda neticelendirilmiştir. İlgili davaları belge üzerinde müşahade edelim.

131 Metin Kısmı, vr. 6b2.; Konuyla ilgili olarak ayrıca vr. 8b2, 14a3.

132 Metin Kısmı, vr. 7b3.; Konuyla ilgili olarak ayrıca vr. 41a3, 42b5, 45b3.

“...nisâyâ mahsûs eski hammâmda bi-gayr-i hakk ağzıma sille ve yumruk ile darb ve darbindan nâşî iki aded dişimi ihrâc itmişdir deyü ba‘de‘d-da‘vâ ve‘l-inkâr müdde‘iyye-i mezbûre şâhîde havâle olındıktan sonra...”, “...mezbûre Hâtîme ile an inkâr dört buçuk guruş bedel-i makbûza sulh olup husûs-ı mezbûra müte‘allika âmme-i de‘âvîden mezbûre Hâtîme’nin zimmetini ibrâ ve iskât eylediği ba‘de‘t-tescîl bi‘l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olındı...”¹³³

“...mezbûrân yoluma inüp sağ omzum ve sağ memem ve sol memem üzerlerinden ve arkam tarafından sol omzum ve belim üzerlerinden bıçak ile bi-gayr-i hakk amden darb ve cerh itmeleriyle müceb-i şer‘iye talep iderim deyü ba‘de‘d-da‘vâ ve‘l-istintâk mezbûr Ali ber-vech-i muharrer mecrûh-ı merkûm ancak mahall-i mezkûrda ben darb ve cerh eyledim deyü bi-tav‘ihî ikrâr itmeğin bu takrîr kuttâ‘-ı tarîk olmak iktizâ ider cerâhatda nazar hâle olmayup me‘âle (?) olmağla cerh-i mezkûrın berâete tevkîf ve cârih-i mezbûr Ali ve refiki Hasan ile usta-i merkûm kulları iltimâsıyla i‘lâmıyla huzûr-ı âlîlerine irsâl olındı.

Fî 8 Saferü‘l-hayr sene 1159¹³⁴

r. Esnaf ile İlgili Davalar

Osmanlı sanayi, iş ve ticaret kesimleri esnaf birlikleri halinde teşkilatlanmış fütüvvet ve ahilik ilke ve kurumlarından kaynaklanan İslam ve Selçuklu birliklerinin devamı olarak görülmektedir¹³⁵.

Sanayi ve ticaret kesimlerinin çerçevesini oluşturan esnaf birlikleri rekabete değil, işbirliği, karşılıklı kontrol, imtiyaz ve tahsis ilkelerine dayanmaktaydı. Böylelikle iş ve çalışma hayatı belli bir disiplin altına alınmış, liberal kapitalist sistemdeki gibi herkesin istediği mesleği, istediği yerde ve arzu ettiği bir şekilde yapmasına imkan verilmemiştir¹³⁶.

133 Metin Kısmı, vr. 14b3.

134 Metin Kısmı, vr. 13a3.; Konuyla ilgili olarak ayrıca vr. 25b2, 26b3, 39b1.

135 Bu nedenle teşkilata katılma aynen fütüvvete giriş gibi, şerbet içmek, şedd kuşanma ve şalvar giyme ile oluyordu (Tabakoğlu, *Türk İktisat Tarihi*, s. 279).

136 Teşkilat çalışanlarını ustalar, kalfalar ve çıraklar oluşturuyordu. Fakat sistemin devam ve salahiyeti için ehliyet ve liyakat esas tutulmuştu. Keyfî harekete asla müsaade edilmez, mesleğe giren genç uzmanlaşmadıkça ve vakti gelmedikçe yükselemez ve müstakil dükkan açamazdı (Tabakoğlu, *Türk İktisat Tarihi*, s. 292).

Esnaf teşkilatlarının oluşumunda mesleğin icrâsına hak kazananlar haricinde başkalarının aynı mesleği icrâ etmemesi düsturu önemli bir etken olarak kabul edilmekle beraber, esnaf ve esnaf birlikleri arasındaki problemler de kadı¹³⁷ tarafından karara bağlanır, kanun ve nizamlara aykırı hareket edenler cezalandırılırdı¹³⁸.

XVIII. yüzyılda şehir içerisinde ticârî hayatın önemli ve vazgeçilmez bir parçası olan esnaflar ve esnaflık önemli bir yer tutmaktaydı. Bu devirde esnaf sorunları eskiye göre tam bir disiplin içerisinde yürütülememesine karşın es-naflık statüsünün dışına çıkılmaması için de gereken özen gösteriliyordu¹³⁹.

-
- 137 “Bulunduğu yerde kazâî, mülkî ve beledî başkan, aynı zamanda da esnaf birliklerinin en üst makamı. Esnafın seçtiği şeyh başkanlığındaki heyet üyelerinin tayin ve azli, esnafın denetlenmesi başlıca görevlerinden idi” (Tabakoğlu, *Türk İktisat Tarihi*, s. 280).
- 138 Metin Kısmı, vr. 4a2, 25b3.
- 139 “Esnaf denetmenler tarafından kontrol edilirdi. Ayrıca denetmenler kira ile tutulan yerlerin diğer vergi gelirlerini de toplardı” (Özkaya, *Osmanlı Kurumları*, s. 63).

III. SİCİLDE YER ALAN KONULARDAN ÖRNEKLER

Nafaka	1b1
Alış-veriş	1b2
Borçlanma	1b3
İ'mâr	2a1, 2
Sirkat	2b1
İcâre	2b2
Alım-satım	3a1
Borçlanma	3a2, 3b1
Mal Vakfı	3b2
Niza	3b3
Zapt olunan menzil davası	4a1
Alım-satım	4a2
İcâre	4b1
Hayvan otlatımı anlaşmazlığı	4b2
Vakıf şartı	4b3
Mîras	5a1
Acem tâifesinin malını kabz	5a2
Mîras	5b1
Alım-satım	5b2/3
Afv u itlâk	6a1
Kefalet	6a2
Alım-satım	6a3
İ'mâr	6b1
Şetm ve hetk-i ırz	6b2
Ahz u gasp ve firâr	7a1
İtlâk	7a2

Bir zimmînin verâseti	7a3
Hâneye tecâvüz	7b1
İstikrâz	7b2
İfk ü iftira ve iğfâl	7b3
Temessük	8a1
Borçlanma ve kabzetme	8a2
Sehm	8b1
Hâneye tecâvüz	8b2
Bir kadının hakarete uğraması	9a1
İcâre	9a2
Bir zimmînin verâseti	9a3
Sirkat	9b1
Alım-satım	9b2
Afv u ıtlâk	10a1
Hâneye tecâvüz	10a2
Borç senedi ve kabzetme	10a3
Alım-satım	10b1
Katletmek	10b2
Deyn-i temessük	10b3
Çuval içerisinde bulunan bir kadın cesedi	11a1
Sirkat	11a2
Kefil-i mâl	11b1
Bârgir isticân	11b2
İstihlâk	11b3
Yaralamak	12a1
Temessük	12a2
İcâre	12a3
Darb davası	12a4
Taşlamak sûretiyle haneye saldırı	12b1
Sirkat	12b2
Fısk u fesâd	13a1

Sirkat	13a2
Yaralamak	13a3
Tereke	13b1
Taşlamak	13b2
İcâre	13b3
Vakıf şartı	14a1
Altın teslimi	14a2
Ta'aruz ve hetk	14a3
Nafaka	14b1
Sefâyin reislerinin tehdit edilmesi	14b2
Kavga	14b3
Darb u cerh davası	15a1
Fısk u fesâd	15a2
Mülk edinme	15a3
İkrâz ve kabz olunan hakkı talep	15b1
Müezzin ve İmam meşrûtası	15b2
Timar mültezimi	15b3
Sirkat	16a1
Nafaka	16a2
Cebren para almak	16a3
Kefâlet	16b1
Vakıf şartı	16b2
Kassâblık hizmeti	16b3
Temessük ve tefvîz	16b4
Tereke	17a1
Fısk u fesâd	17a2
Sehm	17a3
Tekeffül ve itlâk	17a4
Ehl-i İslâm kıyâfeti zimminin sorgulanması	17b1
Kefâlet	17b2
Tevliyet	17b3

Verâset	18a1
İ'mâr	18a2
İstihlâk	18a3
Temessük	18b1
Mahzar ve çukadar irsâli	19a1
Mahalleden ihrâc	19a2
Alım-satım	19a3
Borçlanma	19b1, 19b2
Telvîs	19b3
Yaralamak	20a1
Vakıf şartı	20a2
Mîhr-i mü'eccel ve nafaka	20a3
Mîras	20b1
Hürriyete tasaddî etmek	20b2
Tahliye	20b3
Ödünç para alma	21a1
Mülk edinme	21a2
Bir kadına âit eşyaların tesbiti	21a3
Hâneye tecâvüz	21b1
Mısır zincirlişi altınların istirdâdı	21b2
Mülk edinme	21b3
Vakfa deyni olan kişinin davası	22a1
Kefâlet	22a2
Saldırı ve tecâvüz	22a3
Kereste bahâsı	22b1
Temessük	22b2
Zimmînin malının kabzı ve şikâyeti	22b3
Altın deyni	22b4
Borçlanma	23a1
Bârgir semeni	23a2
Yaralamak ve katletmek	23a3

Töhmət altındaki zimmiler	23b1
Alım-satım	23b2
Mülk edinme	23b3
Tahliye	24a1
Ahz ü gasp edilen eşyalar	24a2
Ahz ü kabz edilen para	24a3
Kölelik	24b1
Mülk Davası	24b2
Tüfenkle yaralama	24b3
İsticâr	25a1
Su meselesi	25a2
Borçlanma	25b1
Bıçakla yaralama	25b2
Usta-Şakird ilişkisi	25b3
Vakıf geliri	26a1
Alım-satım	26a2
Zâyi' olan mal mevzu'u	26a3
Nafaka	26b1
Bıçakla yaralama	26b2
Yaralamak	26b3
Alım-satım	27a1
Yaralamak	27a2
Bir kimsenin fiili darb görmesi	27b1
Katır davası	27b2
Deyn meselesi	27b3
Alım-satım	27b4, 28a1
İstidâne ve kabz olunan elli guruşun geri taleb edilmesi	28a2
Tarla icâresi	28a3
Alım-satım	28a4
Temessük	28b1

Bıçakla yaralama	28b2
Mülk edinme	28b3
Mal gaspetmek	29a1
İsticâr	29a2
Temessük	29a3
Mahalleden İhrâc	29b1
Alım-satım	29b2
Fısk u fesâd	29b3
Timar	29b4
Zimmînin bakkal olması	30a1
İ'mâr	30a2
Koyunların ahz u kabzı	30a3
Tereke meselesi	30b1
Alım-satım	30b2, 31a1
Fısk u fesâd	31a2
Sirkat	31a3
Mâl-ı vakfın istidâne ve kabzı	31b1
Bir menzilin taşlanması	31b2
Değirmen inşası için izin alma	31b3
Müzâyede meselesi	31b4
Ahz u kabz olunan mallar	32a1
Nân-ı azîz me'mûriyeti	32a2
Ahz u kabz olunan mallar	32b1
Alım-satım	32b2
Koyun meselesi	32b3
Menzil icâresi	32b4
Bir kadına sözlü saldırı	33a1
Alım-satım	33a2
Vakıf malı	33a3
Vakıf velâyeti	33a4
Mülk edinme	33b1

Ahz u kabz olunan kuşak.....	33b2
Alış-veriş.....	34a1
İstikrâz ve kabz edilen kuruluşlar.....	34a2
Mu'ârazadan men' olunmak.....	34a3
Alım-satım.....	34b1
Ahz u kabz olunan mallar.....	34b2
İstimlâk.....	34b3
Deyn meselesi.....	35a1
İstikrâz ve kabz etme.....	35a2
Tereke.....	35a3
İstikrâz ve kabzetme.....	35a4
Harç davası.....	35b1
Verâset.....	35b2
Alış-veriş.....	35b3
Mülk menzili.....	35b4
İştirâ ve kabz etme.....	36a1
Mülk meselesi.....	36a2
Şetm ü hetk sorunu.....	36a3
Nân-ı azîz fırınlarının hınta behâsı.....	36b1
Hınta meselesi.....	36b2
Mihr-i müeccel.....	37a1
Kefâlet.....	37a2
Otuz beş guruş hakkın talebi.....	37a3
İstikrâz ve kabz etme.....	37a4
Vakıf meselesi.....	37b1
Tefrîk.....	37b2
Müste'cirlik.....	37b3
İştirâ ve kabz etme.....	38a1
Vekâlet.....	38a2
Bıçakla Yaralama.....	38a3
Dakîk meselesi.....	38b1

Dayak	38b2
Vakıf meselesi	38b3
Deyn meselesi	38b4
Eşya teslimi	39a1
Şetm etme	39a2
Alış-veriş	39a3
Bıçakla yaralama	39b1
Bir kimsenin kendi masraflarını başkasının	
Sermâyesinden istihlâk etmesi	39b2
Katletmek	39b3
Hak edilen ücret talebi	39b4
Bağ ve bahçe meyvalarının nakli	40a1
Menzil icâresi	40a2
Karz-ı şer'î	40a3
Zimmî müste'cirler	40a4
Deyn meselesi	40a5
Alım-satım	40b1
Mülk meselesi	40b2
Zimmî yedinde olan deyn meselesi	40b3
Câriye	40b4
İstihdâm	41a1
İktirâz ve kabz etme	41a2
İcâre	41a3, 41b1
Mihr-i mü'eccel	41b2
Mâl-ı vakf meselesi	41b3
İktirâz ve kabz	42a1
Vakıf meselesi	42a2
İslâh-ı nefis için bağışlanma	42a3
İştirâ ve kabz	42b1
Fısk u fesâd	42b2
Temessük	42b3

Firâr	42b4
İfk ü iftirâ	42b5
Hak talebi	43a1
Alım-satım	43a2
Yumrukla dövme	43a3
Sövme ve fiili darb	43b1
Câriyenin firâr etmesi	43b2
Nizâma aykırı hareketlerin önlemi	43b3
Dövülme ve ateş korkusu ile emniyetin ortadan kalkması	43b4
Eşyâ teslimi	43b5
Tüfenk kurşunu ile yaralama	44a1
İştirâ ve kabz etme	44a2
Vakıflarla ilgili mesele	44a3
Deyn sorunu	44b1
Tevkîf olmak	44b2
Avf u itlak	44b3
Vakıf meselesi	44b4
Nafaka	45a1
Alım-satım	45a2
Hak talebi	45a3
Darb ve dövme	45a4
Sirkat	45a5
Fiili ve sözlü saldırı	45b1
İsticâre	45b2
Şetm ve ırzı hetk	46a1
İslâmbol altını talebi	46a2
Hak talebi	46a3
Meclis-i Şer'de bir kimsenin iyi hâlinin ihbârı	46a4
Çeşme ta'miri meselesi	46b1
Bıçakla yaralama	46b2

Nafaka.....46b3

Hükûmet-i adl icâb etmesi.....46b4

Bismillahirrahmânirrahîm fi 13 Zilka'de sene 1158

1b1 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl ihtiyâr Sâliha derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Kayıkçı Ali ile bâ-fermân-ı âli Dîvân-ı âlilerinde ba'de't-terâfu' Üsküdar'a havâle olındukdan sonra mezbûre Sâliha Üsküdar'da Hâce Hâtûn mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd buyût-ı adîdeyi müştemil mülk menzilini ölünce kendüyi görüp gözetmek şartıyla bey' ve semeninden külli yevm dörder pâre nafakasına sarf eylemek üzere kavlı ve semeninden bir nesne kabz itmeyüp ve menzil-i merkûmın hîn-i bey'de yüz guruş kıymeti olduğunu müseccelü'l-esâmî on bir nefer bîgaraz müslimîn mahallinde edâ-i şehâdet itdiklerinden sonra rızâlarıyla bey'-i merkûmı ikâle ve menzil-i merkûmı mezbûr Ali Beşe sâhibesi olan mezbûre ihtiyâr Sâliha'ya redd ve teslîme ve sekiz aydan beri mezbûr Ali Beşe mezbûrenin nafakasına ve iktizâ iden mübâşiriyye ve harc-ı huccet için otuz guruş masârrıfını mezbûr Ali Beşe'ye teslîme ol dahi kabz ve teslîme ve husûs-ı mezkûre müte'allik âmme-i de'âvîden herbiri âharın zimmetini ibrâ ve iskât itdikleri Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşiri Ali Çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 12 Zilka'de sene 1158

1b2 Ma'rûz

İstanbul'da Langa'da sâkin sâhib-i arz-ı hâl Tiro nâm zimmî derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Üsküdârî Haydar oğlu İbrâhîm'den eşyâ-i mütenevvi'a ma'lûme semeninden yetmiş

dört guruş iddi'â ve târîh-i i'lâm senesi Şevvâlinün yirmi altuncı günü sâbıkâ Üsküdar nâibi İbrâhîm Efendi dâ'ileri huzûrında ba'de't-terâfu' da'vâ-yı mezkûresi vech-i şer'î üzre fasl ve husûs-ı mezbûrda zimmî mesfûr mu'ârazadan şer'an men' olunup ünvan-ı emr-i âlî ile masdûr ve târîh-i merkûme ile müverrah mazmûnı sâbit bir kıt'a i'lâm-ı şer'î mantûkınca bir def'a şer'le fasl ve hükm olunan da'vânun tekrâr istimâ'ı câiz olmamağla zimmî mesfûr merkûm İbrâhîm'i izrâr ve ta'ciz müdde'î-i merkûm Tiro tezvîrâta sâlik olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir olmağın bîvech mu'ârazadan men' olduğu bi'l-iltimâs i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 13 Zilka'de sene 1158

1b3 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl İbrâhîm derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Ahmed Odabaşı ile ba'de't-terâfu' mukaddemâ istidâne eylediği yüz guruş deynini mezbûr Ahmed Odabaşı sâhib-i arz-ı hâl yedinden ahz ve istîfâ eylediği ve bilâ devr-i şer'î yirmi altı guruş ahzını ikrâr ve i'tirâf itmekle ikrâr-ı mücebince bilâ devr-i şer'î makhbûzı olan yirmi altı guruş giru redd ve teslim mezbûr Ahmed Odabaşı'ya tenbîh olduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 11 Zilka'de sene 1158

2a1 Ma'rûz

Vârid olan fermân-ı âlilerine imtisâlen taraf-ı şer' den irsâl olunan Mehmed Efendi dâ'ileri Mi'mâr Ağa halkasından Ya'küb ve Halil halifeler vesâir bîgaraz müslimîn ile arz-ı hâlde mezkûr mahall-i nizâ'un üzerine varup ba'd-i akdi'l-meclis derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Mustafa'nın zevcesi Fâtıma müceddeden ebnâ eylediği fevkânî odasında üç aded penceresinden câr-ı mülâsıkı sâhibe-i arz-ı hâl diğer Fâtıma'nın menziline kuyu başında havâlesi ve zarar-ı mezkûrun def'i bu kanad ve ardına pâyende vaz'la def' ve Hânîfe nâm hâtûna dahi iki penceresinden havâle zararı birer kanad vâridine pâyende vaz'la def' ve Esirci Süleymân'a dahi üç penceresinden mukırr-ı nisvân olan mahalle havâle zararı tahta perde ile def' olur deyü mi'mârân-ı merkûmân icmâ' ve ittifâk itdiklerinde mezbûre Fâtıma dahi ber-vech-i muharrer havâle zararını def'a mezbûr dâ'ileri mahallinde tenbîh ba'dehû ümenâ-i şer' den Mehmed Emîn Çelebi ve Muhzır Mehmed ile gelüp inhâ eylediği mübâşiri es-Seyyid el-Hâcc Mehmed Çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 16 Zilka'de sene 1158

2a2 Ma'rûz

Vârid olan fermân-ı âlilerine imtisâlen taraf-ı şer' den irsâl olunan Ahmed Efendi da'ileri Mi'mâr Ağa halkasından İbrâhîm ve Abdullâh halifeler vesâir bîgaraz müslimîn ile arz-ı hâlde mezkûr Üsküdar'da Hakkâkhâne kurbında sâhib-i arz-ı hâlin tasarrufunda olan dakik değirmeninün ittisâlinde olan arsa üzerine varup ba'd-i akdi'l-meclis sâhib-i arz-ı hâl mezbûr binâsına şürû' eylediği fevkânî bir bâb mahzen içine arpa ve kettân tahammür ve

güftün vaz' idüp otlak ve saman vaz' itmemek üzre ve tahtısında olan mahzeni Manav tâifesine icâr ile Manav tâifesine mahsûs âlât vaz'ınun kat'â kimesneye zararı olmadığını mi'mârân-ı mezbûrân vesâir müslimîn icmâ' ve ittifâk ve Ayasofya-i kebîr vakfinun kârîzi üzerine binâ eylediği tûlen altı buçuk ve arzan bir zirâ' taş duvarın kârîze zararını mi'mârân-ı mezbûrân ba'de'l-ihbâr zarar-ı mezkûrın def'a mahall-i merkûmdan duvarı def' ve tabanda çeküp eğilmeye alup va Hâncı İbrâhîm tarafına vaz' eylediği üç direği dahi olduğu mahallden def' ve kendi cânibine bu zirâ'-ı mahalle çeküp bu vechile zarar küllen def' olur deyü mi'mârân-ı mezbûrân vesâir müslimîn icmâ' ve ittifâk itdiklerinde sâhib-i arz-ı hâl merkûm el-Hâcc Ahmed dahi minvâl-i meşrûh üzre râzı olduğunu mezbûr dâ'ileri mahallinde tahrîr ba'de hiddâm-ı şer'den Çukadâr İsmâîl ve Muhzır Ali ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve ihbâr itdikleri bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 18 Zilka'de sene 1158

2b1 Ma'rûz

Üsküdar'da Semerciler hânında müsâfiran sâkin Yasof veled-i Evanes nâm zimmî Katırcı tâifesinden Mehmed bin Süleymân ile ba'de't-terâfu' mezbûr Mehmed târîh-i i'lâmdan altı ay mukaddem medîne-i İzmir'de bir çan ve bir sîmli bıçağımı sirka itdin deyü bi-gayr-ı hakk beni mütesellim Hüseyin'e virüp bir ay mahbûs olup bu vechile ehl-i örfe gamz ve tecrîm âdet-i müstemirresi olmağla otuz guruş tecrîm itdirmeğle mücebini taleb iderüm deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr ityân-ı beyyineden izhâ beyyine bivech mu'ârazdan men' olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 18 Zilka'de sene 1158

2b2 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr Üsküdar'da Demirciler sûku kurbında sağır bir bâb hânun beş hissede bir hissesine mutasarrıf olan İbrâhîm bundan akdem diyâr-ı âhara nefî ve iclâ olup hân-ı mezbûrda beş hissede bir hisseye mutasarrıf olmağla otuz seneden beri hân-ı mezbûr kendi zabt ve hissedârlara kendi kavli ile beher şehir birer mikdâr icâre nâmıyla virüp ol vechile kendiden râzı olmadıklarından gayri bu def'a dahi diyâr-ı âhara me'mûr olduğundan hissedârlar arz-ı hâl iderler hân-ı mezkûrda on sekiz seneden beri Odabaşı olan Süleymân bin Hüseyin ehl-i arz kendi hâlinde olduğu müseccelü'l-esâmî on bir nefer müslimîn ihbâr ve âhar dört hisse sâhibleri hâzır-ı bi'l-meclis Ali bin Mustafa nâm kimesneye icâr itmeleriyle müste'cir merkûm Ali kendi hâlinde arzı ile mukayyed ve emîn âdemdür deyü gerek hâncı ve gerek hân-ı merkûm etrâfında ehl-i sûkdan müseccelü'l-esâmî mezbûr Ali için dahi on bir nefer kimesneler ihbâr ve dört hisse sâhibleri mezbûr Ali'nin hân-ı merkûmı zabtıyçün fermân-ı âlî recâ itdikleri bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 18 min Zilka'de sene 1158

3a1 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr olup Üsküdar'da Tenbel el-Hâcc Mehmed mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb Horasân değirmeni taşına ale'l-iştirâk mâliklerinden Mehmed bin Seydî nâm kimesne müşterek-i sâhibe-i arz-ı hâl Mustafa bin Abdurrahmân ile Dîvân-ı âlilerinde ma'kûd-ı meclis-i şer'-i hatîrde ba'de'l-murâfa'a ve'l-muhâssa değirmen-i mezbûrda mukaddemâ âhar hisse mâliki olan gâib-i ani'l-meclis İbrâhîm nâm kimesne

değirmen-i merkūmda hisse-i ma'lūmesini târih-i i'lâmdan dokuz ay mukaddem yüz kırk guruş semen-i makbûza müşterekim mezbûr Mustafa'ya bey' ol dahi ba'de'l-iştirâ ve'l-kabz hisse-i mezbûreyi taleb iderim deyü da'vâ itdikde gibbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında ber-vech-i muharrer hisse-i mezbûreyi üç sene mukaddem merkūm İbrâhîm'den iştirâ ve kabz eylediğini ikrâr ve mezbûr Mustafa'nın yedinde olan fetvâ-yı şerîfe Zeyd ve Ömer ve bu Horasân değirmen taşına ale'l-iştirâk mâlikler iken Zeyd ol taşdan hissesini Bekir'e semen-i ma'lūme bey' ve teslîm ile Ömer ve benim iznim bulunmadı deyüp bey'i feshine kâdir olurmu el-cevâb olmaz bu sûretde Bekir Ömer'e ol taş ale'l-iştirâk zabt ider ki dirken Ömer ve râzı olmayup ben müstakillen zabt iderim dimekle kâdir olurmu el-cevâb olmaz deyü husûs-ı mezbûre mutâbık bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz itmeğin mûcebince müdde'î-i-i mezbûr Mehmed hisse-i mezkûre için mezbûr Mustafa'ya bivech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 30 Zilka'de sene 1158

3a2 Ma'rûz

Üsküdar'da Debbâğlar mahallesinde sâkine ve zâtı mu'arrefe olan Sâliha nâm hâtûn hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr olunan Ali Beşe ile ba'de't-terâfu' mezbûr Ali bin yüz elli altı senesi Rebî'u'l-evelisinin on birinci günü târihiyle müverrah yedime i'tâ eylediğı temessüki mantûkınca yedimden iktirâz ve kabz ve istimplâk eylediğı on dört guruş ve otuz pâre hakkımı taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Ali cevâbında ber-vech-i muharrer cihet-i mezkûreden on dört guruş otuz pâre müdde'iyeye-i mezbûreye deynimdir

deyü ikrâr ve i'tirâf ve yedine temessük i'tâ itmişdim lâkin ben kâziben ikrâr ve i'tirâf eyledim deyü ba'de'd-def ve'l-inkâr ber-vech-i muharrer ikrâr-ı mezkûrında kâzib olmadığına müdde'iyeye-i mezbûre Sâliha ba'de't-tahlîfi's-şer'î mücebince meblağ-ı merkûm on dört guruş ve otuz pâreyi müdde'iyeye-i mezbûre Sâliha'ya edâ ve teslîme mezbûr Ali'ye tenbîh olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 24 Zilka'de sene 1158

3b1 Ma'rûz

Üsküdar'da sâkin Südci tâifesinden el-Hâcc İbrâhîm hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr olunan diğere İbrâhîm ile ba'de't-terâfu' mezbûr diğere İbrâhîm zimmetinde vezn ve mikdârı beynimizde ma'lûm yirmi günlük süd bahâsından on altı guruş ve cihet-i karzdan on guruşuna cem'an yirmi altı guruşun beş guruşunu mukaddemâ ahz ve istîfâ idüp bâkî yirmi bir guruşımı talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ mezbûr diğere İbrâhîm cevâbında zikr olunan süd bahâsından on altı guruş ve karzdan on guruşuna cem'an yirmi altı guruş deynimdir deyü ikrâr lâkin kabzına mu'terif olmadığı beş guruşdan mâ'adâ zikr olunan süd akçesini temâmen edâ ve teslîm idüp ancak beş guruş deynim bâkî kalmışdır deyü ba'de'd-def ve'l-inkâr mezbûr diğere İbrâhîm def-i mezkûrını isbâtdan izhâr-ı acz idüp talebiyle müdde'-î mezbûr ba'de't-tahlîfi's-şer'î mücebince meblağ-ı merkûm yirmi bir guruşu müdde'-î-i mezbûre edâya mezbûr diğere İbrâhîm'e tenbîh olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fî 18 Zilka'de sene 1158

3b2 Ma'rûz

Üsküdar'da vâki' Arka hammâllarının mühimmâtlarıyçün merkûma nûkûdın bi'l-fi'l mütevellisi Ahmed bin Ali yine tâife-i mezbûreden kethudâ vekîli olan Mustafa bin Mustafa ile ba'de't-terâfu' mezbûr Mustafa zimmetinde olan mâl-ı vakf seksen guruşu sâbıkâ Üsküdar nâibi İbrâhîm Efendi dâ'ileri huzûrında da'vâ ve meblağ-ı mezkûr seksen guruş mâl-ı vakf zimmetinde olup kendi masârifina sarfla istihlâk eylediğini ikrâr ve i'tirâf idüp edâsına hükm-i şer'î lâhık olmuşiken edâda mûmâne'at ider deyü bi't-tevliye ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i-i mütevellî merkûm müdde'âsını lede't-tezkiye âdetleri zâhirine Üsküdar'da Sırık hammâllarından Ali bin Hızır ve Hasan bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğın mücebince meblağ-ı merkûm seksen guruş mütevellî-i mezbûr Ahmed'e edâ ve teslîme mezbûr Mustafa'ya tenbîh olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 25 Zilka'de sene 1158

3b3 Ma'rûz

Üsküdar'da Davûd Paşa mahallesinden el-Hâcc Hüseyin hısm-ı Ekrâd tâifesinden diyâr-ı Bekirden gelme Süleymân bin Mehmed muvâcehesinde târîh-i i'lâmdan bir gün kabîl-i asrda mahalle-i mezbûrede sükında vâki' menzîlim kapısına sükerân olduğı hâlde gelüp anama ve avretîma cimâ' lafzıyla şetm iderki bir ayağını kapıdan içerüsüne atup hetk-i ırz ve benim için sana işim çokdır diyerek ibâdullaha gelüp yedinde tahlîs itmişlerdir deyü mücebini ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr ahâli-yi sükdan Arakıyyeci Molla Ömer bin Hasan ve

Kadifeci İbrâhîm bin Ali ber-vech-i muharrer şetm eylediğine şehâdet ve Kafakçı Mehmed bin Ali ve Mehmed bin İbrâhîm nâm kimesneler dahi sükerân olduğu hâlde kapıdan içerüye bir ayağını atup menziline duhûl kaskında iken tahlîs itdiklerine edâ-yı şehâdet itmeleriyle mezbûr Süleymân alenen bu vechile hareketine binâen taraf-ı âlîlerinden te'dîb ve ta'zîri re'y-i âlîlerine tefvîz i'lâmıyla mezbûr Süleymân huzûr-ı âlîlerine irsâl olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 26 Zilka'de sene 1158

4a1 Ma'rûz

Vâki' olan mevâdî istimâ' için taraf-ı şer'den me'zûnen irsâl olunan Mevlânâ Mehmed Emîn Efendi dâ'ileri Medîne-i Üsküdar'a tâbi' Çengâr karyesine varup akd-i meclis-i şer'-î şerîf itdikde Medîne-i mezbûrede Pazarbaşı mahallesinden Ağraç Ahmed Beşe ibn-i Abdullâh hasmı olup meclis-i ma'kûd-ı mezkûre ihzâr olunan karye-i mezbûrede sâkin Ali Beşe ile ba'de't-terâfu' Anadolu'da Bolu sancağında Evlak kasabasına tâbi' Bolu nâm karyede yedi kıt'a tarlalarını mukaddemâ yirmi beş guruş bedel-i makbûza bâ-ma'rifet-i sâhib-i arz-ı mezbûr Ali Beşe'ye tefvîz idüp lâkin yine karye-i mezbûrede ma'lûmu'l-hudûd harâb mülk-i menzil arsam ile Çay nâm mahallde bir kıt'a bâğımı fuzûlî zabt itmekle taleb iderim deyü da'vâ itdikde gıbbe's-suâl mezbûr Ali Beşe cevâbında zikr olunan tarlaları ve iddi'â eylediği menzili arsasıyla bâğ-ı mezkûrı dahi müdde'î-i-i merkûm Ahmed Beşe elli guruşa bi-safkat-i vâhideti bana bey' ve temlik ve tefvîz itmeğin menzil-i mezbûr arsasıyla bâğ-ı merkûm şirâ'en mülküm olup bin yüz elli bir senesi Reb'ülâhırinin on yedinci günü târihiyle müverrah huccet-i şer'îyye mantûkınca bi-hakk-ı vaz'-ı yedd iderim deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr mezbûr Ali mazmûn-ı huccet-i mezkûreyi udûlden

imâm el-Hâcc Sâlih Efendi ibn-i Hamza ve el-Hâcc Süleymân bin Osmân şehâdetleriyle isbât itmeğın mücebince müdde'î-i-i mezbûr Ahmed bivech mu'ârazadan men' olunduğın mezbûr dâ'ileri mahallinde tahrîr-i ba'de ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelüp Ali merkûma ihbâr eylediği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 24 min Zilka'detü'ş-şerife sene 1158

4a2 Ma'rûz

Sah İ'lâmı mücebince kadîmî üzre amel olunmak

Vârid olan fermân-ı âlîleri üzre Attâr tâifesinden barut ve fişek bey' idenler kadîmî üzre mahsûs ve mu'temed adamlar ola gelüp zamân-ı kalîlden beri ba'zı Attâr tâifeleri barut ve fişek bey'ine tesaddî itmeleriyle ateş havfi olup memnû'âtdan olmağla tâife-i mezbûreden şurb-ı duhân itmez kimesneler ta'yîn ve tahsîs ve âhar Attâr tâifeleri barut ve fişek bey'ine ta'arruz itmemek cümle ibâdullah hakkında enfa'dır deyü müseccelü'l-esâmî cemm-i gaffr bîgaraz müslimîn ihbâr itmeleriyle ashâb-ı arz-ı hâl Attârlar kethudâsı ve esnâfının icmâ' ve ittifâkları üzre Üsküdar'da Kızlar Ağa Çeşmesi karşusunda bu mahallde ve Büyük Hammâm kurbında iki dükkânda cem'an bu üç mahallde barut ve fişek bey' olup bu nizâma muğâyir hareket ider olursa men' u def' olunmak bâbında ashâb-ı arz-ı hâl tuğrâ-yı emr-i âlî recâ itdikleri bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 2 Zilhicce sene 1158

4b1 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Ahmed Ağa derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr Üsküdar'da Hasan Ağa mahallesinde vâki' İcâdiye hammâmında müşâheret-i müste'ciri Ali ile ba'de't-terâfu' işbu bin yüz elli sekiz senesi Zilhiccetü'ş-şerîfe gurrelerinden bu sene temâmına değin beher mâh on altışar guruş ücret ile sâhibi sâbıkân Veliyyü'n-nu'mânzâde (?) tarafından kethüdâları ve vekilleri Alizâde İsmâîl Efendi bana îcâr ve yedime temessük i'tâ idüp mezbûr Ali ile olan îcâresini fesh itmekle hammâm-ı merkûmı teslim eylemek üzere tenbîh olunmak matlûbımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Ali cevâbında hammâm-ı merkûmda müşâheret-i müste'cir olup fesh-i îcâre olunup sâhib-i arz-ı hâl Ahmed Ağa'ya temessük mantûkınca gurre-i mezbûreden îcâr olunduğı mukırr u mu'terif ve hamamcılar kethudâsı tarafından çavuşları Mustafa hâzır olduğı hâlde hammâm-ı merkûmı mâh-ı mezbûrun üçüncü isneyn günü ustalar ma'rifetiyle mezbûr Ali teslim ta'ahhüd eylediğı ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî gurre-i Zilhicce sene 1158

4b2 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl el-Hâcc Hasan tarafından ber-vech-i âti vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi el-Hâcc Mustafa izzetlü Bostancıbaşı Ağa kulları tarafından İbrâhîm Hasköy mübâşeretıyla meclis-i şer'a ihzâr olınan arz-ı hâlde mezkûr el-Hâcc İbrâhîm nâm kimesne çiftliğinde sâkin Mehmed bin Hasan ve Ahmed bin Ömer muvâcehelerinde mezbûrân-ı gâib-i ani'l-meclis refikleri kethudâ Ali târîh-i i'lâmdan yirmi gün mukaddem kendi hayvanlarını çiftlik-i mezbûrda mevrû'a tarlalara amden sözi tesyîr ve bi'd-defe'ât tenbîh olundukda

mütenebbih olmayub Yûsuf nâm gulâmi hayvanlarını tarladan ihrâç ve âhara haps itdikle mezbûrlar çiftliğe gelüp gulâm-ı mezbûr Yûsuf'ı darb ve ahur kapısını şikest ve tüfenk sıkup bu vechile ta'arruz ve te'addî itmeleriyle mûcebini bi'l-vekâle taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i vekil müdde'âsını udûlden Mustafa bin Mustafa ve Halil bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle isbât itmeleriyle mûcebince mezbûrân şer'an ta'zîr lâzım geldiği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî selh-i Zilka'de sene 1158

4b3 Ma'rûz

Medîne-i Üsküdar'da Hayreddin Çavuş mahallesinden mukaddemâ vefât iden el-Hâcc Hasan bin Satılmış bin Abdullâh nâm sâhibü'l-hayrın bin yüz kırk dört senesi Muharremi'nin onuncı günü târihiyle müverrah medîne-i mezbûre kâdîsı İsmâil Efendi imzâsıyla mûmzâ ve mahtûm vakfiyye-i ma'mûl bihâsı mantûkınca mezbûr el-Hâcc Hasan medîne-i mezbûre hâricinde Maldepe karyesi kurbında vâki' hayâtında müceddeden binâ ve ihdâs eylediği köprisinin iktizâ iden masârif levâzımına sülûs-i mâlından mevkûfe üç yüz doksan guruş nükûdın ber-mûceb-i şart vakf mütevellîsi Mustafa Odabaşı İbn-i Ali nâm kimesne fevt olup yeri hâli ve hıdmet-i lâzimesi mu'attala kalmağla şurût-ı vakfiyede mezbûr Mustafa Odabaşı'nın vefâtından sonra medîne-i mezbûrede hâkimü'ş-şer' ma'rifetiyle vakf-ı mezbûre âhar kimesne mütevellî ola deyü musarraha olmağın mezbûrun yerine kibel-i şer'den mütevellî nasb olunan işbu râfi'ı ref'a zirâ'at Mehmed Efendi ibn el-Hâcc Mustafa dâ'ileri her vechile mahall ve müstehıkk olmağla galle-i vakfdan kadr-i ma'rûf yevmî üç akçe vazîfesi ile tevliyet-i mezkûr mezbûr dâ'ilerine tevcih ve yedine

berât-ı âlişân sadaka ve ihsân ve müceddeden mahalline kayd buyurulmak recâsına der-i devlet-medâr arz olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 28 Zilka'de sene 1158

5a1 Ma'rûz

Fî'l-asl Anadolu'da Karahisâr-ı Şarkî kazâsına tâbî' Ezbeder karyesi re'âyâsından medîne-i Üsküdar'da kefare mahallesinde mütemekkin olup Toptaşı kurbında el-Hâcc Mehmed değirmeninde değirmenci iken dört sene mukaddem hâlik olan Pelik veled-i Malkon veled-i Markor nâm zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi sâhibe-i arz-ı hâl Oğik bint-i Evanes nâm nasrâniyye ile sulbiye-i kebîre kızları tarafında ve Nazlı ve Elmas ve sağire kızları Kırâ ve Zarik ve verâseti ve Osti ve li ebeveyn er karındaşları Artin ve Vartavane ba'de'l-ihzâr zâtı vech-i şer'î üzere mu'arrefe olan zevce-i mezbûre Oğik kendi nefsiden asîl ve sıgâr-ı merkûmûnın vasî mansûbeleri olmağla vesâyeten ve merkûme Elmas tarafından vekâleten değirmen-i mezkûrda hâlik-i mezbûrun hâli hayâtında yüz altmış guruş semen-i makbûza altı re's bârgîr vesâir âlât-ı ma'lûmeye yedinde olan hucet-i şer'iyeye mantûkınca mülk-i müşterâsı olmak üzere vaz'-ı yed mütehakkık olan hasmı Ovak zimmî ile Dîvân-ı âlîlerine ma'kûd-ı meclis-i şer'de ba'de't-terâfu' hâlik-i merkûmın değirmen-i mezbûrda altı aded bârgîr ve sâir âlât-ı ma'lûmesiycün beynlerinde münâza'at-ı kesîre vukû'ından sonra bâ vesâdat-i muslihûn müdde'iyeye-i merkûme da'vâ-yı mezkûresinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve noksan li's-sigâr vesâyeten yetmiş beş guruş bedel-i makbûza sulh olup ve hâlik-i mezbûrun değirmen-i mezkûrda âlât-ı ma'lûmesine ve altı re's bârgîre müte'allika-i âmme-i de'âvîden bi'l-asâle ve bi'l-vekâle mesfûr Ovak'ın

zimetini ibrâ ve bi'l-vesâye fâriğa olmağın mezbûre Nazlı'nın zevci ve vekili müseccili Tursis bi'l-vekâle ve merkûmân Artin ve Vartavan ve mezbûre tarafından bi'l-asâle merkûm Ovak zimmînin zimetini ibrâ ve iskât değirmen idüp kat'-ı münâza'a eyledikleri Üskûdar mahkemesinde ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 28 Zilka'de sene 1158

5a2 Ma'rûz

Târîh-i i'lâmdan dört gün mukaddem ba'de'z-zuhûr Üskûdar iskelesinde vâki' Vakıf handa tabla ile Miskci Acem tâifesi maktûl bulunup şer'le keşf olıduktan sonra kâtili nâ ma'lûm olup beş gün mukaddem Mekkâri tâifesinden ashâb-ı arz-ı hâl Za'ferân Borlu sükkânında es-Seyyid Hasan ve Osmân ve Mustafa ve hıdmetkârları Mûsa on üç re's bârgirleri ve Kayseriyeli Nikola ve Arslan ve Abraham nâm zimmîler dahi yirmi altı re's hayvanları ile hân-ı merkûmda bulunup maktûl mezbûrdan iki gün mukaddem nüzûl-ı mezbûrlardan kâtili suâl olıdukdâ ma'lûmun değıldir deyü bi'l-külliyeye inkâr itmeleriyle Acem tâifesinden beytü'l-mâlini kabza me'mûr olan zimmî Dîvân-ı âsafide murâfa'a-i şer' olınmak üzre fermân-ı âlî ibrâz idüp husûs-ı merkûm Dîvân-ı âlilerine havâle olıduğı i'lâm olundu vâki' hâli ma'lûm-ı devletleri buyuruldukdâ bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 2 Zilhicetü'ş-şerife sene 1158

5b1 Ma'rûz

İstanbul'da Küçük Ayasofya kurbında Hüseyin Ağa mahallesi sâkinlerinden mukaddemâ fevt olan şehri Mehmed bin Halil bin Abdullâh'ın veresesinden li-üm karındaşı sâhib-i arz-ı hâl İsmâil ve li ebeveyn er karidâşı müteveffâ-yı Mustafa'nın kebîr oğulları İbrâhîm ve Halil hasmları olup derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Çelyon İsak veled-i Salman nâm yahudi ile Dîvân-ı âlileri ma'kûd-ı meclis-i şer'de ba'de't-terâfu' Üskûdar'a havâle olindikdan sonra arz-ı hâlde tasrih olan beynerinde ma'lûm üzüm bahâsında ba'de'l-hesâb üç yüz otuz yedi guruş müteveffâ-yı mezbûrdan bize mevrûs olmuş idi deyü eyledikleri da'vâlarından bâ-vesâdat muslihûn otuz beş guruş bedel-i makbûza bi'l-verâse sulh olup husûs-ı mezbûre ziyâde üç yüz iki guruşa müte'allika-i âmme-i da'âviden merkûm İsak'ın zimmetini her biri ibrâ ve iskât idüp bedel-i sulh-i merkûme vâris-i âhar zuhûr ve bir nesne ahz iderse maksûdına kefil ve zâmin oldukları Üskûdar mahkemesinde ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fî 2 min Zilhicce sene 1158

5b2 Ma'rûz

Üskûdar çorbacısı kulları mübâşeretiyle bir gün mukaddem meclis-i şer'a ihzâr olunan Emîne nâm hâtûn Hotin kal'asında varışda Orta câmi' mahallesinde sâkine olup hurrû'l-asl olduğunu sâhib-i arz-ı hâl Mustafa muvâcehesinde da'vâ itdikde mezbûr Mustafa cevâbında bir sene mukaddem Benderde el-Hâcc Hüseyin'den dört yüz guruş semen-i medfû'a iştirâ eyledim ba'dehû İstanbul'da bir esirciye bey' itdim hâlâ benim alâkam yokdır deyü cevâb virdikde ba'zı müslimîn meclis-i şer'de mezbûre Emîne'nin hürriyetini

haber virüp mezbûr Mustafa'nın bey' eylediği esircinin meclis-i şer'a hâzır olması için mezbûr Mustafa Üsküdar kollığına ve mezbûre Emîne subaşıya teslim olunduktan sonra huzûr-ı âlilerinde mürâfa'a-i şer' için târih-i i'lâm günü Kapı kethudâlarından Mustafa Beşe kulları yediyle huzûr-ı âlilerine ber-mûceb-i fermân-ı âlî irsâl ve husûs-ı merkûm ma'lûm-ı devletleri buyuruldukdâ sâdır olan fermân-ı âlîşânın arz-ı hâlinde kaydı olmamağla i'lâmıyla irsâl olunmuşdur bâki fermân emr-i hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 6 Zilhicce sene 1158

5b3 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Hadîce zâtı ba'de't-ta'rîf hasmları olan Ümmü Gülsüm tarafından vekil olan zevci Abdurrahmân ile Dîvân-ı âlide ba'de't-terâfu' arz-ı hâlde mezkûr Üsküdar'da Dudbalı mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd mülk menzili olunca görüp gözetmek şartıyla bey' itmişdim deyü eylediği da'vâdan meccânen fâriğa olup menzil-i mezkûre müte'allika-i âmme de'âvîden zevcân-ı mezbûrânın zimmetlerini ibrâ eylediği Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşiri iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 3 Zilhicce sene 1158

6a1 Ma'rûz

Derûn-ı derkenârda mastûru'l-ism Mustafa fimâ ba'd kendi hâlinde olmak üzere Üsküdar'da çörekçiler kethudâsı Hüseyin bin Hasan ve Çörekçi Halil bin Mustafa ve Mehmed bin Hasan nâm kimesnelerden herbiri kefil olduklarından derûn-ı derkenârda

mezkûr olduğı vechi üzre ahâli-yi mahalle dahi mezbûrların kefâletleri üzre afv ve ıtlâkıñı recâ itdikleri ba'de't-tescil ber-mûceb-i fermân-ı âli huzûr-ı âlilerine i'lâm olundı bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fi 7 Zilhicce sene 1158

6a2 Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlilerine imtisâlen mezbûr es-Seyyid Hüseyin'e Kebeciler hânında Ulu Borlı'lı es-Seyyid Mehmed kefil-i mezbûre dahi Üsküdar'da Katırcılar şeyhi es-Seyyid diğer Mehmed kefil ve Osmân ve Mûsa ve Mustafa'dan herbirine Za'ferân Borlılı es-Seyyid Mustafa bin Mehmed kefil ve mezbûr es-Seyyid Mustafa'ya dahi sâbıkân Safranbolu kâdîsı Sâlih Efendi kefil ve Arslan ve Nikola ve Abram nâm zimmîlerden herbirine Kayseriyye kazâsına tâbi' Talas karyesinden mekkârî Ayân veled-i Lefter nâm zimmî kefil ve mersûm Ayân'a dahi yine Üsküdar'da Katırcılar şeyhi merkûm diğer es-Seyyid Mehmed kefil olup bu vechile kefâletleri mübâşir Kapı kethudâsı Mustafa Beşe hâzır olduğı hâlde tescil olunduğı ber-mûceb-i fermân-ı âli huzûr-ı âlilerine i'lâm olundı bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fi 7 min Zilhicce sene 1158

6a3 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Emîne sâhib-i arz-ı hâl Mustafa ve Esirci el-Hâcc Mehmed ile ba'de't-terâfu' mezbûre Emîne Hutun kal'asında varışda Orta Câmi'

mahallesinde sâkine ve İsmâîl kasabasında el-Hâcc Ebubekir'in zevce-i menkûhası olup hurrü'l-asl iken mezbûrlar rıkk alınmak üzere vaz'-ı yed iderler deyü da'vâ itdikde Esirci mezbûr el-Hâcc Mehmed'in takrîr-i hâzır-ı bi'l-meclis sâhib-i arz-ı hâl Mustafa'dan sekiz ay mukaddem iki yüz on beş guruş semen-i medfû'a iştirâ ve merhûm Hüseyin Paşa hazînedârı el-Hâcc Selîm Ağa'ya bey' idüp altı ay mikdârı hazînedâr merkûm yanında olup da'vâ-yı hürriyet itdikde bana red ve teslîm idüp ben dahi on altı gün mukaddem mezbûr Mustafa'ya redd ü teslîm ve mezbûr Mustafa'ya medfû'um olan iki yüz on beş guruşumı hâlâ bana edâ itmeyüp iki yüz on beş guruşum bir Hâtûn kefil ve zâmin olmuştur deyü takrîr ve sâhib-i arz-ı hâl Mustafa dahi ber-vech-i muharrer ba'de't-tasdîk zikr olunan İsmâîl kasabasında Hâfız mahallesi sâkinlerinden olup hâlâ Üsküdar'da Tenbel el-Hâcc Mehmed mahallesi sâkinlerinden Yûsuf bin Ahmed ve Hasan bin Abdullâh ve İbrâhîm bin Mustafa nâm kimesneler ile mezbûr Hasan'ın zevcesi Fâtıma bint-i Ahmed'den herbiri mezbûre Emîne hurrü'l-asl olup İsmâîl kasabasında el-Hâcc Ebûbekir'in zevce-i menkûhası olduğımı herbiri edâ-i şehâdet itdiklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebince mezbûre Emîne'nin hürriyyetine hükm ve sebîli tahliye olunmak şer'an lâzım geldiği mübâşiri Kapı kethudâsı Mustafa iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fi 7 Zilhicce sene 1158

6b1 Ma'rûz

Vârid olan fermân-ı âlilerine imtisâlen taraf-ı şer'den irsâl olunan Mehmed Efendi ve Mi'mar Ağa tarafından mu'temed İsbîr bin Abdullâh vesâir bîgaraz müslimîn ile Üsküdar'da Solak Sinan mahallesi imâmı Yahyâ Efendi'nin hânesine varup ba'de akdi'l-

meclis sâhib-i arz-ı hâl Ömer'in ma'lûmu'l-hudûd mülk menziline iki aded penceresinin mezbûr Yahyâ Efendi'nin hânesinde mukırr-ı nisvân olan Kapı başına ve hânesini sofasına havâle zararını oldığını ve mukaddemâ havâlesi olduğunu mazbûtü'l-esâmî yirmi nefer bîgaraz müslimîn ile mu'temed mezbûr İsbîr icmâ' ve ittifâk itdiklerinden sonra havâle zararını tahta perde ile def'a tenbîh eylediğini mezbûr dâ'ileri mahallinde tahrîr ve ma'an Mürsel Ahmed bin Abdullâh ve Muhzır Ali bin Veli ile meclis-i şer'a gelüp inhâ eylediği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 13 Zilhicce sene 1158

Tenbel mahallesi sükkânından olup fi'l-asl İsmâîl kasabasında Hâfiz mahallesi ahâlîsinden olup Hakîm Paşa Efendi hazretleri ittibâ'ından sâbıkâ İsmâîl kâdîsı Mehmed Efendi ile gelüp sâlifü'z-zıkr Tenbel mahallesinde sâkine Fâtıma bint-i Ahmed nâm hâtûna hürriyet isbât iden Emîne kendi rızâsıyla yanında sâkine olmak üzere tâlibe olmağla teslim olunduğu kayd-ı şer.

Fî 15 Zilhicce sene 1158

6b2 Ma'rûz

Üsküdar'da Solak Sinan mahallesinde sâkine zâtı mu'arrefe olan Emîne Hâtûn hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr olunan Abdurrahmân Efendi ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâm günü mezbûr Abdurrahmân Efendi muvâcehemde bana seni çuvala kodırup deryâya ilkâ itdiririm deyü ırzıma âr lâhık olur elfâz-ı kabîha ile şetm ve ırzımı hetk eyledi deyü mücebini ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr mudde'iyeye-i mezbûre müdde'âsını udûlden İbrâhîm

bin Mustafa ve Mustafa bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğin mücebince mezbûr Abdurrahmân Efendi'ye şer'an takrîr-i lâzım geldiği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 14 Zilhicce sene 1158

7a1 Ma'rûz

İstanbul'da Katır hânında sâkin Hâfiz Mehmed hasmı olup yine İstanbul'da Okçular başında Manav Abdullâh ile bundan akdem murâfa'a oldıkda sekiz seneden beru şâkirdim olan gâib-i âni'l-meclis İbrâhîm'i mezbûr Abdullâh idlâl idüp nakid kırk guruşum ile otuz beş guruş kıymetli bir çift (?) ancak kuşak ve bir sîm bıçağımı şâkirdim mezbûr hân-ı mezbûrda olan odamdahz ve gasb ve firâr itmişdir mezbûr Abdullâh'ın bu vech-i muharrer ibâdullâhın şâkirdlerini idlâl âdet-i müstemiresi olduğunu bundan akdem ba'de'da'vâ ve'l-inkâr muslihûn tavassutıyla da'vâ-yı mezkûremden meccânen fâriğ olup husûs-ı mezbûre müte'allika âmme-i de'âvîden mezbûr Abdullâh'ın zimmetini ibrâ ve iskât eylediği Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 17 Zilhiccetü's-şerîfe sene 1158

7a2 Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen derûn-ı derkenârda ismi mestûr ancak Hâncı İbrâhîm'in hüsn-i hâline ve lede'l-iktizâ huzûr-ı hükkâma ihzârına ve kendi hâlinde olup

hilâf-ı şer'î şerîf hareket itmemek üzere sâkin olduğu mahallesi kurbında sâkin kuzâtdan Sâlih Efendi ve Hâncı el-Hâcc İbrâhîm ve Hâncı el-Hâcc Mehmed ve Semerciler kethudâsı Abdûlbâkî ve Toygar Hamza ve müezzini es-Seyyid İsmâîl ve Tenbel mahallesi müezzini Mehmed vesâir müseccelü'l-esâmî altı nefer bîgaraz müslimîn ihbâr ve teklif itdikleri mübâşir İbrâhîm Çavuş kulları hâzır olduğu hâlde ba'de't-tescîl ancak mezbûr İbrâhîm'in ıtlâkını recâ ve niyaz itdikleri ber-mûceb-i fermân-ı âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân menlehü'l-emrindir.

Fî 16 min Zilhiccetü's-şerîfe sene 1158

7a3 Ma'rûz

Üsküdar'da Yeni mahalle'de bundan akdem hâlik olan Yenaki zimmînin verâseti ber-vech-i metrûkesi Fotini ve anası Lofike ve sulbiye-i kebîre kızı Senile ve li ebeveyn kız karındaşı diğêr Fotîni nasrâniyyeye münhasır oldıktan sonra zevce-i mezbûre Fotini tarafından vekîl olduğu Dimitri veled-i Kiryako ve Kiryako veled-i Papa Sitan nâm zimmîler şehâdetleriyle sâbit olan mezbûre Senile asâleten ve vekâleten ve mezbûre Lofike nasrâniyye dahi asâleten zâtlarını ba'de't-ta'rîfi's-şer'î zikr-i âti menzile vaz'-ı yedi mütêhakkik olan hâlik-i mezbûrun kız karındaşı mezbûre diğêr Fotini muvâcehesinde mahalle-i mezbûrede bir taraftan İlya ve bir taraftan Doksi ve bir taraftan Todori nâm zimmîler mülkleri ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd buyut-ı adîdeyi müştêmil mülk menzil ba'de'l-hâlik cümlemize mevrûs olmuşdı deyü (...) ma'lûmemizi da'vâ itdiğimizde mezbûre diğêr Fotini cevâbında menzil-i mezbûr hâlik-i mezbûrun zarûret-i dîni için mukaddemâ ben iştirâ itmişdim hattâ beş sene mukaddem mezbûrât-ı menzil-i mezkûr

da'vâsından zimmetimi ibrâ-i âm ile ibrâ ve iskât itmişler idi deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr mezbûre dîğêr Fotini def'i mezkûrını isbât esnâsında iken beynimizde muslihûn tavassut idüp da'vâ-yı mezkûremizden yüz otuz guruş üzerine sulh ve bedel-i sulhin altmış guruşunu mukaddemâ ve yetmiş guruşunu hâlâ mezbûre dîğêr Fotini yedinden bi'l-iltimâs ahz ve kabz eylediği menzil-i mahdûd-ı mezkûre müte'allika-i âmme-i de'âvî ve kâffe-i mutâlibâtдан bi'l-asâle ve bi'l-vekâle mezbûre dîğêr Fotini nasrâniyyenün zimmetini ibrâ-yı âmîm kat'u'n-nizâ'la ibrâ ve iskât itdikleri mezbûre Fotini tasdîk idüp rızâlarıyla Üsküdar'da tescîli'ş-şer' olunduğı mübâşiri Osmân Çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 17 Zilhiccetü'ş-şerîfe sene 1158

7b1 Ma'rûz

Üsküdar'da Yeni mahalleden Evadik hasmı Yorgi muvâhacehesinde târîh-i i'lâm günü kapıma gelüp elinde bıçak ile kapımı depüp anama ve avretıma cimâ' lafzıyla şetm ve hetk-i ırz itmişdir deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i-i mezbûr müdde'âsını udûlden Çakıcı İsmâîl bin Sâlih ve Ahmed bin Abdullâh nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğın mücebince mezbûr Yorgiye ta'zîr lâzım geldiği Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 17 Zilhiccetü'ş-şerîfe sene 1158

7b2 Ma'rûz

Kasaba-i Tophâne'de Kalkancı mahallesinde Pehlivan el-Hâcc İbrâhîm nâm kimesne hasmı Ahmed bin Mehmed muvâcehesinde târîh-i i'lâmdan üç sene mukaddem İstanbul'da Tahmîs kurbında Sıra mahzende babası gâib-i ani'l-meclis Mehmed Ağa nâm kimesne yedimden istikrâz eylediği iki yüz yirmi altı guruş hakkıma oğlu mezbûr Ahmed kefil ve zâmin olmağla meblağ-ı mezbûrdan bu def'a seksen guruş ve iki def'ada dahi yirmi beş guruşdan elli guruşuna cem'an yüz otuz guruşı babası mezbûr yedinden ahz ü kabz idüp bâkî doksan altı guruş bi-hükmi'l-kefâle mezbûr Ahmed'den talep iderim deyü ba'de'da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr müdde'âsıyçün üç nefer kimesne getürüp makbûlü'ş-şehâde cerh olinup husûs-ı mezbûrede tezvîr fehmi olinmağla vech-i şer'î üzre isbâta kâdir olmayup yemin virmeğe dahi tâlib olmamağla mücebince müdde'î-i mezbûr Pehlivan el-Hâcc İbrâhîm bilâ beyyine âdiletten bivech mu'ârazadan men' olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 18 min Zilhiccetü'ş-şerîfe sene 1158

7b3 Ma'rûz

Üsküdar'da Evliyâ Hâce mahallesinden Mehmed bin Osmân yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Hasan ve Molla Mehmed nâm kimesneler muvâcehelerinde hâzır-ı bi'l-meclis zevcem Ayşe'yi iğfâl ve bundan tefrîk itdirmemek için ifk ü iftirâ ve bi-gayr-ı hakk zâbita habs ve mahalle-i mezbûreden ihrâc sevdâsında olduklarında mezbûrünün ahvâlleri tefâhhus olinmak üzre iken beynimize muslihûn tevassıt idüp bu husûs-ı mezkûreden fâriğ olduğumda mezbûrûn dahi fimâ ba'd bu gûne hareket

itmek üzere herbiri ta'ahhüd eyledikleri Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 15 Zilhicce sene 1158

8a1 Ma'rûz

Üsküdar'da Yeni mahallede sâkin Sarrâf tâifesinden Kirkor zimmî hasmı olup zâtı ta'rif-i şer'î ile mu'arrefe olunan Sara bint-i Falyoz nâm nasrâniyye muvâcehesinde işbu târif-i i'lâm senesi Recebü'l-ferdî'nin yirminci günü târihiyle müverrah temessük mantûkınca cihet-i deyn-i şer'iyeden Selâmî mahallesinde sâkine gâibete-i ani'l-meclis Benefşe bint-i Haçador veled-i (boş) nâm nasrâniyye yedimden ikrâz ve kabz ve masârfına sarfla istihlâk eylediği yetmiş gurus hakkını mezbûre Sara nasrâniyye bi'l-emr ve'l-kabûl kefil ve zâmın olmağla meblağ-ı mezbûri kefâlet-i mezkûresine binâen mezbûre Sara'dan taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûre Sara nasrâniyye ancak altı gurus ber-vech-i muharrer kefâletini ikrâr mâ'adâyı inkâr itmekle müdde'î-i-i mezbûr müdde'âsını udûl millet-i nasârâdan mahalle-i merkûme sükkânından Madoris veled-i Haçador ve Komyedas veled-i Serîh nâm zimmîler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzere isbât itmeğin mücebince meblağ-ı merkûme yetmiş gurus bi'l-cümle kefâle müdde'î-i-i mersûme Sarrâf Kirkor'a edâ ve teslîme mezbûre Sara nasrâniyyeye tenbîh olunduğu ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 15 Zilka'de sene 1158

8a2 Ma'rûz

Medîne-i Üsküdar'da Yeni mahalle sâkinlerinden iken mukaddemâ hâlik olan Serîh veled-i Ohan nâm zimmînin verâseti sulbi kebîr oğulları Komyedas ve Isvador'a ba'de'l-ihzâr merkûm Komyedas kendi nefsinden asâleten ve karındaşı mezbûr Isvador tarafından vekâleten meclis-i şer'-i hatîrde Kütahya ahâlîsinden medîne-i mezbûrede müsâfîren sâkin Mehmed Ağa ibn-i Süleymân nâm kimesne ile murâfa'a-i şer'-î şerîf oldıkda mezbûr Mehmed Ağa târîh-i i'lâmdan dört sene mukaddem mevrûsumuz yedinden istidâne ve kabz eylediği yüz altmış guruşın kırk guruşunu hayâtında ahz idüp bâkî yüz yirmi guruşunu kable'l-ahz hâlik olmağın meblağ-ı merkûm bi'l-verâse taleb iderim deyü da'vâ itdikde gibles-suâl mezbûr Mehmed Ağa cevâbında mûrisleri hâlik-i mesfûre ancak altmış guruş deynini ikrâr ziyâdeyi inkâr ve altmış guruş deynimi dahi hâlik-i merkûme hayâtında tarafından tevkîl eylediği Haçador nâm zimmiye Kütahya'da teslîm ve îsâl eyledim deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr mezbûr Mehmed Ağa def'î mezkûrını isbâtdan izhâr-ı acz idüp yemîne dahi tâlib olmamağla mertebe-i ikrârı olan meblağ-ı merkûm altmış guruş edâya mezbûr Mehmed Ağa'ya tenbîh olunup ve müdde'î-i-i mesfûr ziyâde altmış guruş müdde'âsını isbâta havâle olunduğı Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 20 Min Zilhiccetü'ş-şerîfe sene 1158

8b1 Ma'rûz

Vârid olan fermân-i âlîlerine imtisâlen taraf-ı şer'-den irsâl olunan Ahmed Efendi dâileri Mî'mar Ağa hulefâsından İbrâhîm ve Halîl halifeler ve mübâşîr ta'yîn buyurulan Mustafa

Çavuş kulları İstanbul ve Üsküdar'da Horasâncı ustalarından müseccelü'l-esâmî kimesneler ile Üsküdar'da Tenbel mahallesinde vâki' bir bâb Horasâncı değirmenine varup ba'de akdi'l-meclis değirmen-ı merkûmda mi'mârân-ı mezbûrân vesâir ustaların icmâ' ve ittifâkları üzre ashâbı hâzır oldukları hâlde ber-mûceb-i defter-i müfredât on dört bin beş yüz elli akçe kıymetli mevcûd rızkın üç hissede bir hissesi hâzır-ı bi'l-meclis Ali'nin ve bu hissesi Mustafa'nın ve bu hissesi Mehmed'in iştirâken mâlikleri olduğu herbirinin i'tirâfiyla şer'an sâbit ve vâki' hâli mezbûr dâ'ileri mahallinde tahrîr ba'de ümenâ-i şer'le gelüp alâ vukû'a inhâ ve ihbâr idüp ve zikr olunan Horasâncı değirmeni taşı on iki sehmi i'tibâriyle dört sehmi sâhib-i arz-ı hâl Mustafa'nın ve iki sehmi Osmân'ın ve dört sehmi Mehmed'in ve birer sehmden iki sehmi arz-ı hâlde isimleri mastûr hâzır-ı bi'l-meclis Ali'nin ve bir sehmi gâib-i diğêr Mehmed'in hurda tasarruflarında olduğunu herbiri ba'de'l-i'tirâf zikrolunan on iki sehmden on sehmîni ashâbından hâzır-ı bi'l-meclis İsmâil nâm kimesne yedinde olan temessük mûcebince isticâr idüp ve ancak bu sehme mutasarrıf olan mezbûr Ali üç yeri zabt ve tasarruf idüp müste'cir-i merkûm İsmâil yedinde olan temessük mantûkınca bin yüz elli dokuz senesi Muharremü'l-harâmı gurrende zabt eylemek üzre mezbûr Ali tarafından dahi âdem ta'yîn ve vech-i meşrûh üzre nizâm virilüp ve muğâyir-i nizâm hareket itmemek üzre tenbîh olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşir iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fi 28 Zilhicce sene 1158

8b2 Ma'rûz

Üsküdar'da Gülfam mahallesinde Kalyâncı (?) Hasan yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden olup Çorbacı kulları mübâşeretiyile meclis-i şer'a ihzâr olunan Mehmed muvâcehesinde

mezbûr Mehmed kendi hâlinde olmayup ibâdullâhun ehl-i iyâline fi'l-i şeni' kasdıyla ta'arruz idüp hattâ târîh-i i'lâm gicesi ba'de'l-mağrib mahalle-i mezbûrede vâki' menzilime su-i kasdıyla duhûl ve şütûm-ı galîza ile şetm ve hetk-i ırz eylemişdir deyü ba'de'd-da'vâ mezbûr Mehmed cevâbında müdde'î-i-i mezbûrun iyâline fi'l-i şeni' kasdıyla menzil-i merkûma duhûl eylediğini mu'terif ve ahâli-yi mahalleden bîgaraz müslimîn mezbûr Mehmed'in ber-vech-i muharrer sû-i hâlini ihbâr itmeleriyle mezbûr Mehmed hakkında lâzım gelen te'dîb ve ta'zîri re'-yi âlîlerine havâle olunup mezbûr Mehmed Çorbacı kulları mübâşeretiyle huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 28 Zilhiccetü'ş-şerîfe sene 1158

9a1 Ma'rûz

Üskûdar'da Toygar Hamza mahallesinde sâkine Rukiyye bint-i Abdullâh bin Abdülmennân nâm hâtûnın zevci ve tarafından sâbitü'l-vekâle vekîli es-Seyyid İbrâhîm ve müvekkile-i mezbûre'nin hasmı Fâtıma ile ba'de't-terâfu' mezbûre Fâtıma târîh-i i'lâm günü mahalle-i mezbûrede zevcem müvekkile-i mezbûre Rukiyye'ye kahbe ve fâhişe deyü şetm ve ırzını hetk itmekle mücebini ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i vekîl-i mezbûr müdde'âsını mahalle-i mezbûrede sâkin-i udûlden Ahmed bin Hasan ve es-Seyyid Hasan bin Hüseyin şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğın mücebince mezbûre Fâtıma'ya şer'an ta'zîr lâzım gelüp lâkin mezbûre Fâtıma'nın hamli olduğu zâhir olmağın ta'zîri vaz'ı hamline tevkîf olduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 29 Zilhiccetü'ş-şerîfe sene 1158

9a2 Ma'rûz

Ashâb-ı arz-ı hâl Üsküdar'da Bulgurlu mahallesi imâmı Osmân Efendi ve ahâli-yi mahalleden es-Seyyid Halil Ağa ve Mehmed Ağa ve el-Hâcc İbrâhîm vesâir müseccelü'l-esâmî cemm-i gafir meclis-i şer'a ihzâr olınan Ahmed Bey ibn-i İsmâîl muvâcehesinde mahalle-i mezbûrede vâki' Karabaş Hânı dimekle ma'rûf Tahta Hân bundan akdem fevt olan Hüseyin'in kırk seneden mütecâviz ahâli-yi mahallenin re'y ve ma'rifetiyle müteveffâ-yı mezbûrun taht-ı îcâresinde olup her vechile müteveffâ-yı mezbûrdan emniyetimiz var iken fevt olmağla mutasarrıf olan mezbûr Ahmed ve şerîkleri tama'-ı hâmlarından nâşi îcâre-i kadîmesine za'fi mertebe zam ile mechûlü'l-ahvâl kimesnelere îcâre eylemek murâdıyla ahâli-i mahallenin râhatları bi'l-külliyeye ref' olmağla hân-ı mezbûrun etrâfi hurda (?) ve tahta olup ahâli-i mahallenin emniyetleri olmadığını mezbûrun muvâcehesinde ihbâr ve hân-ı mezbûr fîmâ ba'd âhara îcâr olındukda ahâli-yi mahallenin re'y ve ma'rifetleri ve mu'temedünaleyh kimesnelere nizâm-ı kadîm üzre îcâr olınmak bâbında fermân-ı âlîlerin recâ ve niyâz itdikleri iki gün mukaddem tescil-i şer'î olundu ber-mûceb-i fermân-ı âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 5 min Muharremü'l-haram sene 1159

9a3 Ma'rûz

Medîne-i Üsküdar'da Selâmî mahallesinde mukaddemâ hâlike olan Turfende bint-i Arotin veled-i Evadin nâm nasrâniyyenün Meraştı zevc-i metrûki olan veled-i Melkun nâm zimmi ile babası mersûm Arotin nâm zimmiye ve anası Bahar bint-i Zafir nâm nasrâniyyeye ve sadriye kızı Seymâ'ya ba'de'l-ihzâr mezbûre Seymâ'nın babası tarafından vekil-i müsecceli

merküm Ohan kızı müvekkile-i mezbûre Simânın min kabli'l-ümm-i ceddî ve Torke hâlike mezbûreye vaz'-ı yedi mütehakkık olan merküm Arotin tarafından ber-vech-i âti vekîli olduğı Serkiz veled-i Haçador ve Agop veled-i Danik nâm zimmîler şehâdetleriyle sâbit olan Torhad veled-i Niko Nikogoz nâm zimmî muvâcehesinde bin yüz (boş) gurus senesi Şevvâli'nin yirminci günü târihiyle müverrah defter-i Kassâmda musarrah kızım müvekkile-i mezbûre Seymâ'ya anası hâlike-i mezbûreden mevrûs beş bin üç yüz elli iki akçe hisse-i irsiyyesin müvekkil-i merküm Arotin zimmetinde olmağla taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk vekîl-i merküm cevâbında fi'l-hakika defter-i kassâm'da hisse-i bint deyü mezkûr meblağ-ı merküm min kabli'l-ümm-i ceddî müvekkilim mesfûrın zimmetlerinde mersûme Seymâ'ye hâlâ deyni olduğımı bi'l-vekâle ikrârı i'tirâf itmeğın mücebince meblağ-ı merkümü edâ ve teslim vekîl-i mezbûra tenbîh olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 6 Muharremü'l-harâm sene 1159

9b1 Ma'rûz

Üsküdar'da Kefçe mahallesinde sâkin Ahmed Beşe hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr itdirdiğı Süleymân ile ba'de't-terâfu' işbu meclis-i şer'de mu'âyene ve müşâhede olınan telli marmeşbek duhân-ı kîsem ber-mûceb-i defter-i müfredât eşyâm-ı memlûkem târih-i i'lâmdan bir ay mukaddem menzîlimde sandüğımdan sirka olunup hâlâ duhân-ı kîsemi mezbûr Süleymân'ın yedinde bulmağla bi'l-istihkâk taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Süleymân cevâbında ismi ma'lûmım olmıyan bu avret bana hibe ve teslim idüp mülk-i mevhûbı olmak üzere vaz'-ı yedi ikrâr lâkin müdde'î-i-i mezbûrun mülki olduğı

inkâr idicek müdde'î-i-i mezbûr da'vâ-yı meşrûhasını udûlden mahalle-i mezbûre sükkânından Ali bin Hasan ve es-Seyyid Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât idüp müdde'î-i-i mezbûr ba'de't-tahlîfi'ş-şer'î mûcebince ba'de'l-hükm müdde'î-i mezbûrun menzili açılıp eşyâsı sirka olınmağla husûs-ı merkûmda mezbûr Süleymân müttehim olmağla hibe iden avreti ihzârıyla hakikat-i hâl ma'lûm olmak için mezbûr Süleymân i'lâmıyla huzûr-ı âflerine irsâl olundu.

Fî 22 Zilhicce sene 1158

9b2 Ma'rûz

Anadolu'da Van sancağında Bâyezîd toprağında vâki' Sarpehan nâm karye re'âyâsından Kazar veled-i Yolci nâm şâbb-ı emred zimmi kendüyim rıkk almak üzre vaz'-ı yedi mütehakkik olan hasmı Kayseriyeli sâhib-i arz-ı hâl Hüseyin bin Mustafa nâm kimesne ile bâ-fermân-ı âli Mehmed Çavuş mübâşeretiyile Dîvân-ı âflerinde ma'kûd-ı meclis-i şer'de ba'de't-terâfu' merkûm Kazar ben hürrü'l-asl olup babam ismi Yolci veled-i Ohan ve anam ismi Köle ve maskat-ı re'sim sâlifü'z-zikr Sarpehan karyesi olmağla bu isme asla rıkk târi olmuş değil iken mezbûr Hüseyin rıkk olmak zu'mıyla bi-gayr-ı hakk bana vaz'-ı yed idüp suâl olup sebîlim tahliye olınmak murâdımdur deyü da'vâ itdikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâbında fi'l-vâki' târih-i i'lâmdan altı ay mukaddem merkûm Kazarı Kayseriyeli gâib ani'l-beled el-Hâcc Mûsâ oğlı Mehmed nâm kimesneden bedel-i ma'lûme ve makhûza rıkk olmak üzre iştirâ ve bu vechile vaz'-ı yedini ikrâr lâkin hürrü'l-asl olduğımı inkâr itmekle müdde'î-i-i mesfûr Kazar ber-vech-i muharrer müdde'âsını udûlden mârru'z-zikr Bâyezîd ahâlîsinden olup mahmiyye-i İstanbul'da Sultân Mehmed Hân hazretlerinün câmi'-i şerîf kurbında Karaman nâm mahallde Soğancı Başı Hânı

dimekle ma'rûf hânda sâkin lede't-tezkiye adâletleri zâhir Berber Ali bin el-Hâcc Ahmed ve Mehmed bin Ya'kûb nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an isbât itmeğın mücebince merkûm Kazar zımınin hürriyetine ba'de'l-hükm ve't-tenbîh bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı bâkî fermân ve men lehü'l-emrindir.

Fî 10 Muharremü'l-harâm sene 1159

10a1 Ma'rûz

Vârid olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen derûn-ı derkenârda mastûru'l-ism sâhib-i arz-ı hâl Süleymân fimâ ba'd kendi hâlinde olmak üzre Bulgurlu imâmı Abdülmennân Efendi ve Kısıklı Imâmı Halil Efendi ve ahâlisinden Mehmed Beşe ve diğeri Mehmed Beşe ve Ömer Beşe ve Hasan Beşe ve İbrâhîm Çelebi nâm kimesnelerden herbiri ıslâh-ı nefis itdiğın ba'de'l-ihbâr mezbûr Süleymân nefsine ve hîn-i mutâlebede huzûr-ı hükkâma ihzârına dayısı Hüseyin Beşe ibn-i Hasan ve Ahmed bin Abdullâh ve Mustafa bin Ahmed nâm kimesneler tekeffül idüp mezbûrûn dahi beyne'l-ahâlî mu'temed-i aliyye adamlar olmağla mezbûr Süleymân'ın afv u itlâkı recâ eyledikleri ba'de't-tescîl ber-müceb-i fermân-ı âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 12 min Muharremü'l-harâm sene 1159

10a2 Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen izzetlü Bostancıbaşı Ağa tarafından ta'yîn olunan Üsküdar Ustası ve İbrâhîm Hasköy kulları mübâşeretiyile sâhibe-i arz-ı hâl Ayşe Hâtûn'ın

vekili Mehmed Ağa hâzır olduğı hâlde meclis-i şer'a ihzâr olınan Menzilci oğı Molla Ahmed ve Manav oğı dimekle ma'rûf Ömer muvâcehelerinde gicelerde müvekkilem mezbûrenin menzilini taşılayup muzınnam mezbûrân olmağla mücebini ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Menzilci oğı Molla Ahmed bi'l-külliye inkâr ve mezbûr Ömer menzil-i merkûmı gicelerde ben taşıladım deyü ikrâr ve i'tirâf itdikden sonra meclis-i şer'a hâzırûn olan Mehmed Paşa mahallesinde imâm vekili Hüseyin Efendi ve el-Hâcc İsmâil ve Mustafa Odabaşı ve el-Hâcc Mehmed ve Mehmed Çelebi ve es-Seyyid Feyzullâh ve Osmân ve İbrâhîm vesâir cemm-i gafır ve cem'-i kesîr müseccelü'l-esâmî kimesneler mezbûr menzilci oğı Molla Ahmed'i terbiye idüp kimesnesi olmadığında ba'zı eşhâs ile komşur bu âna gelince yaramazlığın görmedik deyü cemâ'at-i müslimîn bi'l-muvâcehe meclis-i şer'de haber virdiklerinden mezbûr Molla Ahmed meclis-i şer'de sakalını salıvirüp fi-mâba'd tahsîli ilm-i şerîfe sa'î idüp kendi hâlinde olmak üzre te'dîb ve müstağfer olup mezbûr Ömer'in i'tirâfi üzre mezbûr Molla Ahmed'in emriyle ahz olunca gicelerin taşılanup ve sâkin olduğı hâne sâhibi olup altı aylık kirâmı almıyacak olup ol-vechile taşıladım deyü ikrâr ve i'tirâf idüp ikrâr ale'l-gayr-i meşrû' olmayup şer'an te'dîb ve ta'zîr lâzime gelüp mübâşir kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine arz ve i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 12 min Muharremi'l-haram sene 1159

10a3 Ma'rûz

Üsküdar'da Kâtib Hüseyin ve kazânın mütevellîsi Hâfiz Mehmed Efendi hasmı Hüseyin Beşe ibn-i Bayram muvâcehesinde mezbûr Hüseyin Beşe târih-i i'lâmdan üç sene mukaddem asl-ı mâli vâkıfda istidâne ve kabz eylediğı altmış guruş deyni mukâbelesinde yirmi beş guruş kıymetli bir cevâhir kuşağı rehn olmağla meblâğ-ı merkûmı taleb iderim

deyü da'vâ itdikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin Beşe cevâbında ber-vech-i muharrer altmış gurus müteveli-yi mezbûre deyni oldığını ikrâr ve i'tirâf itmeğın mücebince meblağ-ı merkûmı müteveli-yi mezbûre edâ ve rehn mezkûrını tahlîsa-i mezbûr Hüseyin'e tenbîh olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 13 min Muharremü'l-harâm sene 1159

10b1 Ma'rûz

Üsküdar'da Kâdıasker mahallesinde sâkine ve zâtı mu'arrefe olan Fâtıma bint-i Abdullâh zevci Ahmed bin Nasûh muvâcehesinde mezbûr Ahmed bundan akdem mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd mülk menzilimi otuz gurusâ âhara bey' ve meblağ-ı mezbûr otuz gurusı kendi masârifına sarfla istihlâk itmekle taleb iderim deyü ba'de'da'vâ ve'l-ikrâr mücebince meblağ-ı merkûm otuz gurusı müdde'iyeye-i mezbûre Fâtıma'ya edâya merkûm Ahmed'e tenbîh olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 9 min Muharremü'l-harâm sene 1159

10b2 Ma'rûz

Vârid olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen taraf-ı şer'den irsâl olunan Ahmed Efendî dâ'ileri İzzetlü Bostancıbaşı Ağa tarafından mübâşir ta'yîn buyurulan İbrâhîm Haseki ve Çukadâr Mustafa Üsküdar ustası kulları vesâir cemâ'at-i müslimîn ile Medîne-i Üsküdar'da Hâce

Hâtûn mahallesi hudûdında vâki' Barutcu Selim bağçesi deyü îrâdında târîh-i î'lâm günü res-i maktû'a ismi nâ ma'lûm bir avret çuval içinde mezbûre maktûle bulunmağla maktûle mezbûre nisâ tâifesinden **Hata! Yer imi tanımlanmamış.** Ümmühânî bint-i Mehmed ve Ayşe bint-i Mustafa nâm hâtûnlara irâ'et olındukda a'zâsında kat'a eser cerh olmayup ancak mezbûre maktûle bulunmadığı mezbûr dâ'ileri mahallinde ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ eylediği mübâşir-i merkûm iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine î'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 17 min Muharremü'l-harâm sene 1159

10b3 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Kara Kezban nâm hâtûnın hasmı derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Üsküdârî Hammâmcı oğlu Ali nâm kimesne Dîvân-ı âlilerinde ma'kûd-ı meclis-i şer'de mezbûre ile ba'de'l-murâfa'a mezbûre Kezban mukaddemâ yedimden istidâne idüp bin yüz elli dört senesi Cemâziyelâhır-ı'nın evâsıtı târihiyle müverrah deyn-i temessüki mantûkınca otuz bir miskâl beher miskâli dörder guruş kıymetli bir bilâziği yüz yedi guruş deyni mukâbelesinde yedimde rehn olmağın sâlifü'z-zikr bilâziğini târîh-i mezbûrede Dede Efendi nâm kimesne hânesinde kendüye teslim ve yüz yedi guruş bana deyni olduğunu Üsküdar'da Toptaşu nâm mahallde Berber Süleymân dükkânında ikrâr ve meblağ-ı merkûmın yirmi dört guruşun ahz bâkî seksen üç guruşun mezbûre Kezbandan talep iderim deyü da'vâ itdikde gıbbe's-suâl mezbûre Kezban cevâbında müdde'î-i-i mezbûre ancak elli guruş deyni olup ahzını mu'terif yirmi dört guruşdan mâ'adâ bâkî yirmi altı guruş deynini ikrâr ve ziyâdeyi ve gerek bilâziğinin kabzını bi'l-küllîye inkâr itmekle müdde'î-i-i mezbûr Ali müdde'âsını beyân için ale't-tevâlî elli gün ba'de'l-îmhâl ve'l-

istimhâl bu vechile isbâta kâdir olmayup yemîne dahi taleb olmağla mezbûr Ali ikrârı üzre zikr olunan bilâziğın aynı mevcûd ise aynı değil ise kıymet-i mezkûresin mezkûre Kezban'a edâ ve teslîme ve mezbûre Kezban dahi mu'terif olduğu yirmi altı guruşu edâya her birine ba'de't-tenbîh mübâşiri Kapı kethudâsı İsmâil Beşe kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 18 Muharremü'l-harâm sene 1159

11a1 Ma'rûz

Târîh-i i'lâmdan iki gün mukaddem Üsküdar hâricinde Barutçı Müteveffâ Selim bağçesi dimekle ma'rûf bağçe duvarı kurbında tarîk-ı âmmda çuval içinde bir avret cenâzesi sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Haseki kulları ve usta ve Bostancıbaşı Ağa çukadârı mübâşeretiyile ma'rifet-i şer'le keşf olunduğı bundan akdem huzûr-ı âlîlerine i'lâm olunup usta kulları neferâtından iki nefer Bostanî meyyit bulunup keşf olunan mahallden alâmet-i dem-i izni Üsküdar'da Torbalı mahallesinde Mastûr Mehdi dimekle ma'rûf kimesnenin kapısına gelince câ-be-câ mahalde alâmet-i dem-i mu'âyene itdik deyü ba'de'l-ahbâr muzınna-i töhmet oldıkları ecilden mezbûr Mehdî ahz olunmayup sulbi kebîr oğlı Mustafa ve zevcesi Fâtıma ahz olınmalarıyla mezbûr Mustafa istintâk olındukda cevâbında maktûle mezbûreye adâvetim olmağla Kalyoncı tâifesinden Uzun Ahmed ve Bilecikli Delî İbrâhîm ben ücret virüp ânlar dahi bulındığı mahall kurbında bâğ içinde katl ve ser-i maktû'ını bana getürmüşlerdir deyü takrîr itdikden sonra keyfiyetleri mahallesi ahâlîsinden müsecclü'l-esâmî kimesnelerden suâl olındukda mezbûrân Mustafa ve Fâtıma ve zevci gâib-i mezbûr Mehmed kendi hâlinde olmayup dâimâ erâzil-i eşkiyâ gelüp ol vechile katli

nüfus ve ibâdullâhın mâllarını nehb-i gâret âdet-i müstemireleri olduğu mahalle-i mezbûre imâmı Süleymân ve müezzin Ali Vanlılı mahalleden Mehmed Efendi ve Hasan Ağa ve Mehmed Çelebi ve el-Hâcc Mustafa ve Selîm Beşe ve diğer Mustafa ve Ali ve Abdurrahmân ve Süleymân ve es-Seyyid Mustafa nâm kimesnelerden herbiri sû-i hâllerine şehâdet itmeleriyle mezbûrlar mâr-ı (?) veliyyü'l-emr ile siyâsete cezâlar icrâ olunmak iktizâ itmekle usta kulları habsine virilüp huzûr-ı âlîlerine irsâl olunmuşlardır ma'lûm-ı devletleri sorıldıkda cezâ ve cezâları te'dîb ve ta'zîrleri re'y-i âlîlerine vechile bıyırılsa emr hazret-i veliyyü'l-emrindir hâlleri ihbâr ve usta kulları habsinde olan mezbûrân Mustafa ve Fâtıma haklarından iktizâ iden te'dîb takrîrleri re'y-i âlîlerine havâle ve i'lâmlarında huzûr-ı âlîlerinde irsâl olundu bâki fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 19 Muharrem sene 1159

11a2 Ma'rûz

Demürçi tâifesinden Usta Hasan hasmı olan Ekrâd tâifesinden olup müdde'î-i-i mezbûrun dükkânında işçi Hüseyin Üsküdar ustası kulları mübâşeretle meclis-i şer'a ihzâr ve muvâcehesinde târih-i i'lâmdan bu gice mukaddem Üsküdar'da Toptaşı nâm mahalde dükkânım derûnında mahfûz üç yüz vukiyye çubuk demür sirka olup mezbûr Hüseyin muzınnam olmağla taleb iderim deyü da'vâ ve mezbûr Hüseyin'in menziline usta mübâşereti ve ma'rifet-i şer'le tecessüs ve altmış üç vukiyye çubuk demür zuhûr idüp meclis-i şera getürdüklerinde mezbûr Hüseyin cevâbında kendi menzilden ihrâc olup meclis-i şer'de mu'âyene olunan demüri müdde'î-i-i mezbûrun dükkânından gice hâlinde sirka ve kendi menziline nakl eylediğini ve zikr olunan demüri müdde'î-i-i mezbûre ba'de't-teslîm mezbûr Hüseyin bu vechile sirka töhmetiyle ahz olunmağla te'dîb ve ta'zîri

re'y-i âlîlerine havâle ve usta kulları mübâşeretiyle sârik-ı mezbûr Hüseyin i'lâmıyla huzûr-ı âlîlerine irsâl olundı bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Muharremü'l-harâm sene 1159

11b1 Ma'rûz-ı dâ'î Devlet-i aliyeleridir ki

Medîne-i Üsküdar iskelesinde vâkî' Arka Hammâlî tâifesinden müseccelü'l-esâmî seksen nefer kimesneler ber-vech-i âtî mâlikâne hammâllar kethudâsı tarafından kethudâ vekîli Mustafa bin Mustafa nâm kimesneyi meclis-i şer'a ihzâr ve herbiri muvâcehesinde mezbûr Mustafa kendi hâlinde olmayup cebâbireden olmağla hammâl fukarâsına birer mukaddem mezbûr meclis-i şer'a ihzâr ve hukûk-ı da'vâmızdan üzerine şer'an seksen gurus hükm ve edâsına tenbîhi vekâlet ref' olunmak üzere teşekkî tescil-i şer' olup ve bundan mâ'adâ yüz ellışer nefer kimesneden kefil-i mâl nâmıyla on altışar pâre aldığı ikrâr idüp kethudâlıktan azl ü men' olmuşken yine mütenebbih olmayup tama'-ı hâmından nâşi vekâlet mezbûreyi ibkâ ve ber-vech-i muharrer fukarâ ve zu'afâyı ta'cîz ve rencide itmekden hâlî olmamağla mezbûr Mustafa'nın fukarâya îsâl mazarrat âdet-i müstemiresi olduğına binâen bir vechile emn ü râhatımız yokdur deyü sû-i hâlini ihbâr ve mezbûrun mu'ayyen müşîresi olmağın vekâletinden ihrâc şerr ü mazarratı fukarâ üzerinden ref' bıyırılıp kılâ'-ı şer'den birine ıslâh-ı nefis idince kal'a bend buyurılmak emr-i sevâb olduğu huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı bâkî fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 22 min Muharremü'l-harâm sene 1159

11b2 Ma'rûz

Mekkârî tâifesinden Üsküdar'da Kori Balık hânında müsâfir sâkin es-Seyyid Kâsım yine tâife-i mezbûreden es-Seyyid Ahmed ile ba'de't-terâfu' Şâm-ı şerîfden Üsküdar'a dâhil olunca beher re'sini otuzar guruşa olmak üzere benden istîcâr eylediği beş re's bârgîrlerüm ile edâ-i hıdmet eylediğimden sonra müstehakk olduğum yüz elli guruşun yirmi iki guruş on altı pâresi yem ve saman için ahz ve istifâ idüp bâkî yüz yirmi yedi guruş ve yirmi dört pâre hakkımı talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr es-Seyyid Ahmed cevâbında bâlâda mezkûr bârgîrler ücreti yüz elli guruşdan kabzına mu'terif olduğu yirmi iki guruş on altı pâreden mâ'adâ yüz yirmi beş guruşunu târîh-i i'lâmdan iki ay mukaddem Şâm-ı şerîfde huzûr-ı müsliminde müdde'î-i-i mezbûra edâ ve teslim eyledim deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr def'-i mezkûrîni lede't-tezkiye adâletleri zâhir Mekkârî tâifesinden Üsküdar'da Dârüssa'âde Ağa çeşmesi kurbında vâkî' Çavuşbaşı hânında sâkin es-Seyyid Ahmed bin Mehmed es-Seyyid İbrâhîm bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle veh-i şer'î üzere isbât itmekle mücebince zikr olunan yüz yirmi beş guruş için müdde'î-i-i mezbûr es-Seyyid Kâsım bivech mu'ârazadan ba'de'l-men' yüz dört pâre müdde'î-i mezbûrun merkûm es-Seyyid Ahmed zimmetinde bâkî hakkı kalmağla mezbûr es-Seyyid Ahmed dahi mezbûr es-Seyyid Kâsım'dan ziyâde on üç guruş dört pâre için mezbûr es-Seyyid Ahmed şâhide havâle olunduğu ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî emr-i fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 22 Muharremü'l-harâm sene 1159

11 b3 Ma'rûz

Üsküdar'da Yeni mahallede sâkin Sarrâf tâifesinden Komyadas nâm zimmî hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr itirdiği İsrâil nâm zimmî ile ba'de'l-murâfa'a mezbûr İsrâil târîh-i

i'lâmdan dokuz gün mukaddem dükkânımda yedimden ikrâz ve kabz ve kendi masârıfına sarfla istihlâk eylediği elli guruşluk cedîde pâre hakkım olmağla taleb iderim deyü ba'de'da'da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i-i mezbûr müdde'âsını udûl-i millet-i nasârâdan lede't-tezkiye adâletleri zâhir sarrâf Kirkor veled-i Haçador ve Artin veled-i Haçık nâm zimmîler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğın mücebince meblağ-ı merkûm elli guruş müdde'î-i-i mezbûre edâ ve teslîm mezbûr İsrâil'e mütenebbih olunduğı Üsküdar'a ba'de't-tescîl huzûr-ı âlilerine i'lâm.

Fî 24

12a1 Ma'rûz

Üsküdar'da Ayazma bağçesi neferâtından Yûsuf bin Hüseyin hasmı Üsküdar'da Mîrâhur mahallesinde Ahmed bin İsmâil ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan bir gün mukaddem ba'de'l-asr mahalle-i mezbûrede tarîk-i âmmda yatağan ta'bir olunur âlât-ı câriha ile âmden mezbûr Yûsuf 'ın sol elinin sebâbe ta'bir olunur bir parmağı ve vustâ bu iki parmakları üzerlerine darb u cerh idüp hattâ ber-vech-i muharrer darb u cerh eylediğini ikrâr ve i'tirâfına mahalle-i mezbûre ahâlîsinden imâm vekili Ahmed Halife ve Süleymân Ağa ve Abdurrahmân Ağa nâm kimesne şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât idüp husûs-ı mezbûrda nazar-ı hâle olmayup mâle olmağın mücebince cerh-ı mezkûrın yed'ine tevkif olındukdan sonra zikr olunan Mîrâhur mahallesi ahâlîsinden müseccelü'l-esâmî on bir nefer kimesneler mezbûr Ahmed erâzil zümresinden olup ber-vech-i muharrer kendi hâlinde olmadığını şehâdet iderler ma'lûm-ı devletleri için mübâşir İbrâhîm Hasköy kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 24 Muharremü'l-harâm sene 1159

12a2 Ma'rûz

Müteveffâ Bostancı Mehmed'in sağire kızı Hadice'nin tesriye (?) emrine vasî mansûbı ol müderrisîn-ı kirâmdan sâhib-i arz-ı hâl es-Seyyid Mustafa Efendi'nin yedinde olan temessük nâtik oldığı üzere derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr Bostanî es-Seyyid zimmetinde mâl-i yetimden olmak üzere iki yüz elli altı guruş vesâyeti hasebiyle bi't-temâm ahz ü kabz eylediğini meclis-i şer' de ba'de't-takrîr tescîl-i şer'î ve mezbûr es-Seyyid Mehmed dahi tasdik eylediği mübâşiri Halîl Haseki kulları iltimasıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 24 Muharremü'l-harâm sene 1159

12a3 Ma'rûz

Üsküdar'da Bağçevân tâifesinin kethudâları İbrâhîm ve Yiğitbaşı giru vesâir müseccelü'l-esâmî kimesneler meclis-i şer' de tâife-i mezbûreden gâib-i ani'l-meclis şebeke-i Kostantîn için mezbûrun icâresinden olan bağçeye ba'zı erâzil-i eşhâs getirüp i'tâ'atdan udûl ve evzâ' ve etvâr-ı Bağçevân tâifesinin nizâmlarına muğâyir hareketi sebebiyle emniyetimiz ref' ve huzûr-ı hükkâma ihzâr murâd eylediğimizde firâr itmekle gâib-i mezbûr bağçevânın umûrından ihrâc ve fimâ ba'd bağçevân olmamak üzere takrîrimiz tescîl ve i'lâm olunmak matlûbımızdır didiklerinde vâki' hâli iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 26 min Muharremü'l-harâm sene 1159

12a4 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Yakut nasrâniyyenün derûn-ı arz-ı hâlde isimleri mastûr hasmları Sale ve kızı Dasike nâm nasrâniyyeler ile arz-ı hâlde tafsîl ve ayân olunduğı vech üzere darb ve İstafen da'vâsı olmağla sâdır olan fermân-ı âlîleri üzere mezbûretânı ihzâr-ı şer' için mahalle subaşısı ve ihtiyârları ma'rifetiyle taraf-ı şer'den mahzar-ı bendeleri mezbûretânun Üsküdar'da sâkine olmadıkları Yeni mahallede menzili kapısına varup bi'd-defe'ât da'vet-i şer' itdiklerinde menzillerinde ihfâ idüp bir vechile mezbûretânı ihzâr-ı şer' mümkün olmayup adem-i itâ'atlarını subaşısı ve mahzar-ı bendeleri meclis-i şer'a gelüp inhâ itdikleri huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 16 Safer sene 1159

Musahhah

İ'lâmı mücebince mahalleden ihrâc ve şakiyyûn-ı mezbûrûn dahi ahz ve dahi Bostancıbaşı Ağa ma'rifetiyle Bozcaada cezîresinde cezîrebendleriçün hükm buyuruldu.

12b1 Ma'rûz

Târîh-i i'lâmdan on sekiz gün mukaddem sâhibe-i arz-ı hâl iltimâsıyla sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen arz-ı hâlde isimleri mastûr mahalle-i mezbûrede sâkin Menzilcioğlı Ahmed ve refikleri Sarı Mustafa ve Selim ve Kara Karaoğlı için gicelerde sâhibe-i arz-ı hâlin menzili taşlanup mezbûrûn mazanna olmak üzere ahâlî-i mahalle ihbâr ve mezbûr Menzilcioğlı Ahmed'in sakalı salıvirilüp i'lâm olunduktan sonra İstanbul'a eniştesi yanına

irsâl olunup bu müddetde cuma ve cumartesi gicelerinde müsâferet-i tarîk ile mezbûr Ahmed anası menziline geldikde yine gice hâlinde menzil-i mezbûr taşlanup menzil emniyetimiz ref' olmuşdır deyü tekrâren arz-ı hâl ve bu def'a sâdir olan fermân-ı âlilerine imtisâlen usta kulları mübâşeretiyile yine ahâlî-i mahalleden müsecclü'l-esâmî cemm-i gafîr kimesnelerden alâ vechi't-taharrî suâl olındukda bâlâda tahrîr olunduğı vech üzere cuma ve cumartesi ve iki gicelerde mezbûr Menzilioğlu Ahmed anası menziline müsâfereten geldükde menzil-i merkûm taşlanup ve mezbûr Ahmed İstanbul'da oldıkda yine gicelerde câ-be-câ menzil-i merkûm taşlanup emniyyet gelmesi merkûm Menzilioğlu Ahmed diyâr-ı âhara ve refîkleri olmak üzere ihbâr olunan gâibûn ani'l-meclis Sarı Mustafa ve Selîm ve Kara Karaoğlu usta kulları mübâşeretiyile ahz ve ânlar dahi diyâr-ı âhara nefy olunmadıkça emniyyet gelmez deyü cümlesi icmâ' ve ittifâk ve mezbûr Ahmed'in vâlidisi dahi bedelü'l-lisân (?) olmağla ol dahi mahalle-i mezbûrdan ihrâc ve âhar mahalleye nakl itmesini iltimâs eyledikleri ber-mûceb-i fermân-ı âlî huzûr-ı âlilerine i'lâm olundı bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî selh-i Muharremü'l-harâm sene 1159

12b2 Ma'rûz

İstanbul'da Seydi Bey mahallesinden Osmân Efendi Üsküdar'da ahz olunan Çukadâr Osmân muvâcehesinde hâzır-ı bi'l-meclis sagîr oğlum Ali'yi çukadâr-ı merkûm civârımızda Ca'fer Çavuş hânesinde müsâfir olmak takrîbi ile izlâl ve Üsküdar'a getürmüşdür deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk çukadâr-ı mezbûr Osmân sagîr-i mezbûri Üsküdar'da paşaya intisâb için getürüp bir gice hânda meksini ba'de'l-ikrâr yine mahalle-i mezbûreden Hasan nâm kimesne çukadâr-ı merkûm Osmân muvâcehesinde ba'zı eşyâ-i

ma'lûmem menzîlim hareminden serîka olup işbu meclisde mu'âyene olunan ancak bir eğer baltası çukadâr yedinde olup mülki olduğu iddi'â ve çukadâr-ı merkûm sagîr-i mezbûr bana virmişdir deyü takrîri bu vechile olup mâ'adâsını ve balta dahi müdde'î-i mezbûrun mülki olduğunu inkâr itmekle mezbûrlar İstanbul'da sâkinler olmalarıyla husûs-ı merkûm İstanbul kâdîsî fazîletlü efendi dâ'îlerine havâle ve hakikat-i hâl mahalleleri ahâlîsinden ba'de't-tefahhus huzûr-ı âlîlerine i'lâm için huzûr-ı âlîlerine irsâl olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 3 Saferü'l-hayr sene 1159

13a1 Ma'rûz

Üsküdar'da Evliyâ Hâce mahallesi imâmı Ahmed Efendi ve Bulgurlu mahallesi imâmı Osmân Efendi ve ahâli-i mahalleden Mehmed Çelebi ve es-Seyyid Mustafa Odabaşı ve el-Hâcc Mustafa ve diğer Mehmed nâm kimesnelere her biri meclis-i şer'a ihzâr olup yine mahalle-i mezbûre sükkânında Behlûvânzâdeler demekle ma'rûf Mustafa ve Hüseyin nâm karındaşlar muvâcehelerinde mezbûrân Mustafa ve Hüseyin mücerred oldukları ecilden mahalle-i mezbûrede vâkî' menzillerine nâmahrem avretler getirüp fisk itmeleriyle emniyetimiz yoktur deyü muvâcehelerinde ihbâr ve mahalle-i mezbûreden ihrâclarını iltimâs itdiklerinde mezbûrân dahi rızâlarıyla mahalleden çıkup âhar mahalleye nakl eylemelerine ta'ahhüd eyledikleri ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Muharremü'l-harâm sene 1159

13a2 Ma'rûz

Üsküdar hâricinde Sıra Pınar (?) karyesi mescid-i şerîfde imâm ve mütevellî olan Osmân bîkâr tâifesinden Filibeli Hüseyin bin Mehmed'i Kori Ağası mübâşeretiyle Üsküdar mahkemesine ihzâr ve muvâcehesinde beş gün mukaddem karye-i mezbûre mescidinden beş aded kilim serîka olunup işbu meclis-i şer' de mezbûr Hüseyin yedinde mu'âyene olunan üç kilim mescid-i merkûmdan serîka olan kilimlerden olmağla bi't-tevliye taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Hüseyin cevâbında gâib-i ani'l-meclis İsmâîl nâm bîkâr beni izlâl idüp gice hâlinde zikr olunan mescid-i şerîf yanına varup gâib-i mezbûr işbu üç kilimi derûn-ı mescidden çıkarup bana teslîm ben dahi mukâbelesinde gâib-i mezbûra bir gurus virdim hâlâ kilimler mescid-i merkûmdan serîka olunan kilimlerdir deyü bi-tav'ihî ikrâr ve i'tirâf idüp mütevellî imâm-ı mezbûra kilimler meclis-i şer' de teslîm olunup mezbûr Hüseyin mübâşir-i merkûm ile huzûr-ı âlîlerine irsâl olundu.

Fî 5 min Saferü'l-hayr sene 1159

13a3 Ma'rûz

Fî'l-asl Anadolu'da Bakırküresi ahâlîsinden olup Bağçekapısı kayıkçılarından ber-vech-i âtî mecrûh idügi ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene zâhir olan Hamza bin Mustafa nâm kimesne hasmları olup Üsküdar'da Ayazma bağçesi ustası Halil Usta kulları mübâşeretiyle Bostancıbaşı köprisi nâm mahallde ahz olunan yine Bakırküresi'nden Ali ve refiki Hasan muvâcehelerinde mezbûrân târîh-i i'lâm günü mahall-i mezbûrda beni mezbûrân yolıma inüp sağ omzum ve sağ memem ve sol memem üzerlerinden ve arkam tarafından sol omzum ve belim üzerlerinden bıçak ile bi-gayr-ı hakk amden darb ve cerh itmeleriyle müceb-i şer'iyye taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Ali ber-vech-i

muharrer mecrûh-ı merkûmı ancak mahall-i mezkûrda ben darb u cerh eyledim deyü bitav'ihî ikrâr itmeğın bu takrîr kuttâ'-ı tarîk olmak iktizâ ider cerâhâtda nazar hâle olmayup me'âle (?) olmağla cerh-i mezkûrın birine (?) tevkîf ve cârih-i mezbûr Ali ve refki Hasan ile usta-i merkûm kulları iltimâsıyla i'lâmıyla huzûr-ı âlîlerine irsâl olundu Hurrîre.

Fî 8 S sene 1159

13b1 Ma'rûz

Üsküdar'a muzâfe Adalar nâhiyesine tâbî' Pendik karyesinden bundan akdem hâlike olan Anaştâşa bint-i Yorgi nâm nasrâniyye'nin verâseti zevc-i metrûki Kiryako veled-i Bolime ve li ebeveyn karındaşı sâhib-i arz-ı hâl Tanaş ve li-üm karındaşı Yemandi nâm zimmîlere ba'de'l-inhisâr mezbûr Tanaş kendi tarafından asl ve karındaşı merkûm Yemandi tarafından vekîli oldığı ber nehc-i şer' sâbit oldıktan sonra mesfûr Kiryako muvâcehesinde mûrisleri hâlike-i mezbûrenin terekesinden arz-ı hâlde mezkûr eşyâ-i ma'lûme ve gerek nukûd beş yüz guruş da'vâsından an inkâr muslihûn tavassutuyla yirmi guruş bedel-i makbûza sulh olup husûs-ı mîrâsa ve karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd mülk menzile ve bâğa vesâir müte'allika âmme-i da'vâ ve kâffe-i mutâlebât eymân-ı muhâsamâtdan merkûm Kiryako zimmînin zimmetini bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ibrâ ve iskât eylediği rızâlarıyla Üsküdar mahkemesinde tescîl-i şer'î olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 7 Saferü'l-hayr sene 1159

13b2 Ma'rûz

Kartal karyesi sâkinlerinden sâhib-i arz-ı hâl el-Hâcc İbrâhîm hasmı olup derûn-ı arz-ı hâlde ismi mezkûr karye-i mezbûrede sâkin Hasan Beşe nâm kimesne ile murâfa'a-i şer'-i

şerîf olduklarında mezbûr Hasan târîh-i i'lâmdan dört gün mukaddem karye-i Kartal'da sâkin olduğım menzilimi ba'de'z-zuhr alenen taşılayup ve muvâcehemde bana âr lâhık olur elfâz-ı kabîha ile şetm ve ırzımı hetk itmekle mücebini taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr ber-vech-i muharrer müdde'âsını şâhîde havâle olındukdan sonra beylerine muslihûn tavassut idüp müdde'î-i merkûm da'vâ-yı mezkûresinden meccânen fâriğ olup fimâ ba'd mezbûr Hasan'dan müdde'î-i mezbûre hilâf-ı inhâ bir nesne sudûr itmeyüp eğer iderse mezbûr Hasan Beşe'nin nefsine ve lede'l-hâce huzûr-ı hükkâma ihzârına Kartal sükkânından hâzır-ı bi'l-meclis Mehmed Ağa ibn-i el-Hâcc Mehmed ve el-Hâcc Mehmed bin Abdullâh nâm kimesneler kefil mezbûrâna dahi Kartal Serdarı Mehmed Ağa ibn-i Halîl tekeffül ve bu vechile kat'-ı münâza'a itdiklerinden sonra müdde'î-i mezbûr el-Hâcc İbrâhîm ve zevcesi Hadîce bint-i Osmân ahvâlleri muvâfik-ı şer'-i şerîf olup zevcân-ı mezbûrândan bu vakte gelince hilâf-ı şer' hareket sudûr itmeyüp mesmû'ımız dahi olmayup beyne'l-ahâlî hüsn-i hâl üzere oldukların müseccelü'l-esâmî Kartal ahâlîsinden cemm-i gafîr kimesneler meclis-i şer'de ihbâr eyledikleri ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Saferü'l-hayr sene 1159

13b3 Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîleri üzere derûn-ı i'lâmda mezkûr hân için ahâlî-i mahallenin re'yi ve ma'rifetleri ve mu'temed kefilî olan mahalle-i mezbûreden Süleymân bin el-Hâcc İbrâhîm sene-i sâbıkda virilegelen icâre-i kadîmesiyle hân-ı merkûm mezbûr Süleymân'a icâr olınmasını iltimâs ve ahâlî-i mahalleden müseccelü'l-esâmî kimesneler mezbûr Süleymân'ın her hâline kefil oldukları tescîl-i şer'î olınmağla hân-ı merkûm mutasarrıflarının Tophâne'li

Mehmed nâm kimesneye müdâhale itmemek üzere yedlerine emr-i âlişân olunmasını iltimâs eyledikleri huzûr-ı âlilerine arz ve i'lâm olundu.

Fî 11 Saferü'l-hayr sene 1159

14a1 Ma'rûz

Ashâb-ı hayrâtdan el-Hâcc Ali bin Ya'kûb nâm sâhibü'l-hayr sülüs-i mâlını Arapkir kazâsında Aşındak nâm karyede mescid-i şerîf ve köpri için vakf olmak üzere hayâtında el-Hâcc İsmâîl nâm kimesneyi vasî nasb ve ta'yîn vasî mezbûr el-Hâcc İsmâîl dahi sülüs-i mezbûrdan medîne-i Üsküdar'a tâbi' Kâdikaryesi'sinde altı bâb menzil ve vakf idüp tevliyet-i mezbûr hayâtında vasî mezbûr şart-ı vakf üzere mütevellî olup bin doksan altı senesi târihiyle müverrah vakfiyye olup mezbûr el-Hâcc İsmâîl vefât eyledikte oğlu Mehmed vakf-ı mezbûra mütevellî olup ba'de vefâtihi kız karındaşı Sâliha mütevellie olup ve ba'dehâ kız karındaşı Ayşe ve ba'dehâ mezbûre Ayşe'nin sadriye kızı sâhibe-i arz-ı hâl Hâce Ümmü Gülsüm beş seneden beru vakf-ı mezbûra mütevellie iken ecânibden Yahyâ nâm kimesne zuhûr ve askerî tarafından müteveffa-yı evvel el-Hâcc İsmâîl mahlûlinden kendi üzerine berât itdirdüp müdâhale itmekle murâfa'a-i şer'ı şerîf olduklarında mezbûr Yahyâ Arapkir'de olan mescid-i şerîf mürtezikasına vezâyif irsâl itmeyüp ol vechile tekâsül vardır deyü iddi'â ve mezbûre Hâce Ümmü Gülsüm Hâtûn behersene on birer guruş irsâl eylediği ve yedinde olan ahz ve kabz kağıdları nâtık ve şer'an sâbit olup ve istishâb-ı hâl ile tevliyet-i mezbûr mezbûre Ümmü Gülsüm Hâtûn'ın olup âhardan müdâhale iktizâ itmemekle mezbûrenin yedine emr-i şerîf-i âlişân sadaka bıyurılmak emr-i sevâbdır bâki emr hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 11 Saferü'l-hayr sene 1159

14a2 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Nâtur Halil arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism hasmı Zeynel ile ba'de't-terâfu' mezbûr Zeynel târîh-i i'lâm'dan on gün mukaddem beynimizde ma'lûm bir husûs için bi-tarîki'r-rüşve mâlımdan dört zencirli mısır ve bir zer-i mahbûb ve bir findık ki cem'an altı aded altun teslim itmekle meblağ-ı merkûmı taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-ikrâr mûcebince meblağ-ı merkûm altı aded altunı müdde'î-i mezbûre edâ ve teslimi merkûm Zeynel'e tenbîh olunduğı Üskûdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 11 Safer sene 1159

14a3 Ma'rûz

Üskûdar'da Gûlfam mahallesinden Hüseyin bin Ali yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Osmân bin Kurd muvâcehesinde mezbûr Osmân kendi hâlinde olmayup ibâdullâhın ehl ü iyâline fi'l-i şeni' kasdıyla ta'arruz ve hetk-i ırz âdet-i müstemîresi olmağla târîh-i i'lâm'dan dört gün mukaddem zevce-i menkûhem Ümmühâni ve sulbiye-i kebîre kızım Emîne hamamdan gelürken mezbûr Osmân elinde bıçak ile mezbûretânın üzerlerine sekrân oldığı hâlde hücum ve ümmet-i Muhammed imdâdlarına yetişüp mezbûrun yedinden tahlîs itmişlerdir deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr ber-vech-i muharrer müdde'âsını udûlden mahalle-i mezbûreden Mahmûd ve İsmâil ve Halil ve el-Hâcc Abdullâh nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itdikten sonra mahalle-i mezbûre imâmı Ahmed Efendî vesâir bîgaraz müslimîn mezbûr Osmân için bâlâde tafsîl u

ayân olunduğı vech üzre sû-i hâlini ihbâr ve hakkında iktizâ iden diyet ve ta'zîri re'-yi âlîlerine havâle olup mezbûr Osmân i'lâmıyla huzûr-ı âlîlerine irsâl olundu.

Fî 11 Safer sene 1159

14b1 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl zâtı vech-i şer'î üzre mu'arrefe olan Hadîce hasmı olup meclis-i şer'a itdirdiğı zevc-i mutallakı Ömer'in babası ve tarafından vekil-i sâbitü'l-vükâlesi Halîl ile ba'de'l-murâfâ'a arz-ı hâlde mezkûr Habîbe nâm sagirin mâlından yüz guruş ve mihr-i mü'ecclimden kırk guruş ve mü'ekkel-i mezbûrun firâşından hâsıl bi-hakkı'l-hızâne terbiyemde olan sagirân Mehmed ve Fâtîma'nın nafaka-i mefrûza-i müstedânesinden otuz sekiz guruş ki min haysü'l-mecmû' yüz yetmiş sekiz guruş hakkımı taleb iderim deyü da'vâ itdikde nafaka-i mefrûzadan otuz guruş müvekkil-i mezbûr zimmetinde odığı hesâb olup müdde'âsı olan kırk guruş mihr-i mü'ecceli için vekil-i mezbûr Halîl yedinde olan muhâla'a hucdetinin mazmûnını şühûd-ı udülle muvâcehesinde ba'de'l-ısbât yüz guruşunu inkâr itmekle kırk guruş mütâlebesinden mu'ârazadan men' ve müctemi' olan otuz guruş nafaka-i mefrûza vekil-i mezbûr meclis-i şer'de mezbûre Hadice'ye teslim eylediğinde mezbûre Hadîce dahi terbiyesinden olan sağıre Fâtîma'nın hızânesi şer'an sâkıt olmağla sağıre mezbûre müvekkil-i mezbûr Ömer'e teslim müdde'iyeye-i mezbûre yüz guruş için şâhide havâle olunduğı Üsküdar'da tescil-i şer'î olup mübâşiri iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 12 saferü'l-hayr sene 1159

İ'lâmı mücebince amel olına deyü yazılmışdur.

14b2 Ma'rûz

Derûn-i arz-ı hâlde mezkûr olduğu vech üzre sefâyin ile Üsküdar iskelesine ibâdullah için gelen hatab ve saman husûsı tâmmı olan ahâli-i iskele ve etrafda olan ahâli-i sükdan tefahhus olındukda nizâm-ı kadîm iskeleye gelen odun kayığından ancak bir çeki odun çorbacı ile subaşı olanlara virilegelüp onlar dahi münâsafe vechi üzre beynlerinde taksîm iderler bu dahi yirmi otuz seneden beru muhaddesdir ve kezâlik Üsküdar iskelesine gelen samandan gerek çorbacı ve gerek subaşı kat'a bir nesne ahz idegelmeyüp subaşı sâbık Ali mütegalibeden olup müddet-i medîd subaşı olduğına binâen gelen sefâyin reislerini bir takrîb ile tehdîd itmekle ol vechile cebren her kayıktan bir kantar saman talep muhaddesdir deyü cemm-i gafir müslimîn ihbâr ve muğâyir-i nizâm-ı kadîm hareket olunmayub gelen saman kayıklarından saman talebiyle rencîdeleri men' u def' bıyurılmak bâbında emr-i âlileri sudûrıyla ecre nâil olmaları emr-i muhakkak olduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 12 Safer sene 1159

14b3 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Fâtîma zâtı ba'de't-ta'rîfi'ş-şer'î hasmı olup derûn-ı arz-ı hâlde ismi mezkûr Dellâke Hâtîme ile Dîvân-ı âlilerinde ma'kûd meclis-i şer'de ba'de't-terâfu' mezbûre Hâtîme târîh-i i'lâmdan on beş gün mukaddem Üsküdar'da nisâyâ mahsûs eski hammâmda bi-gayr-ı hakk ağzıma sille ve yumruk ile darb ve darbindan nâşi iki aded dişimi ihrâc itmişdir deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'iyye-i mezbûre şâhide havâle olındukdan sonra bâ-vesâtat-ı muslihûn müdde'iyye-i mezbûre da'vâ-yı mezkûresinden

mezbûre hâtîme ile an inkâr dört buçuk gurus bedel-i makhbûza sulh olup husûs-ı mezbûra müte'allika âmme-i de'âvîden mezbûre Hâtîme'nin zimmetini ibrâ ve iskât eylediği ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 14 Safer sene 1159

15a1 Ma'rûz

Medîne-i Üskûdar'da Tenbel el-Hâcc Mehmed mahallesinden Ahmed Beşe ibn el-Hâcc Mahmûd nâm kimesnenin sağ elinin sebbâbe parmağının mafsal-ı evvelinden maktû' ve üç parmakları dahi mecrûh olduğu ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene mezbûr Ahmed istintâk olındukda ber-vech-i muharrer cârihim gâib ani'l-meclis Üskûdârî Kolancı Mehmed nâm kimesne olup medîne-i mezbûrede Hamza Fakih mahallesinde Abdi Beşe nâm kimesnenin menziline tarîh-i i'lâm gice-i mezbûr Mehmed bi-gayr-ı hakk beni darb u cerh idüp cârihim mezbûr Mehmeddir deyü takrîri Üskûdar mahkemesinde târih-i i'lâm senesi Saferü'l-hayrun yedinci günü zabt u tescîl olup lâkin mezbûr Mehmed firâr ve hâlâ Galata kolluğu ahz itmekle müdde'î-i mezbûr Ahmed hasmı merkûm Mehmed ile Dîvân-ı âlîlerinde murâfa'aya muhtâc olduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 15 Saferü'l-hayr sene 1159

15a2 Ma'rûz

Bundan akdem sâdır olan fermân-ı âlişânda tasrih olup cufî'da (?) Üskûdar'da erâzil ve eşkiyâ ve sârik geşt ve çorbacısı gicelerde kol ile gezüp ibâdullahın emn ü râhat

itmeleriçün sâdir olan fermân-ı âlişân ile çorbacı ve usta ve haseki kullarına ahâliden ba'zıları eşkiyâ ve fisk u fesâd ider kimesneler bu vilâyetde Antakya'lı el-Hâcc Ahmed'dir deyü ihbâr itmeleriyle mezbûrûn dahi el-Hâcc Ahmed'i ahz ve ihzâr-ı şer' ve minvâl-i muharrer üzre muvâcehesinde ba'de't-takrîr mezbûr yeniçerilik iddi'âsında olmağla çorbacı kullarına virilüp kefil alınup ahâlî-i mahallesinden suâl için irtesi gün ahâlî mahallesinden Üsküdar'da Hamza Fakîh mahallesi imâmı Süleymân Efendi ve es-Seyyid el-Hâcc Mehmed ve İsmâ'îl Ağa ve el-Hâcc Halîl Ağa ve Mustafa ve el-Hâcc Hüseyin ve Ahmed Ağa ve el-Hâcc Mehmed ve diğêr Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'a gelüp mahallemize sonradan gelüp menzil iştirâ ve sâkin olan Antakya'lı dimekle ma'rûf el-Hâcc Ahmed Kerce (?) ehl-i ırz kıyâfetinde gezüp lâkin kendi hâlinde olmayup menziline ecnâs-ı muhtelifê gelüp mukaddemâ Üsküdar'da Mirâhur mahallesinde oldığı menzilinden bâ-fermân-ı âlî ihrâc olındukda mahalle-i mezbûrede bir takrîb ile oldığı menzili iştirâ ve vâkîf olduğımızda hükkâm-ı şer'a inhâ ve i'lâmı alınup ihrâc olunmuşiken yine bu esnâda mahallemizde menziline gelüp fâhişe avretleri ile fisk u fesâd idüp bir vechile mezbûr el-Hâcc Ahmed'den emniyetimiz olmayub sû-i hâl üzredir deyü herbiri ihbâr ve ertesi gün firâr itmekle ahz ve ihzâr-ı şer' mümkün olmamağla ahâlî-i mahallenin recâ ve niyâzları fimâ ba'd mezbûr el-Hâcc Ahmed menzilinden ihrâc ve menzilini âhara bey' ve ol vechile ihrâc olınmak bâbında fermân-ı âlî recâ ve niyâz itdikleri bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fî 14 Safer sene 1159

15a3 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Rukiyye zâtı ba'de't-ta'rîfi's-şer'î derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Nefise ile Dîvân-ı âlilerinde ma'kûd meclis-i şer'de ba'de't-terâfu' mezbûre Rukiyye anası müteveffîye Ayşe nâm hâtûndan iştirâ eylediği Yoros kazâsına tâbi' Kavak kal'ası

varoşında Saray mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd menzil müştemilâtından iki bâb tahtânî oda ve bir kenîf ve bir bi'r-i mâ ve bir mikdâr bağçeli mülki olmak üzere mezbûre Nefise'den iddi'â ol dahi bin yüz elli sekiz senesi Saferü'l-hayrinin on birinci günü târihiyle müverrah ve mahrûsa-i İstanbul Bâb nâibi Mehmed Efendi'nin imzâsıyla mümzât ve hatmiyle mahtûm huccet ve i'lâm-i şer'iyeye ibrâz idüp müteveffiye mezbûre Ayşe ile hâl-i hayâtında menzil-i mezkûr için mürâfa'a ve mezbûre Ayşe'nin kızı mezbûreye bey' eylediği müştemilât-ı mezkûrede kat'a alâka ve medhAlî kalmadığı mufassalen tasrîh ve inde'ş-şer' sâbit ve mu'ârazadan men' ve husûs-ı mezbûrda zimmetimi ibrâ eylemişdir deyü mezbûre Nefise ba'de'd-def' ve'l-inkâr mezbûr Nefise mazmûn-ı huccet ve i'lâm-ı mezkûreyi zeyl-i huccetde isimleri mezkûr udûlden Eyyübî Mustafa Çavuş Ağa ibn-i İbrâhîm ve el-Hâcc Mehmed bin İsmâîl şehâdetleriyle muvâcehesinde isbât itmeğın mücebince mezbûre Rukiyye Hâtûn bivech mu'ârazadan men' olduğu zâbıtı tarafından mübâşiri Mehmed kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 18 min Saferü'l-hayr sene 1159

15b1 Ma'rûz

İstanbul'da Vezneciler sûkında Etmekci İsayi veled-i Yıla nâm zimmî hasmı olup Üsküdar'da meclis-i şer'a ihzâr itirdiği Serkiz nâm zimmî ile ba'de'l-murâfa'a mezbûr Serkiz târîh-i i'lâmdan üç sene mukaddem yedimden ikrâz ve kabz eylediği otuz guruş hakkımı talep iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Serkiz cevâbında meblağ-ı merkûm otuz guruşı ahz ü kabzını ikrâr lâkin vilâyet-i Anadolu'da Gümüş kazâsına tâbi' Hâcı karyesinde babası Yıla'ya îsâl eylemek için ahz ü kabz idüp ve mezbûr Yıla'ya meblağ-ı merkûm otuz guruşı teslîm eyledim deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr müdde'âsını beyyine için istinhâl eyledikde bi'd-defe'ât mehl ile imhâl olunup mehl

temâmında bir vechile isbâta kâdir olmayup tahlîfe dahi tâlib olmamağla müdde'î-i mezbûr İsayı bîvech mu'harazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 20 Saferü'l-hayr sene 1159

15b2 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Mehmed Emin Üsküdar'da vâki' derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr Mihrişâh Peyker vakfinin hâlâ mütevellisi el-Hâcc Hüseyin ile ba'de'l-murâfa'a aslında tevliyet yevmî bir akçe vazife ile sâhib-i arz-ı hâlin babası eş-Şeyh Ali üzerinde iken bin yüz kırk sekiz senesinde mezbûr eş-Şeyh Ali fevtinden ve bâ-fermân-ı âli mezbûr el-Hâcc Hüseyin'e tevcîh olunup hâlâ mezbûr el-Hâcc Hüseyin'in üzerinde olup ve ancak iki adet dükkân olmağla imâm ve müezzin meşrûtası olup el-Hâcc Hüseyin imâm ve sâhib-i arz-ı hâl müezzin olmağla kendi meşrûtaları olup fîmâ ba'd tevliyet-i merkûm mezbûr el-Hâcc Hüseyin ile sâhib-i arz-ı hâl Mehmed Emîn munâsafe vechi üzre umûr-ı tevliyeti ru'yet ve mahlûl vâki' oldıkda mu'accesini beynlerinde iktisâm eylemek üzre tarafeyn râzı olup bu vechile kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet itdikleri bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 2 Rebî'ülevvel sene 1159

15b3 Ma'rûz

Kocaili sancağında vâki' İneHâce nâm-ı diğêr Sıra Pınarı tâbi' Yoros tîmârın mültezimi sâhib-i arz-ı hâl Abdullâh tîmâr-ı mezbûre müştereki diğêr Abdullâh beher sene bin üç yüz

otuz Beşer akçeden altı seneline rızalarıyla dört bin sekiz yüz akçe bedel-i makbûza musâlaha ve bedel-i sulhı ahz ü kabz idüp ziyâde mutâlebesinden müştereki mezbûr diğer Abdullâh'ın zimmetini ibrâ ve iskât eylediği mübâşiri Mustafa Çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 4 şehr-i Rebî'ülevvel sene 1159

16a1 Ma'rûz

Üsküdar'da Vâlide-i atîk mütevellisi tarafından Yahyâ (?) Üsküdar ustası mübâşerityle meclis-i şer'a sârik olmak üzere ihzâr itirdiği Valide-i atîk tekyesinde sâkin Mehmed bin İbrâhîm'in yedinde mevcûd olan yirmi altı vukiyye kurşunun keyfiyeti ve hakikati mezbûr Mehmed Beşe ba'de'l-istintâk cevâbında tekyenün üsti kurşun pûşide olmağla üç tahta kurşun tekye üstünden sirka ve hâlâ yedinde mevcûd yirmi altı vakiyye kurşunu olduğu oda içinde eridüp külçe (...) idüp İstanbul'da fûrûht için giderken gümrükde ahz olundım deyü meclis-i şer'a takriri ba'de't-tescîl sârik-i merkûm Mehmed usta kulları mübâşeretyile huzûr-ı âlilerine irsâl olundu bâkî fermân menlehü'l-emrindir.

Fî 6 min Rebî'ülevvel sene 1159

16a2 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl zâtı ba'de't-ta'rîfi'ş-şer'î mu'arrefe olan Sâliha bint-i Ramazan zevc-i mutallakı es-Seyyid İbrâhîm nâm kimesne ile murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarında mezbûr

es-Seyyid İbrâhîm'in altı bin akçe mihr-i mü'eccel ile müdde'iyeye-i mezbûre Sâliha zevcesi olmağla târîh-i i'lâmdan yirmi iki gün mukaddem mezbûreyi bâyinen tatlık eylediği mezbûr es-Seyyid İbrâhîm'in ikrârıyla sâbit ve bakiyye-i nafaka-i iddet-i ma'lûme ve meûnet-i süknâsiyün bi't-terâzî bin iki yüz akçe ki cem'an yedi bin iki yüz akçe hakkını mezbûre Sâliha meclis-i şer' de temâmen ahz itdikten sonra derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr ve bin yüz elli beş senesi Şevvali târihiyle müverrah ibrâ huccetinde tasrîh olunduğı vech üzre tarafından ikrâra hâzır-ı bi'l-meclis Mehmed Çelebi ibn-i el-Hâcc Osmân vekâleti ile bedel-i sulhden iddi'â eylediği iki yüz elli guruş bana vâsıl olmamışdır deyü taleb ve da'vâ-yı mezbûr es-Seyyid İbrâhîm dahi yedinde olan huccet-i mezbûre mazmûnını isbât üzre iken müdde'iyeye-i mezbûre Sâliha müdde'âsı olan meblağ-ı merkûm iki yüz elli guruş târîh-i mezbûrda zevci mezbûr yedinden ahz ü kabz idüp min külli'l-vücûh mazmûn-ı huccet-i mezkûreyi bi-tav'ihâ ikrâr u i'tirâf itmeğın mücebince mezbûre Sâliha bivech mu'ârazadan men' olunduğı mübâşir kullar iltimâsiyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâki fermân mn lehü'l-emrindir.

Fî 5 Rebî'ülevvel sene 1159

16a3 Ma'rûz

Anadolu'da Çerkeş kazâsına tâbi' Dikenli karyesi ahâlîsinden medîne-i Üsküdar'da müsâfiren sâkin sâhib-i arz-ı hâl Ali ile Karye-i mezbûreden İbrâhîm ve Mehmed ve diğeri Ali nâm kimesneler yine kazâ-i mezbûr ahâlîsinden medîne-i mezbûrda mütemekkin hasmları Şeyhoğlı dimekle arîf es-Seyyid Hüseyin bâ-fermân-ı âli Çavuş kulları mübâşeretiyle Dîvân-ı âlilerinde ma'kûd meclis-i şer'a ihzâr ve murâfa'a-i şer'-î şerîf olduklarında bin yüz elli beş senesinde mezbûr es-Seyyid Hüseyin'in karye-i mezbûrede

ma'lûmü'l-esâmî kimesneler ile mu'âmelât ve ahz ve i'tâsı olmağla Kütahya mütesellimi Arslanlıoğlu bölükbaşlarından gâib-i ani'l-beled dâmâdı Hüseyin bölükbaşını karyemize götürüp mezbûr Bölükbaşı Hüseyin bizim herbirimizi bi-gayr-ı hakk ahz ve yüz yirmişer guruşdan dört yüz seksen guruşımızı cebren alup Bölükbaşı Hüseyin'in karyelerine gelmesini mezbûr es-Seyyid Hüseyini sebep tutup dâmâdı olmağla meblağ-ı merkûmı mezbûr es-Seyyid Hüseyin'den taleb ideriz deyü tesaddî eyledikleri sebep-i da'vâları meşrû' olmayup mezbûr bölükbaşısında (?) iktizâ itmekle husûs-ı mezkûrda müdde'ıyyûn mezbûrlar mezbûr es-Seyyid Hüseyin'e bivech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 8 Rebî'ülevvel sene 1159

16b1 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Mehmed'in hasmı olup derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrü'l-ism Molla Ömer ile ba'de't-terâfu' mezbûr Molla Ömer gâib-i ani'l-meclis karındaşı Abdi Beşe ibn-i Mustafa bin Abdullâh zimmetinde cihet-i karzdan seksen beş guruşını emr ve kabûli hâvî kefâlet-i sahîha-i şer'iyye ile mezbûr Molla Ömer kefil ve zâmın olduğunu müş'ir hâlâ Karamürsel nâibi efendinin târih-i şehr-i Rebî'ülevvelin dördüncü günü târihiyle müverrah sâhib-i arz-ı hâl yedine i'tâ eylediğı huccet-i şer'iyyenün mazmûnını mezbûr Ömer mukırr ve mu'terif olmağın mücebince meblağ-ı merkûm seksen beş guruşı müdde'ı-i mezbûra edâya merkûm Ömer'e tenbîh olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 10 Rebî'ülevvel sene 1159

16b2 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Mustafa Efendi hasmı olup mübâşir ile ihzâr itirdiği Mehmed Efendi mahzarında da'vâ Üsküdar'da Kâsım Ağa mahallesinde vâki' Yağcı Mûtebârhâne (?) evlâd-ı evlâda müşrûta olup bin yüz elli senesi Receb-i şerîfi'nin on ikinci günü Medîne-i Üsküdar'da hâkimi'üş-şer' huzûrında ben evlâd-ı vâkıfdan olduğu isbât ve hükm ve yedime i'lâm-ı şer'î virmişdir suâl olunup hissemi alıvirilmek matlûbımdır didikde mezbûr Mehmed Efendi yedimde olan i'lâm-ı şer'î üzre batn-ı evvelde olup müdde'î-i mezbûr batn-ı sâniden olmağla müstakillen zâbit iderim deyü müdâfa'a idüp vakfiyye taleb oldıkda yedlerinde vakfiyye-i ma'mûlunbihâ olmayup şart-ı vâkıf üzre batn-ı evvel meşrûta olduğunu dokuz gün mukaddem beyân havâle olunup henüz da'vâları faysal olmamışdır fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Rebî'ülevvel sene 1159

16b3 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Aleks zimmî hasmı Karamürsel sükkânından Abdi ile ba'de't-terâfu' yedinde olan huccet-i şer'iyye mücebince kassâblıkda eylediği hıdmeti için ecr-i mislinden bâkî otuz yedi guruş mezbûr Abdi'nin i'tirâfiyla lede's-şer'il-enver sâbit ve zâhir ve edâsına mezbûr Abdi'ye tenbîh-i şer'î olındukdan sonra yine Karamürsel sükkânından Ebûbekir hasmı merkûm Abdi ile ba'de't-terâfu' kassâblık san'atında mâl-ı şirketden bâkî bâ-huccet-i şer'iyye yirmi iki guruş mezbûr Abdi'nin i'tirâfiyla mezbûr Ebûbekir'e deyni olduğu şer'an sâbit ve bu vechile mezbûrân Ebûbekir Aleksî'ye cem'an elli dokuz guruş

mezbûr Abdi yedinden lâzım geldiği Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşiri Kapı kethudâsı İbrâhîm Beşe iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 12 min şehri Rebî'ülevvel sene 1159

16b4 Ma'rûz

Üsküdar'da Şeyh Selâmî Efendi vakfından bir bâb vakf menzile Mutasarrıf olan Agob hâlik oldıkda Selâmî mahallesinde vâki' bir bâb vakf menzil sulbi kebîr evlâdları A'mâ Kirkor ve Ali ve Polad ve Mıgırdıc nâm dört nefer zimmlere intikâl-i âdî ile intikâl itdikden sonra mersûm A'mâ Kirkor rub' hissesini Nişân zimmiye bâ-ma'rifet-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ve temessük virüp mersûm Nişân hissesini ma'rifet-i mütevellî ile bâ-fermân-ı âlî ikrâr murâd itdikde bir hisseye mutasarrıf olup bu esnâda hâlik olan Ali zimminin kızları Anna ve Merâyem ve Kazer nâm nasrâniyyeler İstanbul'da sâkineler olmalarıyla hîn-i taksîmde mezbûrât bulunmak üzere olup Üsküdar'a gelmekden imtinâ' itmeleriyle mezbûrât yâhud vekîl-i şer'îleri çavuş kulları mübâşeretiyile Üsküdar'a ihzâr itdirilmek bâbında fermân-ı âlî recâ itdikleri bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 11 min şehri Rebî'ülevvel sene 1159

17a1 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr olduğu vech üzere Üsküdar'a tâbi' Kâdîkaryesi'nde bundan akdem fevt olan Ali'nin verâseti li-üm karındaşı Sâlih ve li ebeveyn kız karındaşı Ayşe'ye

ba'de'l-inhisâr mezbûr Sâlih asâlete mezbûre Ayşe'nin oğlu ve tarafından vekîl-i sâbitü'l-vekâle olan İsmâîl derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism hasmları Mehmed ile olan bermûceb-i defter-i müfredât müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden iddi'â eyledikleri yedi bin akçe kıymetli eşyâ-i ma'lûme cihet-i karzdan iki yüz seksen guruş ve karye-i mezbûre hâricinde ma'lûmu'l-hudûd bâğ da'vâsından muslihûn tevassutıyla altmış guruş bedel-i makbûza sulh ve husûs-ı mezkûra vesâire müte'allika âmme-i de'âvî ve kâffe-i mütâlebâtdan herbiri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle mezbûr Mehmed'in zimmetini ibrâ ve iskât itdikleri rızâlarıyla Üsküdar'da tescil-i şer'î olunub mübâşirleri Mehmed Çavuş iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 11 min Rebî'ülevvel sene 1159

İ'lâm-ı mücebince amel olma buyuruldu.

17a2 Ma'rûz

Ashâb-ı arz-ı hâl Üsküdar'a tâbi' Nerdübânlı karyesi ahâlîsinden İmâm İbrâhîm Efendi ve el-Hâcc Ali ve Sâlih ve Mustafa ve Resûl ve Hasan ve Mehmed ve İsmâîl vesâir müseccelü'l-esâmî on üç nefer kimesneler meclis-i şer'a ihzâr itdirdikleri Bulgurlu karyesinden Kelime Altı Parmak zevcesi dimekle ma'rûfe olan Ümmü Gülsüm muvâcehesinde mezbûre Ümmü Gülsüm kendi hâlinde olmayup nâmahremden ictinâbı olmamağla mukaddemâ karyemizden ihrâc olındukda yine karyemize gelüp fisk u fesâd ve ber-vech-i muharrer nâmahremden ictinâbı olmayup bir vechile mezbûreden emniyetimiz olmayup su-i hâl üzre olduğını herbiri muvâcehesinde ihbâr ve karye-i mezbûreden ihrâcını iltimâs itdiklerinde mezbûre Ümmü Gülsüm dahi kadîmî sâkine olduğu Bulgurlu karyesine

çıkup Bulgurlu karyesinde sâkine olmak üzere ta'ahhüd ve zevci merkûm dahi râzî olduğu ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fî 16 Rebî'ülevvel sene 1159

17a3 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr mülk menzil müteveffâ el-Hâcc Mehmed'in zevcesi Ümmühânî ve sulbiye kebîr kızları Rukiyye ve Zeyneb nâm hâtûnlara ba'de'l-inhisâr sâhibe-i arz-ı hâlin vekîl-i şer'î Veli Efendi iltimâsıyla Üsküdar'da Debbâğlar mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb mülk menzil on altı sehm i'tibârıyla iki sehmi zevcesine ve yedişer sehmi kızları mezbûretâna munhasıra ve menzil-i mezkûr cümle rızâsıyla sâhibe-i arz-ı hâlin vekîli Veli Efendi yedine i'tâ olunan huccet-i şer'iyede tefsîl ve ayân olduğu vecih üzere menzil-i merkûmdan hisse-i irsîyyeleri ma'rifet-i şer' ve Mî'mar Ağa hulefâsı ma'rifetle tevzî' ve taksîm olup herbiri hisselerini ahz ve istifâ ve taksîm olduğu üzere râzî olduklarını taraf-ı şer'den kâtib dâ'îleri mahallinde tahrîr ba'dehû hüddâm-ı şer' ile gelüp inhâ eylediği huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fî 17 Rebî'ülevvel sene 1159

17a4 Ma'rûz

Der-kenârda ismi mastûr Acem İbrâhîm fimâ ba'd kendi hâlinde olmak üzre Üskûdar'da sâkin olduğu Dudbalı mahallesi imâmı ve ahâlisinden on nefer bîgaraz müslimîn ma'rifetleriyle mahalle-i mezbûreden hâzırûn bi'l-meclis müezzin Ali ve es-Seyyid Mehmed ve Mustafa nâm kimesneler mezbûrun nefesine ve hîn-i mutâlebede huzûr-ı hükkâma ihzârına herbiri kefil olup mezbûra dahi ahâli-i mezbûrûn tekeffül ve ıtlâkı bâbında inâyet recâ eyledikleri ba'de't-tescîl vâki' hâl ber-mûceb-i fermân-ı âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 19 Rebî'ülevvel sene 1159

17b1 Ma'rûz

Üskûdar'da Vâlîde-i Atîk vakfının subaşısı Halîl mübâşeretıyla Üskûdar'da hudûd-ı vakfda müteveffâ Kürd Veli'nin zevcesi Fâtîma'nın hıdmetinde ehl-i İslâm kıyâfetle ahz ve meclis-i şer'a ihzâr eylediği Abraham zimmî için mezbûre Fâtîma huzûr-ı müslimînde zimmî mesfûr beş vakit namazını beni menzîlimde kılar ve müslümandır didiğine ahâli-i sûkdan Osmân ve Ali ve Mustafa ve Halîl nâm kimesneler haber virüp zimmî mesfûrdan istintâk olındukda hâlâ zimmî olup sekiz buçuk kise mâlikâne için taraf-ı mîrî ile hesâbım olduğına binâen bu kıyâfet ile gezerim deyü takrîri Üskûdar'da ba'de't-tescîl subaşısı merkûm ile ma'an zimmî mesfûr i'lâmıyla huzûr-ı âlîlerine irsâl olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 20 min Rebî'ülevvel sene 1159

17b2 Ma'rûz

Der-kenârda ismi mezkûr Tiro nâm zimmî fîmâ ba'd kendi hâlinde olmak üzere Üsküdar'a tâbi' sâkin olduğu Çengâr (?) karyesi ahâlisinden hâzırûn-ı bi'l-meclis Mehmed Haseki ibn-i Hüseyin ve Halîl bin Ahmed ve Bostanî İsmâîl bin Mustafa nâm kimesneler ve yine karye-i mezbûreden Tiro veled-i Ostoyan ve Anton veled-i Vasil nâm zimmîler eğer mesfûr Tiro zimmîden ba'de'l-yevm bu makûle töhmet zuhûr ider ise mezbûrun nefesine ve hîn-i mutâlebede huzûr-ı hükkâma ihzâr ve teslîme ve firâr gaybet ider ise merkûm Tiro zimmetinde şer'an sâbit olan ashâb-ı hukûkın haklarına ve herbiri âharın zimmetine lâzım gelen kefil ve zâmin oldukları Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescîl ber-mûceb-i fermân-ı âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 20 Rebî'ülevvel sene 1159

17b3 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl es-Seyyid Yûsuf derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism es-Seyyid Ali ile murâfa'a-i şer' oldıkda Karahisâr-ı Şarkî kazâsına tâbi' Şeyh Hasan zâviyesinin vazîfe-i mu'ayyinesiyle mütevellisi olan evlâd-ı vâkıfdan ammim es-Seyyid Süleymân fevt oldıkda tevliyet bana ihsân bıyurılmak recâsına Karahisâr-ı Şarkî hâkimi benim için arz virüp tarafımdan vekâlete mezbûr es-Seyyid Ali ile Âstâne'ye irsâl eylediğimde mezbûr es-Seyyid Ali evlâd-ı vâkıfdan olmak üzere kendü üzerine berât itdirmişdir deyü ba'de'da'vâ ve'l-istintâk mezbûr es-Seyyid Ali cevâbında işbu derkenârda tafsîl olunduğı vecih üzere zikr olınan tevliyet evlâd-ı vâkıfdan müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Süleymân Halife fevtinden oğlu olmak üzere es-Seyyid Abdurrahmân'a mukaddemâ tevcîh ve berât-ı âlişân virilüp üzerinde iken mezbûr es-Seyyid Abdurrahmân'ın kasr-ı yedinden kendi arz-ı hâli ile

üzerine berât itdirüp lâkin kendisi evlâd-ı vâkıfdan olmayup tevliyet-i mezkûr evlâd-ı vâkıfa meşrût olduğunu ve nevbet-i tasarruf sâhib-i arz-ı hâl mezbûr es-Seyyid Yûsuf 'ın olduğunu Karahisâr-ı Şarkî ahâlisinden İstanbul'da Küçük Mustafa Paşa'da sâkin es-Seyyid Mahmûd Yûsuf ve Unkapanı'nda Leblebici dükkânında müsâfîren sâkin Ali bin Mustafa nâm kimesneler vech-i muharrer üzre sâhib-i arz-ı hâl evlâd-ı vâkıfdan olduğına edâ-i şehâdet-i şer'îyye itdiklerinden sonra mezbûr es-Seyyid Ali dahi hakikat-i hâl bâlâda minvâl-i meşrûh üzre olduğunu ikrâr ve i'tirâf idüp rızâsıyla tevliyet-i merkûmeden kasr-ı yed sâhib-i arz-ı hâl mezbûr es-Seyyid Yûsufa ferâgat itmeğîn husûs-ı merkûma müte'allika veche'n-mine'l-vücûh birbirleri ile kat'a da'vâ ve husûmetleri kalmayup kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet ve sâhib-i arz-ı hâl merkûm es-Seyyid Rukiye yedine berât-ı âlîşân i'tâ ve ihsân bıyırılmak recâsına tarafeynin iltimâslarıyla vâki' hâl huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 19 Rebî'ülevvel sene 1159

18a1 Ma'rûz

Derûn-ı i'lâmda mezkûr medîne-i Üsküdar'da Toptaşı nâm mahallde müteveffîye Hadîce bint-i Osmân bin Mustafa'nın li ebeveyn kız karındaşı hasren vârisi olup zâtı muarrefe-i mezbûre Sâfiye mezbûrenin zevc-i mutallakı İznik kazâsına tâbi' Akharim karyesinden mezbûr Yahyâ bin Ömer ile mübâşiri Kapı kethudâsı kulları mübâşeretiyle Dîvân-ı âlîlerinde ma'kûd-ı meclis-i şer'de ba'de't-terâfu' müteveffîye mezbûre Hadîce'nin zevci mezbûr Yahyâ zimmetinde mütekarrer ve ma'kûdunaleyh olan iki bin akçe mihr-i mü'ecceli hâlâ mezbûr Yahyâ zimmetinde bâki ve kable'l-ahz ve'l-istîfa fevt olup mezbûre Sâfiye Hâtûn'a mevrûs olduğunu İznik nâibi Mehmed Emîn Efendi dâ'ileri ba'de'l-hükm

i'lâm itmekle mahkûmun bih olan meblağ-ı merkûm iki bin akçeyi taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Yahyâ dahi mazmûn-ı i'lâm-ı mezkûri ikrâr ve i'tirâf itmeğin mücebince meblağ-ı merkûm iki bin akçeyi Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 22 Rebî'ülevvel sene 1159

18a2 Ma'rûz

Vârid olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen bi'l-iltimâs taraf-ı şer' den irsâl olunan Mehmed Emin Efendi dâ'ileri mi'mar ağa kulları tarafından İbrâhîm Usta Feyzullâh Halîfe vesâir müseccelü'l-esâmî müslimîn ile sâhib-i arz-ı hâl Evanis zimmînin Üsküdar'da eş-Şeyh Selâmî Efendi mahallesinde vâkî' menziline varup akd-i meclis-i şer'-î şerîf itdikde mezbûr Evanis câr-ı mülâsıkı olup zâtı vech-i şer'î üzre mu'arrefe Ağna bint-i Manok nâm nasrâniyye ile ba'de't-terâfu' mezbûre Ağna müceddeden binâ eylediği menzilinin ulyâsında kanadsız bir cam pencere ve kanadlı üç penceresiyle vüstâda iki pencere ki cem'an altı aded pencereleri mesfûr Evanis'in menziline makarr-ı nisvân olan nerdiban başı ve oda ve matbah ve kenif havlısına nâzır olup zararı olduğu ba'de'l-mu'âyene zâhîr ve mütebeyyin olmağın ulyâda mezkûr câm pencerenin hakk-ı damlası olmadığından nâşî duvar ile sedde muhtâc olmağla bâkî beş aded pencerelerinin dahi ber-vech-i muharrer zararı def' olunca değin kapaklama tahtasına havâle iktizâ eylediğini mi'mârân-ı mezbûrân ihbâr ve mezbûre Ağna nasrâniyyeye zarar-ı mezkûresini def'a tenbîh birle vâkî' hâlî mezbûr dâ'ileri mahallinde tahrîr ve ma'an mürsel ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 22 Rebî'ülevvel sene 1159

18a3 Ma'rûz

Üsküdar'da Süleymân Ağa mahallesine sâkine ve zâtı vech-i şer'î üzre mu'arrefe olan Zeyneb bint-i el-Hâcc İslâm nâm hâtûn zevc-i mutallak Mustafa bin Kâsım nâm kimesne ile murâfa'a-i şer'-î şerîf olduklarında mezbûre Zeyneb iki bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcesi olup târîh-i i'lâmdan on iki gün mukaddem bâyinen tatlık eylediğini mezbûr Mustafa ikrâr ve nafaka-i iddet-i ma'lûme ve meûnet süknâsıyçün bi't-terâzî dört yüz akçesi cem'an iki bin dört yüz akçeyi edâya ba'de't-tenbîh yine mezbûre Zeyneb mezbûr Mustafa muvâcehesinde bir buçuk sene mukaddem Kırım ötesinde Kefe'ye gitdiğimizde mâl-ı yetimden Kefe akçesi hesâbınca mezbûr Mustafa dört yüz guruş yedimden iktirâz ve masârıfına sarfla istihlâk itmekle taleb iderim deyü da'vâ itdikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında târîh-i mezbûrda Kefe'ye ma'an gitdiğini ikrâr lâkin meblağ-ı merkûmı inkâr itmeğin müdde'iyeye-i mezbûre müdde'âsını udûlden Kasım Paşa'da seferîka mahallesinden Marangoz es-Seyyid Ali bin Mustafa ve Aşçı Süleymân bin Abdullâh şehâdetleriyle ba'de'l-ısbât ve'l-hükm meblağ-ı merkûm dört yüz guruş hâlâ râyic-i fi'l-vakt cedîd sağ akçe hesâbı üzre onbeş bin üç yüz altmış akçe itdiğini tarafeyn ba'de'l-ıkrâr ve't-tasdîk mezbûr Mustafa dahi mezbûre Zeyneb Hâtûn'dan iddi'âsı olan yüz elli vukiyye yük beher vukiyye onar sağ pâre hesâbından dört bin beş yüz akçe bir tencere üç yüz otuz akçe ve üç sahan iki yüz yetmiş akçe ve bir havan iki yüz on akçe ve ber-mûceb-i defter-i müfredât-ı sefine masrafından üç bin akçe ki cem'an sekiz bin üç yüz on sağ akçe mezbûre Zeyneb'in ikrârıyla sâbit olup mezbûr Mustafa zimmetinde mihr ve nafakadan iki bin dört yüz akçe deyn-i merkûm on beş bin üç yüz altmış akçe ki min haysü'l-mecmû' on yedi bin yedi yüz altmış akçenin meblağ-ı mârru'z-zikrin sekiz bin üç yüz on akçe deynini mezbûre Zeyneb mahsûb ve takas mezbûr Mustafa dahi ber-vech-i muharrer mukâsa ve kabûl idüp ba'de'l-hesâb mezbûr Mustafa zimmetinde bâkî dokuz

bin dört yüz elli sağ akçeyi mezbûre Zeyneb'e edâya ta'ahhüd ve iltizâm itdikden sonra mezbûr Mustafa mezbûre Zeyneb'in mu'terife olduğu sefîne masrafından ziyâde iddi'âsı olan üç bin yüz otuz iki akçeyi isbâtдан izhâr-ı acz ile istihlâf itmeğın mezbûre Zeyneb gıbbe't-tahlîfi'ş-şer'î mübâşir kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 24 min Rebî'ülevvel sene 1159

18b1 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr müteveffâ İbrâhîm'in verâseti li ebeveyn er-karındaşları İsmâîl ve Halîl nâm kimesneler ile li ebeveyn kız karındaşı Fâtîma nâm hâtûna munhasire olduğu şer'an tahakkukundan sonra mezbûrân İsmâîl ve Fâtîma Üsküdar'da vâki' merkûm Abdi Efendi vakfının hâlâ Kâimmakâm-ı mütevellîsi el-Hâcc Süleymân ile bâ-fermân-ı âli Dîvân-ı âlîlerinde ba'de'l-murâfa'a Üsküdar'a havâle olunup murâfa'a-i şer'-î şerîf olduklarında arsasının beher mâh vakf-ı mezbûre yirmi beş akçe îcâre-i mü'ecçilesi olup Üsküdar'da Aşçıbaşı mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd arsa-i sarfa üzerine mûrisimiz müteveffâ mezbûr İbrâhîm huyûtında bin yüz elli dört senesi Şevvâli'l-mükerremün on beşinci günü târihiyle müverrah temessük mantûkınca târih-i mezbûrda vakf-ı mezbûre Kâimmakâm-ı mütevellî olan el-Hâcc Mehmed'in izni ile mûrisimis müteveffâ-yı mezbûr arsa-i mezkûre üzerine müceddeden ebniye ihdâs ve ber-müceb-i fetvâ-yı şerife işhâd idüp bu vechile mülki olmak üzre nefsiçün binâ idüp ber-vech-i muharrer ebniyesi izni mütevellî ile müteveffâ-yı mezbûrun mülki olup ba'de'l-vefât herbirimize mevrûs olmuşken ebniye-i mezkûreyi ber-vech-i muharrer izni mütevellî ile nefsiçün mülki

olmak üzere binâ eylediğini bi'l-küllîye inkâr itmekle müdde'iyân-ı mezbûrân ber-vech-i muharrer müdde'âlarını lede't-tezkiye adâletleri zâhir Çıkrıkçı Receb Odabaşı İbn-i Hasan ve Hüseyin bin İbrâhîm nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzere mezbûr el-Hâcc Süleymân muvâcehesinde isbât itdikden sonra husûs-ı mezbûr hâlâ Şeyhülislâm sellemehu's-selâm Efendi hazretlerinden istiftâ oldıkda mütevellî olmıyan Zeyd bir vakf arsa üzerine mâlıyla menzil binâ itdikde vakf için ya nefsiyçün bina itdiğini beyân itmeyüp ba'dehû fevt olsa veresesi Zeyd nefsiyçün binâ itdi deyü binâsı mülkiyyet üzere zabta kâdir olurlarmı didiklerinde cevâb-ı bâ-savâblarında olurlar deyü iftâ buyurmalarıyla mücebince menzil-i mezkûrın ebniyesi ber-müceb-i fetvâ-yı şerîfe mülk olup müteveffâ-yı mezbûrun veresesine mevrûs olmağla menzil-i mezkûrın ebniyesinin mülkiyetine ba'de'l-hükm Kâimmakâm-ı mütevellî mezbûr el-Hâcc Süleymân husûs-ı merkûm için bivech mu'ârazadan men' olunduğı ber-müceb-i fermân-ı âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 26 Rebî'ülevvel sene 1159

19a1 Ma'rûz-ı dâ'î devlet-i aliyyeleridir ki

Derûn-ı arz-ı hâlde ismi mastûr Mehmed Paşa murâfa'a-i şer'-î şerîf için mübâşir çavuş ve taraf-ı şer'den muhızır ve çukadâr irsâl olındukda bi'd-defe'ât da'vet-i şer' olunup cevâbında sefer-i hümayûna (...) olup ne mahkemeye varurım ve ne murâfa'a-i şer' olurım deyü cevâp virüb itâ'at-ı şer' ve itâ'at-ı emr-i âlî itmediğı mübâşiri çavuş kulları ve hasmı iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî emr hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 25 min Ra sene 1159

19a2 Ma'rûz

Üsküdar'da Hâce Hâtûn mahallesi imâmı Ahmed Efendi ve müezzin Hasan Çelebi ve cemâ'atdan Kādîzâde Mehmed Efendi ve Hâfız Ali Efendi ve Fazlullâh Çelebi vesâir müseccelü'l-esâmî mahalle-i mezbûra ahâlileri Üsküdar çorbacısı mübâşeretiyle meclis-i şer'a ihzâr itdirdikleri Ahmed Beşe muvâcehesinde herbiri takrîr-i da'vâ idüp işbu Ahmed Beşe Medâyin ahâlîsinden olup mahallemizde sâkin işbu hâzır-ı bi'l-meclis Osmân Efendi ehl-i ırz ve sulehâdan olup mezbûr akribâsından olmağla bir eyyâmdan beru gelüp lâkin mezbûr Ahmed Beşe kendi hâlinde olmayup şâribü'l-hamr olduğundan mâ'adâ nice ehl-i ırz hâtûnlara ulaşup ve âlât-ı câriha ile serserî geşt akribâsı dahi bi'd-defe'ât hânesinden kovup bir kaç gün mürûrında yine gelüp şerrinden emîn olmayup vatan-ı aslîsine yâhud diyâr-ı âhara nefy ve iclâ olunup şerrinden emîn olmak için arz ve i'lâm idivir deyü niyâz eylediklerinde akribâsı olan sulehâdan Osmân dahi minvâl-i meşrûh üzre cümleyi tasdik itmekle merâmlarına müsâ'ade bıyırılmak recâsına arz ve i'lâm olundu bâkî emr hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 25 Rebî'ülevvel sene 1159

19a3 Ma'rûz

Üsküdar'a tâbi' Kuzguncuk karyesi sâkinlerinden Dimitri zikr-i âtî iskemleye vaz'-ı-yedi mütehakkık olan Kassâb Manol ile ba'de't-terâfu' karye-i mezbûrede vâkî' Rum tâifesine mahsûs derûn-ı Kenîse'de olan iskemleyi mühtedî Mustafa târîh-i i'lâm senesi Saferü'l-hayri gurreesinde on beş gurusu semen-i makhbûza mersûm Dimitri zimmiye bey' ve temlik eylediği müseccelü'l-esâmî beş nefer kimesneler şehâdetleriyle sâbit olup mersûm Kassâb

Manol zimmî zikr olunan iskemleyi târîh-i mezbûrdan elli altı gün sonra iştirâ itmişdim deyü eylediği muahhar târîh ile olan şirâ da'vâsı meşrû' olmayup husûs-ı mezbûr için mersûm Kassâb Manol zimmî bîvech mu'ârazadan men' olunduğı ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 27 Rebî'ülevvel sene 1159

19b1 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Darıca karyesinden Oyanıyor zimmî derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism çukacı Sakızlı İstamato ile şerîki Dimitri'ye cihet-i deyn-i şer'îden altı yüz on guruş deyni mukâbelesinde karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb mülk mahzen ve ittisâlinde enginarlık arsası ve ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a bâğını derûn-ı mahzende dört fuçı ve şirahânesini safka-i vâhide ile altı yüz guruşa bey' ve temlik ve semen-i mezkûrı deyn-i merkûm mahsûb ve takas eylediğimde onlar dahi mukâsa ve kabûl itdikleri ba'de't-tescîl mübâşiri iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 27 Rebî'ülevvel sene 1159

19b2 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl a'mâ eş-Şeyh İbrâhîm Efendi dâ'îlerinün hasmı olup derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Şeyhoğlu dimekle ma'rûf Çiçekçi Mahmûd Ağa ile ba'de't-terâfu' Üsküdar'da Torbalı (?) mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk

menzil semeninden olmak üzere iki yüz on üç guruş mezbûr Mahmûd Ağa'ya lâzîmü'l-edâ deyni oldığını mezbûr eş-Şeyh İbrâhîm Efendi ikrâr ve i'tirâf itmeyin mücebince meblağ-ı merkûmın edâsıyla mezbûr eş-Şeyh İbrâhîm ilzâm olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 28 Rebî'ülevvel sene 1159

Musahhah

Üsküdar hâcesi ma'rifetiyle i'lâmı mücebince

men' u def' olunmak buyuruldu

19b3 Ma'rûz

Üsküdar'da Dâvûd Paşa câmi'-i şerîfi kurbında Bostan zukağı dimekle ma'rûf sokakda olan menâzilin ashâbından Arabacı Ahmed ve Hâncı İbrâhîm ve Emîr Kassâb zevcesi vesâirleri ve südci kârhânesinde olanlar çirkâblarını bi-gayr-i vech-i şer'î tarîk-i âmma icrâ ve zukakları telvîs itmeleriyle murûr ve ubûrân iden ibâdullâha müteezzî olmalarıyla bundan akdem taraf-ı şer'den tenbîh olunup mütenebbih olmadıkları ihbâr olunmağla menâzil-i mezkûr ve südci ashâbı dahi kârhânesinde olup çirkâblarını tarîk-i âmma icrâ idenler Üsküdar Subaşısı kulları mübâşeretiyle men' u def' olunmak bâbında ahâlî-i mahalle fermân-ı âli recâ itdikleri bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 27 min Rebî'u'l-evvel sene 1159

20a1 Ma'rûz

Üsküdar'da Kefçe mahallesinden olup ber-vech-i âtî mecrûh olan Mehmed bin Hasan bin Abdullâh'ın babası ve tarafından vekili olan mezbûr Hasan Üsküdar ustası kulları mübâşeretıyla meclis-i şer'â ihzâr olunan Kayyımzâde Osmân ve Tiryâkî Mehmed ve Edirne'li diğêr Mehmed muvâcehelerinde mezbûrûn ile rûfekâlarından gâib-i ani'l-meclis Boşnak demekle ma'rûf ismi ma'lûm olmayın kimesne ile ma'an târîh-i i'lâmdan sekiz gün mukaddem Üsküdar'da Alaca mescid kurbında toprak zukakda kâbil-i mağribde âlet-i cârihadan bıçak ile mezbûrân Kayyımzâde Osmân ve Tiryâkî diğêr Mehmed ve gâib-i mezbûr Boşnak ve merkûm Edirne'li diğêr Mehmed dahi hançer ile oğlum müvekkil-i mezbûrun üzerine hücûm ve sol küreğinden beline gelince beş yerine ve sol uyluğı taşrasından beş yerine ve sağ uyluğı taşrasından bir yerine ki cem'an on bir mahalline cümlesi birden bıçak ve hançer ile darb ve cerh itmişlerdir deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-ikâr müdde'î-i vekil-i mezbûr müdde'âsını udûlden Toptaş'ında sâkin Boşnak Süleymân bin Mustafa ve Vâlîde mahallesinden Sığırtmaç Hasan bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle isbât itmeğın müceb-i şer'îsi cerh-ı mezkûrın berâete tevkîf olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 27 Rebî'ülevvel sene 1159

20a2 Ma'rûz

Der-kenârda mastûr olduğı vecih üzre vâkıf-ı mezbûrun evlâdından sâhib-i arz-ı hâl es-Seyyid Ali ve Züleyhâ ber-vech-i meşrûta vakf-ı mezkûre vazîfe-i mersûmesiyle mütevellî olup tevliyet-i merkûm mezbûrânın olduğıını müseccelü'l-esâmî altı nefer kimesneler

meclis-i şer'ide ihbâr ve zâyi'den berât-ı âlişan recâ eyledikleri ber-müceb-i fermân-ı âli huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî emr hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 29 Rebî'ülevvel sene 1159

20a3 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Ayşe zâtı ba'de't-ta'rîfi's-şer'î derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrî'l-ism zevci dâhili Mehmed ile beyinlerinde hüsn-i mu'âşeretleri olmamağla mezbûre Ayşe hal'a tâlibe olmağın mezbûrun zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdunaleyh olan kırk beş guruş mihr-i mü'eccel ve nafaka-i iddet-i ma'lûme beş guruş ile bir don ve bir gömlek ve bir havlu makrama ve iki sandık bedel-i hal' üzerine ve mezbûrun firâşinden hâsıl hamlim zuhûr iderse nafaka hamlimden fâriğa olmak üzre ve meûnet-i süknâsı dahi kendi üzerine olmak üzre zevci mezkûr ile muhâla'a-i sahiha-i mahmiyye-i şer'iyye ile muhâla'a ve mezbûr Mehmed dahi hal'ı ba'de'l-kabûl hukûk-ı zevciyyete müte'allika âmme-i de'âvîden herbiri âharın zimmetini ibrâ ve iskât eyledikleri rızâlarıyla Üsküdar mahkemesinde tescil ve mübâşiri Cebeci çavuşlarından Ali Çavuş iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî gurre-i Rebî'ülâhır sene 1159

20b1 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Ayşe zâtı ba'de't-ta'rîfi's-şer'î Sâbıkâ Şile nâibi Ahmed Efendi ile ba'de't-terâfu' kasaba-i Şile'de fevt olan Rukiyye'nin verâseti zevci-i metrûkı Kara

Mehmed ve anası Zeyneb ve kız karındaşı Hadîceye munhasıra olub müdde'iyye-i mezbûre Ayşe anası Zeyneb'in anası olmağla cedd-i fâside olur deyü binâ-i mîrâs teveccüh itmeyüp verese-i mezbûrların iltimâsıyla müteveffiyeye-i mezbûre Rukiyye'nin terekesini ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'î tevzî' ve taksîm esnâsında zevc-i mezbûr Kara Mehmed'de yetmiş beş guruşım olub yedinden nâib-i mezbûr kabz eylemişdir deyü tasvîr-i müdde'â itdikde da'vâsı Kara Mehmed'den ihzâr idüb bu sûretde mezbûre Rukiyye'ye şer'an suâl dahi teveccüh itmediği mübâşir kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 2 Rebî'ülâhır sene 1159

20b2 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Fâtîma Hâtûn'ın zevci Hammâmî Ahmed Ağa hâzır olduğu hâlde uzun boylı kara kaşlı elâ gözli Çerkesü'l-asl müslimü'l-mille Yûsuf bin Abdullâh sâhibe-i arz-ı hâlin abd-i memlûki olduğunu târîh-i i'lâm senesi Saferü'l-hayrun yirmi beşinci günü meclis-i şer'de takrîr ve gâib-i ani'l-meclis Arakıyyeci Hasan'ın oğlu diğeri Hasan ben sana iki şâhid tedârik iderim diyerek beni izlâl idüp da'vâ-yı hürriyetine tesaddî eyledim hâlâ ben sâhibe-i arz-ı hâl Fâtîma'nın abd-i memlûki olup husûs-ı merkûmda gâib-i merkûm beni izlâl eyledi deyü târîh-i mezbûrda iltimâslarıyla bu vechile takrîri tescîl-i şer'î olunduğu ber-mûceb-i fermân-ı âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 2 Rebî'ülâhır sene 1159

20b3 Ma'rûz

Arz-ı hâlde mezkûr maktûlenin hâlâ da'vâsı olmayup sâhibe-i arz-ı hâlin sâkine olduğu Dudbalı mahallesi imâmı ve ahâlîden müseccelü'l-esâmî meclis-i şer' de mezbûre Fâtıma ve oğlu Mustafa nâm şâbb-ı emredin sû-i halleri bundan akdem ihbârımız ile i'lâm olunmuşlar idi fimâ ba'd mezbûrân mahallemizde sâkinler olmamak üzere sebilleri tahliye buyurulmasını ahâli-yi mahalle iltimâs itdikleri huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 5 min şehr-i Rebî'ülâhır sene 1159

21a1 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Ağraç Osmân hasmı olup derûn-ı arz-ı hâlde ismi mezkûr el-Hâcc Hüseyin ile Dîvân-ı âlîlerinde ma'kûd meclis-i şer' de ba'de't-terâfu' mezbûr Osmân merkûm el-Hâcc Hüseyin'den bin yüz elli yedi senesi Şa'bân-ı şerîfinin on dördüncü günü târihiyle müverrah huccet-i şer' iyye mantûkınca istikrâz eylediği seksen sekiz guruşdan elli guruşunu mezbûr el-Hâcc Hüseyin'e edâ ve bâkî otuz sekiz guruş deyni olduğu mezbûr Osmân ikrâr ve i'tirâf eylemiştir deyü mezbûr el-Hâcc Hüseyin ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr Üsküdar'a havâle olındukda mezbûr el-Hâcc Hüseyin yedinde olan mazmûn-ı huccet-i mezkûreyi udûlden Kürekçi Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed ve Veli Çelebi ibn-i Mehmed şehâdetleriyle şer'an isbâi hâl Osmân'dan otuz sekiz guruş lâzım gelüp edâsıyla mezbûr Osmân ilzâm olunduğu mübâşiri çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 8 Rebî'ülâhır sene 1159

21a2 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Ahmed hasmı olup derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism el-Hâcc Abdullâh Efendi ile Dîvân-ı âlîlerinde ma'kûd meclis-i şer'de murâfa'a ve Üsküdar'a havâle olındukda mezbûr Ahmed arz-ı hâlde tasrîh eylediği Üsküdar'da Hamza Fakih mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât mülk menzil semeninden ziyâde yetmiş beş guruş için beynlerinde ba'de vukû'î'l-münâza'a bâ-vesâtat-ı muslihîn mezbûr Ahmed da'vâ-yı mezkûresinden mezbûr Abdullâh Efendi ile onbeş guruş bedel-i makbûza sulh olup ba'de'l-yevm menzil-i mezkûrın aynına ve kıymetine ve ziyâde müdde'âsına müte'allika âmme-i da'vâ ve kâffe-i mutâlebâtdan mezbûr el-Hâcc Abdullâh'ın zimmetini ibrâ-yı âmm râfi'u'l-hisâm ile ibrâ ve iskât eylediğini tarafeyn ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk Üsküdar mahkemesinde tescil-i şer'î olunduğu mübâşiri İbrâhîm Çavuş kulları iltimâsiyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 8 Rebî'ülâhır sene 1159

21a3 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Mustafa kızı Hadîce ve dâmâdı İbrâhîm ile ba'de't-terâfu' derûn-ı arz-ı hâlde tasrîh eylediği nizâ'ıyçün beynlerinde muhâsamât-ı kesîre vukû'ından sonra kızı mezbûre Hadîce'nin eşyâ-i ma'lûmesinden sekiz çatma yasdık ve üç minder ve bir döşek ve üç yemeni ve bir sandal yorgan ve üç yan ve bir orta keçe ve iki sandık bir kaliçe seccâde ve leğen ıbrık ve bir güğüm ve bir sini ve biri kapaklı beş aded sahan ve dört lenger ve iki tas ve tencere ve iki hitâyî entâri ve iki hitâyî cantıyân (?) ve bir dülbend ortası ve iskemle ve firâş ve bir sofrâ peşkîri ve babası mezbûr Mustafa alâkası olmayup

yedinde emânet olduğunu ikrâr ve kızı mezbûre Hadîce'ye temâmen teslîme meclis-i şer' de ta'ahhüd itmeğın zevcân-ı menbûrân dahi hüsn-i mu'âşeret üzere biri bundan hoşnûd ve râzı olduklarını i'tirâf eyledikleri mübâşir kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 8 Rebî'ülâhır sene 1159

21b1 Ma'rûz

Medîne-i Üsküdar'da Vâlide-i atîk mahallesinde sâkine ve zâtı vech-i şer'î üzere mu'arrefe olan Rukiyye nâm hâtûn hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr itirdiği su yolcu el-Hâcc Mehmed muvâcehesinde mezbûr el-Hâcc Mehmed târîh-i i'lâm gicesi ba'de'l-mağrib kapıma gelüp elinde bıçak anama ve bana cimâ' lafzıyla şetm ve ırzımı hetk itmekle mücebini taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr el-Hâcc Mehmed cevâbında zevci sarâyı suyunu kat' itmişdir deyü kuyuya vardığını ikrâr lâkin mâ'adâ müdde'âsını inkâr itmeğın müdde'iyeye-i mezbûre ber-vech-i muharrer müdde'âsını mahalle-i mezbûr sükkânından Ahmed bin Ali ve Osmân bin Mehmed ve Mehmed bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an isbât itmeğın mücebince mezbûr el-Hâcc Mehmed'e ta'zîr lâzım geldiği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Rebî'ülâhır sene 1159

21b2 Ma'rûz

Anadolu'da Eğin kazâsı ahâlîsinden İstanbul'da Ahurkapı dâhilinde müsâfîren sâkinler olan sâhib-i arz-ı hâl İsmâil ile Halîl nâm kimesneler çavuş kulları mübâşeretiyle meclis-i şer'a

ihzâr itdirdikleri sâbıkâ kazâ-i mezbûr kâdîsı el-Hâcc Mustafa Efendi ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan bir sene mukaddem kazâ-i mezbûrda zamân-ı hükûmetde sâhib-i arz-ı hâlde beyenlerinde ma'lûm husûsda kâdî-yı mezbûr müstehakk olduğu huccet-i şer'iyeye amelinin ücreti olmak üzere makbûzı otuz beş guruş ve bir def'a dokuz mısır zincirlisi altun cem'an elli dokuz guruş otuz para ve mezbûr Halîl'den dahi kezâlik huccet-i şer'iyeye amelinin ücreti olmak üzere dokuz guruş ve bir def'a dokuz aded mısır zincirlisi altun cem'an otuz üç guruş otuz parayı ber-vech-i muharrer kâdî-yı mezbûr her birimizden ahz itmekle istirdâd murâdımızdır diyû eyledikleri da'vâları sened-i şer'î mukâbelesinde ücret olmağla meşrû' olmayup mezbûr Mustafa Efendi'ye suâl dahi teveccüh itmemekle müdde'iyân-ı mezbûrân bivech mu'ârazadan men' olındukları Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescîl mübâşir-i merkûm iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 8 Rebî'ülâhır sene 1159

21b3 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Hânîfe bint-i Ya'kûb nâm hâtûn zâtı ba'de't-ta'rifi's-şer'î derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr Tuzla karyesinde zikri câi bir bâb berber dükkânına vaz'-ı yedi mütehakkık olan hasmı Halîl bin Hîmmet nâm kimesne ile Dîvân-ı âlilerinde ma'kûd meclis-i şer'-i hatîrde murâfa'a ve Üsküdar'a havâle olındukdan sonra karye-i mezbûrede vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd bir bâb berber dükkânı bâ-huccet-i şer'iyeye mezbûre Hânîfe'ye babası müteveffâ-yı mezbûr Ya'kûb hibe ve temlik itmekle dükkân-ı mezbûr mezbûre Hânîfe'nin mülk-i mevhûbi iken anası olup kezâlik zâtı mu'arrefe olan hâzıra-ı

bi'l-meclis Rukiyye bint-i İbrâhîm nâm hâtûn dükkân-ı mezbûrî veresesine mevrûs olmak zu'mıyla fuzûlî târîh-i kitâbdan on altı sene mukaddem mezbûre Hânîfe'nin hâl-i sığârında mezbûr Halîl'e bâ-huccet-i mübâya'a yetmiş guruş semen-i makbûza bey' eylediğini mezbûre Rukiyye ba'de'l-i'tirâf beynlerinde bu vechile münâza'ât-ı kesîre vukû'ından sonra bâ-vesâtat-ı muslihîn mezbûre Hânîfe bey'-i mezbûrî mücîze ve da'vâ-yı mezkûresinden elli guruş üzerine sulh ve bedel-i sulh merkûm elli guruş mezbûr Halîl yedinden meclis-i şer' de temâmen ahz ü kabz idüp fîmâ ba'd dükkân-ı mezbûr seneteyn-i mezkûrede ecr-i misline ve takrîr-i gabn-ı fâhiş da'vâsına müte'allika âmme-i da'vâ ve kâffe-i mutâlebât ve eymân ve muhâsamâtdan her biri âharın zimmetini ibrâ-yı âmm râfi'u'l-ısam ile ibrâ ve iskât eylediklerini ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk Üsküdar mahkemesinde tescîl-i şer'î olunduğı mübâşiri Kapı kethudâsı Mehmed Beşe kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 11 Rebî'ülâhır sene 1159

22a1 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Yenaki zimmî derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr otuz yedi cemâ'at odasına mevkûfe nükûdın mütevellisi Odabaşı tarafından vekîl-i müsecceli İbrâhîm Efendi hâzır olduğımı hâlde vakf-ı mezbûr altı yüz altmış yedi guruş otuz para deyni olduğu ba'de'l-i'tirâf deyn-i merkûmu mukâbelesinde karye-i Kuzguncuk'da vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât mülk menzili istiğlâlen rehn olmağla menzil-i mezkûrî mütevellî-i mezbûr ba'de'l-fekk işbu hâzır-ı bi'l-meclis Hasan Odabaşı nâm kimesneye altı yüz altmış yedi guruş otuz pâre semen-i makbûza bey'-i kat'î ile bey' ve temlik ve teslim ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüp bu vechile kat'-ı

münâza'a eylediklerini tarafeyn ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk rızâlarıyla Üsküdar mahkemesinde tescil ve mübâşir kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 14 Rebî'ülâhır sene 1159

22a2 Ma'rûz

Vârid olan fermân-ı âlilerine imtisâlen derûn-ı derkenârda ismi mastûr Filibeli Bekâr Hüseyin bu âna gelince töhmet-i mezkûre ile müttehem olmayup beş altı seneden beri Tuna'ya işlediğini Üsküdar'da Hayreddin Çavuş mahallesinden mu'temedünaleyh Ahmed bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer' de haber virüp mezbûr Hüseyin fimâ ba'd kendi hâl oldıktan sonra mezbûr Ahmed'in dahi kezâlik nefisine ve hîn-i mutâlebe ihzârına yine mahalle-i mezbûreden Ali bin Hüseyin ve Hasan Ağa mahallesinden es-Seyyid Mehmed bin Ali ve Mehmed bin İbrâhîm ve Ali bin Ali nâm kimesnelerden her biri tekeffül idüp kefâletleri tescil-i şer'î olunmağla mezbûr Hüseyin vilâyetine gidüp bu diyârda olmamak üzere sebîli tahliye buyurılmak bâbında fermân-ı âlileri recâ itdikleri ber-mûceb-i fermân-ı âli huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fî 16 Rebî'ülâhır sene 1159

22a3 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâlin Sadriyye kebîre kızı olup derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Fâtıma bint-i İbrâhîm bin Abdullâh'ın zevci ve tarafından vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi es-Seyyid

Abdullâh derûn-ı arz-ı hâlde isimleri mastûr Fethizâde (?) Mehmed ve Nu'mân ve diğeri Mehmed ve Mustafa tarafından tasdikâ vekilleri Ahmed Çavuş muvâcehesinde sekiz gün mukaddem Üsküdar'da Bülbül deresinde mezbûrûn zevcem müvekkile-i mezbûrenin önüne gelüp şütûm-ı galîza ile şetm iderek ellerinde bıçakile üzerine hücum itdiklerinde zevcem müvekkile-i mezbûre havfindan nâşi cenîn-i meyt ilkâ itmişdir deyü eylediği da'vâsından muslihûn tavassutıyla on beş guruş bedel-i makbûza sulh olup husûs-ı mezkûr müte'allika âmme-i de'âvîden bi'l-asâle ve bi'l-vekâle mezbûrenin zimmetlerini ibrâ ve iskât eylediğini ba'de'l-ikrâr ve't-tasdik zâbiti mübâşir Kapı kethudâsı İsmâil Beşe kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 15 min Rebî'ülâhır sene 1159

22b1 Ma'rûz

İstanbul'da Ayazma kapısında keresteci tâifesinden sâhib-i arz-ı hâl Murat nâm zimmî hasmı olup derûn-ı arz-ı hâlde mastûru'l-ism Çengar karyesinden Nikola nâm zimmî ile ba'de't-terâfu' mesfûr Nikola zimmetinde ecnâsı beynimizde ma'lûm kereste bahâsından ba'de külli'l-hesâb on sekiz guruş hakkımı talep iderim deyü da'vâ itdikde gıbbe's-suâl merkûm Nikola cevâbında cihet-i mezkûrdan on sekiz guruşu ikrâr lâkin târîh-i i'lâmdan altmış gün mukaddem karye-i mezbûrede müdde'î-i mezbûra altı mısır zincirlisi altun ki on altı buçuk guruşunu teslîm ve bâki bir buçuk guruş mutâlebesinden zimmetimi ibrâ ve bu vechile mutâlebesinden dahi zimmetim berî olmuşdur deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr mesfûr Nikola def'-i mezkûrını udûl-i millet-i nasârâdan karye-i mezbûrede mütemekkin Yûsuf veled-i Mûsâ ve Lenberi veled-i Tiro nâm zimmîler şehâdetleriyle şer'an isbât itmeğin mücebince müdde'î-i merkûm Murat zimmî bivech mu'ârazadan men' olduğu

mübâşiri Yûsuf çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 18 min Rebî'ülâhır sene 1159

22b2 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl *Esirci* tâifesinden el-Hâcc Abdurrahmân hasmı olup Üsküdar ustası kulları mübâşeretiyile meclis-i şer'a ihzâr itdirdiği Sarrâf İsvador ile ba'de't-terâfu' bermûceb-i temessük huccet-i deyn-i şer'iden mezbûr İsvador ve şer'iki gâib-i ani'l-meclis Kirkor ve Serkiz zimmetlerinde iştirâken üç bin yirmi beş guruşdan herbiri âharın zimmetine lâzım meblağa bi'l-emr ve'l-kabul kefil ve zâmin olduklarından sonra bin yedi yüz on üç guruş kırk akçesini ahz ve istîfâ idüp bâkî bin üç yüz on bir guruş seksen akçe hakkımı bi'l-asâle ve bi'l-kefâle taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-ikrâr mücebince edâsına tenbîh olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 23 Rebî'ülâhır sene 1159

22b3 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl ihtiyâr Abdullâh derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Gül nasrâniyye dâmâdı Ağya zimmî yedinden mukaddemâ bi-tarîki'l-emâne ahz ü kabz eylediğı otuz beş aded

zer-i mahbûb altunını târîh-i i'lâmdan beş gün mukaddem mesfûr zimmî Üsküdar'da mahkeme-i Suğrâ nâibi es-Seyyid İbrâhîm Efendi huzûrında şuhûd-ı udülle isbât ve meblağ-ı merkûmın edâsına tenbîh olunduğunu mezbûr Abdullâh dahi mukırr u mu'terif olup mezbûr Abdullâh def'aten edâya iktidârım yokdur deyü taksîd olmak üzre arz-ı hâl idüp ve taksîd ile dahi edâya iktidârım yokdur deyü bi'l-külliyeye asârını iddi'â ve asârı sâbit olmayup ta'annüt ve mumâtale itmekle mâdemki âsârı sâbit olmadıkça meblağ-ı merkûmın edâsıyla lâzım olduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 24 Rebî'ülâhır sene 1159

22b4 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl medyûn Abdullâh'ın arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Ağya zimmîye mahkûmun bih otuz beş zer-i mahbûb altun deyn mukâbelesinde on guruş kıymetli bir sîm sâ'at ve kırk guruş kıymetli bir kırmızı çuka nâfe kürki mersûm Ağya'ya def' ve teslîm ol dahi ahz ü kabz ve tesellüm itmekle zimmî mesfûr meblağ-ı bâkî kırk altı guruş beher mâh Ahmed Çavuş yediyle zimmî mesfûra irsâl eylemek üzre dokuz ay temâmına değin te'cile tâlib oldıkda zimmî mesfûr dahi râzı olup bu vechile kat'-ı nizâ' itdikleri mübâşiri iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 26 Rebî'ülâhır sene 1159

Der-i devlet-i mekîne dahi dâ'î kimesne budur ki medîne-i Üsküdar menzili ber-vech-i iştirâk mezârı gâibzâde Hammâmî Mustafa ve Şişman Mustafa ve Mehmed Ali oğlu

Mustafa nâm kimesnelerin uhdelerinde olup seneleri temâm olmağın ve hâlâ ahâliden âhar tâlib olmamağla işbu bin yüz elli dokuz senesi rûz-ı hızırından yine mezbûrûn mezârı gâibzâde Hammâmî Mustafa ve Şişman Mustafa ve Mehmed Ali oğlı Mustafa'ya menzil-i mezbûr ber-vech-i iştirâk der'uhde buyurilup iktizâ iden bârgîr masârîf ve irâdiyyesi mu'tâd-ı kadîm üzre ihsân buyurılmak recâsıyla der-i devlet-medâra arz olundu bâkî emr ü fermân der-adlıdır.

Fî evâhir-i şehri Rebî'ülâhır sene tis'a ve hamsîn ve mi'e ve elf

23a1 Ma'rûz

Üsküdar'a tâbî Çengâr karyesinde Sâkin iken mukaddemâ fevt olan Mehmed bin Abdullâh'ın evlâd-ı sığârı Mehmed ve İsmâil ve Ebûbekir ve Ayşe'nin anaları vasîleri olup zâtı mu'arrefe olan Meryem Hâtûn hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr olunan es-Seyyid Ali ile ba'de't-terâfu' mezbûr es-Seyyid Ali zimmetinde beş ay mukaddem sığâr-ı mezbûrûn mâlından yedimden iktirâz ve kabz ve istihlâk eylediği on sekiz guruşu bi'l-vesâye taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'iyeye-i mezbûre müdde'âsını udûlden Ali bin Himmet ile nisâ tâifesinden Ayşe bint-i Mehmed ve Fâtıma bint-i İbrâhîm şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğın mücebince meblağ-ı merkûm on sekiz guruşu müdde'iyeye-i mezbûre Meryem'e edâya mezbûr es-Seyyid Ali'ye tenbîh alındığı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 25 Rebî'ülâhır sene 1159

23a2 Ma'rûz

Üsküdar'a tâbi' Bulgurlu karyesinden Kara Mehmed oğlu Mustafa ile ba'de't-terâfu' gâib-i ani'l-meclis Çengâr karyesinden Yoğurdcı Mehmed zimmetinde bir re's bârgîr semeninden yirmi dokuz guruşın on dördünü ba'de'l-ahz bâkî on beş guruş babası mezbûr Mehmed'in mâlî olup kendinin alâka ve medhAlî olmadığını mezbûr Mustafa mukırr ve mu'terif olmağla gâib-i mezbûr Yoğurdcı Mehmed zimmetinde bâkî on beş guruşa müdâhale ve mutâlebe itmemek üzere mezbûr Mustafa'ya tenbîh olduğu Üsküdar'da ba'de't-tescîl huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 29 Rebî'ülâhır sene 1159

23a3 Ma'rûz

Üsküdar'a tâbi' Nerdibânlı karyesinde bir buçuk sene mukaddem fevt olan Ali'nin verâseti karye-i mezbûrede sâkine zevcesi Hadîce ve babası sâhibe-i arz-ı hâl Abdünnebî ve anası Emîne Hâtûn'a münhasıra olduğu şer'an tahakkukundan sonra kendi tarafından asîl ve zevcesi Emîne'nin vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi sâhibe-i arz-ı hâl mezbûr Abdünnebî karye-i mezbûreden Kör Alîzâde Ahmed ve Şirin Hüseyin ile murâfa'a-i şer-i şerîf oldıkda oğlum mezbûr karye-i mezbûrede Külünk ile mukaddemâ darb ve cerh ve katl itmişlerdir deyü da'vâ ve yedinde keşf hucetî olmayup ve bin yüz elli sekiz senesi Ramazan'ının evâsıtında oğlum Abdurrahmân ve zevcesi mezbûre Hadîce husûs-ı merkûm için kırk guruş bedel-i makbûza sulh olup târîh-i mezbûrde mezbûrânın zimmetlerini ibrâ ve iskât eylediklerini mezbûrân Hüseyin ve Ahmed'in yedlerinde olan i'lâm-ı şer'î mücebince oğlu mezbûr Abdurrahmân'ın sulh ve ibrâsını tecvîz eylemediğini bi-tav'ihî ikrâr ve i'tirâf idüp husûs-ı merkûm için sâhib-i arz-ı hâl Abdünnebî bivech mu'ârazadan men' olındukdan sonra

karye-i mezbûre ahâlisinden meclis-i şer'a hâzırûn olan Sâlih Beşe bin Nerdibânî (?) ve Hüseyin Dede ibn-i Ali ve Ali Beşe ibn-i Sâlih ve İsmâil Beşe ibn-i Mahmûd ve Halil Beşe ibn-i Ahmed ve Osmân Beşe ibn-i Mûsa ve Hasan Beşe ibn-i Ahmed nâm kimesnelerden herbiri müteveffâ-yı mezbûra vefâtından üç sene mukaddem başından nâzile ile kolunda bir illet zuhûr ve üç sene kolunda ol illet sebebiyle bi-emrillâhi te'âlâ fevt olmuştur deyü herbiri sâhib-i arz-ı hâl muvâcehesinde alâ tarîkı'ş-şehâde haber virmeleriyle merkûmân Hüseyin ve Ahmed'den eylediği katl da'vâsı hilâf-ı inhâ olduğu lede'ş-şer'î'l-enver sâbit ve zâhir ve husûs-ı merkûm için bî vech-i mu'ârazadan men' olduğu (...) kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî selh-i Rebî'ülâhır sene 1159

23b1 Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen küttâb mahkeme'den irsâl olunan Mevlânâ el-Hâcc Hasan Efendi dâ'ileri derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr Şile nâhiyesine tâbi' Yeniköy karyesine varup cemm-i gafir cemâ'at huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî itdikde sâdır olan fermân-ı âlî cümle muvâcehesinde kıra'et olunup alâ vechi't-taharrî cümlelerin ma'lûmı oldıktan sonra hakikat-i hâl tefâhhus ve suâl olındukda meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda hâzır nefsi-i Şile kasabası sâkinlerinden Mehmed Beşe ve Hüseyin Beşe ve Çayırbaşı karyesi sâkinlerinden Hasan Beşe ve İsmâil Beşe ve İbrâhîm Beşe ve İvaz Beşe ve diğer Hasan Beşe nâm kimesneler sâlifü'z-zikr Yeniköy karyesi ahâlisinden Ostoyani ve Todoraki ve Acı Yanık İspanaso ve Tiryako ve Efendoli ve Mîtro ve Nikola ve Puşkov ve Kostantin ve Istodelaki ve Vasil ve Estefani ve diğer Kostantin ve Yorgaki ve Yuvan nâm zimmîlerden her biri hâlâ mahbûs-ı mezbûr Yenaki bu âna gelince kat'a gerek arz-ı hâlde

mezkûr töhmet ve gerek âhar töhmet ile müttehem olmayup kesbiyle meşgûl ve ırzı ile mukayyed ve dâimâ kendi hâlinde olduğunu her biri alâ tarîki'ş-şehâde haber virdiklerinden sonra mahbûs-ı mezbûr Yenaki'nin nefesine ve hîn-i mutâlebede huzûr-ı hükkâma bâlâda isimleri mastûr ehl-i İslâm ve re'âyâdan herbiri tekeffûl itdiklerini ve mahbûs-ı mezbûrun sebîli tahliye buyurılmak emr ü savâb olduğunu mahallinde ba'de't-tescîl huddâm-ı mahkemedden el-Hâcc İsmâîl ve Abdullâh ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve ihbâr eylediği mübâşir İbrâhîm çavuş kulları iltimâsıyla vâki' hâl ber-mûceb-i fermân-ı âli huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 29 min şehri Rebî'ülâhır sene 1159

23b2 Ma'rûz

Ağakapısında sâkin Mahmûd bin Süleymân Üsküdar'da Evliyâ Hâce mahallesinde sâkine Fâtıma bint-i el-Hâcc Halîl tarafından vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi zevci Hammâmi Ahmed Ağa ile ba'de'l-murâfa'a ben aslında müvekkile-i mezbûrenin abd-i memlûki olduğım hâlde hâsıl eylediğim kesbimden otuz sekiz buçuk guruş bi'd-defe'ât def' ve teslîm idüp ba'dehû hürriyetim sâbit olmağla abdi olduğım hâlde medfû'um olan meblağ-ı merkûm otuz sekiz buçuk guruşu taleb iderim deyü eylediği da'vâsı meşrû' olmayup vekîl-i mezbûra suâl dahi teveccüh itmemekle müdde'î-i mezbûr Mahmûd bivech mu'ârazadan men' olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 29 min Rebî'ülâhır sene 1159

23b3 Ma'rûz

Vâki' olan mevâddı istimâ' için kıbel-i şer'den irsâl olunan Mehmed Efendi dâ'ileri medîne-i Üsküdar'a tâbi' Çengâr karyesine varup huzûr-ı müsliminde akd-i meclis-i şer'-i şerîf itdikde karye-i mezbûrede sâkine Hadîce bint-i Mustafa bin Abdullâh'ın dâmâdı ve tarafından vekîli oldığı zâtını bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyeye ârifân Mustafa bin Ebûbekir ve Ali bin Resûl nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Bostanî Osmân nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda zikri câ'î mülk menzile bi-tarîki'ş-şirâ' vaz'-ı yedi mütehakkık olan Fâtıma bint-i Ali bin Abdurrahmân'ın zevci ve vekîl-i müsecceli Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde müvekkilem mezbûre Hadîce'nin karye-i mezbûrede vâki' mülk menziline muttasıl olup ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât mülk menzil mutasarıfları gâibân-i ani'l-meclis Affe ve oğlu Mustafa târîh-i i'lâmdan bir ay mukaddem müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'a bâ-huccet-i şer'iyeye iki yüz elli beş guruş semen-i makbûza bey' ve teslîm itdikde müvekkilem mezbûre Hadîce bey'i istimâ' idüp lâkin bu vakte gelince semen-i mezkûri tedârik idemediğinden nâşi taleb-i muvâsebe ve taleb-i işhâd idemeyüp te'hîr itmişdi hâlâ müvekkilem mezbûre Hadîce menzil-i mezkûrın şefi'i olmağla bi'l-vekâle taleb iderim deyü da'vâ itdikde bu sûretde vekîl-i mezbûrun takrîr-i meşrûhı üzre bilâ gadr-i şer'î bir ay taleb-i şüf'a ve şürûtına ri'âyet itmeyüp te'hîr eylediği lede'ş-şer'i'l-enver ve zâhir olmağın mücebince mezbûre Hadîce'den da'vâ-yı şükka sâkıt olmağla bîvech mu'ârazadan men birle vâki' hâli mezbûr dâ'ileri mahallinde ba'de't-tahrîr ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve ihbâr eylediği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 24 Rebî'ülâhır sene 1159

24a1 Ma'rûz

Vârid olan fermân-i âlilerine imtisâlen derkenârda ismi mastûr sâhibe-i arz-ı hâlin zevci Kâdiköyli Süleymân fi'l-asl Kâdikaryesi'nden olmağla keyfiyeti tefahhus olındukda mezbûr Süleymân Kayıkcı zümresinden kâr u kesbinde kesîrû'l-iyâl ırzı ile mukayyed hilâf-ı şer'-i şerîf bir kimesneye vaz' ve hareketi ve töhmet-i mezkûre ile sâbıkâsı olduğı mesmû'ımız değildir deyü bu karye ahâlisinden ma'lûmi'l-esâmî bîgaraz on nefer müslimîn hüsn-i hâlini ihbâr idüp fimâ ba'd mezbûr Süleymân kendi hâlinde olmak üzere nefesine ve hîn-i mutâlebede huzûr-ı hükkâma ihzârına karye-i mezbûre karındaşı Hasan kefil ve mezbûr Hasan'a dahi karye-i mezbûreden Mustafa ve Ahmed ve İbrâhîm nâm kimesnelerden her biri ba'de't-tekeffül sebîl-i tahliye bıyurılmak bâbında inâyet recâ eyledikleri tescil ve ber-mûceb-i emr-i âli huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâki emr ve fermân men lehü'l-emrindir.

Fî gurre-i Cemâziyelevvel sene 1159

24a2 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Osmân derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Ahmed ile murâfa'a-i şer' oldıkda bir gün mukaddem menzilimden eşyâ-i memlûkemden bir ma'sûm antarı ve bir münakkaş yemeri ve bir dülbend örtümi ahz ü gasb itmişdir deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-ikrâr eşyâ-i mezkûreyi mezbûr Ahmed sâhib-i arz-ı hâle red ve teslim itmekle mezbûr Ahmed'e ta'zîrden gayri şer'an bir nesne lâzım gelmediğı huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fî 2 Cumâdelûlâ sene 1159

24a3 Ma'rûz

Anadolu'da Sarıçay kazâsına tâbi' Elmacılar nâm karyede sâkin olup hâlâ Üsküdar'da müsâfîren hânda sâkin sâhib-i arz-ı hâl Mehmed sâbıkâ kazâ-i mezbûr nâ'ibi olup derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism diğêr Mehmed Efendi ibn-i Ahmed ile Dîvân-ı âlîlerinde ma'kûd meclis-i şer' de ba'de't-terâfu' sâhib-i arz-ı hâl mezbûr Mehmed târîh-i i'lâmdan on ay mukaddem mezbûr diğêr Mehmed Efendi kazâ-i mezbûrde hâkim iken yedimden bi-gayr-ı hakk zulmen yetmiş dokuz buçuk gurusım ahz ü kabz ve istihlâk itmekle meblağ-ı merkûmı taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Mehmed Efendi cevâbında târîh-i mezbûrda Türkmen tâifesinden gâib-i ani'l-meclis Abdullâh bin Abdurrahmân bin Abdullâh nâm kimesnenin mezbûr Mehmed zimmetinde huccet-i deyn-i şer'îden yetmiş dokuz buçuk gurusı hakkı oldığı ba'de'l-mürâfa'atü'ş-şer'iyye mezbûr Mehmed'in ikrârıyla zâhir ve sâbit olmağın ben dahi meblağ-ı merkûmı mezbûr Mehmed'den tahsîl ve ahz ve mezbûr Abdullâh'a def' ve teslîm eyledim deyücek husûs-ı mezbûrda bî-hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf diğêr Mehmed Efendi kavlinde bilâ yemîn tasdik olup bir nesne lâzım gelmemeğle sâhib-i arz-ı hâl bivech mu'ârazadan men' olunduğı mübâşîr kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 27 min şehr-i Rebî'ülâhır sene 1159

Ma'rûz-ı dâ'î devlet-i aliyeleridir ki vârid olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen merkûm Arab oğlı Ali nâm kimesnenin nefesine ve hîn-i mutâlebede meclis-i şer'a vesâir ihzârı lâzım gelen mahallere ihzârına mahalle-i mezbûre imâmı Mustafa Efendi bin Süleymân ve müezzini İbrâhîm halîfe bin Mehmed ve ahâlîsinden Murâd bin Ahmed nâm kimesneler kefil oldukları tescîl olup huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 4 min Cumâdelûlâ sene 1159

24b1 Ma'rûz

Ma'rûz-ı dâ'î devlet-i aliyeleridir ki

Esirci tâifesinden sâhib-i arz-ı hâl Mustafa derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr Kuzguncuk karyesinde sâkin orta boylu kara kaşlı kara sakallı Gürciyyü'l-asl kâfirü'l-mille Avaram veled-i Yakomi nâm yahûdi abd-i memlûki olmak üzere İbrâhîm Haseki kulları mübâşeretiyle ihzâr ve Dîvân-ı âlilerinde ma'kûd meclis-i şer'î hatîrde ba'de't-terâfu' müdde'î-i mezbûr mevsûf-ı merkûmî târîh-i i'lâmdan iki sene mukaddem Batum nâm iskelede rıkk olmak üzere yetmiş beş guruşa iştirâ ba'dehû Veli Mahmûd seffinesiyle İstanbul'da Esîr pazarına götürüp yirmi iki aydan beri mülkünden ibak eylediğini Esîr pazarından el-Hâcc Mehmed bin Ömer ve Ahmed bin Osmân nâm kimesneler şehâdetleriyle isbât itdikden sonra mevsûf-ı mersûm Avaram yahûdî hasmı merkûm Mustafa muvâcehesinde ben Ahıska karyelerinde Marda nâm karyede Sol Ağa re'âyâsından hürrü'l-asl evlâd-ı riyâdan (?) olup bana ve ebeveynime aslâ rıkk târî olmuş olmayup hürrü'l-asl olduğu ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr mevsûf-ı merkûm Avaram yahûdi ber-vech-i muharrer müdde'âsını udûlden sâlifü'z-zikr Ahıska ahâlisinden olup İstanbul'da Balat'da sâkinlerden olan Hasan bin Ali ve Halîl bin Mahmûd nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzere isbât itmeğin mücebince mevsûf-ı merkûm Avaram yahûdînin hürrine ba'de'l-hükm müdde'î-i-i mezbûr Mustafa bivech mu'ârazadan men' olunduğu mübâşir-i mezbûr kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fî 5 min Cumâdelülâ sene

24b2 Ma'rûz

Üsküdar'a tâbî İstavros bağçesi ustası Abdullâh Ağa ahz ve meclis-i şer'a ihzâr eylediği Kızıoğlu Feyzullâh bin İsmâîl merkûm Abdullâh Ağa'nın iltimâsıyla istintâk olındukda hâlâ

Yoros kazâsında Yalıkaryesinde sâkin olup bir gün mukaddem Göksu nâm mevzi'de Küçük Bostanî dimekle ma'rûf olan bağçeye varup işbu yedinde olup meclis-i şer'de mevcûd ve mu'âyene olunan müsta'mel iki aded kebe ve bir köhne beştemal bağçevânların mülki olup bağçede düşünmüş bulup sâhiblerinden hufyeten ahz eylediği meclis-i şer'de tâyi'an ikrâr ve on iki gün mukaddem kürekden halâs olunduğunu ve i'tirâf eylediği tescil olundu.

Fî 13 Cumâdelûlâ sene 1159

24b3 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Abdurrahmân hasmı olan sâhib-i arz-ı hâl Süleymân ile Dîvân-ı âlilerinde ma'kûd meclis-i şer'de murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarında mezbûr Süleymân târîh-i i'lâmdan bir buçuk sene mukaddem sağ kalçamdan tüfenk kurşunu ile darb u cerh itdikde ba'de'l-berâe hâlâ sağ tarafım bi'l-küllîye amel-mânde olmağla mezbûr Süleymân ile işbu târîh-i i'lâm senesi şehr-i Rebî'ülâhır gurresinde Gekbûze nâibi efendi huzûrında murâfa'a ve müceb-i şer'sini talep ve da'vâ eylediğimde mezbûr Süleymân dahi ber-vech-i muharrer ikrâr ve i'tirâf itmeğın mücebince adâlet-i hükm lâzım geldiği i'lâm olunmuşdır deyü târîh-i mezbûr ile müverrah bir kıt'a i'lâm ibrâz ve eserü'l-istintâk ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr Abdurrahmân ba'de'l-istimhâl ve'l-imhâl mehl-i şer'î temâm oldıkda murâfa'aya gelmeyüp mazmûn-ı i'lâmı isbâta kâdir olmayup yemîn virmeğe dahi tâlib olmadığı ber-müceb-i emr-i âli huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 27 Rebî'ülâhır sene 1159

25a1 Ma'rûz

Üsküdar'da Debbâğlar mahallesi imâmı İbrâhîm halife ve müezzini Latif Çelebi ve ahâlîsinden İsmâîl Çelebi ve diğeri İsmâîl Çelebi ve Mehmed ve Ali ve Mehmed Odabaşı ve Debbâğ Ömer Ağa ve Halîl Çelebi vesâir müseccelü'l-esâmî kimesneler vâlide-i atîk Subaşı mübâşeretîyle meclis-i şer' a ihzâr itdirdikleri Zeyneb bint-i Mehmed ve Havva bint-i Ahmed nâm avretler muvâcehelerinde mezbûretân Zeyneb ve Havva mahalle-i mezbûrede Mehmed Beşe nâm kimesnenin menziline şâhide müste'cireler olup sâkine oldukları menzillerine gicelerde nâmahrem adamlar getürüp dâ'imâ alenen fisk u fesâd idüp bi'd-defe'ât kendülere tenbîh olındukda mütenebbih olmadıklarından mâ'adâ mezbûreler dilâzâr ve her birimize şütûm-ı galîza ile şetm ve mahalleyi ihrâk ideriz deyü bizleri tahvîf itmeleriyle mezbûretânın sû'i hâllerini muvâcehelerinde ihbâr ve mahalle-i mezbûreden ihrâc ve mezbûrelerin şerr ve mazarratları ahâli-i mahalle fukarâları üzerlerinden men' u def' olunmak bâbında fermân-ı âlî recâ ve niyâz eyledikleri ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 10 min Cumâdelûlâ sene 1159

25a2 Ma'rûz

Vârid olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen cânib-i şer'den irsâl olunan Mehmed Efendi dâ'ileri Su nâzırı Ağa kulları tarafından ta'yîn olunan Su yolcular kethudâsı Mehmed Ağa ve Sultân Mehmed câmi'-i şerîfi Su yolcular ser-bölüğü Bekir Mehmed usta ve Hâce Paşa Su yolcularından es-Seyyid Mehmed kulları vesâir müslimîn ile arz-ı hâlde mezkûr Arslan Ağa çeşmesinin su yollarına varup akd-i meclis-i şer'i âlî ve mu'âyene eylediklerinde işbu sene-

i mübârekede suların killetinden nâşi el-yevm lağmlarda üç çuvaldız mikdârı mevcûd olan sunın bir mikdârı lağmlarda kalup ancak bir çuvaldızın ziyâdecesi iki aded çeşmelere gelüp bir vechile vefâ itmemekle müceddeden su tedârik ve zam ve ilhâka muhtâc olup zam olunmaz ise eyyâm-ı sayfda küllen münkâtı' ve ibâdullâhın zarûret ve muzâyakaları emr-i mukarrer olup ve ittisâlinde olan bâğlar içinde birkaç bacalar hafr olınsa bir mikdâr su hâsıl ve ibâdullâhın muzâyakaları mündefi' olacağı me'mûldır deyü merkûmân kethudâ ve su yolcular ittifâk ve ihbâr eylediklerinden sonra mahalle-i mezbûre ahâlisinden cemm'i gafîr bîgaraz müslimîn meclis-i mezkûrde zikr olunan çeşmelerin vakfına za'f-ı ârî olmağla îrâd-ı masârıf-ı lâzimesine ancak vefâ idüp bu def'a hafr-ı âbâr ile su tedâriğine vakfin müsâ'adesi olmamağla iki üç mahalle ahâlisi fukarâ ve zu'afâları muzdaribü'l-ahvâl oluruz hallerimize merhameten taraf-ı devletlerinde masârıfına imdâd ve ihsân bıyırılır ise cümle fukarâ ve zu'afânın du'â-yı hayırlarına mazhar ve nâil-i ecr-i cezîl olmaları emr-i mukarrerdir deyü takrîr ve istid'â-yı inâyet eylediklerini mezbûr dâ'îleri (...) ba'dehû meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ eylediği huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî 10 Cumâdelûlâ sene 1159

25b1 Ma'rûz

Üsküdar mahkemesine ihzâr olunan es-Seyid Mehmed'in hasmı Hüseyin bey'e hucet-i deyn-i şer'den zimmetinde yirmi üç guruş beş pâre deyni olduğunu mezbûr Mehmed'in ikrârıyla sâbit edâsına ba'de't-tenbîh mezbûr es-Seyyid Mehmed meblağ-ı mezbûrun onüç guruşunu mezbûr Hüseyin bey'e meclis-i şer'de teslim idüp bâkî merkûm on guruş beş

pâreyi târîh-i i'lâmdan on gün temâmına değin edâ eylemek üzere rızâlarıyla te'cîl eyledikleri ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî 11 Cumâdelûlâ sene 1159

25b2 Ma'rûz

Üsküdar'da Hayreddin Çavuş mahallesinden olup ber-vech-i âti mecrûh olduğu hâlde meclis-i şer'a gelen Mahmûd bin Ali'nin iltimâsıyla a'zâsına ba'de'z-zuhr sol kolunun iki mahallinde bıçak yarası ve başının iki mahallinde sopa yarası olduğu ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene lede's-şer'i'l-enver zâhir ve cârihlerinden istintâk olınduklarında gâibân-i ani'l-meclis Attâr Halîl ve katırcılar şeyhi karındaşı Kara Mustafa nâm kimesneler târîh-i kitâb günü vakt-i asr'da At bazârı kapısı içinde Canbazlar hânı önünde bıçak ve sopa ile darb u cerh itmişlerdir deyü takrîri ba'de't-tescîl gâibân-ı mezbûrân ahz olınmalarıçün Çorbacı kullarına tenbîh olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî emr hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 13 Cumâdelûlâ sene 1159

25b3 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr İstanbul'da Sepetçi esnâfının yiğit başları Hüseyin Üsküdar'da Sepetçi ustalarından Halîl Beşe ile ba'de't-terâfu' İstanbul ve Galatada olan esnâf-ı mezbûrdan bir usta şâkird almak murâd itdikde kethudâ yiğitbaşı vesâir ustalar

ma'rifetiyle şâkird alagelüp mezbûr Usta Halil Üsküdar'da usta olmağla İstanbul ve Galata misillü kethudâ ve yiğitbaşı ve ustalar ma'rifetiyle şâkird almak üzere mücedden nizâm virilmek matlûbımdır didikde mezbûr Usta Halil istintâk olındukda İstanbul'a gelen sepet çubuğundan bu hisse alageldiğimiz olmayup vâki' olan tekâlifi bâ-fermân-ı âli Üsküdar ustaları ile ma'an vire gelüp bu âna gelince Üsküdar ustalarına ve şâkirdlerine İstanbul ustaları tarafından müdâhale olunmadığını yiğitbaşı merkûm Hüseyin mukırr ve mu'terif ve hakikat-i hâl vech-i meşrûh üzere olduğunu vukûf-i tâmmı olan bîgaraz müslimûn dahi ihbâr ve Üsküdar'da Sepetçi tâifesine İstanbul yiğitbaşısı ve kethudâlarının muğâyir-i nizâm-ı kadîm mu'âraza ve ta'addileri men' u def' bıyurılmak bâbında emr-i âli recâ itdikleri bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 15 min Cumâdelûlâ sene 1159

26a1 Ma'rûz

Üsküdar'a tâbi' Kâdikaryesi'nde sâkin sâhib-i arz-ı hâl ihtiyâr müezzin Mehmed yine karye-i mezbûrede sâkin akribâsından İmâm Hasan muvâcehesinde ashâb-ı hayrâtdan olup min kabli'l-ümm ceddîm Yahyâ Çelebi vakfının galle ve tasarrufına anamın babası Ahmed elli sene ve anam Rahime otuz iki sene ve kız karındaşı Beyhan altı sene mutasarrıflar olup târîh-i i'lâmdan on sekiz gün mukaddem mezbûre Beyhan müteveffiye olmağla vakf-ı mezbûrun gallesine öteden beri ekber evlâd olanlar mutasarrıf ola gelmişken ben dahi cümleden ekber bulunup vakf-ı mezbûra tasarruf murâd eylediğimde mezbûre Beyhan'ın oğlu mezbûr İmâm Hasan ile evlâdları gâibân-ı ani'l-meclis Mustafa ve vâhideden her biri tasarrufıma mâni' olurlar deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr İmâm Hasan cevâbında cümlesi derecede müsâvî olduklarını mukırr ve mu'terif olup lâkin vakfiyyemizde galle-i

vakf batn-ı evvelde olanlara meşrû olmağla galle-i vakfa cümlemiz müşterek alıruz deyü iddi'â ve vakfiyyeyi ketm ve ihfâ ve galle-i vakfa ekber evlâd olanların tasarrufi ma'lûmım değildir deyü cevâb virdikden sonra mezbûr İmâm Hasan gaybet itmekle karye-i mezbûre ahâlisinden olup meclis-i şer'â hazırûn olan cemâ'at-i müslimîn vakf-ı mezbûrun gallesine öteden beri evlâd-ı vâkıfın ekberi mutasarrıf ve vakfiyyelerini cümlesi ihtifâ idüp altmışar yetmişer seneden mütecâviz ekber evlâd olanlar zabt idegelmişlerdir ve sâhib-i arz-ı hâl mezbûr Müezzîn Mehmed ekber evlâddan olduğunu herbiri alâ tarîki'ş-şehâde haber virdikleri tescîl olunmuşdır bâkî emr men lehü'l-emrindir.

Fî 18 min Cumâdelûlâ sene 1159

26a2 Ma'rûz

Arz-ı hâlde mastûru'l-ism olan Abraham zimmî kız karındaşı olup sâhibe-i arz-ı hâl olan Meryem nasrâniyye arz-ı hâlde zikr olınan bedel-i sulhden bâkî olmak üzre iddi'â eylediği sekiz yüz guruş mukâbelesinde mâlından teberru'an yirmi beş guruş virüp mezbûre Meryem dahi bâ-vesâtat-i muslihîn meblağ-ı merkûm yirmi beş guruş ahz ü kabz idüp da'vâ-yı mezkûresinden muhtle ve kâzibe olduğu ba'de'l-ikrâr husûs-ı mezbûra ve babasının sâir mîrâsına müte'allika âmmeye-i da'vâdan karındaşı merkûm Abram zimmînin zimmetini ibrâ ve iskât eylediği tarafeynin rızâlarıyla Üsküdar mahkemesinde tescîl olunduğu mübâşir iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 20 Cumâdelûlâ sene 1159

26a3 Ma'rûz

Üsküdar'da Selâmî Efendi tekyesi hâricinde vâki' Çörekci fırınında sâkin Kazer yine fırın-ı mezkûrda sâkin olup meclis-i şer'a ihzâr itdirdiği hasmı Usta Mehmed ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan bir gün mukaddem mâlîmdan mâ'i kîse içinde otuz yedi buçuk guruşlık mahlût akçemi fırın-ı merkûm öninde vaz' eylediğim tahta üzerinden zâyi' olmağla mezbûr Usta Mehmed yanımda olup muznmem olmağla meblağ-ı merkûmı mezbûr Usta Mehmed'den taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mersûm Kazer ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüp yemîn virmeğe dahi tâlib olmamağla müdde'î-i mesfûr Kazer bilâ beyyine bîvech mu'ârazadan men' olunduğı Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 19 Cumâdelûlâ sene 1159

26b1 Ma'rûz

Fi'l-asl Medîne-i Kayseriyye sâkinelerinden olup iki seneden beri mahmiyye-i İstanbul'da Parmakkapı kurbında sâkine ve zâtı vech-i şer'î üzre mu'arrefe olan sâhibe-i arz-ı hâl Rukiyye bint-i Abbâs nâm hâtûn derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr hâlâ zevci es-Seyyid Ali bin Mahmûd Dîvân-ı âlîlerinde ma'kûd meclis-i şer'de murâfa'a-i şer'-i şerîf oldıkda mezbûr es-Seyyid Ali Kayseriyye ahâlîsinden olmağla on beş sene mukaddem altı bin akçe mihr-i mü'ccel tesmiyesiyle Kayseriyye'de beni tezevvüc ve on üç sene Kayseriyye'de tezevvüciyet mu'âmelesi beynimizde cârî ve işbu meclis-i şer'de mevcûd es-Seyyid Mustafa nâm sağır olmağla târîh-i i'lâmdan iki sene mukaddem karındaşım İsmâîl ile ma'an beni İstanbul'a getirüp benim ve sağır-i mezbûrun nafakamızı görmeyüp hâlâ akd-i

nikâh beynimizde kâim olmağla ber-vech-i muharrer nafaka ve kisvemizi görüp mu'âmele-i zevciyyet eylemek üzere tenbîh-i şer'î olmak matlûbımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr es-Seyyid Ali cevâbında fi'l-hakika müdde'iyeye-i mezbûre Rukiyye on beş seneden beri altı bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcesi olup akd-i nikâh hâlâ beynlerinde kâim ve sağır-i mezbûr es-Seyyid Mustafa sulbi oğlı olduğunu bi-tav'ihî ikrâr ve i'tirâf itmeğın mücebince ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mezbûr es-Seyyid Ali zevcesi mezbûre Rukiyye'yi bâyinlen tatlık itmekle zimmetinde mukarrer ve ma'kûdunaleyh mârru'z-zikr elli gurus mihr-i mü'eccel ve nafaka-i müddet-i ma'lûme ve meûnet-i süknâsiyün bi't-terâzî yedi gurus otuz pâresi cem'an elli yedi gurus otuz pâreyi mezbûre Rukiyye'ye def ve teslim ol dahi ba'de'l-kabz sağır-i mezbûrun nafaka ve kisve bahâsiyün tarafeynin rızâsiyla otuz akçe farz ve takdîr ve istidâne ve rücû'a ba'de'l-izn nizâ'ları bu vechile kat' olunmağla bundan akdem Kayseriyye'de murâfa'a olmalarıyün sâdır olan fermân-ı âlî üzere Kayseriyye'ye gitmekden afv bıyurılmak bâbında fermân recâ ve niyâz itdikleri mübâşiri es-seyyid Mustafa Çavuş dâ'ileri iltimâsiyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 19 min Cumâdelûlâ sene 1159

26b2 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mastûru'l-ism olup ber-vech-i âtî mecrûh olan Mahmûd bin Ali bin Abdullâh tarafından sulh-ı âti'z-zikri ikrâra vekâleti şâhahidîn ile sâbit olan diğeri Mahmûd bin Osmân kezâlik arz-ı hâlde isimleri mastûr olan Attâr Halîl'in karındaşı ve tarafından tasdîka vekîli Hasan ile Kara Mustafa'nın dahi tarafından tasdîka vekîli karındaşı es-Seyyid Mehmed muvâcehelerinde müvekkilim mezbûr Mahmûd arz-ı hâlde zikr olunduğı vech

üzre târîh-i i'lâmdan on bir gün mukaddem vakt-i asrda Üsküdar'da At pazarı Canbazlar hânı öninde müvekkilân-ı mezbûrân beni sol kolımın iki mahallinden bıçak ile ve başımın iki mahallinden sopa ile bi-gayr-ı hakk amden darb u cerh eylediler deyü eylediği da'vâsından müvekkilân-ı mezbûrân ile an inkâr yirmi beş guruşa sulh ve bedel-i sulhi kabz ve zikr olunan cerhlere ve mâ yahdusu minhû'ya müte'allika âmme-i da'vâdan mezbûrân Halîl ve Kara Mustafa'nın zimmetlerini ibrâ ve iskât eyledi deyü ikrârı Üsküdar mahkemesinde tescil olunduğı mübâşir Bostanî hasekilerinden Ömer Haseki iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 24 Cumâdelûlâ sene 1159

26b3 Ma'rûz

Bi'l-iltimâs taraf-ı şer'den irsâl olunan Mehmed Efendi dâ'ileri Üsküdar'da Mehmed Paşa mahallesinde ber-vech-i âtî mecrûh İsmâîl'in menziline varup cemâ'at-i müslimîn huzûrlarında ba'de akdi'l-meclis mecrûh-ı mezbûr İsmâîl'in a'zâsına ba'de'n-nazar sağ küreği üzerinden dört yerinden ve arkasının bir budından ve ensesinden üç yerinden ve başımın iki yerinden cem'an on mahallinden hançer yarasıyla mecrûh bulunduğımı ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene mezbûr İsmâîl istintâk olındukda cârihim ancak hıdmetkârım hâzır-ı bi'l-meclis Hasan bin İsmâildir deyü bu vechile ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene vâki' hâli mezbûr mahallinde tahrîr ba'dehû ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelüp inhâ eylediği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 19 Cumâdelûlâ sene 1159

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

27a1 Ma'rûz

Bostanî tâifesinden İbrâhîm Yeniçeri zümresinden Mehmed muvâcehesinde beş gün mukaddem Çamlıca'da kireç kuyuları kurbında zümre-i eşkiyâdan sekiz nefer ve dört avret (...) tüfengi ile gice hâlinde olup Bostanî tâifesiyle üzerlerine varup ahz murâd itmiş idik ol vakitde ahzları mümkün olmayup şimdi onbeş nefer eşkiyâ olup beni darb u cerh ve katl sevdâsında olup yedlerinden halâs ve mahkemeye dâhil oldım te'addîleri üzerimden def' olunmak matlûmdır deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr yeniçeri Mehmed cevâbında on beş nefer eşkiyâ ile ma'an mezbûr Bostanî Mehmed için tecemmu' ve katl sevdâsında olup mahkeme kurbında yerlerinden halâs ve da'vet-i şer' olındukda itâ'at itmeyüp firâr ider olduğu hâlde huddâm-ı şer'-i şerîf ahz ve hakikat-i hâl ve vech-i muharrer üzre olduğu mezbûr Mehmed mukırr ve mu'arrif olmağla mezbûr Mehmed ıslâh-ı nefis idince kılâ'-ı sultânîden birinde bend ve salâhı zâhir olmadıkça ıtlâk bıyurılmamak bâbında mezbûrûn i'lâmıyla huzûr-ı âlilerine irsâl olundu.

Fî 22 min Cumâdelûlâ sene

27a2 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Bostanî İsmâîl'in hıdmetkârı olup derûn-ı arz-ı hâlde ismi mezkûr Hasan Üsküdar ustası kulları mübâşeretıyla meclis-i şer'a ihzâr ve murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarında mezbûr Hasan târîh-i i'lâmdan dokuz gün mukaddem menzilimde nisfu'l-leylde hançer ile beni on yerimden bi-gayr-ı hakk amden darb ve cerh eylediğini bundan akdem kibel-i şer'den keşf ve mu'âyene olunmağla mücebini mezbûr Hasan'dan taleb iderim deyü da'vâ itdikde gibbe's-suâl mezbûr Hasan cevâbında fi'l-hakika müdde'i-i

mezbûr İsmâîl'in hıdmetkârı olduğunu ikrâr ve târîh-i mezbûrda hânede benimle mezbûrdan gayri kimesne olmayup ol gice bana âr lâhuk olacak kelimât surûr itmekle ben dahi ber-vech-i muharrer hançeri ile vakt-i mezbûrda bi-gayr-ı hakk amden darb ve cerh eylediğini bi-tav'ihî ikrâr ve i'tirâf itmeğin müceb-i şer'îsi cerâhâtta nazar hâle olmayup me'âle olmağın birine (?) tevkif lâzım geldiği bi'l-iltimâs huzûr-i âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 28 Cumâdelûlâ sene 1159

27b1 Ma'rûz

Vârid olan fermân-ı âlilerine imtisâlen bu dâ'ileri bi'n-nefs sâhib-i arz-ı hâlin Üsküdar'da Kolluk kurbında müsâfiran sâkin olduğu hâna varup cemâ'at-i müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf ve sâhib-i arz-ı hâl-i mezbûrun a'zâsına nazar olındukda fi'l-hakika sol kalçasının kemiği kırılıp ve şişüp ve sol dirseği üzerinde dahi cerhî ve sol kaşı üzerinde dahi kemiği zâhir olduğundan mâ'ada ber-minvâl-i muharrer kalçasından kemiği meksûr olduğunu Cerrâh tâifesinden Nesîm Paşa oğlu Ahmed ba'de'n-nazar haber dahi virmekle fi'l-vâki' rûkûb ve nüzûle adem-i iktidârına binâen me'mûr olduğu sefere gitmeğe kudreti olmayup inhâsı vâfi' olduğu huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî emr fermân men lehü'l-emrindir.

27b2 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Manok zimmînin arz-ı hâlde tafsîl eylediği da'vâsı tezvîr ve hilâf-ı inhâ olunub zimmî mesfûr beş gün mukaddem nehâren Üsküdar'da el-Hâcc İbrâhîm hânında

ehl-i İslâmdan bir kimesnenin kancık katırını tasarruf eylediğini üç nefer ehl-i İslâm şehâdet idüp katır sâhibi mevcûd olmadığından müceb-i şer'îsi icrâ olunmayup te'hîrin iktizâsı hasmı ile murâfa'adan sonra katır zebh ve ihrâk-ı bi'n-nâr ve kıymeti zimmi mesfûrden lâzım gelüp Hüseyin Çavuş kulları mübâşeretiyle vâki' hâl bâ-fermân-ı âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî gurre-i Cumâdelâhır sene 1159

27b3 Ma'rûz

İstanbul'da Esîr pazarında sâkin Ebûbekir hasmı olup Üsküdar mahkemesine ihzâr itirdiği Molla Mehmed ile ba'de't-terâfu' târih-i i'lâmdan yigirmi ay mukaddem yine Esîr pazarında Kulcı Ebûbekir nâm kimesnenin odası önünde peykede zer-i mahbûb ve bıçaklı mahlût yüz yigirmi guruşlık altun yedimden karz-ı şer'î olmak üzre ahz ü kabz itmekle meblağ-ı merkûmı mezbûr Molla Mehmed'den taleb iderim deyü da'vâ itdikde gıbbe's-suâl mezbûr Molla Mehmed cevâbında müdde'î-i mezbûr Ebûbekir'e yüz yirmi guruş zimmetinde deyni oldığımı bi-tav'ihâ ikrâr u i'tirâf itmeğin mücebince meblağ-ı merkûmı müdde'î-i mezbûr Ebû Bekir'e edâ ve teslîme mezbûr Molla Mehmed'e tenbîh olunduğu ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî gurre-i Cumâdelûlâ sene 1159

27b4 Ma'rûz

İstanbul'da Şeyh Ferhâd mahallesinde sâkin şukûfeci el-Hâcc Mehmed Üsküdar'da sâkin hasmı İmâm Mustafa Efendi ile murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarında mezbûr el-Hâcc

Mehmed târîh-i i'lâmdan iki sene mukaddem beher adedi yarımşar guruşa olmak üzere altmış aded Ferâhengîz nâm lâle soğanlarını kurusını cem'an otuz guruş semen-i medfû'a mezbûr İmâm Mustafa Efendi'den şîrâ-i sahîh ile iştirâ ve kabz ve iki sene gars ve ihrâc eyledikden sonra giru red ve semenini talep ve da'vâ itmesi meşrû'a olmamağla mezbûr el-Hâcc Mehmed bivech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 27 Cumâdelûlâ sene 1159

28a1 Ma'rûz

İstanbul'da Cerrâh mahallesinde sâkin Ahmed Efendi ibn-i Mehmed bin Abdullâh tarafından husûs-ı âti'z-zikr talep ve da'vâ ve ahz ü kabz ü vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Molla Mehmed bin Hüseyin Üsküdar'da sâkin hasmı Mustafa bin Hasan ile murâfa'a-i şer' -î şerîf oldıklarında târîh-i i'lâmdan iki ay mukaddem mezbûr Mustafa müvekkil-i merkûmın emr ve tevkîli ile emlâkinden bir re's dorı bârgîrini otuz iki guruşa ve bir sîm sâ'atini on beş guruşa âhara bey' ve teslîm ve semenleri olan cem'an kırk yedi guruş ahz ü kabz ve masârıfına sarf ile istihlâk eylediğı merkûm Mustafa'nın ikrârıyla sâbit olmağın meblağ-ı mecmû'ı merkûm kırk yedi guruş müvekkil-i merkûm için vekîl-i merkûm Molla Mehmed'e teslîme mezbûr Mustafa'ya tenbîh ve Üsküdar mahkemesinde tescîl-i şer'î olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 24 Cumâdelûlâ sene 1159

28a2 Ma'rûz

Üsküdar'da Vâlîde-i atîk mahallesinden el-Hâcc Ali hasmı olup zâtı mu'arrefe olan Rukiyye Hâtûn ile ba'de't-terâfu' mezbûre Rukiyye târîh-i i'lâmdan iki sene mukaddem yedimden istidâne ve kabz eylediği elli guruş hakkımı talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûre Rukiyye cevâbında müdde'î-i mezbûr el-Hâcc Ali'ye elli guruş deyni olduğunu bi-tav'ihâ ikrâr u i'tirâf itmeğin mücebince meblağ-ı merkûm elli guruş müdde'î-i mezbûra edâ ve teslîme mezbûre Rukiyye'ye tenbîh olunduğı Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

28a3 Ma'rûz

Üsküdar'da Hamza Fakîh mahallesinde sâkin Hâfiz Mehmed Efendi'nin hasmı Mahmûd ile ba'de't-terâfu' mezbûr Mahmûd mukaddemâ yedimden iştirâ vü kabz eylediği bir tek kara sığır öküzü bahâsından yirmi guruş ve beynimizde ma'lûm tarla îcâresinden dahi beş buçuk guruş ki cem'an yirmi beş buçuk guruş hakkımı mezbûr Mahmûd'dan talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Mahmûd cevâbında müdde'î-i mezbûra ciheteyn-i mezkûreynden ber-vech-i muharrer yirmi beş buçuk guruş deyni olduğunu bi-tav'ihâ ikrâr u i'tirâf itmeğin mücebince meblağ-ı merkûmı edâ ve teslîme mezbûr Mahmûd'a şer'an tenbîh olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimas huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 7 min Cumâdelâhır sene 1159

28a4 Ma'rûz-ı dâ'î

Üsküdar'da Vâlîde mahallesinde Osmân bin Mehmed hasmı olup Kapı kethudâsı mübâşeretiyile Üsküdar'a ihzâr olunan lamha (?) tabh ve bey' iden Arab el-Hâcc Mehmed muvâcehesinde tahmînen başında olup işbu meclis-i şer' de mezbûr el-Hâcc Mehmed yedinde bulduğım sulbî oğlum sağır Hasan üç ay mukaddem zâyî' olup mezbûr el-Hâcc Mehmed İstanbul'da sâkin olduğu Yarımca hânında saklayup hânı tecessüs iderek yedinde olmağla taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr el-Hâcc Mehmed cevâbında üç ay mukaddem sağır-i mezbûr Üsküdar'da olup hâkime ve zâbite ifâde itmeksizin İstanbul'da olduğu hân-ı merkûmda hıfz eylediğini ikrâr müdde'î-i merkûmın sulbî oğlu olduğunu inkâr edecek müdde'î-i mezbûrun sâkin olduğu mahallesi ahâlîsinden Mehmed ibn-i Ahmed ve Halîl bin Süleymân ve Hasan bin Ebîbekir ve İsmâîl bin İshâk nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an sâbit olmağla sağır-i mezbûr babası müdde'î-i mezbûra teslim ve mezbûr el-Hâcc Mehmed mübâşir kulları yediyle huzûr-ı âlîlerine irsâl olundu.

Hurrire Fî 8 min Cumâdelâhır sene 1159

28b1 Ma'rûz

İstanbul'da Ayasofya-i kebîr kurbında sâkin Ahmed bin Mustafâ hasmı olup Üsküdar mahkemesine ihzâr itirdiği İsmâîl bin Ahmed muvâcehesinde bin yüz elli sekiz senesi Rebî'ülâhırî gurre si târihiyle müverrah temessük mücebince otuz guruş hakkımın on dört guruş ve bir rub'ını mukaddemâ mezbûr İsmâîl yedinden ahz ve istîfâ idüp meblağ-ı merkûmdan bâkî on beş ve üç rub' hakkımı taleb iderim deyü da'vâ itdikde gıbbe's-suâl mezbûr İsmâîl cevâbında meblağ-ı bâkî merkûm on beş guruş ve üç rub' zimmetinde deyni olduğunu bi-tav'ihî ikrâr ve i'tirâf itmeğın mücebince edâ ve teslim mezbûr İsmâîl'e

şer'an tenbîh olunduğı ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 9 min Cumâdelâhır sene 1159

28b2 Ma'rûz

Üsküdar'da Toygar Hamza mahallesinde ber-vech-i âtî mecrûh idiğı ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene zâhir olan Kayıkçı Mustafa bin Süleymân bin Abdullâh'ın zevcesi ve tarafından vekîl-i müseccil-i şer'îsi Ümmügülsüm bint-i Ahmed meclis-i şer'a ihzâr itirdiğı müvekkil-i mezbûrun cârihi Hüseyin bin Ali ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan iki gün mukaddem kabîl-i mağribde kapım öninde zevcem müvekkil-i mezbûrun sağ baldırı üzerine bıçak ile amden darb u cerh eylediğini şühûd-ı udülle isbât itmeğın müceb-i şer'îsi cerh-ı mezkûrın berâete tevkif olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 9 min Cumâdelâhır sene 1159

28b3 Ma'rûz

Üsküdar'da Hâce Hâtûn mahallesinde sâkin Sâyis el-Hâcc Ahmed hasmları olup meclis-i şer'a ihzâr olınan el-Hâcc Yûsuf ve refiki İbrâhîm nâm şâbb-ı emred ile ba'de't-terâfu' mezbûr el-Hâcc Yûsuf mezbûr İbrâhîm ile ma'an târîh-i i'lâmdan iki gün mukaddem

mahalle-i mezbûrede sâkin olduğım hâneye mûsâfîren gelüp mâlîm ve mülkim olan elli gurus kıymetlü bir sîm hânçerimi mezbûr el-Hâcc Yûsuf ahz ve mezbûr İbrâhîm'e teslîm eylemişdir deyü mûcebini ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr müdde'âsını beyân ve isbâta kâdir olmayup talebiyle mezbûrân el-Hâcc Yûsuf ve İbrâhîm ba'de't-tahlîfi'ş-şer'î mûcebince mezbûr el-Hâcc Ahmed bilâ beyyine bivech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 11 min Cumâdelâhır sene 1159

29a1 Ma'rûz

İstanbul'da Aksaray'da sâkine Şerîfe Ayşe nâm hâtûn sâhibe-i arz-ı hâlin zevci olup derûn-ı arz-hâlde ismi mezkûr hasmı Mehmed nâm yeniçeri ile Dîvân-ı âlîlerinde ma'kûd meclis-i şer'de ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan on iki gün mukaddem Üskûdar'da miskinlere nezrimi virüp avdetimde mezbûr Mehmed menzili kapısı öninde beni cebren menziline alup üzerimde mevcûd yetmiş aded altunımı ahz u gasb itmekle taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Mehmed cevâbında mezbûre ile mu'ârazası olmağla menziline mûsâfereten geldiğini ikrâr lâkin ber-vech-i muharrer yetmiş altunımı cebren ahzını bi'l-küllîye inkâr ve bi'd-defe'ât şâhide havâle ve ikâmet-i beyyineye kâdire olmayup husûs-ı mezbûrun hakîkati mezbûr Mehmed'in medîne-i mezbûrda müste'cîren sâkin olduğu Kefçe mahallesi ahâlîsinden müdde'iyeye-i mezbûrenin iltimâsıyla ba'de't-tefâhhus müdde'iyeye-i mezbûre işbu Mehmed'in menzilinden feryâd iderek çıkup mezbûr Mehmed cebren yetmiş altunımı almışdır deyü feryâd itdiğini istimâ' eylediklerini ve zevcesi diğeri Ayşe dahi yedi altunı vardır lâkin huzûr-ı hâkimde teslîm iderim didiği mesmû'ımızdır deyü ihbâr ve mezbûre Ayşe İstanbul'a firâr ve gaybet idüp husûs-ı mezbûr henüz vech-i şer'î üzre sâbit

olmamağla tarafeynin keyfiyeti ma'lûm-ı devletleri bıyurılmak için mübâşirleri Kapı kethudâsı Mehmed Beşe kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî emr hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 11 min Cumâdelâhır sene 1159

29a2 Ma'rûz

İstanbul'da Süleymâniye câmi'-i şerîfi kurbında sâkin mevâlî-i izâmdan es-Seyyid Abdullâh Efendi tarafından ber-vech-i âti vekîl-i müseccele Mehmed Emîn Efendi meclis-i şer'a ihzâr itirdiği müvekkil-i mûmâ ileyhın medîne-i Üsküdar iskele kurbında vâki' Manav dükkânında müste'ciri Manav Ömer muvâcehesinde târîh-i i'lâm senesi Muharremü'l-harâmı gurrasinden Cumâdelûlâ gâyetine değın beher şehır doksınar para dükkân-ı mezbûr icâresinden beş ayda zimmetinde müctemi'a olan on bir gurusş bir rub' ve def'a cihet-i havâleden dahi dört gurusş otuz üç para ki cem'an on altı gurusş üç para mezbûr Ömer'in müvekkilim mûmâ ileyhe deyni olmağla bi'l-vekâle taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-ikrâr alâ mûceb-i ikrâra meblağ-ı merkûmın edâsıyla mezbûr Manav Ömer ilzâm olunduğı Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescil bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 12 Cumâdelâhır sene 1159

29a3 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Sâliha zâtı ba'de't-ta'rîfi'sşer'î arz-ı hâlde mastûru'l-ism olan Polad zimmî ile bilâ rızâ murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarında mesfûr Polad zimmînin oğlı Haçador

nâm zimmînin zevcesi gâibet ani'l-meclis Menkeşe bint-i Yakos veled-i Yagob nâm nasrâniyye bin yüz elli sekiz senesinde yedime i'tâ eylediği işbu temessükler mücebince bir def'a yedimden yirmi sekiz guruş ve bir def'a yüz otuz bir guruş ki cem'an yüz elli dokuz guruş istidâne ve kabz masârifina sarfla istihlâk eyledikten sonra zevci gâib-i ani'l-meclis Haçador dahi meblağ-ı mecmû'-ı merkûma kefil olmuşdı ba'dehû zevcân-ı mezbûrân ahz ve meblağ-ı merkûmı taleb eylediğimde Üsküdar'da Selâmî tekyesi kurbında Hüseyin Beşe'nin dükkânında merkûm Polad zimmî mesfûre Menkeşe zimmetinde olan meblağ-ı mecmû'-ı merkûma kefil olup zevcân-ı mezbûrân firâr itmeleriyle bi-hükmi'l-kefâle merkûm Polad'dan taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'iyeye-i mezbûre şâhid ikâmeti için bi'd-defe'ât istimhâl eyledikde imhâl olunduktan sonra ikâmet eylediği iki nefer şâhidler edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye idemediklerinden mâ'adâ şâhidler mechûlu'l-ahvâl dahi olmalarıyla makbûle olmayup ve şâhid-i âhar ikâmetinden aczi zâhir olup tahlîfe dahi tâlibe olmamağla müdde'iyeye-i mezbûre bilâ beyyine bivech mu'ârazadan men' olduğu Mahmûd Çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 14 C Cumâdelâhır sene 1159

29b1 Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Antakya'lı el-Hâcc Ahmed ta'yîn bıyurılan Mustafa Çavuş kulları mübâşeretiyle ahâli-i mahalle huzûrlarında mahalle-i mezbûreden ihrâc eylemek üzere mezbûr el-Hâcc Ahmed'e tenbîh olduğu huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 18 Cumâdelâhır sene 1159

29b2 Ma'rûz

Hâlâ İran (?) tarafına me'mûr Yakovalı müteferrika mîr-i mîrân Mûsâ bin Hasan Üsküdar'da Hâncı Sahhâf ve Odabaşısı Ali muvâcehelerinde târîh bir gün mukaddem hân-ı merkûma nüzûl eylediğimde ve gice hâlinde üzerinde mevcûd Venedik ve Fındık altını bin guruşımı kemerim ile ahz ü gasb itmişlerdir deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr husûs-ı mezbûr için ihtimâm iktizâ itmekle Hâncı ve Odabaşı hâlâ Üsküdar çorbacısı kulları habsine virilüp mahbûs olup ma'lûm-ı sa'âdetleri bıyurıldıkda akdince fermân-ı âlileri bıyurılır ise emr hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 19 min Cumâdelâhır sene 1159

29b3 Ma'rûz

Üsküdar'da Şücâ' mahallesi imâmı Mehmed Efendi ve cemâ'atinden Ahmed Ağa ve Hasan Çelebi ve Molla Osmân ve Hüseyin ve İbrâhîm vesâir müseccelü'l-esâmî müslimîn kimesneler mahalle-i mezbûrede sâkin hâzırân-ı bi'l-meclis Mehmed ve Berber Mustafa nâm kimesnelere herbiri şâribü'l-hamr olup menzillerinde alenen şurb-ı hamr ve fisk u fesâd itmeleriyle merkûmânın fisk u fesâdlarından cümlemiz müteezzî (?) olduklarımız ecilden bi'd-defe'ât tenbîh olındukda bir vechile mütenebbih olmamışlardır deyü sû-i hâl üzre olduklarını ihbâr ve mahalle-i mezbûreden ihrâc olınmaları bâbında fermân-ı âlî recâ eyledikleri ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 18 min Cumâdelâhır sene 1159

29b4 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Ahmed Sipâhî derûn-i arz-ı hâlde mastûru'l-ism olan Mustafa Za'im ile ba'de'l-murâfa'a ve'l-münâza'a mezbûr Mustafa Za'im sâhib-i arz-ı hâl-i mezbûrun bâberât-ı âlîşân mutasarrıf olduğı timârî karyeleri ahâlisinden bin yüz elli sekiz senesinde kabz eylediğı a'şâr ve rûsûmât vesâir avâyid için bi'r-rızâ merkûm Ahmed Sipâhî'ye yüz seksen guruş virüp ol dahi ahz ü kabz eyledikten sonra biri birleriyle musâlaha ve mübâree ve kat'-ı münâza'a eyledikleri Üsküdar mahkemesinde tescil olunup mübâşir kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 18 Cumâdelâhır sene 1159

30a1 Ma'rûz

Ashâb-ı arz-ı hâl olan Pazarbaşı mahallesi ahâlîsi meclis-i şer'de arz-ı hâlde zikr olan bakkâl dükkânı0 mahalle-i mezbûrede kadîm olup ve fukarâ-yı ahâlî dükkân-ı merkûma her vechile muhtâc ve hâlâ dükkân-ı merkûmde müste'ciren bakkâl olan Yemandi zimmîden her vechile hoşnûd ve râzı olduklarını ihbâr eylediklerinden sonra merkûm Yemandi'nin nefesine ve hîn-i mutâlebede meclis-i şer'a vesâir ihzârı lâzım gelen mahallere ihzârına mahalle-i merkûme ahâlisinden Kasir veled-i Mardros ve Agob veled-i İsaî ve Pedros veled-i Artin ve Papa Haçador ve Abraham veled-i Serkiz nâm zimmîler kefil oldukları tescil-i şer'î olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî 20 Cumâdelâhır sene 1159

30a2 Ma'rûz

Vârid olan fermân-ı âlilerine imtisâlen taraf-ı şer' den irsâl olunan Ahmed Efendi da'ileri Mî'mâr Ağa hulefâsından el-Hâcc Süleymân ve Abdullâh Halife vesâir müseccelü'l-esâmî kimesneler ile Üsküdar'da Kefere mahallesinde vâki' arz-ı hâlde mezkûr mahall-i nizâ'ın üzerine varup ba'de akdi'l-meclis sâhib-i arz-ı hâl Erakil zimmî câr-ı mülâsıkı (?) Mıgırdıç zimmî ile ba'de'l-murâfa'a ve'l-münâza'a mezbûrânın menzilleri beyninde olan fevkânî ve tahtânî dolma duvar ikisi beyninde müşterek olduğu mersûm Mıgırdıç zimmînin i'tirâfiyla lede's-şer'i'l-enver sâbit ve zâhir ve tahtında olan dolma duvarı aslında olan mahalden ref' ve hedm ve sâhib-i arz-ı hâl Erakil zimmînin menzili arsasından ahz ü gasb ve menzilime idhâl eylediği tûlen on beş buçuk ve arzen nısf zirâ' arsa üzerine kadîmi üzre sâhib-i arz-ı hâl mezbûr Erakil zimmî eski tabanı direk üzerine alup tahtında olan duvarı kendi mâlıyla dolma duvar binâ ve üzerinde olan atîk divâr hedm olmak iktizâ iderse ânı dahi kendi malıyla dolma duvar yapmak üzre gerek fevkânî ve gerek tahtânî iki dolma duvar ikisi beyninde müşterek olup fimâ ba'd nizâ' itmemek üzre her biri râzı ve bu vechile kat'-ı nizâ' itdiklerini merkûm dâ'ileri mahallinde tahrîr ba'dehû huddâm-ı şer'le gelüp alâ vukû'ihî inhâ itdikleri bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 19 min Cumâdelâhır sene 1159

30a3 Ma'rûz

Üsküdar ahâlisinden Mehmed hasmı es-Seyyid Ali ile murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarında mezbûr es-Seyyid Ali târîh-i i'lâmdan Beş ay mukaddem müdde'î-i merkûm Mehmed'in

mülki olan Koç ta'bir olunur iki re's koyunlarını kendi rızası yoğiken mezbûr Mehmed'in oğlı Ahmed nâm sağirin yedinden ahz ü gasb ikisini bir safka ile ve otuz bir guruşa âhara bey' ve istihlâk eylediğini mezbûr es-Seyyid Ali'nin ikrârıyla sâbit olmağın ikrârı mücebince kıymeti olan meblağ-ı merkûm otuz bir guruşı zamânen merkûm Mehmed'e edâya mezbûr es-Seyyid Ali'ye tenbih olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu baki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 22 min Cumâdelâhur sene 1159

30b1 Ma'rûz

Medîne-i Üsküdar'da Mirâhur mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Mehmed Dîvân-ı âlilerinde ma'kûd meclis-i şer'de el-Hâcc Ömer nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrir-i müdde'â idüp mahalle-i mezbûrede sâkine Rukiyye nâm hâtûn ve Davûd nâm sağirin babası Abdûlbâkî Ağa ibn-i Ali bin İbrâhîm nâm kimesne evlâd-ı sığârına beni vasî-i muhtâr nasb ve ta'yîn ve musırran (?) vefât idüp hîn-i fevtinde ben hacc-ı şerîfde bulunup ben gelince tarafımdan umûr-ı vesâyeti ru'yete işbu el-Hâcc Ömer ta'yîn olup şimdi mu'âraza ider suâl olsun didikde gibbe's-suâl mezbûr el-Hâcc Ömer mütekeffâ-yı mezbûr Abdûlbâkî Ağa fevtinden beş gün mukaddem beni vasî-i muhtâr nasb ve ta'yîn eylemişdir deyü bir kıt'a olduğını nâtik İstanbul'da Askerî kassâmı Mehmed Sâdik Efendi imzâsıyla mûmzâ ve mahtûm huccet ibrâz idüp nazar oldıkda takrîrine mutâbık olup müdde'î-i mezbûr el-Hâcc Mehmed'in azl ve ref'i olmamağla müdde'î-i mezbûr el-Hâcc Mehmed'in müdde'âsına mutâbık mübeyyin beyyine taleb oldıkda Ali Ağa ibn-i İbrâhîm ve Abdullâh bin Abdurrahmân nâm kimesneler edâ-i şehâdet-i şer'iyye idüp ba'dehû Üsküdar'a havâle oldıkda dahi Müezzin Molla Mehmed bin Hasan ve Ahmed Ağa ibn-i Yûsuf ve Mustafa

Ahmed nâm kimesneler mezbûr el-Hâcc Mehmed'i hâl-i hayâtında vasî-i muhtâr nasb ve ta'yîn ve musırran (?) vefât idüp hattâ ba'de'l-vefât terekesi tahrîri lâzım oldıkda vasî-i muhtârı hacc-i şerîfden gelince te'hîr olınsun deyü bi'd-defa'ât hükkâm-ı zevi'l-ihtirâm taraflarına haber virilmiştir deyü herbiri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olup şer'an ikisini dahi vasî-i muhtâr olduğına ba'de'l-hükm mezbûr el-Hâcc Ömer makbûzı olan mâl-ı eytâm beyân ve muhâsebe lâzım gelüp Çarşamba günü huzûr-ı âlîlerinde muhâsbesi görülmek üzere tenbîh ve mübâşir çavuş kulları mübâşeretiyle gelmek üzere iken firâr ve gaybet idüp mezbûr el-Hâcc Ömer'in mahalle-i mezbûrede sâkin sağır-i mezbûr Davûd'ı mâl-ı muhâsbesi lâzım olmağla vereseleri muvâcehesinde muhâsbesi için fermân-ı âlîleri bıyurılmak emr-i savâbdır.

Fî 25 Cumâdelâhır sene 1159

30b2 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Şerîfe Ayşe derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism hasmı Mehmed'den iddi'â eylediği elli beş mısır zincirlisi ve yedi fındıklı ve yedi Macar altını ki cem'an yetmiş aded altunımı mezbûr Mehmed ahz ü gasb itmekle taleb iderim deyü bundan akdem bi'd-defe'ât Dîvân-ı âlîlerinde ma'kûd meclis-i şer'-i hatîrde ba'dehû Üsküdar'da kirâren ve mirâren murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarında müdde'iyeye-i mezbûre da'vâ-yı mezkûresini bir vechile isbâta kâdire olmamağla bu vechile beynlerinde ba'de vukû'î'l-münâza'a bâ-vesâtat muslihûn müdde'iyeye-i mezbûre da'vâ-yı mezbûresinden merkûm Mehmed ile an inkâr yirmi guruş bedel-i makbûza sulh olup husûs-ı mezbûra müte'allika âmme-i de'âvîden her biri âharın zimmetini ibrâ-yı âmm kâti'u'n-nizâ'la ibrâ ve iskât eylediklerini

tarafeyn ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk mübâşîri Kapı kethudâsı İbrâhîm kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Cumâdelâhır sene 1159

31a1 Ma'rûz

Üsküdar'da Hasan Ağa mahallesinde sâkine ve zâtı vech-i şer'î üzre mu'arrefe olan Şerîfe Safiyye bint-i el-Hâcc Mehmed hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr olunan zevc-i sâbık İbrâhîm ile ba'de't-terâfu' mezbûre Şerîfe Safiyye mezbûr İbrâhîm'in iki bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcesi iken târîh-i i'lâmdan üç gün mukaddem bâyinen tatlık itmekle meblağ-ı merkûm iki bin akçe mihr-i mü'eccel zimmetinde lâzımü'l-edâ deyni olduğu mezbûr İbrâhîm'in ikrârıyla sâbit olup ve nafaka-i iddet-i ma'lûme ve meûnet-i süknâsiyçün dahi külle yevm. dörder akçeden adet-i münkaziyye olıncaya değin bi'r-rızâ takdîr olunan dört yüz akçesin cem'an iki bin dört yüz akçeyi merkûme Şerîfe Safiyye'ye edâ ve teslîme mezbûr İbrâhîm'e tenbîh-i şer'î olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî 25 Cumâdelâhır sene 1159

31a2 Ma'rûz

Üsküdar'da Ahmed Çelebi mahallesi ahâlisinden ashâb-ı arz-ı hâl imâm vekîli Mustafa Efendi ve cemâ'atinden el-Hâcc Ali ve Mustafa ve Mehmed Beşe ve İsmâil Beşe ve Molla

Hüseyin vesâir müseccelü'l-esâmî kimesneler arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism hâzır-ı bi'l-meclis Çerîci (?) Hadîce ve gâibûn-ı ani'l-meclis sâbık Hüseyin ve zevcesi Ümmühânı ve Fenârcı kızı Emîne nâm avretler kendi hallerinde olmayup menzillerine ecnebî ve nâmahrem adamlar gelüp fisk u fesâd ve sû-i hâl üzre olmalarıyla ve bi'd-defe'ât tenbîh olındukda mütenebbih olmadıklarından mâ'adâ bir-vechile mezbûrûndan emniyetimiz yokdur deyü sû-i hallerini ihbâr ve mahalle-i mezbûreden ihrâc olunmaları bâbında fermân-ı âli recâ eyledikleri Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 9 min Cumâdelâhır sene 1159

31a3 Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen ta'yin bıyurılan mübâşirler ma'rifetleriyle derûn-ı i'lâmda mezkûrû'l-ism Mûsâ Sipâhî hasmları olup yine i'lâmda isimleri mastûr Hâncı Sahhâf Odabaşısı Ali muvâcehelerinde târîh-i i'lâmdan on bir gün mukaddem Üsküdar'da sâbıkâ Dârüssa'âde Ağa çeşmesi kurbında tasarruflarında olan hâna rüfekâm ile nüzûl ve gice hâlde arkamdan zibûnımı çıkarup koyun cebimde muşşamma' içinde bin guruşlık mahlût findık ve Venedik altunım olmağla zibûnımı başım altuna koyup refiklerim dahi odada oldukları hâlde uyduğımda koyun cebimde ol mikdâr altunım sirka olınmağla mezbûrların oldukları odaların pencereleri benim olduğım oda ittisâlinde olup pencereden ahz olınmak ihtimâl olduğundan muzannam mezbûrân Ali ve sahhâf olup ahz etmişlerdir deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr Mûsâ Sipâhî ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüp mezbûrâna yemîn virmeğe dahi tâlib olmamağla bilâ beyyine bivech mu'ârazadan men' olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşirleri iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Hurrîre fî 28 min Cumâdelâhır sene 1159

31b1 Ma'rûz

Üsküdar'da Tavaşî Hasan Ağa vakfı mütevellîsi Ahmed Efendi hasmı İsmâîl Beşe muvâcehesinde işbu yedimde olan istiğlâl hucceti mantûkınca bin yüz elli senesi Saferü'l-hayri'nin on beşinci günü bundan mukaddem mütevellî olan Ali ibn-i Şa'ban yedinden mâl ve vakf-ı mezbûr mâlından yirmi beş guruş istidâne ve kabz ve sarf ve istihlâk ve mukâbelesinde Hayreddîn Çavuş mahallesinde vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a mülk bağçesini bi-tarîki'l-istiğlâl bey' ve teslim ve yine ecr-i misli olan senede ikişer buçuk guruş ücretle ba'de't-tahliye cânib-i vakfdan isticâr ve kabûl eyledikten sonra târîh-i kitâbe gelince dokuz senede müctemi' olan yirmi iki buçuk guruş icârenin on beş gurusunu cânib-i vakf-ı mezbûre edâ bâkî yedi buçuk guruş ile asl-ı mâl yirmi beş gurusuna cem'an otuz iki buçuk guruşu vakf için bi't-tevliye talep iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr İsmâîl mazmûn-ı huccet-i şer'iyeyi bi'l-küllîye inkâr itmeğın mütevellî-yi merkûm mazmûn huccet-i udûlden Mehmed bin el-Hâcc Abdullâh ve İbrâhîm Dede ibn-i Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğın mücebince meblağ-ı merkûm otuz iki buçuk guruş mütevellî-i merkûma edâya mezbûr İsmâîl'e tenbîh olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 26 Cemâziyelâhır sene 1159

31b2 Ma'rûz

Üsküdar'da Mehmed Paşa mahallesinde sâkin Şemsi Paşazâde Mehmed Beğ Üsküdar menzilcisi oğlı Ahmed için mukaddemâ menzirim taşlanup muzınnadır deyü eylediğı da'vâsından fâriğ olup mezbûr Ahmed'i afv ve ibrâ itdikden sonra mezbûr Ahmed ahâlîden

ve âhar mahalleden bir ferde zarar itmeyeceğine mezbûr Ahmed'in nefesine ve hîn-i mutâlebede ihzârına ögey babası Şişman Mustafa kefil ve mezbûre dahi dâmâdı Hammâmî Mustafa Ağa ve mezbûrândan her birine Yemişci başı el-Hâcc Mustafa Ağa ve Kefçe İmâmı Hasan Efendi ve Hammâmî es-Seyyid Mehmed Ağa'dan her biri tekeffül itdikleri rızâlarıyla Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşir Halil haseki kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 28 Cemâziyelâhır sene 1159

31b3 Ma'rûz

Hâmiş-i arz-ı hâlde olan derkenârda Üsküdar değirmenlerinin mahsûs-ı şürût-ı nizâmları kaydı olmadığı mastûr olup ve sâhib-i arz-ı hâl Üsküdar'da câmi'i kebîr kurbında vâki' taht-ı tasarrufında olan mahzenini bir horos değirmenini binâ etmek murâd idüp ve ol havâlîde değirmeni olmamağla değirmen binâsı ibâdullâh'a infâ' olduğunu sikât-ı müslimîn haber virmeleriyle iktizâ iden buğdayını etrâfda olan karadan tedârik etmek şartıyla ber-minvâl-i muharrer değirmen binâsına izn ve kimesne mûmâna'at itmemek bâbında fermân-ı âlî recâ eylediği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 26 Cemâziyelâhır sene 1159

31b4 Ma'rûz

İzzetlü Bostancıbaşı Ağa tarafından ta'yîn olunan Çukadâr Yûsuf kulları iltimâsıyla taraf-ı şer'den Ahmed Efendi dâ'ileri irsâl olup ol dahi hadâyık-ı hâssadan Fındıklı bağçe nâm

mahalde sâhil-i bahr'da kendi sun'uyla garîkan fevt olan İstanbul'da Kâsım Bunâlî mahallesinde sâkin Cizyedâr yazıcısı Osmân bin Mûsâ nâm kimesnenin üzerine varup zevcesi Ayşe nâm hâtûn dahi hâzıra oldığı hâlde mazbûtü'l-esâmî bigaraz müslimîn ile mezbûr Osmân'ın i'zâsına nazar itdiklerinde fi'l-hakika eser-i darb ve cerh olmayup ber-vech-i muharrer mahall-i mezkûrde deryâda kendi sun'uyla gark olduğunu ba'de'l-ihbâr vâki' hâli mezbûr dâ'ileri mahallinde tahrîr ve ma'an mürsel ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'a inhâ ve ihbâr eylediği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 8 Recebü'l-ferd sene 1159

Fî 8 min şehr-i Recebü'l-ferd sene 1159 yevmi'l-erbi'a bundan aşağı fahrü'l-müderrişin-i kirâm Mehmed Efendi hazretleri vakfında olan i'lâmlarıdır.

32a1 Ma'rûz

Boğasıcı tâifesinden es-Seyyid Mehmed hasmı İsmâîl muvâcehesinde mezbûr İsmâîl târih-i i'lâmdan on dört ay mukaddem yedimden iştirâ ve kabz eylediği ma'lûmü'l-mikdâr boğası bahâsından ba'de külli'l-hesâb bâki yirmi Beşer buçuk hakkım olmağla taleb iderim deyü da'vâ eyledikde mezbûr İsmâîl dahi fi'l-hakika huccet-i mezkûreden meblağ-ı merkûm zimmetinde deyni olduğunu ikrâr itmekle ikrârı mücebince meblağ-ı bâki merkûm yirmi beş buçuk guruş müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Mehmed'e edâ ve teslîme merkûm İsmâîl'e tenbîh-i şer'î olunduğı Üsküdar mahkemesinde tescil-i şer'î olup bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî 10 şehr-i Recebü'l-ferd sene 1159

32a2 Ma'rûz

Üsküdar'da Yeni mahallede sâkine iken bin yüz kırk üç senesinde hâlike olan Vartami nâm nasrâniyyenün hasren vârisi oğlının oğlu Yorgaki zimmîye ba'de'l-inhisâr hâlike-i mezbûrenin li ebeveyn er karındaşı oğlu İstavri zimmî zikr-i âtî mülk-i menzile hâlâ vaz'-ı yedî mütehakkik olan Frenkil zimmî muvâcehesinde tereke-i hâlike-i mezbûreden olup mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât mülk menzil hîn-i hâlikinde düyûn-ı müsbitisini edâ için târîh-i mezbûre bâ-defter-i Kassâm ve bâ-huccet-i şer'iyeye semen-i ma'lûme ba'de'l-bey' ba'dehû mersûm Frenkil zimmî menzil-i merkûme şerâ-i mâlik olup mülkiyet üzre bâ-huccet-i şer'iyeye mutasarrıf ve hâlike-i mezbûrenin oğlının oğlu hasren vârisi olan mersûm Yorgaki diyâr-ı âharda olup ben dahi hâlike-i mezbûrenin li ebeveyn karındaşı oğlu olduğuma binâen menzil-i merkûmı mersûm Frenkil zimmîden talep iderim deyü eylediği da'vâsı meşrû'a olmayup mersûm Frenkil zimmîye suâl dahi tevcîh itmekle müdde'î-i mersûm İstavri zimmî bîvech mu'ârazadan men' olunduğı Üsküdar mahkemesi'nde ba'de't-tescil bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 11 min Recebü'l-ferd sene 1159

32a3 Ma'rûz

Üsküdar'da etmekci tâifesinden Badesar zimmî hasmı Hasan nâm kimesne ile murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarında merkûm Hasan zimmî-i mersûm tarafından nân-ı azîz bey'ine me'mûr tablekârı olmağla târîh-i i'lâmdan bir seneden beri zimmî-i mesfûrdan külli yevm ahz ve âhara bey' ve semenini istihlâk eylediği aded ve mikdârı beynlerinde ma'lûm nân-ı

azîz bahâsından ba'de külli'l-hesâb zimmetinde üç yüz guruş zimmî-i mesfûra deyni olduğı merkûm Hasan'ın ikrârıyla sâbit olmağın ikrârı mûcebince meblağ-ı merkûm üç yüz guruş merkûm Badesar'a edâ ve teslîme mezbûr Hasan'a tenbîh-i şer'î olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî 10 Recebû'l-ferd sene 1159

32b1 Ma'rûz

Üsküdar'da Arakıyyeci el-Hâcc Mehmed mahallesinden Osmân hasmı Mustafa ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan üç ay mukaddem yedimden iştirâ ve kabz eylediğı ber-mûceb-i defter-i müfredât eşyâ-i mütenevvi'a-i ma'lûme semeninden üç yüz altmış beş pâre hakkı olduğına da'vâ da'vâ itdikde mezbûr Mustafa cevâbında ancak yüz beş deyni olduğına ikrâr ziyâde iki yüz altmış pâre deyni olduğına inkâr idecek müdde'î-i mezbûr müdde'âsını udûlden Mehmed bin Receb ve Ali bin İbrâhîm şehâdetleriyle vech-i şer'î üzere isbât itmeğın mûcebince meblağ-ı mecmû'ı mezbûr üç yüz altmış beş pâreyi edâya mezbûr Mustafa'ya şer'an tenbîh olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 10 min şehr-i Recebû'l-ferd sene 1159

32b2 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl el-Hâcc Selîm zevce-i sâbıkâsı olup arz-ı hâlde mastûru'l-ism Mazlumşâh nâm hâtûn muvâcehesinde mezbûre Mazlumşâh zevcem iken mâlımdan ber-mûceb-i defter-i müfredât melbûsâtdan olup kıymetleri cem'an elli guruşa bâliğ olur eşyâ-yı

ma'lûmemi ve an nakd üç yüz guruşımı mezbûreye i'tâ ve teslîm eylemişdim ba'de'l-müfârefe yedinde kalmağla eşyâ-yı mezbûrenin mevcûde ise a'yânını müstehlike ise kıymet-i mecmû' mezkûresiyle meblağ-ı merkûm üç yüz guruşu taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr müdde'âsını beyândan izhâr-ı acz ile istihlâf itmeğın mezbûre Mazlumşâh ba'de't-tahlîfi'ş-şer'î mücebince müdde'î-i mezbûr husûs-ı mezbûrda merkûm Mazlumşâh bilâ beyyine bivech muârazadan men' olunduğı Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescîl mübâşirleri çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 13 min Şehr-i Recebü'l-ferd sene 1159

32b3 Ma'rûz

Üsküdar'da Şemsi Paşa medresesinde sâkin Molla Hüseyin hasmı İsmâîl bin Mehmed muvâcehesinde târîh-i i'lâm günü medresesinde odamda işbu mu'âyene olınan kelâm-ı kadîmi mezbûr İsmâîl ahz ü gasb idüp firâr iderken medresede Abdesthâne öninde koyunundan ihrâc ve kabz eyledim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr işbu kelâm-ı kadîm müdde'î-i mezbûrun mülki olup mezbûr İsmâîl'in koyunundan ihrâc ve müdde'î-i mezbûr kabz eyledi deyü medresede sâkin Molla Mehmed ve Molla Halîl ve Molla Abdullâh nâm kimesneler mezbûr İsmâîl muvâcehesinde şehâdet idüp müdde'î-i mezbûr Molla Hüseyin kelâm-ı kadîmi kabz itmekle mezbûr İsmâîl bu töhmet ile ahz olınmağla mezbûr İsmâîl Ayazma ustası kulları mübâşeretiyle huzûr-ı âlîlerine i'lâmıyla irsâl olundı bâkî fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 16 min Recebü'l-ferd sene 1159

32b4 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl İsmâil Üsküdar'da Tavaşi Hasan Ağa vakfının mütevellîsi Ahmed Efendi ile Dîvân-ı âlîlerinde ba'de't-terâfu' Üsküdar'a havâle ve mütevellî-yi mezbûrun yedinde olan i'lâm-ı şer'î mûcebince mâl-ı vakfdan yirmi beş guruş ve menzil îcâresinden yedi buçuk guruş ki cem'an otuz iki buçuk guruş mezbûr İsmâil'den şer'an lâzım gelüp edâsına sâbıkâ Üsküdar nâibi İmâmzâde Mehmed Efendi dâ'ileri hükm eylediği i'lâm-ı şer'înin mazmûnını lede't-tezkiye adâletleri zâhir İmâm Mustafa Efendi ibn-i İbrâhîm ve el-Hâcc Abdullâh bin Yûsuf nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğin mûcebince meblağ-ı mezkûr otuz iki buçuk guruş vakf için mezbûr İsmâil'den lâzım geldiği mübâşir çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 17 min Receb sene 1159

33a1 Ma'rûz

Üsküdar'da Mehmed Paşa mahallesinden es-Seyyid Mehmed hasmı olup zâtı mu'arrefe olan Fâtıma bint-i Abdullâh ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan iki gün mukaddem mahalle-i mezbûrede menzîlim kapım önünde muvâcehemde zevcem fâhişe ve sen pezevenksin deyü şetm ve hetk-i ırz itmekle mûcebini mezbûre Fâtıma'dan taleb iderim deyü ba'de'da'va ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr ber-vech-i muharrer müdde'âsını udûlden Ahmed bin Mehmed ve Saka Mustafa bin Mehmed şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğin mûcebince mezbûre Fâtıma'ya şer'an takrîr lâzime geldiği ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 16 min Recebü'l-ferd sene 1159

33a2 Ma'rûz

Üsküdar'da tabla ile nân-ı azîz bey' idenlerden arz-ı hâl sâhibleri Bayram ve Mustafa derûn-ı arz-ı hâlde teşekkî itdikleri itmekci ustalarından fırın sâhibi el-Hâcc Osmân oğlu Ali ve oğlu Hüseyin nâm kimesneler muvâcehelerinde öteden beri fırın-ı mezkûrdan nân-ı azîz kaldırıp beyne'l-esvâk ve'l-mahallât akşamlara dek vefret üzre gezdirip menzillerinden çarşu ve pazara gitmeğe kudreti olmyan pîr ve alîl ve âciz ve erâmil-i ma'kûdlarına bey' eylemek üzre yedimizde olan işbu i'lâm mücebince bu esnâda mezbûrân Ali ve oğlu Hüseyin nizâm-ı kadîme muğâyir tablamıza nân-ı azîz virmekte bigayr-i vech memâna'at iderler deyü takrîrlerine mutâbık bin yüz elli dört senesi târihiyle müverrah ol târihde İstanbul kâdîsı Mustafa Efendi dâ'îlerinün i'lâmları mücebince musahhah fermân-ı âlî ibrâz ve arz-ı hâl sâhibleri kadîmden fırınlarında table-gânı olduklarını mukırr ve mu'terif ve muğâyir-i i'lâm ve fermân-ı âlî hareket itmeyüp tablalarına nân-ı azîz virmek üzre mezbûrân Ali ve Hüseyin'e tenbîh olundığı ber-müceb-i fermân-ı âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 18 min Recebü'l-ferd sene 1159

33a3 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâlin anam Ünzile Hâtûn bâ-fermân-ı âlî çavuş kulları mübâşeretiyle hâlâ dâmâdı Mustafa ile Dîvân-ı âlîlerinde ma'kûd-ı meclis-i şer'de ba'de't-terâfu' Üsküdar'a havâle ve mütevellî-yi vakf Mehmed Efendi hâzır olduğu hâlde dâmâdım mezbûr Mustafa beni (?) ölince zikr-i âtî menzilden ihrâc itmeyüp beslemek şartıyla Murad Reîs vakfından Üsküdar'da Kâdîasker mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûdü'l-müştemilât bi'l-îcâreteyn

tasarrufunda olan vakf-ı menzilin nisf-ı şâyi'ini bâ-ma'rifet-i müvellî iki sene mukaddem dâmâdim mezbûre ferâğ ve tefvîz idüp menzil-i merkûmdan ihrâc murâd ider deyü da'vâ sadedinde oldıkda dâmâdı mezbûre dahi ölinceye dek kayınvâlidesi mezbûreyi ve sâhibe-i arz-ı hâli menzilden ihrâc itmeyüp beslemek üzere meclis-i şer' de ta'ahhüd ve bu vechile kat'ı nizâ' ve fasl-ı husûmet itdikleri rızâlarıyla Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşiri iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 15 min şehr-i Recebû'l-ferd sene 1159

33a4 Ma'rûz

Üsküdar kazâsına muzâf Taşköprü nâhiyesine tâbi' Depe-i menâbir karyesinden sâhib-i arz-ı hâlin kız karındaşı ve zâtı vech-i şer'î üzere mu'arrefe olan Mârızıyye nâm bikr-i bâliğa hasmı Bıçakoğlu Ali ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâm sene şehr-i Rebî'ülâhırın yirmi sekizinci günü nefsinî bana tezvîc ammîsi hâzır-ı bi'l-meclis Uzun Hüseyin vekîl olduğu vekâletine binâen ammîsi merkûm bi'l-vekâle mezbûreyi bana akd-i nikâh itmişdir deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr mezbûr Ali bi'd-defe'ât mehl-i şer'î ile imhâl olup müddet-i mehîl temâmında bir vechile isbâta kâdir olmayup istihlâf itmeğîn mezbûre Mârızıyye ba'de't-tahlîfü'ş-şer'î husûs-ı merkûm için nâhiye-i mezbûrede nâibü'ş-şer' Mehmed Emîn Efendi dâ'ileri huzûrında husûs-ı mezbûr ru'yet ve istimâ' olup muârazadan men' ve yedime huccet-i şer'iyeye i'tâ olunmuşken mezbûr Ali itâ'at-ı şer'-i şerîf itmeyüp târîh-i i'lâmdan sekiz gün mukaddem refikleri ile ma'an nehhâren menzilimi basup cebren menzilimden beni ihrâc ve izâle-i bikr eylemek üzere iken feryâd eylediğimde ibâdullâh gelüp mezbûr Ali yedinden beni tahlîs itmişlerdir deyü da'vâ ve husûs-ı merkûm vech-i meşrûh üzere olduğu hâzırûn-ı bi'l-meclis el-Hâcc İsmâîl ve Korcıbaşı İbrâhîm ve Hüseyin

Ağa ve İmâm Osmân Efendi ve İsmâil Beşe ve Ömer Beşe ve Mahmûd Beşe'den her biri mezbûr Ali muvâcehesinde şehâdet itmeleriyle bi-hisâbi'ş-şer'-i şerîf mezbûre Mardiyeye kat'a alâka ve medhali yoğiken ber-minvâl-i muharrer menzilini basup eylediği te'addîsine ve ta'arruzuna binâen taraf-ı âlilerinden te'dîb ve ta'zîre muhtâc olmağın hakkında lâzım gelen te'dîb ve ta'zîri re'y-i âlilerine havâle olunup Haseki kulları mübâşeretiyle mezbûr Ali i'lâmıyla huzûr-ı âlilerine irsâl olundu bâki fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 18 min Recebû'l-ferd sene 1159

33b1 Ma'rûz

İstanbul'da Tavuk pazarı kurbında sâkin sâbıkâ Haleb Kapı kethudâsı el-Hâcc Ebubekir Ağa ibn-i el-Hâcc İbrâhîm bin Abdullâh tarafından sâbitü'l-vekâle vekîli olan müvekkil-i müşârunileyhin oğlu es-Seyyid İsmâil Ağa Üsküdar kolluğu mübâşeretiyle meclis-i şer'a ihzâr olunan orta boylu gök ala gözli siyah açık kaşlı gürciyyü'l-asl müslimü'l-mille Sâlih nâm şâb-ı emred muvâcehesinde mezbûr Sâlih babam müvekkil-i müşârunileyhin abd-i memlûki olup müvekkil-i müşârunileyhin mâli ve mülki olan eşyâsından bir sîm kılıc ve bir sîm garâre ve bir sîm reşme ve on bir sîm zarf ve bir Şam alacası entârî ve bir çuka çakşır ve bir yeşil çuka dolama ve bir yeşil penşir ahz ve on dört gün mukaddem mülkinden firâr ve abâk eyledi deyü da'vâ itdikde ve gulâm-ı mezbûre istintâk olındukda fi'l-vâki' müvekkil-i mezkûrun abd-i memlûki olup on dört gün mukaddem mülkünden firâr ve abâk eylediğini ve eşyâ-i mezkûreleri ahz eylediğini ikrâr lâkin yirmi beş cemâ'at neferâtından gâib-i ani'l-meclis İsmâil Beğ nâm kimesne beni tahrîk ve ilkâsıyla firâr idüp eşyâ-i mezkûreleri mezbûr İsmâil Beğ'e teslim eyledim deyü ikrâr eyledikten sonra gulâm-ı mezbûr müvekkil-i müşârunileyhün abd-i memlûkini oldığını Ebûbekir Çelebi bin Ahmed

ve Halîl bin Hasan nâm kimesne ihbâr eyledikleri Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân veliyyü'l-emrindir.

Fî 20 min şehr-i Recebü'l-ferd sene 1159

33b2 Ma'rûz

Üsküdar'da Evliyâ Hâce mahallesinde sâkine ve zâtı vech-i şer'î üzre mu'arrefe olan Hadîce bint-i Abdullâh hasmı olup kezâlik zâtı mu'arrefe olan Sâliha bint-i el-Hâcc İbrâhîm ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan sekiz ay mukaddem mezbûre Sâliha yedimden iştirâ ve kabz eylediği kırk guruş kıymetli bir mücevher kuşak ve ber-müceb-i defter-i müfredât eşyâ-i mütenevvi'a-i ma'lûme semeninden dahi altmış iki guruş ki cem'an yüz iki guruş hakkımı mezbûre Sâliha'dan taleb iderim deyü da'vâ itdikde gıbbe's-suâl mezbûre Sâliha cevâbında müdde'iyeye-i mezbûre Hadîce'ye ber-vech-i muharrer yüz iki guruş deyni oldığını bi-tav'ihâ ikrâr ve i'tirâf itmeğın mücebince meblağ-ı merkûm yüz iki guruşun edâsıyla mezbûre Sâliha iltizâm olınmışdır bâkî emr hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 26 min şehr-i Recebü'l-ferd sene 1159

34a1 Ma'rûz

Üsküdar'da Şeyh Selâmî mahallesinde sâkine ve zâtı mu'arrefe olan Şerîfe Ayşe bint-i Osmân hasmı olup kezâlik zâtı mu'arrefe olan Rukiyye bint-i Abdullâh muvâcehesinde târîh-i i'lâmdan bir buçuk sene mukaddem cihet-i karzdan yirmi dört guruş ve eşyâ-i

mütenevvi'a ma'lûm semeninden ber-mûceb-i defter-i müfredât on dört guruş ki cem'an otuz sekiz guruş hakkımın üç guruşunu mezbûre Rukiyye yedinden bundan akdem ahz ü istifâ idüp meblağ-ı merkûme bâkî otuz beş guruş taleb iderim deyü da'vâ itdikde gibbe'l-istintâk mezbûre Rukiyye cevâbında müddeiyye-i mezbûreye ber-vech-i muharrer otuz beş guruş deyni oldığını bi-tav'ihâ ikrâr ü i'tirâf itmeğın mücebince meblağ-ı merkûm otuz beş guruş edâ ve teslim mezbûre Rukiyye'ye şer'an tenbih olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 27 min Receb sene 1159

34a2 Ma'rûz

Üsküdar'da Mîrâhur mahallesinden İhtiyâr Ahmed hasmı Mehmed Odabaşı ile ba'de't-terâfu' târih-i i'lâmdan dört ay mukaddem mezbûr Mehmed Odabaşı yedimden istikrâz ve kabz eylediğı otuz yedi guruş ve otuz pâre hakkımı mezbûre Mehmed Odabaşı yedîne taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-ikrâr alâ müceb-i ikrâra mebnî' merkûm otuz yedi guruş ve otuz pârenin edâsıyla merkûm Mehmed Odabaşı ilzâm olunmuşdır bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 27 min Receb sene 1159

34a3 Ma'rûz

Vâki' olan mevâddı istimâ' için kibel-i şer'den me'zûnen irsâl olunan Mevlânâ Mehmed Emîn Efendi dâ'iler Üsküdar'a tâbi' Kâdikaryesi'nde müseccelü'l-esâmî müslimîn

huzûrlarında ba'd-i akdi'l-meclis karye-i mezbûrede sâkin Bostanî İbrâhîm Beşe nâm kimesne hasmı olup meclis-i mezkûre ihzâr eylediği Haydar Paşa bağçesi Bostanî neferâtından Mehmed nâm Bostanî muvâcehesinde mezbûr Mehmed kendi hâlinde olmayup işbu târîh-i i'lâm günü ba'de'n-nazar sükında bi'l-muvâcehe bana pezevenk deyü şetm ve ırzımı hetk itmekle mücebini taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr İbrâhîm ber-vech-i muharrer müdde'âsını udûlden karye-i mezbûrede sâkin Mehmed Çelebi bin el-Hâcc Ahmed ve Mustafa Ağa ibn-i Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle isbât itmeğin mücebince mezbûr Bostanî Mehmed'e şer'an ta'zîr lâzım gelüp izzetlü Bostancıbaşı Ağa kulları ta'zîr ve te'dîb eylemek bâbında istidâ-yı inâyet eylediğini mezbûr dâ'îleri mahallinde tahrîr ba'dehû ma'an mürsel ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve ihbâr eylediği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki emr hazreti veliyyü'l-emrindir.

Fî 26 Receb sene 1159

34a4 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Fâtıma zâtı ba'de't-ta'rîfû'ş-şer'î derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism hasmı İbrâhîm ile ba'de't-terâfu' mezbûre Fâtıma arz-ı hâlinde münderic olduğu vech üzre mezbûr İbrâhîm'den iddi'â eylediği şetm ve da'vâsını beyân ve isbâta kâdire olmayup talebiyle mezbûr İbrâhîm ba'de't-tahlîfû'ş-şer'î mücebince müdde'iyeye-i mezbûre Fâtıma bivech mu'ârazadan men' olunduğı Üskûdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî gurre-i Şa'bânü'l-mu'azzam sene 1159

34b1 Ma'rûz

Üsküdar'da Demürçi tâifesinden Mustafa Odabaşı ve Usta Halil ve Mehmed ve Hasan ve Hüseyin ve Mehmed İsmâil vesâir müseccelü'l-esâmî Demürçi ustaları Üsküdar sâkinlerinden meclis-i şer'a ihzâr itirdikleri Ahmed bin Hasan muvâcehesinde mezbûr Samakodan getürüp hâlâ Üsküdar'da yedinde mevcûd olan demürbizim metâ'ımız olmağla iktizâ iden bağcı ve kura ahâlîlerinün saban demürü ve çapa ve balta için bahâsıyla mezbûr Ahmed'den iştirâ eylemek murâd eylediğimizde mezbûr İstanbul nalburlarına bey' sevdâsıyla bizim demür husûsıyçün muzâyakamıza bâ'is olur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr cevâbında Demürçi tâifesine mahsûs yedinde mevcûd demür bigayr-i vech İstanbul'da Nalbur tâifesine virmek murâdımdır didikde mezbûr Ahmed'in yedinde olan demürçi tâifesinin metâ'ı olmağla muzâyakalarına bâ'is olmayup bahâsıyla Demürçi tâifesine virilüp âhar mahalle nakli hilâf-ı nizâm-ı kadîm oldığını sikât-ı sahîhatü'l-kelimât ihbârlarıyla mütebeyyin ve nizâm-ı kadîme muğâyir hareket itmek üzere mezbûr Ahmed'e tenbîh olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî hazret-i menlehü'l-emrindir.

Fî gurre-i Şa'ban sene 1159

34b2 Ma'rûz

Has Beylik çobanlarından Bostanî Ahmed bin Hasan Üsküdar'a tâbî Kaymas nâhiyesinden meclis-i şer'a ihzâr itirdiğı Karadereli Mustafa ile ba'de't-terâfu' târih-i i'lâmdan altı ay mukaddem zikr olunan Kaymas nâhiyesinde İkiscealan nâm mahalde iktizâsında gâibûn-i ani'l-meclis Sâlih ve Ali ve İbrâhîm ve Koçoğlı nâm kimesneler ile

öğüne gelüp on Beşer gurus kıymetli iki kır kısrâk ve bir dorı aygırımız mezbûr Karadereli Mustafa cebren ahz ü kabz ve gâibûn-ı mezbûrdan dahi nakid kırk beş gurusımı ahz itmeleriyle hâlâ zikr olınan bârgîrlerin aynîleri mevcûd ise aynîlerini müstehlek ise kıymetlerini taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr müdde'âsını medîne-i İznikmid sâkinlerinden lede't-tezkiye adâletleri zâhir Mustafa bin Ali ve Ahmed bin İbrâhîm şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğın mücebince zikr olınan bârgîrlerin aynîler mevcûd ise aynîlerini müstehlek ise kıymetleri olan kırk beş gurus müdde'î-i mezbûre edâya tenbîh olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundı bâki fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 25 min Recebü'l-ferd sene 1159

34b3 Ma'rûz

İstanbul'da Karagümrük'de Zincirlikapı kurbında sâkin kuzâtdan Süleymân Efendi hasmı olup Üsküdar mahkemesine ihzâr itdirdüğü akrabâsından İbrâhîm nâm kimesne ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan iki ay mukaddem mezbûr İbrâhîm tarafından dükkân-ı Merzifon nâibi Abdullâh Efendi yedinden ahz ü kabz idüp masârifına sarfla istihlâk eylediğı iki yüz gurus ve yine Merzifon ahâlisinden es-Seyyid Mustafa zimmetinde olup kezâlik ahz ü kabz ve istihlâk eylediğı altmış gurus ki cem'an iki yüz altmış gurus Sinob nâm mahallde sandûkımdan ahz u gasb ve istihlâk eylediğı doksan dört gurus ve kırk gurus kıymetli bir Pandol sâ'at bahâsı ki min haysü'l-mecmû' üç yüz doksan dört gurus hakkı mezbûr İbrâhîm'den taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk merkûm İbrâhîm cevâbında müdde'î-i mezbûrun bâlâda tafsîl ve a'yân eylediğı vech üzre meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr üç yüz doksan dört gurus cihet-i mezkûrelerden hâlâ zimmetimde vâcibü'l-edâ deyimdir

deyü bi-tav'ihî ikrâr ve i'tirâf itmeğın mücebince meblağ-ı mecmû'ı mezkûrın edâsıyla mezbûr İbrâhîm iltizâm olunduğı Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 3 min Şa'ban sene 1159

35a1 Ma'rûz

Üsküdar mahallesine ihzâr olınan Anane bint-i Korik nâm nasrâniyye zâtı ba'de't-ta'rîfû's-şer'î hasmı olan zevci Bakos zimmi yedinden bir sene mukaddem mezbûre Anane iştirâ ve kabz eylediğı Üsküdar'da Yeni mahallede vâki' lede'l-ahâlî-i ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât nısf menzil semeninden bâkî elli altı guruş zimmetinde zevci mesfûr Bakos zimmiye deyni oldığı mersûme Anane nasrâniyyenün ikrârıyla sâbit olmağın meblağ-ı merkûmın edâsıyla merkûm Anâne şer'an ilzâm olınmışdır el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî 4 Şa'bânü'l-mu'azzam sene 1159

35a2 Ma'rûz

Üsküdar'da Mîrâhur mahallesinde sâkin Mehmed Odabaşı hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr itdirdiğı Mehmed nâm kimesne ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan dört ay mukaddem mezbûr Mehmed yedimden istikrâz ve kabz ve kendi masârifına sarfla istihlâk eylediğı otuz yedi guruş ve otuz pâre hakkımı mezbûr Mehmed'den taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Mehmed cevâbında müdde'î-i mezbûr Mehmed Odabaşı'ya

vech-i muharrer otuz yedi guruş ve otuz pare deyni olduğını bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf itmeğin mücebince meblağ-ı merkûmın edâsıyla mezbûr Mehmed ilzâm olınmışdır bâkî emr hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 27 min şehr-i Recebü'l-ferd sene 1159

35a3 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Emîne zâtı ba'de't-ta'rîfî's-şer'î derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrî'l-ism hasmı Ali Beşe târîh-i i'lâmdan dört gün mukaddem gâib-i ani'l-meclis refiki Ya'kûb ile ba'de'l-mağrib sükerânâ (?) âlet-i harb ile kapıma geldiler deyü eylediği da'vâsından mezbûr Beşeyi afv ve ibrâ eyledikten sonra mezbûr Beşenin nefesine ve hîn-i mutâlebede huzûr-ı hükkâma ihzârına Üsküdar'da Kefçe mahallesinden Velî nâm kimesne tekeffül eylediği rızâlarıyla Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşiri çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî 5 Şa'ban sene 1159

35a4 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr müteveffâ Mustafa'nın zevc-i metrûkesi sâhibe-i arz-ı hâl Ayşe anası Zeyneb ile ba'de't-terâfu' sâhibe-i arz-ı hâlin yedinde olan hucet-i şeriyede tafsîl ve a'yân olunduğı vecih üzere mezbûr Mustafa'nın vefât eylediği şer'an sâbit ve zâhir ve mazmûn-ı hucyeti mezbûre Zeyneb Hâtûn'a ikrâr ve i'tirâf ve müteveffâ-yı mezbûrun

terekesini veresei beyninde bi'l-farîzati's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm herbiri râzî oldukları rızâlarıyla Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşiri el-Hâcc Abdullâh Çavuş iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî emr veliyyü'l-emrindir.

Fî 5 min Şa'bânü'l-mu'azzam sene 1159

35a5 Ma'rûz

Medîne-i Kayseriyye ahâlisinden es-Seyyid İsmâil bin el-Hâcc Mehmed bin Abdullâh'ın eniştesi ve tarafından vekîli olduğu lede's-şer'u'l-enver sâbit olan Mehmed Çelebi ibn-i el-Hâcc Mustafa vekâleti Üsküdar mahkemesine ihzâr itirdüğü müvekkil-i mezbûrun hasmı Mahmûd bin Ebûbekr ile ba'de't-terâfu' mezbûr Mahmûd mukaddemâ müvekkilim mezbûr yedinden istikrâz ve kabz ve kendi masârifina sarfla istihlâk eylediği kırk dört guruş hakkı olduğu mezbûr Mahmûd'ın ikrârıyla sâbit olmağın alâ müceb-i ikrâra meblağ-ı merkûm kırk dört guruşun edâsıyla mezbûr Mahmûd ilzâm olunmuşdur bâkî emr hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 8 min Şa'ban sene 1159

35b1 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâlin zevci mecrûh Mehmed hasmı Süleymân ile arz-ı hâlde tafsîl ve a'yân olindığı vech üzre eylediği cerh da'vâsından meccânen fâriğ olup cerh da'vâsından mezbûr Süleymân'ın zimmetini ibrâ ve iskât eylediği mübâşiri Koriağası kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 8 min Şa'ban sene 1159

35b2 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr müteveffâ Halil'in hasren vârisi kebîr oğlu sâhib-i arz-ı hâl Ali hasmı Süleymân ile ba'de't-terâfu' Ohri sancağında Esterova kazâsına tâbi' Radoka karyesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd altı dönüm bir kıt'a mülk-i bâğ mezbûr Ali'nin mülk mevrûsı olduğu lede's-şer'u'l-enver sâbit ve zâhir ve taraf-ı şer'den virilen hucet-i şer'iyeye mücebince mezbûr Süleymân bâğ-ı mezkûr müdâha tenbîh olunduğı mübâşiri çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 10 Şa'ban sene 1159

35b3 Ma'rûz

Üsküdar'da Selâmî mahallesinde sâkin Osmân bin İbrâhîm hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr olunan Hüseyin Çelebi ibn-i Ali ile ba'de't-terâfu' mezbûr Osmân târîh-i i'lâmdan dört ay mukaddem mezbûr Hüseyin beni ahz ve kolluğa habs itdirüp bi-gayr-ı hakk yirmi dokuz gurusımı ahz itmekle meblağ-ı merkûmı taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Hüseyin cevâbında beni fi'l-vâki' târîh-i merkûmda müdde'î-i mezbûreden meblağ-ı merkûmı yirmi dokuz guruşa ahzını ikrâr lâkin mezbûr Osmân'ın emr-i tevkîliyle beynimizde ma'lûm bir husûs için âmme-i de'âvîden iskât eyledi deyü sarf idüp ve yine târîh-i mezbûrda merkûm Osmân ile hesâb gördüğümüzde meblağ-ı merkûmı bana ezâ ve husûs-ı mezkûre müte'allika-i âmme-i de'âvîden benim zimmetimi ibrâ ve iskât eyledi deyü def ve ref mezkûrını udûlden Ahmed Efendi ibn-i Süleymân ve Molla Ahmed bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğın mücebince müdde'î-i mezbûr Osmân bivech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu el-emr men lehü'l-emr.

Fî 10 Şa'ban sene 1159

35b4 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Çorbacızâde dimekle arîf el-Hâcc Mehmed bin Mustafa nâm kimesne tarafından ber-vech-i âtî vekîl oldığı diğêr el-Hâcc Mehmed bin Mûsâ ve Hasan bin Mehmed şehâdetleriyle sâbit olan İstavroz bağçesi ustası Abdullâh Ağa meclis-i şer' de Hünkâr karyesinde vâki' Kerîme hâtûn câmi'i şerîfi mütevellîsi ve zâtı vech-i şer'î üzre mu'arrefe olan sâhibet-i arz-ı hâl Ayşe hâtûn mahzarında müvekkilim mezbûr el-Hâcc Mehmed'in karye-i mezbûre hâricinde Bestânlar mâ-i cârîsinin menba'ı kurbında müvekkilim mezbûrun müstakillen tasarrufunda olan su kuyusunda mevcûd bulunan su dahi vakfın olmak üzre mütevellî-yi mezbûr da'vâya tesaddî ve beynlerinde ba'd-i vukû'î'l-münâza'a müvekkilim mezbûr zikr olunan kapısında mevcûd suyu hasbellâhi te'âlâ vakfa teberru' idüp vakf-ı mezbûrun mâ-i cârîsinden ve ilhâk olunup câmi'-i mezbûre icrâ eylemek üzre mütevellî-yi mezbûre ona virdikden sonra husûs-ı mezbûre müte'allika-i âmme-i de'âvîden tarafına vakfî ve gerek mütevellî-yi mezbûrenin zimmetini bi'l-vekâle ibrâ ve iskât eylediğini karye-i mezbûrede vâki' olan mevâddı istimâ' için irsâl olunan Mehmed Emîn Efendi dâ'ileri mahallinde tahrîr ve ma'an mürsel intibâh-ı şer'le meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'a inhâ ve ihbâr eylediği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki emr hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 10 min Şa'ban sene 1159

36a1 Ma'rûz

Tüccâr tâifesinden Mehmed bin İbrâhîm hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr itdirdüğü Üsküdar'da Hallâc tâifesinden Kostantîn veled-i Payalî nâm zimmi muvâcehesinde târîh-i i'lâmdan iki buçuk ay mukaddem beher vukıyye ki yirmişer pâreye olmak üzre yedimden

iştirâ ve kabz eylediği yüz on altı buçuk vukıyye penbe bahâsından elli sekiz buçuk guruş hakkımın otuz bir guruşunu zimmî mesfûr yedinden ahz ü kabz idüp bâkî yirmi yedi buçuk guruş hakkımı talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk zimmî mesfûr cevâbında fi'l-hakika hucet-i mezkûreden elli sekiz buçuk guruş deyni olduğunu ikrâr lâkin müdde'î-i mezbûr kabzına mu'teref olduğu otuz bir guruşdan mâ'adâ yirmi yedi buçuk guruş deynimi dahi târîh-i i'lâmdan bir ay mukaddem kapanda bi't-temâm edâ ve teslim eyledim deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr mersûm Kostantîn def-i mezkûrını isbâtından izhâr-ı acz ile istihlâf itmekle müdde'î-i mezbûr Mehmed'e bi'd-defe'ât yemîn-i teklîf olındukda mezbûr Mehmed yeminden nükûl itmeğın mücebine meblağ-ı merkûm yirmi yedi buçuk guruş mutâlebesiyçün müdde'î-i mezbûr Mehmed bivech mu'ârazadan men' olunduğı Üskûdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî emr ve fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 15 min Şa'ban sene 1159

36a2 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Polad zimmî hasmı sâhib-i arz-ı hâlin zevcesi Sara nasrâniyye ile ba'de'l-murâfa'a kırk yedi sene mukaddem hâlik olan babam Agob zimmîden müntakil tûlen ve arzen bi-hesâb-ı terbî'i üç yüz elli zirâ' mülk-i mevrûsım olan menziline idhâl ile muvâcehemde gerek mezbûre Sara ve gerek mezbûreden mukaddem menzil-i merkûme mutasarrıf olanlar kırk yedi seneden beri mutasarrıf ola gelmişlerdir deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr husûs-ı merkûm için mahalline kâtib-i dâ'ileri ta'yîn ve müdde'î-i mezbûr mahallinde bir vechile tashîh idemeyüp bilâ gadr-i şer'î kırk yedi sene mürûr iden mîrâs da'vâsının bilâ emr-i âlî istimâ'ı memnû' olmağla merkûm Polad zimmî

husûs-ı merkûm için bîvech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî emr-i fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 3 min Şa'bânü'l-mu'azzam sene 1159

36a3 Ma'rûz

Üsküdar'da Hâce Hâtûn mahallesinde Ahmed Beşe ibn-i İsmâîl hasmı olup Kuzguncuk karyesi zâbitı ma'rifetiyle meclis-i şer'a ihzâr itirdiğı Abram yahûdi muvâcehesinde târîh-i i'lâmdan dört gün mukaddem karye-i mezbûrede Rum kilisâsı kurbında muvâcehemde bana pezevenk ve anama ve avretima cimâ' lafzıyla şetm ve hetk-i ırz eyledi deyü mücebini ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr müdde'âsını beyân ve isbâta kâdir olmayup talebiyle mesfûr Abram yahûdi ba'de't-tahlifü's-şer'î mücebince müdde'î-i mezbûr Ahmed bilâ beyyine bîvech mu'ârazadan men' olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescil bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 20 min Şa'bânü'l-mu'azzam sene 1159

Sah

Üsküdar nâibi efendi ta'yîn olunan mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' işbu i'lâmda zikr ve tasrîh olunduğı vech üzre medîne-i Üsküdar'a tâbî' kurâ ve çiftlik ashâbı yedlerinde tohum ve me'kûlâtlarından fazla bulunan hintaları sıhhat ve hakîkati üzre defter ve Habbâz

tâifesine fûrûht olunmak için kemmiyet ve miktârı tasrihiyle i'lâm eyledi deyü bıyurulmuşdır.

36b1 Ma'rûz

Medîne-i Üsküdar'da Habbâz tâifesinden müseccelü'l-esâmî meclis-i şer'a gelüp her biri ifâde-i merâm idüp yevmü'l-kıst hesâbı üzre kapan-ı dakik'den firunlarımıza virilen hınta ahâlîye kifâyet itmediğinden mâ'adâ sayf-ı eyyâmı olmak takrîbiyle bâğ ve bâğçelere gelen züvârın kesretinden nâşi kılet-i nân-ı azîze bâ'is olmak havfi olmağla medîne-i Üsküdar'a tâbi' kurâ ahâlîleri ve çiftlik sâhibleri yedlerinde tahammüllerinden ve me'kûlâtlarından fazla bulunan hınta bahâlarıyla firunlarımız için iştirâ itdirilüp muzâyaka havfi ref' bıyurulmak üzre taraf-ı devletlerinden bir mübâşir kulları ta'yîn olunmak bâbında i'lâm olunmasını recâ ve niyâz itdikleri bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 11 Şa'bânü'l-mu'azzam sene 1159

36b2 Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen taraf-ı şer'den Ömer Efendi dâ'îleri ve mübâşir el-Hâcc Mehmed Ağa kulları ile derûn-ı i'lâmında tefsîl ve i'yân olduğü vech üzre Üsküdar'a tâbi' kurâ ve çiftliklerde bulunan hıntaları alâ vechi't-taharrî tefahhus olındukda ancak Dudullu karyesi mültezimi Abdullâh Beğ anbarında yirmi keyl Semendre karyesi sipâhîsi anbarlarında on dört keyl ve Kori karyesi sipâhîsi anbarında üç keyl ki cem'an bu üç

karyede ancak fazla otuz yedi keyl hinta bulunup ihbâr olunan Kādîkaryesi' ahâlîsinin cevâbları bu sene-i mübârekeke zirâ'at eylediğimiz hintalarımız bi-kazâ'illâhi te'âlâ hâsıl olmayup ve karyemizde hinta ihtikâr ider kimesne olmayup hâlâ etrâfdan ve İstanbul'a gidüp gelenlerimiz İstanbul'dan nân-ı azîz iştirâ ile zarûretimiz el-hamdülillâhi te'âlâ def' olvir deyü ittifâf vesâir kurâ ve çiftlik ashâbı yedlerinde me'kûlât ve zirâ'at idecekleri tahammüllerinden fazla hinta bulunmadığını mahallinde tahrîr ba'dehû meclis-i şer'a gelüp alâ vukû' inhâ ve ihbâr itdikleri ber-mûceb-i fermân-ı âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 16 min Şa'ban sene 1159

37a1 Ma'rûz

Bi'l-iltimâs taraf-ı şer'den irsâl olunan Mehmed Efendi dâileri Üsküdar'da Gülfam mahallesinde sâkin Mehmed Ağa'nın menziline varup ba'd-i akdi'l-meclis menzil-i mezbûr da müsâfiran sâkine ve zâtı vech-i şer'î üzere mu'arrefe olan sâhibe-i arz-ı hâl Ayşe meclis-i ma'kûd-ı mezkûrde derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism zevc-i dâhilî Mehmed Efendi zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ı aliyye on iki bin akçe mihr-i mü'ecceli ile bedel-i hul'ı olmak üzere medfû'ı olan altı bin iki yüz seksen akçe ve ber-mûceb-i defter-i müfredât eşyâ-i ma'lûme üzerlerine ve mü'ennet süknâsı kendi üzerine olmak üzere zevci mûmâileyhe muhâla'a ol dahi ba'de'l-kabûl hukûk-ı zevciyyete müte'allika-i âmme-i da'âvî ve kâffe-i mutâlibâtdan zevci mûmâ ileyh Mehmed Efendi'nin zimmetini ibrâ ve iskât eylediğini mezbûr dâ'ileri mahallinde tahrîr ba'dehû ma'an mürsel ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelüp inhâ eylediği mübâşiri çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 19 Şa'bânü'l-mu'azzam sene 1159

37a2 Ma'rûz

Mahmiye-i İstanbul'da Balat'da sâkin Boğasıcı tâifesinden Ali hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr eylediği medîne-i Üsküdar'a tâbi Kādîkaryesi'nden Pendazi nâm zimmî ile murâfa'a-i şer'î şerîf oldıkda Fenâr sükkânından gâib-i ani'l-meclis Baron veled-i Pedros veled-i Hazron nâm ermeni zimmetinde boğası bahâsından ba'd-i külli'l-hesâb elli guruş hakkıma merkûm Pendazi târîh-i i'lâm senesi Recebi'nin onıncı günü karye-i mezbûrede kilîsa önünde bi'l-emr ve'l-kabûl kefâlet-i mahmiyye ile kefil ve zâmin olmağın meblağ-ı merkûmı bi-hükmi'l-kefâle mesfûr Pendazi'den taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr Ali müdde'âsını beyân için istihlâl itdikde mühel-i şer'î temâm olup otuz gün mürûr itmekle bir vechile müdde'âsını isbâta kâdir olmayup tahlîfe dahi tâlib olmamağla müdde'î-i mezbûr Ali bilâ beyyine mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 20 Şa'ban sene 1159

37a3 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Abdülganî hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr eylediği arz-ı hâlde ismi mezkûr el-Hâcc Mustafa ile murâfa'a-i şer'î şerîf olduklarında mezbûr el-Hâcc Mustafa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden ba'd-i külli'l-hesâb otuz beş guruş hakkımı taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-ikrâr mücebince meblağ-ı merkûm otuz beş guruş müdde'î-i mezbûre edâya mezbûr el-Hâcc Mustafa'ya sır olunduğı Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 22 min Şa'ban sene 1159

37a4 Ma'rûz

Üsküdar'da Arakıyyeci mahallesinden sâhib-i arz-ı hâl Ali hasmı olup derûn-ı arz-ı hâlde ismi mezkûr ve zâtı vech-i şer'î üzre mu'arrefe olan Kara Kezbân nâm hâtûn ile Dîvân-ı âlîlerinde ma'kûd-ı meclis-i şer'de murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarında mezbûre Kezbân bin yüz elli dört senesi Cemâziyelâhır evâsıtasında yedimden istikrâz ve kabz ve kendi masârıfına sarfla istihlâk eylediği yüz yedi guruş zimmetinde vâcibü'l-edâ bana deyni olduğımı medîne-i mezbûrede Toptaşı nâm mahalde Cerrâh Süleymân dükkânına gelüp huzûr-ı müsliminde ikrâr u i'tirâf idüp ve târîh-i mezbûr ile müverrah işbu deyn-i temessüki virmeğle mârru'z-zikr yüz yedi guruş hakkımın bir def'a yirmi dört guruşu ve bir def'a yirmi altı guruş ki cem'an elli guruşunu ahz ü kabz idüp merkûmdan elli yedi guruş zimmetinde bâkî hakkım olmağla mezbûre Kezbân taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûre Kezbân cevâbında müdde'î-i mezbûr Ali kabzına mu'teref olduğu elli guruş deynini ikrâr ziyâdeyi bi'l-küllîye inkâr itmekle müdde'î-i mezbûr Ali müdde'âsını lede't-tezkiye adâletleri zâhir olan Vâlîde mahallesi sükkânından Cerrâh Süleymân bin Dilâver ve İsmâîl bin Mustafa ve Mehmed bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an isbât itmeğın mücebince meblağ-ı bâkî merkûm elli yedi guruş müdde'î-i mezbûr Ali'ye edâ ve teslîme mezbûre Kezbân'a ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mübâşiri Kapı kethudâsı İbrâhîm kavlen iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 21 Şa'ban sene 1159

37b1 Ma'rûz

Bu fakîre ve evkâf-ı müfettiş Efendi dâ'îlerine hitâben sudûr bulan emr-i âlîşâna imtisâlen meclis-i şer'den irsâl olunan Mehmed Emîn Efendi ve mûmâ ileyh tarafından Abdülbâkî

Efendi dâ'ileri nezâret-i aliyyelerinde mücmel (?) merkûm ve mağfûrû'n-leh Sultân Selîm Hân tâbe serâkü hazretleri vakfindan Üsküdar'a tâbi' Kâdikaryesi'ne varup hâlâ vakf-ı mezbûr mütevellisi tarafından vekîl Mehmed Ağa kulları hâzır olduğı hâlde müseccele'l-esâmî müslimîn huzûrında ba'd-i akdi'l-meclis işbu bin yüz elli dokuz senesinde karye-i mezbûre mültezimi Ali Haseki meclis-i ma'kûd-i mezkûrda derûn-i emr-i âlîde tasrîh olduğı vech üzre bakiyye müddeti altı zamânını rızâsıyla bâ ma'rifet-i mütevellî karye-i ahâlîsinden el-Hâcc Hasan ferâğ ve kasr-ı yed idüp hesâbı görildikde karye-i mezbûreden dokuz yüz elli guruş bedel-i iltizâmına mahsûben karye-i mahsûlâtından mezbûr Ali mukaddem makbûzını mu'teref olduğı dört yüz seksen beş guruş ile ber-mûceb-i defter iki yüz doksan guruş bakâyâsını şehr-i âtiye Ramâzân-ı şerîfi gurresinden tahsîl itmek üzre mezbûr el-Hâcc Hasan'dan iki yüz elli guruş ahz ü kabz itdikden sonra cem'an bin yirmi beş guruşa bâliğ olup ol vechile mezbûr Ali bedel-i merkûmı ve masrûfını temâmen istikâ eylediğini ikrâr u i'tirâf itmeğın fimâ ba'd husûs-ı mezbûr müte'allika-i âmme-i de'âvîden taraf-ı vakf-ı gedik her biri âharın zimmetini ibrâ ve iskât itmekle kat'â münâza'a eylediklerini mezbûr dâ'ileri mahallinde tescîl ba'dehû ma'an mürsel ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'a ihbâr eylediğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 23 Şa'ban sene 1159

37b2 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism Ayşe hâlâ zevc-i dâhili Mehmed Emîn ile ba'de't-terâfu' zevcân-ı merkûmân birbirlerinden hoşnûd ve râzılar olduklarını meclis-i şer'de mu'terifler ve sâhibe-i arz-ı hâl min kabli'l-ümm-i ceddesi olmağla mezbûre Ayşe'yi zevci

merkûmdan tefrîk sadedinde olup ta'cîz eylediği lede'ş-şer'i'l-enver zâhir husûs-ı merkûm için mezbûre Emetullâh fimâ ba'd zevcân-ı mezbûrânın zevciyyet mu'âmelelerine müdâhale ve mu'âraza itmemek üzere mezbûre Emetullâh tenbîh olunduğı huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 25 Şa'bânü'l-mu'azzam sene 1159

37b3 Ma'rûz

Üsküdar'da Vâlide mahallesinde sâkine ve zâtı vech-i şer'î üzere mu'arrefe olan Ümmügülüm bint-i Mehmed Üsküdar'da Haffafhâne'de vâki' beher yevm üç pâre ücret ile haffâf dükkânında müste'ciri olan Ali bin Mustafa ile ba'de't-terâfu' mezbûr Ali beher yevm üçer pâre ücret ile mutasarrıf olduğım dükkânımda müste'cirim olup hâlâ târîh-i i'lâm günü fesh-i îcâre eylediğim ecilden dükkân-ı merkûmı ba'de't-tahliye bana teslim-i tenbîh olınmak matlûbımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Ali cevâbında beher yevm üçer pâre ücret ile müdde'iyye-i mezbûrenin mutasarrıfe olduğu dükkânında müste'ciri olup fesh-i îcâre olunduğı mukırr ve mu'teref dükkân-ı merkûmı ba'de't-tahliye müdde'iyye-i mezbûre Ümmügülüm Hâtûn'a teslim tenbîh olındukda mezbûr Ali dahi bir gün mürûrında teslim ta'ahhüde eylediğı rızâlarıyla Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 26 Şa'ban sene 1159

38a1 Ma'rûz

Üsküdar sâkinlerinden İbrâhîm nâm kimesne tarafından vekîl-i müsecceli Hasan nâm kimesne hasmı Manav tâifesinden diğere İbrâhîm ile ba'de't-terâfu' işbu târîh-i i'lâm senesi

müvekkil-i mezbûrun bâğ mahsûlinden iştirâ ve kabz eylediği vezn ve mikdârı beynlerinde ma'lûm yaş üzüm semeninden iki bin iki yüz yetmiş üç akçe müvekkil-i mezbûre zimmetinde deyni olduğu mezbûr Manav diğer İbrâhîm'in ikrârıyla sâbit olmağın mücebince meblağ-ı merkûmın edâsıyla merkûm Manav diğer İbrâhîm'e ilzâm olunduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 26 min Şa'ban sene 1159

38a2 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Şerîfe Fâtıma Hâtûn zâtı ba'de't-ta'rif sâbıkâ zevci dâhil-i Üskûdar'da Kayıkçı Ali ile murâfa'a-i şer' oldıkda mezbûr Ali altı bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcim olup târîh-i i'lâmdan on ay mukaddem beni bâyinen tatlık itmekle zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdunaleyh olan sâlifü'z-zikr altı bin akçe mihr-i mü'ecceli taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Ali cevâbında altı bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle mukaddemâ zevcesi olup lâkin işbu yedimde olan bir kıt'a muhâle'a hucyeti mantûkınca bin yüz elli sekiz senesi Zilka'desinin beşinci günü târîhiyle müverrah Üskûdar'da Küçük mahkeme tarafından vekîl-i şer'îsi zikr olınan altı bin akçe mihr-i mezkûrından bi'l-vekâle fâriğ olup hukûk-ı zevciyyete müte'allika-i da'vâdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ ve bu vechile muhâle'a olup mihr-i mezkûrdan zimmetime berî olmuşdur deyü bir kıt'a muhâle'a hucyeti ibrâz ve eserü'l-istintâk mezbûre Şerîfe Fâtıma mazmûn hucyeti bi'l-küllîye inkâr itmekle mezbûr Ali mazmûn hucyeti isbât için üç nefer kimesne ikâmet idüp bi-hasebi'ş-şer' edâ-i şehâdet ile müvekkillerinden cerh olunup âhar şâhide ikâmeti için istimhâl idüp mühel-i şer'î virilüp henüz şer'an mazmûn hucyeti isbât

eylemek üzere şahide havâle olup da'vâları bu vechile zabt olunduğı Üsküdar mahkemesinde ber-mûceb-i fermân-ı âli huzur-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fî 26 Şa'ban sene 1159

38a3 Ma'rûz

İstanbul'da Edirnekapısı'nda sâkin Ali hasmı olup Üsküdar'da Yeni mahalle sükkânından Mami zimmî muvâcehesinde zimmî-i mersûm târîh-i i'lâmdan bir buçuk ay mukaddem İstanbul'da sâlime tomrukda sol dirseğim üzerine ba'de'l-mağrib bi-gayr-ıgayrı hakk âmden bıçak ile darb u cerh eyledi deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr müdde'âsını udûlden Mehmed Çelebi ibn-i Mehmed ve Mehmed Beşe ibn-i Süleymân şehâdetleriyle vech-i şer'î üzere isbât itmeğin mücebince cerh-i mezkûrın bir sene tevkif olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî gurre-i Ramazan sene 1159

38b1 Ma'rûz

Üsküdar'a tâbi' Kuzguncuk subaşısı mübâşeretiyle ahâli-yi karyenün ihzâr itdirdikleri Etmekci Kazer zimmî târîh-i i'lâm günü karye-i mezbûre iskelesinde beş çuval dakik kayığa tahmîl ve ahz olunmağla merkûm zimmî karyemize kapan-ı dakikden hinta hissesini fırınında tabh itmeyüp ibâdullâha rûz-ı merre virdiği itmek-i harcîden dahi harcî olup bi'd-defe'ât tenbîh olındukda mütenebbih olmadığından mâ'adâ fırınında hâsıl itdiği dakik-i

hilâf fermân-ı âlî Moda Burnı nâm mahallde taşra İznikmid'e ve Kartal kayıklarına bey' ve killet-i zehâyire bâ'is olduğunu rum ve yahûdî tâifesiinden mazbûtü'l-esâmî otuz neferden mütecâviz re'âyâ muvâcehesinde alâ tarîki's-şehâde ihbâr ve husûs-ı mezbûra sâire müceb-i gayret olmak için te'dîb ve ta'zîri taraf-ı âsîfânelerine isâle olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 2 Ramazânü'l-mübârek sene 1159

38b2 Ma'rûz

Üsküdar'da Çavuş Paşa kurbında Tablekâr Ali bin Ahmed hasmı Rençber tâifesiinden Agop veled-i Mıgırdıç zimmî muvâcehesinde târîh-i i'lâm günü sahve-i kübrâda fırın-ı merkûm öninde zimmî mesfûr Agop bi-gayr-i hakk yumruk ile beni darb eyledi deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr Ali müdde'âsını udûlden es-Seyyid Mustafa bin İbrâhim ve Mehmed bin Süleymân nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzere isbât itmeğın mücebince zimmî-i mesfûr Agop'a şer'an ta'zîri lâzım gelüp müdde'î-i mezbûr i'lâm olınmasını iltimâs itmekle vâki' hâl i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 3 Ramazânü'l-mübârek sene 1159

38b3 Ma'rûz

Üsküdar'da Süleymân mahallesinden Sâlih bin Abdullâh hasmı Hâce Hadîce bint-i Abdullâh ile ba'de't-terâfu' İstanbul'da Çarlıçesme kurbında bi'l-icâreteyn mutasarıf

olduğım vakf menzili bin yüz elli yedi senesinde yüz doksan beş guruş bedel-i mukābelesinde mezbûre Hadıce'ye bâ-ma'rifet-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ve bedel-i merkûmın elli gurusunu ahz ü kabz idüp bâkî yüz kırk beş gurusımı taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûre Hadıce Hâtûn cevâbında bedel-i merkûm yüz doksan beş guruşu bi't-temâm ve'l-kemâl edâ ve teslîm idüp hîn-i meblağ-ı merkûmı temâmen ahz ü kabz idüp bir akçe ve bir habbe hakkı bâkî kalmadığını kirâren ve mirâren ikrâr u i'tirâf itmişdir deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr mezbûre Hâce Hadıce Hâtûn def'-i mezkûrını lede't-tezkiye adâletleri zâhir olan merkûm Sultân Orhân türbesinde Türbedâr Mustafâ Halife ibn-i İbrâhîm ve Câbî-yi vakf Ali Halife bin Mahmûd nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğin mücebince müdde'î-i mezbûr Sâlih bivech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 3 Ramazânü'l-mübârek sene 1159

38b4 Ma'rûz

Üsküdar'a muzâfe Yakacık karyesinden İskender meclis-i şer'a ihzâr eylediği hasmı yine karye-i mezbûreden Ahmed ile ba'de't-terâfu' beynimizde ma'lûm kerizime (?) ve bostan çapalama ücretinden mezbûr Ahmed zimmetinde olan otuz iki guruş hakkımın altı gurusunu bundan yedinden ahz ü istifâ idüp bâkî yirmi altı guruşu taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Ahmed cevâbında cihet-i mezkûreden bâkî zimmetinde müdde'î-i mezbûre ancak on dokuz guruş deyni olduğını mukırr ve mu'teref olup ziyâde müdde'âsı olan yedi guruşu inkâr itmeğin mertebe-i ikrârı olan meblağ-ı merkûm on dokuz guruşun edâsıyla merkum Ahmed ilzâm olındukdan sonra ziyâde yedi guruş için müdde'î-

i mezbûr İskender Paşa'ya (?) havâle olındıkları Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 6 min Ramazânü'l-mübârek sene 1159

39a1 Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen taraf-ı şer' den Ahmed Efendi ta'yin buyurulan Veli Çavuş ve taraf-ı şer' den çukadâr ve mahzar-ı bendeleri ile ber-müceb-i fermân-ı âlî mahalli olan Pendik karyesine varup karye zâbıtı Hüseyin vesâir ahâlî-yi karye hâzır oldukları hâlde ba'de akdi'l-meclis arz-ı hâlde mezkûr-ı l-ism Cizyedâr Hüseyin'den teşekkî ve arz-ı hâl iden karye-i mezbûreden Uskolu ve Yorgaki nâm karındaşların hasımları cizyedâr-ı merkûm Hasan aslında Fındıklı kasabasında sâkin olageldiğinden Ramazân-ı şerîfin ibtidâsı günü Fındıklı kasabasına gitmişdir deyü mübâşir çavuş kullarına ahâlî-yi Kartal ihbâr ve mahallinde bulunmağla murâfa'a-i şer' mümkün olmayup ve ahâlî-yi karyenün haber virdikleri üzre cizyedâr-ı merkûm hizmetkâr Atîke emr idüp mesfûrân-ı zimmîlerin menzillerinden ahz itdikleri bir kazgan ve yedi sahan ve tepsi ve iki siniyi karyede çukabaşı ve kethudâ olan Panayot zimmîye cizyedâr-ı merkûm Hasan teslim idüp hâlâ yedinde olduğını kethudâ-yı merkûm mukırr ve mu'teref ve arz-ı hâlde fasl itdikleri husûslar için mübâşir-i merkûm ma'rifetle cizyedâr-ı merkûm Fındıklı kasabasından ihzâr-ı şer' olunup hasımları ile şer'an murâfa'a olmak iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 2 Ramazânü'l-mübârek sene 1159

39a2 Ma'rûz

Üsküdar'da Kādîasker mahallesinden Zeyneb bint-i Süleymân hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr itirdiği Ahmed bin Şa'ban muvâcehesinde târîh-i i'lâmdan on gün mukaddem kefere mezarlığı önünden araba ile gelürken mezbûr Ahmed anama cimâ' lafzıyla şetm ve depme ve yumruk ile beni darb eyledi deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'iyeye-i mezbûre müdde'âsını udûlden Abdullâh bin Hasan nâm kimesne ile nisâ tâifesinden Emîne bint-i Hasan ve Zehrâ bint-i İbrâhîm şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğin mücebince mezbûr Ahmed şer'an ta'zîr lâzım gelüp sipâhîlik iddi'âsında olmağla Üsküdar kethudâyeri Mustafa kulları mübâşeretiyile müdde'iyeye-i mezbûrenin iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine irsâl olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 5 min Ramazânü'l-mübârek sene 1159

39a3 Ma'rûz

Üsküdar sâkinlerinden Hâfız İbrâhîm Efendi hasmı olup zâtı vech-i şer'î üzre mu'arrefe olan Üsküdar sâkinelerinden Ayşe bint-i Abdülhayy Efendi nâm hâtûn ile ba'de'l-mu'ârefe işbu meclis-i şer'de mevcûd olan orta boylu açık kaşlı çerkeziyyü'l-asl Hadîce bint-i Abdullâh nâm câriye-i memlûkesini târîh-i i'lâmdan elli gün mukaddem cemî'-i uyûbdan sâlim olmak üzre iki yüz seksen guruş semen-i makbûza bana bey' ve temlik ve teslim eylediği câriye sara' illetine mübtelâ olduğına sekiz gün mukaddem vâkîf olduğımda kabûl itmeyüp inde't-tüccâr (...) olmağla semen olmak üzre makbûzı olan iki yüz seksen guruş bana red ve teslim ve câriye-i merkümeysi giru ahz ü kabz eylemek üzre şira kılınmak matlûbumdır deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûre Ayşe cevâbında câriye-i

mezkûresini cemî'-i uyûbdan sâlime olmak üzere iki yüz seksen guruşu semen-i makbûzına bey' ve teslim eylediği câriye-i mezkûrde zuhûr iden illet-i mezkûrenin kademisin (?) inkâr idecek câriye-i mezkûre bâ-fermân-ı âlî ehl-i hibre es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Mustafa ve Mustafa Çelebi bin Ahmed nâm kimesnelerden herbiri câriye-i mezkûrda olan eylemeleriyle gıbbe't-tahlîfû'ş-şer'î câriye-i merkûmeyi mezbûre Ayşe giru ve ahz ü kabz idüp semen olmak üzere makbûz olan iki yüz seksen guruşa târîh-i i'lâmdan on bir gün temâmında edâ eylemek üzere ta'ahhüd ve ilzâm ve semen-i merkûm iki yüz seksen guruşa Molla Abdulhâlîm bin Mustafa nâm kimesne bi'l-emr ve'l-kabûl kefil ve zâmin olduğu Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehül-emrindir.

Fî 7 min Ramazan sene 1159

39b1 Ma'rûz

Üsküdar sâkinlerinden olup ber-vech-i âtî mecrûh olmağla tahtadan masnû' tezkire içinde meclis-i şer'de hâzır Kassâb Mehmed bin Mustafa'nın iltimâsıyla Cerrâh es-Seyyid Abdûlbâkî ma'rifetiyle a'zâsına ba'de'n-nazar baş üstünde ve sol kulağı ve gerdânının sol tarafında ve sağ elinin iki parmakları üzerlerinde kebîr bıçak yarasıyla mecrûh olduğu ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene cârihinden suâl olındukda Üsküdar'da Mehmed Paşa mahallesinde Kolancı zevcesi menziline müsâferet tarîkiyle varup nâim iken gâib-i ani'l-meclis Abdurrahmân ber-vech-i mukarrer darb u cerh itmişdir deyü eylediği takrîri ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 5 Ramazânü'l-m-Mübârek sene 1159

39b2 Ma'rûz

Medîne-i Üsküdar'da Yeni mahallede sâkin sâhib-i arz-ı hâl İstavlako zimmî derûn-ı arz-ı hâlde isim-i mezkûr Kalkasi Diko nâm zimmî ile Dîvân-ı âlilerinde ma'kûd-ı meclis-i şer' de ba'de't-terâfu' merkûm Diko zimmî dükkânında mevcûd sermâye-i mâlımdan iki yüz gurusımı kendi masârifına sarfla istihlâk idüp zimmetinde bana deyni olduğunu medîne-i mezbûrda Tabutçılar sûkında berber dükkânında târîh-i i'lâmdan bir ay mukaddem huzûr-ı müsliminde ikrâr ve altmış altı gurusunu bana teslim itmekle meblağ-ı merkûmdan bâkî yüz otuz dört guruş hasmı mesfûr Diko'dan taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mesfûr ber-vech-i muharrer müdde'âsını lede't-tezkiye adâletleri zâhir olan medîne-i mezbûre'de Hayreddin mahallesinde es-Seyyid Mehmed Çelebi ibn-i Hüseyin ve Mehmed Çelebi ibn-i Mustafa ve el-Hâcc Mehmed bin Halîl nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an isbât itmeğin mücebince meblağ-ı bâkî merkûm yüz otuz dört guruş müdde'î-i merkûme edâya merkûm Diko'ya tenbîh olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fi'14 Ramazânü'l-mübârek sene 1159

39b3 Ma'rûz

Fi'l-asl Tokad ahâlisinden Osmân Üsküdar'da sâkin sâbıkâ Gemlik nâibi Mehmed Efendi muvâcehesinde târîh-i i'lâmdan bir sene mukaddem Umur Beğ karyesinde ve sığırtmaç olan liebeveyn karındaşım Mehmed bin Ali bin Süleymân zikr olunan Dağkatırlı bu iki karye beyninde bir sene mukaddem katlen fevt olup işbu târîh-i i'lâm senesi Recebül-ferdin evâilinde Gemlik kazâsında nâibü'ş-şer' olup de'âvî istimâ' eylemek üzre ilhâh

eylediğimde iki karye ahâlîlilerinden serdâr yediyle ma'lûmü'l-mikdâr akçe ikrâm itdiklerinden nâib-i merkûm Mehmed Efendi benim da'vâmı istimâ' itmemiştir deyü eylediği da'vâsı meşrû' olmayup mezbûr Mehmed Efendi'ye suâl tevcîh itmemekle müdde'î-i mezbûr Osmân husûs-ı merkûm için bivech mu'ârazadan men' olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 14 min Şehr-i Ramazânü'l-mübârek sene 1159

39b4 Ma'rûz

Üsküdar'da Abacı Osboyko zimmînin Abacı dükkânında mukaddemâ kalfası olan sâhib-i arz-ı hâl Doliko zimmî Dîvân-ı âlîlerinde ma'kûd-ı meclis-i şer'de mesfûr Ostaviko muvâcehesinde beher sene altmışar guruş ücret kavliyle üç buçuk senede müstehikk oldığım iki yüz on guruş hakkımı talep iderim deyü da'vâ itdikde gıbbe's-suâl merkûm Ostaviko cevâbında üç sene üç ay hıdmetini ikrâr lâkin ibtidâ senesi kırk guruşa ve iki senesi dahi altmışar guruşa olup ve üç aylık dokuz guruş ki cem'an yüz altmış dokuz guruş ücretini beher sene temâmında kendüsine temâmen teslîm idüp hattâ târîh-i i'lâmdan dört buçuk ay mukaddem dükkânımda hesâb-ı sahîh ile hesâbımız görüp merkûm Doyiko ber-vech-i muharrer sinîn-i mezbûrda müstehikk olduğu ücret-i mezkûresini yedinden temâmen ve kâmilten ahz ve kabzını ikrâr ve i'tirâf idüp husûs-ı mezbûre müte'allika-i âmme-i da'vâdan zimmetimi ibrâ ve iskât eyledi deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr mesfûr Ostaviko def-i mezkûrını udûl-i millet-i nasârâdan Estafon veled-i Tiro ve Estafoz veled-i Yemandi nâm zimmîler şehâdetleriyle şer'an isbât itmeğın mücebince merkûm Doliko bivech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 14 Ramazan sene 1159

40a1 Ma'rûz

Ashâb-ı arz-ı hâl Üsküdar'da Yeni mahallede mütemekkin Karabet ve Evanis ve Manok vesâir müseccelü'l-esâmî re'âyâ tâifesi mahalle-i mezbûrede Yasakçı Hüseyin ve Süleymân muvâcehelerinde Üsküdar'da mutasarrıf olduğım bâğ ve bağçelerimizde hâsıl meyvelerimizi küfeler ile menzillerimize tahmîl için öteden beri yasakçılara küfe başına birer akçe ve birer semen bi-gayr-ı hakk ve bilâ sened küfe başına dörder akçe talebiyle re'âyâ fukarâsı rencide ider deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûrân yasakçılar cevâblarında bilâ sened bi-gayr-ı hakk dörder akçe küfe başına talep itdiklerini mukırr ve mu'teref ve husûs-ı merkûm zalemiye'den olmağla fimâ ba'd re'âyâ fukarâsını rencide itmemek üzere mezbûrân yasakçılara tenbîh olunduğı ber-mûceb-i fermân-ı âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 13 min Ramazânü'l-mübârek sene 1159

40a2 Ma'rûz

Üsküdar mahkemesine ihzâr olunan Amira zimmînin hasmı olup zâtı mu'arrefe olan Seymâ nasrâniyyeye menzil icâresinden zimmetinde on dokuz guruş deyni olduğü mesfûr Amira'nun ikrârıyla sâbit olmağın meblağ-ı merkûmenin edâsıyla merkûm Amira şer'an ilzâm olunmuşdır el-emr li-men lehü'l-emrindir.

Fî 20 Ramazan sene 1159

40a3 Ma'rûz

Üsküdar'da Yeni mahallede Amira nâm zimmî yine mahalle-i mezbûrede sâkine ve zâtı mu'arrefe Seymâ nasrâniyye muvâcehesinde târîh-i i'lâmdan on altı seneden beri mezbûre Seymâ zimmetinde karz-ı şer'îden otuz guruş alacak hakkımı talep iderim deyü ba'de'da'vâ ve'l-inkâr mersûm Amira'nın takrîri üzre sinîn-i mezbûrede ikisi zimmî mahalle-i mezbûrede olup bi'l-muvâcehe bilâ gadr-i şer'î sükût itmeğin bu sûretde on beş sene bilâ gadr terk olunan da'vânın bilâ emr istimâ'ı câ'iz olmamağla mücebince müdde'î-i mesfûr Amira zimmî bivech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî emr men lehü'l-emrindir.

Fî 20 min şehr-i Ramazan sene 1159

40a4 Ma'rûz

Ashâb-ı arz-ı hâl Üsküdar'da Bağçevân tâifesinden müseccelü'l-esâmî usta mübâşeretiyle meclis-i şer'a ihzâr-ı şer'î olunan Seydî Ahmed deresinde bağçevân Todori muvâcehesinde mezbûr Todori ve şerîkleri gâibûn-ı ani'l-meclis Dimo ve Siro ve Kâdîkaryesi'nden Moskov nâm zimmîler hâric-i şehrde olunan bağçelerde müste'cirler olup yanlarına (?) mechûlü'l-ahvâl adamları bağçelerinde yanaşım olmak üzre istihdâm ve ba'zı mahalde fisk u fesâd ve zâbitânca ahz murâd itdiklerinde firâr itdiklerinden Üsküdar'da olan bağçevân ustaları mu'âheza ve zikr olunan Seydî Ahmed deresinde olan bağçelerde bağçevân olanlar hâric-i şehrde olduklarında Üsküdâr bağçevânları defterlerine kayd olınmamağla ol makûle bağçevân tâifeleri üstde kulları mübâşeretiyle yanaşmalar meclis-i şer'a götürilüp yanaşmaları yine meclis-i şer'iyede tekeffül ve kefâletleri şürût-ı nizâm-ı bağçevân üzre sicill-i mahfûza kayd ve hâric-i şehrde olan bağçevânlar için ashâb-ı arz-ı

hâl Üsküdar'da ba'de vech-i şer'î bağçevân tâife rencide olmamak babında fermân-ı âlî recâ eyledikleri

40a5 Ma'rûz

İstanbul'da Lâleli çeşmede sâkin Nasûh hasmı olup Üsküdar mahkemesine ihzâr itirdiği Ahmed ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan dört sene mukaddem merkûm Ahmed zimmetinde karz-ı şer'îden yirmi dört guruş hakkımı talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk merkûm Ahmed cevâbında müdde'î-i mezbûre hucet-i merkûmeden ancak on sekiz guruş deyni olduğunu ikrâr ziyâde müdde'âsı olan altı guruşu inkâr itmeğin mertebe-i ikrârı olan meblağ-ı merkûm on sekiz guruş müdde'î-i mezbûra edâya merkûm Ahmed'e ba'de't-tenbîh meblağ-ı merkûm altı guruş müdde'î-i mezbûr Nasûh isbâtdan izhâr-ı acz ile istihlâf itmeğin mezbûr Ahmed ba'de't-tahlîfû'ş-şer'î mücebince müdde'î-i mezbûr ziyâde müdde'âsı olan meblağ-ı merkûm altı guruş için bilâ beyyine bivech mu'ârazadan men' olunduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 23 Ramazan sene 1159

40b1 Ma'rûz

Üsküdar'da Vâlîde mahallesinde sâkine ve zâtı mu'arrefe olan Hânîfe bint-i Mehmed nâm hâtûn hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr olunan damâdı Veli Beşe ile ba'de't-terâfu' mezbûre Hânîfe dâmâdım mezbûr Veli Beşe iki sene mukaddem emlâkimden Üsküdar hâricinden vekîl-i harc çeşmesi kurbında Ivaz fakîh toprağında vâkî lede'l-ahâlî ve'l-cîrân

ma'lûmu'l-hudûd yedimden iştirâ eylediği bir kıt'a bâğ semeninden seksen guruşın yirmi beş guruşu mezbûr Veli Beşe'den ahz bâkî elli beş guruşu taleb iderim deyü da'vâ itdikle mezbûr Veli cevâbında müdde'iyeye-i mezbûre ile beynimizde mu'âmele olmayup meblağ-ı merkûm yirmi beş guruşu karz virdim deyü bey'i inkâr idicek müdde'iyeye-i mezbûre müdde'âsını beyân ve isbâta kâdir olmayup talebiyle mezbûr Veli ba'de't-tahlîfû'ş-şer'î mûcebince müdde'iyeye-i mezbûre Hânîfe meblağ-ı merkûm elli beş guruş mutâlebesinden men' olındukdan sonra kabzına mu'terefe olduğu meblağ-ı merkûm yirmi beş guruşunu mezbûr Veli'ye edâya mezbûre Hânîfe'ye tenbîh olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı alîlerine i'lâm olundı el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî 22 Ramazan sene 1159

40b2 Ma'rûz

Üsküdar'da Vâlide mahallesinde sâkin sâhib-i arz-ı hâl Mehmed zevcesi olup zâtı vech-i şer'î üzere mu'arrefe olan Fâtıma nâm hâtûn ile ba'de't-terâfu' zevcem mezbûre Fâtıma ile bundan akdem hâzırân-ı bi'l-meclis oğulları İbrâhîm ve Halîl nâm kimesnelerin yine Üsküdar'da Debbâğlar mahallesinde vâkî' menzilimize sâkine olup ve zevcem mezbûre yedinde eşyâ-i memlûkemden üç yorgan ve üç yemeni yasdık ve bir minder ve bir çarşab ve bir çamaşır sepeti ve iki kahve ibriği ve bir kahve tepsi ve seccâde ve bir havlumu sâlifu'z-zikr Vâlide mahallesinden benim kendi menzilime ihrâc ve eşyâ-i mezkûremi nakl murâd itdiğimde mezbûre Fâtıma bîvech-i şer'î bana mûmâne'at ider deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûre Fâtıma müdde'î-i mezbûrun hâlâ zevcesi olup ve eşyâ-i muharrere-i mezkûrenin a'yânı el-yevm yedinde mevcûd olduğunu ikrâr lâkin dört sene beni bilâ nafaka bıragup nafaka mukâbelesinde mülkumdür deyü tesaddî eylediği def'-i meşrû'a

olmamağla mûcebince mezbûre Fâtıma zevc-i mezbûr menziline hurûcına ve eşyâ-i mezkûreyi dahi teslime mezbûre Fâtıma'ya tenbîh olunmuşdır bâkî fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 24 min şehr-i Ramazan sene 1159

40b3 Ma'rûz

Yeni mahallede hâlik olan Kurdoğlı Serkez zimmînin anası ve vârisesi olan Seymâ bint-i Evanos nâm nasrâniyyenün ve zâtı ba'de't-tağrîf hasmı diğer Seymâ bint-i Maşak nâm nasrâniyye ile ba'de't-terâfu' mezbûre diğer Seymâ'nın karındaşı olup bundan akdem hâlik olan Pedros nâm zimmî zimmetinde cihet-i deynden olan altmış guruşu otuz guruşa sulh olup bedel-i sulh mersûm Pedros zimmetinde iken kable'l-edâ hâlik oldıkda kız karındaşı mezbûre diğer Seymâ bedel-i sulhı ben viremem deyü da'vâ itmekle meblağ-ı merkûmı merkûme diğer Seymâ'dan taleb iderim deyü eylediği da'vâsı meşrû'a olmayup mezbûre diğer Seymâ'ya suâl dahi tevcîh itmemekle müdde'iyeye-i mezbûre husûs-ı merkûm için bîvech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fî 22 min şehr-i Ramazan sene 1159

40b4 Ma'rûz

Târîh-i i'lâmdan üç gün mukaddem Çukurlı'da Üsküdar Çorbacısı Ahmed Ağa kulları sâ'at üçde kol ile geşt ü güzâr iderken ahz ve meclis-i şer'a ihzâr eylediği uzun boylu açık

kaşlı Gürciyyetü'l-asl Tamâra ve tahmînen yedi yaşında Sadriye kızı Teberre ma'a ahz olunmağla ol ânda bi-tav'ihâ mezbûre Tamâra şeref-i İslâm ile müşerrefe ve sagîre mezbûre dahi hayra bu yine teba'iyet ile şer'an müslîme olmalarıyla aslında Galata'da Karaköy mahallesinde olup Üsküdar'a tâbi' Kuzguncuk karyesinde müste'ciren sâkin Mosi veled-i Memsin nâm yahûdînin câriye-i memlûkesi olduğunu çorbacı merkûm kulları mukırr ve mu'terif ve mevsûfe-i mezbûre dahi ba'de't-tasdîk câriye-i mevsûfe-i mezbûrenin târîh-i i'lâm günü meclis-i şer'de takrîri iki sene mukaddem Esirci tâifesinden Laz Süleymân'ın câriye-i memlûkesi olup ol vakitte dahi ben müslîme iken mezbûr Laz Süleymân beni kızım ile ma'a Yahûd tâifesine bey' itmişdir deyü takrîri tescil-i şer'î ve husûs-ı merkûm ma'lûm-ı devletleri buyurulup muktezâ-yı şer'-i kavîm üzre câriye-i mevsûfe-i mezbûre kızı mezbûre ile ma'an ehl-i İslâma bey' itdirilip hâsıl olan esmânı mâliki Mosi yahûdiye teslim itdirilmek iktizâ eylediği huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 24 Ramazan sene 1159

41a1 Ma'rûz-ı dâ'î devlet-i aliyyeleridir ki

İstanbul'da Ayasofya'da sâkin Berber Ali ve oğlu Mustafa medîne-i Üsküdar'da müsâfîren sâkin Abdullâh'ın mahzarında mezbûr Mustafa'nın hakkı olup târîh-i i'lâmdan sekiz ay mukaddem izlâl ve mezbûr Abdullâh Ağa diyâr-ı âhara götürüp istihdâm itmekle ecr-i mislini taleb ve da'vâ sadedinde olduğundan beynlerinde ba'de vukû'î'l-münâza'a bâ-vesâdat muslihûn-ı mezbûr Mustafa da'vâ-yı mezkûresinden on iki guruşu bedel-i makbûza sulh olup husûs-ı mezbûre müte'allika-i âmme-i de'âvîden mezbûr Abdullâh Ağa'nın zimmetini herbiri ibrâ ve iskât eyledikleri rızâlarıyla Üsküdar mahkemesinde

tescîl-i şer'î olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî emr hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 5 Şevvâlü'l-mükerrem sene 1159

41a2 Ma'rûz-ı dâ'î devlet-i aliyyeleridir ki

Üsküdar'da Tabutcular sûkında sâkin Lelebici Hüseyin hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr olunan müteveffâ Osmân biz Mûsâ bin Abdullâh'ın veresesinden sulbi kebîr oğlu Mûsâ ile ba'de't-terâfu' mezbûr Hüseyin müteveffâ-yı merkûm Osmân bir sene mukaddem hayâtında İstanbul'da At meydanı kurbında Mehterhâne öninde yedimde iktirâz ve kabz ve istihlâk eylediğı on sekiz guruş bir rub'ı kable'l-ahz mezbûr Osmân fevt olup oğlu mezbûr terekesini kabz itmekle meblağ-ı merkûmı tereke muvâfiyesinden taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr müdde'âsını udûlden Mustafa bin Hüseyin ve Osmân bin Muhammed nâm kimesneler şehâdetleriyle ba'de'l-isbât ve'l-half mücebince meblağ-ı merkûm on sekiz guruş bir rub'ı tereke-i vâfiyesinden edâya mezbûr Mûsâ'ya tenbîh olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emrindir.

Fî 5 Şevval sene 1159

41a3 Ma'rûz-ı dâ'î devlet-i aliyyeleridir ki

Medîne-i Üsküdar'da Bulgurlu mahallesi imâmı Osmân Efendi ve ahâlî-i mahalleden Muhammed Ağa ve Hüseyin Ağa ve Halîl Ağa ve es-Seyyid Molla Mehmed ve es-Seyyid

Hüseyin Çelebi ve el-Hâcc Sâlih ve Veli ve İsmâil ve Ahmed ve Mehmed vesâir müseccelü'l-esâmî kimesnelerine mahalle-i mezbûrede sâkin Şerbetci Mahmûd bin Ali muvâcehesinde mezbûr Mahmûd mahallemizde mülk menziline mutasarrıf olup menziline karîb menzile mutasarrıf hâzır-ı bi'l-meclis Gürce Yûsuf icâreye vire geldiği menzile kendi hâlinde olmıyan kimesnelere ziyâde ücret ile icâr ve menzil-i merkûm müste'ciri kendi şekâvetlerini setr için merkûm Mahmûd'a ifk ü iftirâ ve hetk-i ırz sevdâsıyla rencide ve ta'ciz iderler gerek mezbûr Şerbetci Mahmûd ve gerek halîlesi dâimâ kendi hâllerinde olup ırzları ile mukayyed ve cümlemiz zevcân-ı mezbûrândan hoşnûd ve râzıların deyü zevcân-ı merkûmânın hüsn-i hâl üzre olduklarını herbiri meclis-i şer'a alâ tarîki's-şehâde haber virdikleri bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 5 Şevval sene 1159

41b1 Ma'rûz-ı dâ'î devlet-i aliyyeleridir ki

Medîne-i Üsküdar'da Bulgurlu mahallesi imâmı Osmân Efendi ve ahâlîsinden Muhammed Ağa ve Halîl Ağa ve es-Seyyid Molla Mehmed ve el-Hâcc Sâlih ve es-Seyyid Hüseyin ve Hüseyin Ağa ve Veli ve İsmâil ve Ahmed ve Mehmed vesâirleri yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Gürce Yûsuf muvâcehesinde mezbûr Yûsuf mahalle-i mezbûrede mutasarrıf olup âhara icâr eylediğinden menzil-i merkûmdan müste'cir olanlardan emniyetimiz olmayup bi'd-defe'ât tenbîh olunmuş iken bir vechile mütenebbih olmayup hâlâ menzil-i merkûmı Saçlı İbrâhîm nâm kimesneye ziyâde ücret ile virüp müste'cir-i merkûmın zevcesi kendi hâlinde olmayup nâmahremden ictinâbı olmamağla zevci merkûm İbrâhîm'in dahi ma'lûmı olmağla müste'cir-i merkûm menzil-i merkûmdan ihrâc fimâ ba'd menzil-i merkûm mutasarrıfı merkûm Yûsuf menzil-i merkûmı icâr eylediği kimesnenin mahalle-i mezbûre imâmı ve ahâlî ma'rîfetiyle kefil alınup muğâyir-i fermân-ı âlî meçhûlü'l-ahvâl

adamlara icâr olmamak bâbında fermân-ı âlî recâsına ve niyâz itdikleri Üsküdar'da ba'de'd-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 5 Şevval sene 1159

41b2 Ma'rûz-ı dâ'î devlet-i aliyyeleridir ki

Zâtı vech-i şer'î üzre mu'arrefe olan sâhibe-i arz-ı hâl Fâtıma hâlâ zevc-i dâhili es-Seyyid Mustafa ile beynlerinde hüsn-i mu'âşeretleri olmayup hal' tâlibe ve zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdunaleyh üç yüz akçe mihr-i mü'eccel ve nafaka-yı iddet-i ma'lûmem ve mü'ennet süknâsı kendi vizrine olmak üzre muhâle'a-i sahîha-i şer'îyye ile hal' eyledikde mezbûr es-Seyyid Mustafa dahi hal' mezbûr ba'de'l-kabûl hukûk-ı zevciyyet müte'allika-i âmme-i de'âvîden her biri âharın zimmetini ibrâ ve iskât eyledikleri rızâlarıyla Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşiri çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 6 Şevval sene 1159

41b3 Ma'rûz-ı dâ'î devlet-i aliyyeleridir ki

Yeniçeri zümresinden Altmışıncı Bölük neferâtına mevkûfe nükûdın mütevellisi el-Hâcc Abdullâh hasmı Ahmed bin Mehmed ile ba'de't-terâfu' mütevellî-i mezbûrundan ol istiğlâl hucyeti mantûkınca mâl-ı vakfdan müdde'âsı olan yüz otuz beş guruş icârenin mütevellî-i merkûmın i'tirâfı otuz ba'de'l-ahad bâkî yüz dört guruş ba'de'd-da'vâ mezbûr Ahmed ber-vech-i meşrûh mu'teref mütevellî-i merkûmın kabzdan fazla altmış guruş ba'de'l-havâle edâ idüp ancak kırk dört guruş bâkî kalmışdır deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr cihet-

i havâleden eylediği def'ini isbâtından izhâr-ı acz idüp bi-hasebi's-şer' yüz dört gurusu mezbûr Ahmed'den lâzım geldiği Üsküdar'da ba'de't-tescîl huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâki fermân.

Fî 8 Şevval sene 1159

42a1 Ma'rûz-ı dâ'î devlet-i aliyyeleridir ki

Üsküdar mahkemesinde ihzâr olunan Haçador zimmînin hasmı Bâdigân nâm zimmî mesfûr Haçador'ın oğlu gâib-i ani'l-meclis Kazer zimmî sekiz gün mukaddem yedimden iktirâz ve kabz ve istihlâk eylediği otuz bir gurusu merkûm Haçador bi'l-emr ve'l-kabûl-i kefil makbûl-i kefil ve zâmin olmağın meblağ-ı merkûm otuz gurusu bî-hükmi'l-kefâle taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mersûm müdde'âsını beyân için istimhâl eyledikde bi'd-defe'ât mühel-i şer'î ile imhâl olunup müddet-i mühel temâmından müdde'âsını beyâna kâdir olmayup tahlife dahi tâlib olmamağla müdde'î-i merkûm Bâdigân bîvech mu'ârazadan men' olunduğu Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emrindir.

Fî 10 Şevval sene 1159

42a2 Ma'rûz

Der-i devlet mekîne-i arz-ı dâ'î kemîne Yorgaki nezâret-i dâ'îlerinde olup medîne-i Üsküdar'da Hasan Ağa mahallesinde vâki' merhûm es-Seyyid Mahmûd Çelebi ibn-i es-Seyyid Ali vakfının tevliyeti ba'de'l-inkırâzü'l-evlâd ve medîne-i mezbûrede re'y-i hâkimü's-şer'a müfevvez olduğu bin on altı senesi târîhiyle müverrah vakfiye-i ma'mûlû'n-behâsı mücebine evlâd-ı vâkıfdan mütevellîye olan Şerife Rukiyye fevt olup evlâd-ı vâkîf

bi'l-küllîye münkarız olmağla ber-mûceb-i vakfiye tevliyet-i mezbûr uhdesinden gelmeğe kâdir meşâyih-i kirâmdan işbu bâ'is-i arz-ı ubûdiyyet es-Seyyid eş-Şeyh Yûsuf Efendi dâ'ileri her vechile mahall ve müstahıkk olmağın yedine berât-ı âlîşân sadaka ve ihsân recâsında der-i devlet-medâra arz olundu bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 12 Şevval sene 1159

42a3 Ma'rûz-ı dâ'î devlet-i aliyyeleridir ki

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sâhibe-i arz-ı hâl Fâtıma Hâtûn'ın dâmâdı olup derkenârda ismi mastûr Kastamonı'lı Ahmed'in keyfiyeti Üsküdar'da Tenbel ve Vâlîde-i atîk ve Süleymân Ağa bu üç mahalle ahâlîsinden meclis-i şer'a hâzırûn müezzin Mehmed ve İbrâhîm ve diğêr Mehmed ve Ahmed ve Odabaşı ve diğêr Mehmed ve Ömer ve diğêr Ahmed ve diğêr Mehmed vesâir müseccelü'l-esâmî kimesnelerden tefahhus olındukda hâlâ mezbûr Kastamonılı Ahmed ıslâh-ı nefis için eyledi ve cürmi afv bıyırılıp sebîl-i tahliye olınmak emr-i savâbdır deyü meclis-i şer'de haber virdikleri ber-mûceb-i fermân-ı âlî huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 14 min Şevval sene 1159

Hutime bi'l-hayr harrarahû el-fakîrullah azze şânühû Mehmed el-Kâdî bi-medîne-i

Üsküdar

Mühür

42b1 Ma'rûz

Üsküdar mahkemesine ihzâr olunan Ahmed Beşe'nin hasmı olup zâtı vech-i şer'î üzere mu'arrefe olan Şerife Sâliha Hâtûn yedinden târîh-i i'lâm senesi Şa'bânü'l-mu'azzamı târîhiyle müverrah temessük mantûkınca mezbûr Ahmed Beşe iştirâ ve kabz ve istihlâk eylediği Beşer kat on miskâl altun bilâzik bahâsından zimmetinde elli guruş deyni olduğu mezbûr Ahmed Beşe'nin ikrârıyla sâbit olmağın meblağ-ı merkûmın edâsıyla merkûm Ahmed Beşe şer'an ilzâm olunmuşdur el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî 16 Şevval sene 1159

42b2 Ma'rûz

Üsküdar'da Hamza Fakih mahallesi ahâlisinden ashâb-ı arz-ı hâl İmâm Süleymân Efendi ve es-Seyyid Mehmed Ağa ve Ahmed Çelebi ve Abdullâh ve el-Hâcc Abdüşşekûr ve Mustafa ve Mehmed ve Osmân vesâir müseccelü'l-esâmî cemm-i gafir bîgaraz kimesnelere yine mahalle-i mezbûrede sâkin Yûsuf nâm kimesneyi meclis-i şer'a ihzâr ve muvâcehesinde mezbûr Yûsuf sekiz ay mukaddem mahalle-i mezbûrede te'ehhül ve zevcesi menziline olup lâkin mezbûr Yûsuf kendi hâlinde olmayup menziline dâimâ meçhûlü'l-ahvâl adamlar götürüp fisk u fesâd itmeleriyle mezbûr Yûsuf bi'd-defe'ât tenbîh olındukda mütenebbih olmayup ihrâk-ı bi'n-nâr havfindan nâşi râhatımız bi'l-küllîye meslûb olmuştur deyü mezbûr Yûsuf'ın suâl üzere olduğunu alâ tarîki'ş-şehâde ihbâr ve mahalle-i mezbûreden ihrâc olunması bâbında fermân-ı âlî recâ eyledikleri bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 17 Şevval sene 1159

42b3 Ma'rûz

Üsküdar mahkemesine ihzâr olunan Nasûh Beşe'nin hasmı es-Seyyid Veli yedinden bin yüz elli sekiz senesi Cemâziyelâhîre'nin on beşinci günü târîhiyle müverrah temessük mantûkınca mezbûr Nasûh Beşe iktirâz ve kabz eylediği yüz guruşın seksen altı guruşunu müdde'î-i mezbûra ba'de'l-edâ bâkî zimmetinde sâbit ve meblağ-ı merkûm on dört guruşun edâsıyla mezbûr Nasûh şer'an ilzâm olunmuşdur fermân men lehü'l-erindir.

Fî 18 Şevval sene 1159

42b4 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Yorgi derûn-ı arz-ı hâlde isimleri mastûr Maldepe karyesinde mütemekkin Moralı Panayot ve Yani nâm zimmîler ile ba'de't-terâfu' hemşehrîlerinden gâib-i ani'l-meclis diğêr Yorgi hıdmetinde iken arz-ı hâlde tafsil olunduğı vech üzre eşyâ-i ma'lûmesini ahz ve hâlâ firâr itmekle merkûmân-ı gâib-i mezbûrun nefsine kefil olmuşlardır deyü beynlerinde ba'de vukû'î'l-münâza'a bâ-vesâdât-ı muslihûn mesfurân zimmî gâib-i merkûm diğêr Yorgi'yi tecessüs ve tefahhus idüp bulındığı mahallden ihzârına ta'ahhüd eylediklerinde müdde'î-i merkûm dahi râzî ve her biri âharın nefsine tekil eyledikleri Üsküdar mahkemesinde ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâ-fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 20 Şevval sene 1159

42b5 Ma'rûz

Üsküdar'da Kayıkçı tâifesinden ashâb-ı arz-ı hâl olan askerî ve rençber mazbûtü'l-esâmî on nefer kimesneler mübâşir ta'yîn biyurulan el-Hâcc İsmâil Çavuş kulları ma'rifetiyle meclis-i şer'a ihzâr olunan rençber kethudâsı beyi Mustafa muvâcehesinde derûn-ı arz-ı hâlde tasrîh ve tafsîl olunduğı vech üzre zabt u rabtına iktidârı olmamağla yerine âhar kethudâ nasb olunmasına iltimâs itdiklerinde husûs-ı mezbûrun hakikat-i mütebeyyin olmak için Üsküdar ahâlîsinden eimme ve hutabâ ve cemâ'at-i müslimînden müsîn ve ihtiyâr ve ehl-i sükdan cemm-i gafir ve cem'-i kesîr ve tâife-i kayıkçıyanun askerî rençberânından dahi müseccelü'l-esâmî seksen neferden mütecâviz bigaraz kimesneler mezbûr kethudâ beyi Mustafa kendi hâlinde ırzıyla mukayyed hıdmetinde mukîm ve hıdemât-ı aliyye-i pâdişâhî zuhûrında kânûn-ı kadîm üzre mecd ü sâ'î olup bir kimesneye hilâf-ı inhâ ve men' ve hareketi ma'lûmumuz ve mesmû'umuz olmamağla mezbûrun hakkında arz-ı hâlde tasrîh itdikleri ifk ü iftirâ ve bâlâda on neferin haberleri arzlarına binâen ve izrâr kasdıyla rencîde iderler ve muhassıl-ı mezbûr Mustafa dâimâ hüsn-i hâl üzre hıdmetinde iktidârı olunduğı meşhûr mütevâtir olduğı lede'sş-şer'î'l-enver ihbârlarıyla zâhir ve nümâyân olmağın bi-gayr-i vech rencîde iderler men' u def' biyurılmak emr-i savâb olduğı ber-mûceb-i fermân-ı âlî mübâşir kulları iltimâsıyla vâki' hâl huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı bâkî emr men lehü'l-emrindir.

Fî 19 Şevval sene 1159

43a1 Ma'rûz

Üsküdar mahkemesine ihzâr olunan Famo' veled-i Koli nâm zimmînin hasmı Ömer bin el-Hâcc Mustafa bir sene mukaddem alâ tarîki'l-emâne zimmî-i mesfûra teslim eylediğim

otuz altı guruş kıymetli bir re's Aliğdiç bârgîrimi te'addisinden nâşî zâyî' itmekle kıymet-i mezkûresini talep iderim deyü eylediği da'vâsını beyâna kâdir olmayup zimmi-i merkûmu gıbbe't-tahlîf mücebince müdde'î-i-i mezbûr Ömer bivech mu'ârazadan men' olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Şevval sene 1159

43a2 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr Tokâdî es-Seyyid Mustafa sâhib-i arz-ı hâl Hâncı Alemdâr Mehmed muvâcehesinde hıdmetkârım gâib-i ani'l-beled Mustafa ile bundan akdem mezbûrun hânına nüzûl eylediğimde hıdmetkârım gâib-i merkûm ma'lûmü'l-mikdâr altunımı ahz ve firâr ve hâncı merkûm ile odabaşısı İbrâhîm nâm kimesnelerin ilmleri muhît olmuşdır deyü da'vâya tesaddî ve husûs-ı mezkûre müte'allika berberleri ile vechü'n mine'l-vücûh da'vâ ve husûmetleri olmayup gâib-i merkûmdan mâ'adâ her biri âharın zimmetlerini ibrâ ve iskât eyledikleri mübâşirleri İbrâhîm Kapı kethudâsı kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 21 Şevval sene 1159

43a3 Ma'rûz

Üsküdar'da Hasan Ağa mahallesinde sâkine ve zâtı mu'arrefe olan Râbî'a Hâtûn hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr olunan Hasan muvâcehesinde mezbûr Hasan târîh-i i'lâmdan bir

gün mukaddem Yeni Vâlide câmi'i kapısında bi-gayr-ı hakk beni depme ve yumruk ile darb eyledi deyü mücebini ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'iyye-i mezbûre müdde'âsını udûlden es-Seyyid İsmâil bin Halil ve es-Seyyid Mehmed bin Ali şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğin mücebince mezbûr Hasan'a şer'an takrîr lâzım geldiği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 24 min Şevval sene 1159

43b1 Ma'rûz

Üsküdar'da Bulgurlu mahallesinde Yûsuf meclis-i şer'a ihzâr olunan hasmı Ali Beşe muvâcehesinde mezbûr Ali târîh-i i'lâmdan bir gün mukaddem mahalle-i mezbûrede kapım önünde vakt-i mağribde sükerâna anama ve avradıma cimâ' lafzıyla şetm ve yumruk ile beni darb eyledi deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-ikrâr mücebince mezbûr Ali Beşe'ye şer'an takrîr lâzım geldiği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî 25 Şevval sene 1159

43b2 Ma'rûz

İstanbul'da Sultân Selîm kurbında sâkin es-Seyyid Ahmed Çelebi Üsküdar'da Şucâ' Bâğı mahallesinde Çukadâr Mehmed menziline ahz olunan işbu hâzır-ı bi'l-meclis Çerkesiyyü'l-asl müslimetü'l-mille Ayşe nâm câriye muvâcehesinde târîh-i i'lâmdan on üç gün mukaddem mülküm olduğu hâlde menzilimden firâr ve çukadâr-ı mezbûr Mehmed

menziline bulunmağla taleb iderim didikde câriye-i mezbûre cevâbında müdde'î-i mezbûrun mülki olduğu hâlde târîh-i mezbûrde firâr eylediniz ikrâr u i'tirâf itmeğın mücebince câriye-i mezkûre müdde'î-i mezbûra teslim ve mezbûr Mehmed husûs-ı mezkûrede mühim olmağla i'lâmıyla huzûr-ı âlîlerine irsâl olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 22 min Şevval sene 1159

43b3 Ma'rûz

Ashâb-ı arz-ı hâl Üsküdar'da Çörekçiler kethudâsı Hüseyin ve ustalardan müseccelü'l-esâmî meclis-i şer'a ihzâr itdirdikleri Mustafa bin Ali muvâcehesinde bin yüz elli altı senesi târîhiyle müverrah işbu yedimizde olan i'lâm mücebince mezbûr Mustafa muğâyir-i nizâm hareket ve bu vechile emniyetimiz olmayup i'zâ'at-ı i'lâm itmez deyü muvâcehesinde teşekkî ve muğâyir-i i'lâm harekete tesaddî eylediğini mu'teref olup ve muğâyir-i nizâm-ı kadîm hareket itmemek üzre tenbîh olunduğı mübâşir kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 26 Şevval sene 1159

43b4 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism acem Ümmügülsüm nâm avrata cünûn-ı târî olup mahallede taş ile sığârûnı darb ve gicelerde ateş havfi olmağla emniyetimiz ref' olmuşdır

deyü ashâb-ı arz-ı hâl Üsküdar'da Torbalı mahallesi ahâlisinden müseccelü'l-esâmî bigaraz müslimîn meclis-i şer' de ihbâr ve mezbûre Ümmügülsüm İstanbul'da Hasköy Bîmâr hânesine vaz' olunmak bâbında fermân-ı âlî recâ ve niyâz itdikler bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 26 Şevval sene 1159

43b5 Ma'rûz

Üsküdar'da Bulgurlu mahallesinde sâkîn Terzi el-Hâcc İbrâhîm hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr eylediği kalfası el-Hâcc Mahmûd nâm kimesne ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan üç ay mukaddem Tosyaya gider olduğım hâlde dükkânımda a'yânı mevcûd eşyâ-i mütenevvi'a-i ma'lûmemden ber-mûceb-i defter-i müfredât cem'an sekiz yüz iki guruşluk eşyâmı bî-tarîki'l-vedî'a def' ve teslim ol dahi yedimden ba'de'l-ahz eşyâ-i mezkûra esmânında altı yüz otuz guruşunu mezbûr el-Hâcc Mahmûd bana teslim idüp ba'd-i külli'l-hesâb yüz yetmiş iki guruşımı kendi masârifına sarfla istihlâk itmekle meblağ-ı bâkî merkûmı taleb iderim deyü ba'de't-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr el-Hâcc Mahmûd dahi cevâbında müdde'î-i mezbûre ber-vech-i muharrer huccet-i mezbûreden vâcibü'l-edâ yüz yetmiş iki guruş zimmetinde müdde'î-i mezbûr el-Hâcc İbrâhîm deyni olduğımı ikrâr ve i'tirâf itmeğin mücebince mezbûr el-Hâcc Mahmûd'a tenbîh olunduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 26 min Şevvâlü'l-ekrem sene 1159

44a1 Ma'rûz

Derûn-ı arz-ı hâlde mezkûr Bulgurlu karyesinde mukaddemâ katlen fevt olan Halil bin İbrâhîm bin Ebûbekir'in veresesı Vâlide Havvâ (...) zâtı vech-i şer'î üzre mu'arrefe sâhibe-i arz-ı hâl Havvâ kâtılı olmak üzre ihbâr olınan gâib-i ani'l-beled İbrâhîm ibn-i Hüseyin bin Yûsuf tarafından babası vekîli mezbûr Hüseyin muvâcehesinde târîh-i i'lâmdan dört ay mukaddem Üsküdar'da Kefere mahallesi kurbında tarîk-i âmmda Dört Yol Ağzı nâm mahalde keşf hucetinde tafsîl ve ayân olunduğı üzre tüfenk kurşunu ile amden anlına darb ve cerh ve ol ânda fevt itmekle mücebini taleb ve da'vâ sadedinde iken beynimizde münâza'ât-ı kesîre vukû'ından sonra muslihûn tavassutıyla vekîl-i mezbûr Hüseyin ile yüz elli gurusş bedel-i makbûz üzerine an inkâr sulh olduğımda ol dahi bi'l-vekâle ba'de'l-kabûl olmağıla maktûl mezbûr Halil'in dem ü diyetine müte'allika-i âmme-i de'âvîden gerek gâib-i mezbûr İbrâhîm'in ve gerek rüfekâsından İznikmîd'li Mehmed bin Ahmed ve Bucakoğı Mehmed bin Mustafa ve es-Seyyid Feyzullâh bin Ahmed ve Yasakçı Süleymân bin Abdullâh muvâcehelerinde ve Ali ve Mehmed Ali ve Pehlivan oğılları Mustafa ve Hüseyin nâm kimesneler ile dahi kat'a da'vâ ve husûmete kalmamışdır deyü takrîri Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşir kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 27 Şevval sene 1159

44a2 Ma'rûz

Üsküdar'da Yeni mahallede sâkin Keresteci Körpe zimmî meclis-i şer'a ihzâr olınan hasmı olup zâtı mu'arrefe olan Ayşe hâtûn ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan bir sene mukaddem mezbûre Ayşe yedimden iştirâ ve kabz eylediğı ecnâs ve adedi beynimizde ma'lûm

kereste bahâsından ba'd-ı külli'l-hesâb zimmetinde yirmi altı buçuk guruş hakkımı talep iderim deyü da'vâ itdikde mezbûre Ayşe cevâbında huccet-i merkûmeden müdde'î-i mersûme yirmi guruş deyni oldığımı ikrâr ziyâde altı buçuk guruşu inkâr idecek müdde'î-i merkûm ziyâde müdde'âsını udûlden es-Seyyid Mehmed bin Ali ve el-Hâcc İsmâîl bin Ali şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğin mücebince meblâğ-ı merkûm yirmi altı buçuk guruşu edâyâ mezbûre Ayşe'ye tenbîh olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu el-emr li-men lehü'l-emr.

Fî 27 Şevval sene 1159

44a3 Ma'rûz

Ashâb-ı hayrâtdan Peykhân Hâtûn vakfının bi'l-fi'l mütevellîsi Abdullâh Halife Üsküdar'a tâbi' Bulgurlu karyesinde fevt olan Mehmed bin Ahmed'in terekesine bi'l-verâse vaz'-ı yedleri mütehakkık olan sulbi kebîr oğlu Ahmed ve sulbiye-i kebîre kızı Ümmügülsüm ile ba'de't-terâfu' yedimde olan bin yüz kırk beş senesi târîhiyle müverrah bir kıt'a istiğlâl hucceti mantûkınca mütevellîsi oldığım asl-ı mâl vakf-ı mezbûrdan otuz guruş kable'l-edâ fevt olmağla tereke-i vâfiyesinden bi't-tevliye talep iderim deyü ba'de'd-da'vâ mezbûrân Ahmed ve Ümmügülsüm mazmûn-ı huccet-i mezkûreyi ikrâr lâkin meblağ-ı merkûmdan on sekiz guruşunu mütevellî mezbûr Abdullâh Halîfeye bin yüz elli beş senesinde mahzar-ı müsliminde edâ ve teslîm eyledik deyü ba'de'd-def' ve'l-inkâr def'-i mezkûrlarımı lede't-tezkiye adâletleri zâhir karye-i mezbûreden Haydarzâde İbrâhîm Beşe ibn-i Osmân ve Mustafa Beşe ibn-i Ali şehâdetleriyle mütevellî-yi mezbûr muvâcehesinde vech-i şer'î üzre isbât idüp on sekiz guruş için bivech mu'ârazadan men' olındukdan sonra bâki kalan on iki guruşun on birinci guruş için mühel-i şer'î virilüp müddet-i mühel temâmında

mezbûrân Ahmed ve Ümmügülsüm Bulgurlu karyesinden Mustafa Beşe ibn-i Ahmed ve Abdullâh Beşe ibn-i Mustafa nâm kimesneleri ikâmet-i beyyine için meclis-i şer‘a götürüp mütevellî mezbûr Abdullâh Halife mezbûrânı ta‘ciz için gıybet itmekle vâki‘ hâl ba‘de’t-tescîl bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 27 Şevval sene 1159

44b1 Ma‘rûz

Duvarcı tâifesinden Yani veled-i Nikola nâm zimmî hasmı olup meclis-i şer‘a ihzâr itirdiği Hüseyin Beğ muvâceheside mezbûr Hüseyin Beğ zimmetinde bir sene mukaddem binâ-i duvar ve kerpiç kat‘ı ücretlerinden ba‘de külli’l-hesâb otuz beş guruş ve mezbûrun emr ü tevkîliyle tarafından gâib-i ani’l-meclis Sarpan Ahmed emriyle mezbûr için kat‘ ve hânesine nakl olunan yirmi bin kerpiç ücretinden dahi yirmi guruş ki cem‘an elli beş guruş hakkımı mezbûr Hüseyin Beğ'den talep iderim deyü ba‘de’d-da‘vâ ve’l-istintâk mezbûr Hüseyin Beğ'in cevâbında sene-i sâbıkâdan ancak zimmetinde otuz guruş deyni olduğunu ikrâr ziyâde beş guruş ile gâib-i mezbûre emr ve tevkîlini inkâr itmekle mertebe-i ikrârı olan meblağ-ı merkûm otuz guruş müdde‘î-i mezbûra edâya ba‘de’t-tenbîh ziyâde bâki meblağ-ı merkûm beş guruş ile yirmi guruş için gâib-i mezbûr Ahmed'e emr ve tevkîlini müdde‘î-i mersûm Yani zimmî beyâna havâle olduğu Üsküdar'da ba‘de’t-tescîl bi’l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu bâki fermân men lehü’l-emrindir.

Fî 27 Şevval sene 1159

44b2 Ma'rûz

Derûn-ı derkenârda mezkûr olduğı vech üzre sazlık ve göl ve kamışlık müteveffâ-yı Solak Veli Ağa'nın sulbi sağır evlâdları Ahmed Mehmed'e intikâl idüp sağırân-ı mezbûrânın anaları ve vasîleri Fâtıma bint-i Ali nâm hâtûn hâlâ diyâr-ı âharda olup derkenârda isimleri mastûr Topal Halil ve li ebeveyn er karındaşları Ahmed ve Mustafa'nın sâhibe-i arz-ı hâl Nefise ile husûs-ı mezbûrî da'vâsı meşrû' olmayup vasîye-i mezbûre Fâtıma'nın kelîmesine tevkîf olunmak iktizâ eylediğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 28 min Şevval sene 1159

44b3 Ma'rûz

Der-kenârda isimleri mezkûr medîne-i Üsküdar tevâbi'inden Dolayoba nâm karyede Ahmed ve Osmân fîmâ ba'd kendü hallerinde olmak üzre karye-i mezbûre ahâlîsinden meclis-i şer'a hâzirûn olup kizb üzerine tevâti'leri müsteb-id olan bîgaraz müslimînden el-Hâcc Ömer bin Hüseyin ve İsmâîl bin Mehmed ve Sâlih bin Hüseyin ve Halil bin Mustafa ve Ali bin Mehmed ve diğêr Halil bin Mustafa nâm kimesneler mezbûrânın töhmet-i sâbıkâları olmamağla nefislerine ve hîn-i mutâlebede huzûr-ı hükkâma ihzârlarına tekeffül itdiklerinden sonra mezbûrân hilâf-ı inhâ bi-gayr-i vech-i şer'î mağdûr olup fakîru'l-hâl ve kesîru'l-iyâl mahall-i merhamet olduklarını ba'de'l-ihbâr şer'an nümâyân olmağın mezbûrân afv ve ıtlâk bıyırılmak bâbında istirhâmları bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 29 Şevval sene 1159

44b4 Ma'rûz

Merhûm İzzet Ali Paşa vakfından Üsküdar'da Dudbalı mahallesinde vâki' ma'lûmu'l-hudûd vakf menzile mutasarrıfe iken fevt olan Fâtıma bint-i Mehmed'in kebîre kızı hasren vârisi ve zâtı mu'arrefe olan Emetullâh hasmı olup zâtı mu'arrefe olan diğêr Fâtıma ile vakf-ı mezbûre câbisi Hacı Hüseyin hâzır olduğı hâlde ba'de't-terâfu' bin yüz kırk altı senesi Recebi'nde menzil-i merkûm müteveffıye-i mezbûre diğêr Fâtıma'dan beher mâh ellişer pâre'ye isticâr ve kabûl eyledikten sonra elli beş senesi Recebi'ne gelince dokuz sene meblağ-ı merkûm elli pâreden fazla beher mâh icâre-i vakf olmak üzere onar pâreden cem'an yirmi yedi guruş câbi vakf-ı mezbûra teslim itmekle meblağ-ı merkûm yirmi yedi guruşun istirdâdını mezbûre diğêr Fâtıma'dan talep iderim deyü da'vâ itdikde mezbûre diğêr Fâtıma cevâbında menzil-i mezkûrı târîh-i merkûmda ellişer pâreye müteveffıye-i mezbûreye icâr ve vakf-ı icâresiyçün câbi-i merkûmın vakfi için müteveffıye-i Fâtıma'dan me'hûzı olan meblağ-ı merkûm yirmi yedi guruşu ikrâr lâkin müteveffıye-i mezbûre Fâtıma târîh-i merkûmda meblağ-ı mezbûr elli pâreden fazla beher mâh onar pâreyi cânib-i vakfa edâ eylemek üzere isticâr ve kabûl eyledi deyü def'le mukâbele ve gıbbe'l-istintâk mezbûre Emetullâh dahi ber-vech-i muharrer mukırr ve mu'teref olmağın mücebince mezbûre Emetullâh bivech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî selh-i Şevvâlü'l-mükerrem sene 1159

45a1 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl Kollıkcı Mustafa'nın derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism kebîre kızı ve zâtı mu'arrefe olan Hadıce Hâtûn zevc-i dâhili Penbeci İbrâhîm zimmetinde mütekarrir ve

ma'kūd-ı aliyye altı bin akçe mihr-i mü'ecceli ve nafaka-i iddet-i ma'lûmesi üzerlerine ve me'net süknâsı dahi kendi üzerine olmak üzere muhâle'a ve mezbûr İbrâhîm dahi hal'ı ba'de'l-kabûl derûn-ı arz-ı hâlde iddi'âsı olan eşyâ-i ma'lûmeden ancak burâyıklı bir çift zümrüd küpeyi mezbûreye teslim ve hukûk-ı zevciyyetden ve târîh-i kitâba gelince sair eşyâ-i ma'lûm mutâlebesinden zevci mezbûrlar zimmetini ibrâ ve iskât eylediği rızâlarıyla Üsküdar'da sicil mübâşiri Mehmed Çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 4 min Zilka'de sene 1159

45a2 Ma'rûz

Üsküdar'da Kefçe mahallesinde sâkin es-Seyyid Halil hâlâ zevcesi ve zâtı vech-i şer'î üzere mu'arrefe olan Ayşe ile ba'de't-terâfu' mezbûre Ayşe yedine i'tâ eylediğim bin yüz elli dokuz senesi Saferü'l-hayrın on yedinci günü târihiyle müverrah hucet-i şer'iyye mantûkınca eşyâ-i mütenevvi'a-i ma'lûmem ile zenkiyyetü'l-asl müsellemetü'l-mille Ahbar nâm câriyemi bey'i bât-ı sahîh-i şer'î ve bi-safkata-i vâhidet iki yüz guruşa zevcem mezbûre Ayşe'ye bey' ve teslim ve temlik ol dahi ba'de'l-iştirâ ve'l-kabûl ve semen-i mutâlebesinden zimmetini ibrâ ve iskât itmişdim lâkin bey'i mezbûr mukaddemâ beynimizde şart-ı fâsid ile olmuşdu deyü bi'd-defe'ât murâfa'a ve şer'an men' olduğu müdde'î-i mezbûrun ikrârıyla lede's-şer'u'l-enver sâbit olmağın mücebince müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Halil husûs-ı mezbûrda zevcesi mezbûre Ayşe'ye bivech mu'ârazadan men' olduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 5 Zi'l-kâ'de sene 1159

45a3 Ma'rûz

Dergâh-ı âlî yeniçeri sakalarından Hüseyin Beşe Üsküdar mahkemesine ihzâr itirdiği Acı Toros nâm zimmî muvâcehesinde gâib-i ani'l-meclis Kurtoğlu nâm zimmîye târîh-i i'lâmdan üç sene mukaddem karz-ı şer'î olmak üzere otuz gurus virdiğimde ol dahi meblağ-ı merkûmı mesfûr Acı Toros'a virmeğle meblağ-ı merkûmdan on dokuz gurusunu gâib-i mersûm zimmîden ahz ve istifâ idüp zimmetinde bâkî kalan on bir gurusını binâen'enaleyh mesfûr Acı Torosdan taleb iderim deyü eylediği da'vâsı mersûm Torosdan lâzım gelmeyüb gâib-i mesfûr ile murâfa'a iktizâ itmekle bu sûretde mersûm Acı Toros'a suâl dahi tevcih itmemekle müdde'î-i mezbûr Saka Hüseyin bivech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

45a4 Ma'rûz

Medîne-i Üsküdar'da Hasan Ağa mahallesinde sâkin ve ber-vech-i âtî mecrûh eylediği ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene zâhir olan Ali Beşe ibn-i Mustafa hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr olunan İsmâil Beşe ibn-i Mustafa nâm kimesne ile murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarında mezbûr İsmâil târîh-i i'lâm gicesi mahalle-i mezbûrede ba'de'l-mağrib sükda sol elimin baş parmağı üstünden bi-gayr-ı hakk amden beni darb u cerh itmekle mücebini mezbûr İsmâil Beşe'den taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr ber-vech-i muharrer müdde'âsını udûlden mahalle-i mezbûre sükkânından Hüseyin bin Mehmed ve Mehmed bin Receb nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an isbât itmeğın mücebince cerh-i mezkûrın berâete tevkif olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 5 Zilka'de sene 1159

45a5 Ma'rûz

Üsküdar'da Gülfam Hâtûn mahallesinden sâhibe-i arz-ı hâl Ayşe'nin kızı oğlu olup hâlâ İlgin yavedesi olan Ahmed Ağa kendi nefsinde asl ve büyük vâlidesi mezbûre Ayşe tarafından ber-vech-i âtî vekîli olduğu zâtını bi'l-ma'rifeti'ş-şer'iyeye ârifân Hacı İsmâil bin Mehmed ve Osmân bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olmağla derûn-ı arz-ı hâlde ism-i mezkûr Mekkârî tâifesinden el-Hâcc Hasan mahzarında arz-ı hâlde tasrîh olduğu vech üzre müvekkile-i mezbûrenin ber-mûceb-i defter altı yüz guruşluk eşyâ-i mütenevvi'a-i ma'lûmesini bundan akdem mezbûr el-Hâcc Hasan'ın te'addîsine binâen Sükût nâm menzilde sirka olunmuşdur deyü beyenlerinde ba'de vukû'î'l-münâza'a müvekkilem mezbûre da'vâ-yı mezkûresinden bâ vesâdat-ı muslihûn iki yüz yirmi beş guruşa musâlaha ve bedel-i sulh merkûmdan zimmetinde olan ellişer guruş bârgîr ücretini ba'de't-takas bâkî yüz yetmiş beş guruş dahi yedinden temâmen ahz ü kabz idüp husûs-ı mezbûra mûte'allika-i âmme-i de'âvî ve kâffe-i mütâlebâtdan her birimiz âharın zimmetini îbrâ ve iskât eyledik deyü tarafının îkrâr ve tasdîki rızâlarıyla Üsküdar mahkemesinde tescil ve mübâşiri Mustafa Çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 8 Zilka'de sene 1159

45b1 Ma'rûz

Vâkî' olan mevâddı istimâ' için bi'l-iltimâs taraf-ı şer'den irsâl olunan el-Hâcc İbrâhîm Efendi dâ'ileri Üsküdar'a tâbî' Çengâr karyesinde müslimîn huzurlarında ba'de akdi'l-meclis karye-i mezbûrede sâkin İsmâil hasmı olup meclis-i mezkûra ihzâr itirdiği Mehmed Beşe ile ba'de'l-murâfa'a târîh-i i'lâmdan beş gün mukaddem kapım önünde muvâcehemde bana püzevenk ve anama ve avretima cimâ' kasdıyla şetm ve ırzımı hetk

itmekle mücebini mezbûr Mehmed'den taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr müdde'âsını lede't-tezkiye adâletleri zâhir karye-i mezbûreden Ömer bin Mehmed ve İbrâhîm bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât eylediğini mezbûr dâ'ileri mahallinde ba'de't-tahrîr ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî ve ihbâr itmeğin mücebince mezbûr Mehmed Beşe'ye şer'an ta'zîr lâzım gelüp lâkin mezbûr Mehmed askerîlik iddi'âsında olmağla i'lâmıyla huzûr-ı âlîlerine irsâl olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 13 Zilka'de sene 1159

45b2 Ma'rûz

Üsküdar'da Çeyrekçi Kassâb Mustafa medîne-i mezbûrede At pazarında hâlâ lahm-ı ganem bey' iden Çirikci Kassâb Bostanî Ebûbekir muvâcehesinde beni kassâb ustaları hisseye dâhil idüp mezbûr Ebûbekir'in müste'ciren çeyrekçilik itdiği dükkânını âhâr baddâl kassâb dükkânı gediğine mübâdele ile bana gösterilüp binâenaleyh dükkân-ı mezbûrî bana teslim eylemek murâdımdır didikde gibbe'l-istintâk mezbûr Ebûbekir cevâbında tasarrufımda olan dükkân-ı kadîmden kahveci ba'dehû mevtiyâb (?) dükkânı iken bundan akdem medîne-i mezbûrede virilen çirikçi nizâmı üzre bâ-fermân-ı âlî Büyük iskele ve Zincirli kuyu ve Yeni çeşme ve At pazarı bu dört mahalde çirikci vaz' olındukda mahall-i mezkûrede mezbûr Ebûbekir müstakillen çirikçi kayd ve ber-vech-i muharrer nizâm virilmeğle hakikat-i hâl çîrânından ba'de't-tefahhus husûs-ı mezbûrede merkûm Mustafa'nın iddi'âsı üzre Gedikli Battâl âhar kassâb dükkânının kassablık itmesi iktizâ idüp çirikçilik nizâmı mezbûr Ebûbekir'in tahrîri üzre olduğunu meclis-i şer'de hâzırûn olan

mazbûtü'l-esâmî kimesneler haber virmeleriyle mezbûr Mustafa nizâm-ı mezkûre muğâyir bivech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fî 12 min Zilka'de sene 1159

45b3 Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlilerine imtisâlen mübâşir ta'yin buyurılan İbrâhîm Çavuş kulları ma'rifetiyle sâhib-i arz-ı hâl Ayşe'nin keyfiyyet-i ahvâli alâ vechi't-taharrî sâkine olduğı Mehmed Paşa mahallesi ahâlîsinden meclis-i şer'a hâzırûn olan mahalle-i mezbûre imâmı Hüseyin Efendi ve Mü'ezzin Abdi ve diğêr müezzin Abdurrahmân ve kuzâtdan İbrâhîm Efendi ve el-Hâcc İsmâîl Ağa ve el-Hâcc Mehmed Ağa ve dakik es-Seyyid el-Hâcc Süleymân ve İsmâîl ve Halil ve Mehmed ve Hüseyin ve diğêr Mehmed ve diğêr Mehmed Ağa ve Osmân ve Mûsâ ve Mustafa ve Abdullâh ve diğêr Mehmed ve İbrâhîm ve Saka Osmân ve diğêr Mustafa nâm kimesneler bi'l-muvâcehe ba'de'l-istihbâr mezbûre Ayşe zevci müteveffâ Kolancı el-Hâcc Ahmed ile beş sene mikdârı mahallemizde sâkine iken sene-i mukaddem zevci fevt olmağla mezbûre Ayşenin keyfiyyeti ma'lûmımız olmadığında nâşi bundan akdem taraf-ı şer'den istihbâr olındukda hüsn-i hâli ihbâr ve i'lâm olunmuşdı lâkin mezbûr Ayşe ve anası Rukiyye'nin bir seneden beri keyfiyyet ve ahvâllerine kemâl-i itlâ' ve nâmmahremden adem-i ictinâbı ile alenen fisk u fesâd üzre olup her bir eşkiyâ menzili'ni taşılayup ihrâk-ı bi'n-nâr için gicelerde kundak bıragılıb işbu Ramâzân-ı şerifde dahi menziline Kassâb Mehmed'i aldıkda mezbûrenin karındaşı Kassâb mezbûrî içerüde bulunduğı hâlde darb u cerh eylediğı mukaddem kıbel-i şer'den mu'âyene ve bu cihetle mezbûretân sû'i-hâl üzre mühimmât ve fuşşiyâtı müzekkiyelerdir

binâenaleyh havfımdan nâşi ve cânü'l-vücûh emniyetimiz olmadığı meclis-i şer'â ihzâr ve mahalleden ihrâcı için inâyet recâsına pâtiye-i serîr-i a'lâya i'lâm olındukda mücebince musahhah emr-i âlî yedimize i'tâ ve emr-i âlî tenfiz ve ecri üzre iken mezbûre Ayşe da'vâsı sebîle arz-ı hâlde gûnâ gûn ifk ü iftirâ ve tezvîrâta sâlike olup arz-ı hâlinde tasrîh eylediği kizb-i sarîh ve hilâf vâki'dir ve'l-hâsıl mezbûretân rûz olup i'lâm-ı sâni sirran ve alenen tefahhus olındukda mezbûretânın hakkında nefsü'l-emre muvâfik ve mutâbık idiği ve beyne'l-ahâli meşhûr ve mütevâtir olduğunu ba'de'l-ihbâr hakikat-i hâl ber-müceb-i fermân-ı âlî mübâşir kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 18 Zilka'de sene 1159

46a1 Ma'rûz

Vâki' olan mevâddı istimâ' için kıbel-i şer'den irsâl olunan el-Hâcc İbrâhîm Efendi dâ'ileri Üsküdar'a tâbi' Çengâr karyesine varup müslimîn huzûrında ba'de akdi'l-meclis karye-i mezbûreden Mehmed Emîn hasmı olup meclis-i mezkûre ihzâr itdirdiği Apostol zimmî ile ba'de'l-murâfa'a târih-i i'lâmdan beş gün mukaddem karye-i mezbûre kurbında Dalyan önünde bana âr lâhik olacak elfâz-ı kabîha ile muvâcehemde şetm ve ırzımı hetk itmekle mücebini ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûr müdde'âsını karyeden diğêr Mehmed Emîn bin İbrâhîm ve Nûrullâh bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzre isbât itmeğın mücebince mersûm Apostol zimmîye şer'an takrîr-i lâzım geldiğini mezbûr dâ'ileri mahallinde tahrîr ba'dehû ma'an mürsel ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelüp inhâ ve ihbâr eylediği bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 20 min Zilka'de sene 1159

46a2 Ma'rûz

Üsküdar'da Aşçıbaşı mahallesinde fevt olan Hatem bint-i Abdullâh'ın verâseti zevci metrûki Ahmed ile mevlâ-yı utekâsı Affe bint-i Abdullâh nâm hâtûn ba'de'l-inhisâr mezbûre Affe tarafından vekîli sâbitü'l-vekâlesi Mustafa sâhib-i arz-ı hâl Bakkal Karaca Yorgi zimmîye mübâşirleri çavuş kulları Dîvân-ı âlîlerinde ma'kûd-ı meclis-i şer'a ihzâr ve murâfâ'a şer-i şerîf olduklarında mûrisemüz müteveffât-ı mezbûre hâl-i hayâtında üç sene mukaddem merkûm Yorgi zimmiye mâlından dörder yüz kırk akçeye râyic elli beş aded İslâmbol altını ki cem'an yirmi dört bin iki yüz akçe idâne ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer yedinden istidâne ve kabz ve masârîfina sarfla istihlâk itmekle mûrisemüz müteveffîye-i mezbûre Hatem meblağ-ı merkûmı kable'l-ahz ve'l-istîfâ fevt olmağla meblağ-ı merkûmı mersûm Bakkal Yorgi'den bi'l-asâle ve bi'l-vekâle taleb ideriz deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i mezbûrân müdde'âsını beyân için ba'de'l-istimhâl ve'l-imhâl izhâr-ı acz ve istihlâf itmeleriyle gibbe't-tahlîfû's-şer'î mücebince bilâ beyyine bîvech mu'ârazadan men' olunduğı bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Hâfız Mustafa Efendi'nin zamânında vâki' olani'lâmların kuyûdı işbu mahallde hatm olmuştur.

Fî 19 Zilka'de sene 1159

46a3 Ma'rûz

Sâhibe-i arz-ı hâl Sâliha zâtı ba'de't-ta'rîfû's-şer'î derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism ve zâtı mu'arrefe olan hasmı Rukiyye ile ba'de't-terâfu' mezbûre Rukiyye târîh-i i'lâm senesi Ramazânü'l-mübârekin yirmi yedinci günü bâ-temessük huccet-i karzdan yetmiş üç gurus

ve eşyâ-i mütenevvi'a-i ma'lûme semeninden dahi elli guruşuna cem'an zimmetinde yüz yirmi üç guruş hakkımı taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-ikrâr mücebince meblağ-ı mezbûr yüz yirmi üç guruş müdde'iyeye-i mezbûre Sâliha'ya edâ ve teslîme mezbûre Rukiyye'ye tenbîh olunduğı Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşiri Ömer Çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 28 Zilka'de sene 1159

46a4 Ma'rûz

Vârid olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sâhib-i arz-ı hâl Ahmed'in keyfiyyet-i ahvâli tefahhus olındukda sâkin oldığı Reîs mahallesi imâmı Es'ad Efendi ve müezzini Molla Mustafa ve eş-Şeyh Abdülazîz Efendi ve Vâlîde-i atîk imâmı Hâfız Ahmed Efendi ve ahâlîsinden Ebûbekir Molla Mehmed ve el-Hâcc Ömer ve Hüseyin ve Avaz ve diğer Molla Mustafa ve İshak ve Ahmed ve diğer Mustafa ve Mehmed ve Süleymân vesâir müseccelü'l esâmî yirmi beş nefer bîgaraz müslimîn mezbûr Ahmed kendi hâlinde ve ırzıyla mukayyed kâr-ı kisbinde olup hilâf-ı şer' hareketi mesmû' ve ma'lûmımız değildir deyü mezbûr Ahmed'in hüsn-i hâlini meclis-i şer'de ihbâr eyledikleri tescîl-i şer'î olup vâki' hâl ber-müceb-i fermân-ı âlî Kapı kethudâsı Ali kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkî fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 28 min Zilka'de sene 1159

46b1 Ma'rûz

Üsküdar sükkânından sâhib-i arz-ı hâl râh-ı âbî Mehmed hasmı olup sadr-ı sâbık Hasan Paşa hazretlerinin ittibâ'ında derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrü'l-ism Üsküdar'da Nâli Efendi

çeşmesi mütevellisi Abdullâh Ağa ile ba'de't-terâfu' târîh-i i'lâmdan altı ay mukaddem mezbûr Abdullâh Ağa emriyle çeşme-i mezbûre ta'mîr için yüz elli guruş kıymetli yüz yirmi aded kurşun borı harc ve sarf eylediğime binâen meblağ-ı mezbûr yüz elli guruş taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûr Abdullâh Ağa cevâbında fi'l-hakika çeşme-i mezbûre ber-vech-i muharrer müdde'î-i mezbûrun harc ve sarfını ikrâr lâkin paşâyı müşârunileyh hazretlerinün emriyle harc ve sarf eylediğini ve kendi emrini bi'l-külliyeye inkâr itmekle müdde'î-i mezbûr mütevellî-i mezbûrun ber-vech-i muharrer emrini isbâtdan izhâr-ı acz idüp talebiyle mütevellî-i mezbûr Abdullâh Ağa ba'de't-tahlîf mücebince müdde'î-i mezbûr Mehmed bilâ beyyine bîvech mu'ârazadan men' olduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 28 Zilka'de sene 1159

46b2 Ma'rûz

Üsküdar'da Arakıyyeci el-Hâcc Mehmed mahallesinde Bakkal tâifesinden ve ber-vech-i âtî mecrûh itdiği ba'de'l-keşf zâhir olan Yani nâm zimmî hasmı olup meclis-i şer'a ihzâr olunan siyâhî Abdullâh nâm kimesne ile murâfa'a-i şer'î şerîf olindiklarında mezbûr Abdullâh târîh-i i'lâmdan bir gün mukaddem mahalle-i mezbûrede vâki' Bakkal dükkânımda ba'de'l-asr sol tarafımın omuzumdan bıçak ile bi-gayr-ı hakk âmmden darb ve cerh itmeğin mücebini taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i merkûm müdde'âsını udûlden Hâfız Ahmed Efendi ve İsmâîl bin İshak nâm kimesneler şehâdetleriyle vech-i şer'î üzere isbât itmeğin mücebince cerh-i mezbûrun berâete tevkîf olduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâki fermân men lehü'l-emrindir.

Fî 29 Zilka'de sene 1159

46b3 Ma'rûz

Sâhib-i arz-ı hâl bîzebân Hasan derûn-ı arz-ı hâlde mezkûrû'l-ism ve zâtı mu'arrefe olan zevce-i sâbıkası Sâliha bint-i Abdullâh ile ba'de't-terâfu' mezbûr Hasan'ın firâşından hâsıla ve mezbûreden mütevellide Fâtıma nâm sagireyi mezbûre Sâliha bi-hakkı'l-hizâne imsâk üzre iken mezbûre Sâliha nefsinı sagire-i ecnebîye tezvîc ile hizânesi sâkıt ve sagirenin nisvândan âhar hâzinesi olmamağla sagire-i mezbûreyi babası mezbûr Hasan'a ba'de't-teslîm mezbûre Sâliha yedinde olan nafaka hucceti mantûkınca sagirenin nafaka mütedâfesinden iddi'âsı olan yirmi sekiz guruş bâ-vesâtat muslihîn-i mezbûr Hasan ile on Beşer guruşa musâleha ve bedel-i sulhı ba'de'l-kabz ziyâde on üç guruş mutâlebesinden mezbûr Hasan'ın zimmetini ibrâ ve iskât idüp kat'-ı münâza'a eyledikleri Üsküdar'da ba'de't-tescîl mübâşiri el-Hâcc Süleymân Çavuş kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı fermân men lehü'l-emrindir.

Fî gurre-i Zilhiccetü's-şerîfe sene 1159

46b4 Ma'rûz

Derûn-ı i'lâmda isimleri mezkûr olup zâtı ba'de't-ta'rîfû's-şer'î Hadîce asâle ve kızı Emîne tarafından vekâleten hasımları Bostanî Mehmed ve refiki Mahmûd ile ba'de't-terâfu' i'lâmda tasrîh olunduğı vech üzre cerâhâtlarına bir tâm hâsıla olup hükûmet-i adl îcâb ider illet-i eser hudûsı dahi zâhir olmamışdır deyü ikrâr ve i'tirâf itmeğın husûs-ı mezbûre müceb-i şer'îsi mezbûrâna bir nesne lâzım gelmediğı mübâşiri Ömer Haseki kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundı.

Fî selh-i Zilka'de sene 1159

A

- Abacı (dükkânı), 154.bk. dükkân
 Acem (tâifesi), 14.bk. tâife
 Adalar (nâhiyesi), 45.bk. nahiye
 Ağa kapısı, 87
 Ahıska (karyesi), 91.bk. karye
 Ahmed Çelebi (mahallesi), 116.bk. mahalle
 AHMED Efendi (Sabık Şile naibi), 73
 Ahurkapı, 77
 akçe, 7; 12; 26; 29; 54; 56; 60; 65; 66; 67; 82; 98;
 116; 141; 146; 149; 154; 155; 163; 178; 184; Kefe
 —si, 66
 Akhırım (karyesi), 64.bk. karye
 Aksaray, 108
 altun, 48; 78; 81; 83; 103; 108; 111; 115; 117; 166;
 169; 184; fındıka —ı, 48; mısır zincirli —ı, 78;
 81; Venedik —ı, 117; zencirli mısır —ı, 48; zer-i
 mahbûb —ı, 48
 Anadolu, 9; 13; 30; 44; 53; 56; 77; 90
 Arakıyeci (mahallesi), 143; 186.bk. mahalle
 Arakıyeci el-Hâcc Mehmed (mahallesi), 122
 Arapkir (kazâsı), 47.bk. kazâ
 Arka Hammâlî (tâifesi), 8; 37.bk. tâife
 arz-ı hâl, 1; 2; 3; 5; 11; 15; 16; 26; 34; 40; 41; 45; 48;
 49; 50; 52; 55; 56; 57; 59; 60; 61; 63; 67; 70; 73;
 74; 75; 76; 78; 79; 80; 81; 82; 83; 86; 89; 90; 91;
 92; 93; 95; 97; 98; 99; 101; 102; 109; 112; 113;
 115; 117; 119; 122; 125; 130; 134; 135; 136; 137;
 138; 141; 142; 143; 144; 146; 150; 153; 167; 168;
 169; 171; 173; 177; 178; 180; 183; 184; 185; 187
 Askerî kassâm, 114
 Aşçıbaşı (mahallesi), 67; 184.bk. mahalle
 Aşındak (karyesi), 47.bk. karye
 At pazarı, 100; 181
 Attâr, 10; 95; 99; — (tâifesi), 10.bk. tâife; —lar
 kethudâsı, 10
 Ayasofya, 160; —i kebîr, 106; —i kebîr vakfı,
 4.bk. vakf; —i kebîr vakfî kârîzi, 4.bk. kariz
 Ayazma: —bağçesi, 39; —kapısı, 81

B

- bağçe, 34; 40; 44; 91; 92; 118; 130; 137; —vân
 (tâifesi), 40; 156.bk. tâife
 Bağçekapısı, 44
 bağ, 9; 45; 136
 Bâğlar (mahallesi), 61; 158.bk. mahalle
 Bakacak (karyesi), 149.bk. karye
 Bakır köprüsü, 44.bk. köprü
 Bakırküresi, 44
 Bakkal (tâifesi), 186.bk. tâife
 Balat, 142
 Balata, 91
 bârgir, 13; 38; 84; 85; 104; 132; 169; 180

- barut, 10
 Bâyezîd, 30
 bedel-i sulh, 56; 97
 Bekâr (tâifesi), 44.bk. tâife
 berât, 13; 63; 64; 112; 165
 bey: — feshi, 6
 Boğasıcı (tâifesi), 120; 142.bk. tâife
 Bolu (karyesi), 9.bk. karye
 Bolu sancağı, 9.bk. sancak
 Bostan sokağı, 71.bk. sokak
 Bostancıbaşı köprüsü, 44.bk. köprü
 Bostanî (tâifesi), 101.bk. tâife
 Bozcaada, 41
 Bulgurlu: —, 31; — (karyesi), 60; 85; 173; 174;
 175.bk. karye; — (mahallesi), 28; 43; 161; 170;
 172.bk. mahalle; — mahallesi imâmı, 162
 Büyük hammâm, 10
 Büyük iskele, 181

C

- câmi: Davûd Paşa —ı, 71
 câmi: Sultân Mehmed Hân —ı, 30; Süleymâniye —
 i, 109; Yeni Vâlîde —ı, 170
 Canbazlar hânı, 100.bk. hân
 câriye, 151; 152; 160; 171; 178
 Cerrâh (mahallesi), 104.bk. mahalle
 Cerrâh (tâifesi), 102.bk. tâife

Ç

- Çamlıca, 101
 çan, 4
 Çarlıçeşme, 148
 çarşaf, 158
 çatma yasdık, 76
 Çavuş Paşa, 148
 Çavuşbaşı hânı, 38.bk. hân
 Çay, 9
 Çayırbaşı (karyesi), 86.bk. karye
 Çelebi vakfı, 96.bk. vakf
 Çengâr (karyesi), 9; 63; 81; 84; 85; 88; 180; 183
 Çerkeş kazâsı (Anadolu), 56.bk. kazâ
 çiftlik, 11; 12
 çorbacı, 26; 50; 51; 95; 117; 137; 159; Üsküdar —sı,
 15; 69; 111
 Çörekci: —ler kethudâsı, 171.bk. kethudâ
 Çörekci fırını, 98
 çukadâr, 35; 43
 çuval, 19

D

- Dağkatırlı (karyesi), 153.bk. karye
 Dârüssa'âde Ağa çeşmesi, 38; 117
 Davûd Paşa (mahallesi), 8.bk. mahalle

Davûd Paşa câmi'i, 71.bk. cami
Debbâğlar (mahallesi), 6; 93
 defter: —i Kassâm, 29; 121
 değirmen, 3; 5; 6; 13; 26; 119; — taşı, 6; Horasân —
 i, 5; Horasancı —ı, 26
 Demirciler sūku, 5.bk. sūk
Demirci (tâifesi), 36; 131.bk. tâife
Dikenli (karyesi), 56.bk. karye
 Divân-ı âli, 1; 5; 13; 14; 30; 34; 50; 52; 56; 64; 67;
 75; 76; 78; 90; 91; 92; 98; 108; 114; 115; 125;
 143; 153; 154; 184
 Divân-ı âsafî, 14
Dolayoba (karyesi), 176.bk. karye
Dörtüol Ağzı, 173
 döşek, 76
Dudbalı (mahallesi), 16; 62; 75; 177.bk. mahalle
Dudullu (karyesi), 140.bk. karye
 dükkân, 10; Abacı —ı, 154; Leblebici —ı, 64
 dülbend örtüsü, 76

E

Edirnekapısı, 147
 Ekrâd (tâifesi), 8; 36.bk. tâife
Elmacılar (karyesi), 90.bk. karye
Esîr pazarı, 91; 103
esirci, 15; 16; — (tâifesi), 91; 160
Esirci (tâifesi), 82.bk. tâife
 esnâf, 10; 95
 eşkiyâ, 35; 51; 101; 182
eş-Şeyh Selâmî Efendi (mahallesi), 65.bk. mahalle
etmekci (tâifesi), 121.bk. tâife
 Evlak (kasabası), 9.bk. kasaba
Evlîyâ Hoca (mahallesi), 23; 43; 87; 128.bk.
 mahalle
Ezbeder (karyesi), 13.bk. karye

F

fetvâ, 6; 67; 68
 fındıka altunı, 48.bk. altun
Fındıklı (kasabası), 150.bk. kasaba
 fırâş, 49; 73; 76; 187
 fişek, 10

G

Galata, 95; 160
Gemlik (kazâsı), 153.bk. kazâ
Göksu, 92
 güğüm, 76
Gülfam (mahallesi), 26; 48; 141.bk. mahalle
Gülfam Hâtûn (mahallesi), 180.bk. mahalle
Gümüş kazâsı (Anadolu), 53.bk. kazâ

H

Habbâz (tâifesi), 140.bk. tâife

Hâce Hâtûn (mahallesi), 1; 34; 69; 107; 139.bk.
 mahalle.bk. mahalle
Hacı (karyesi), 53.bk. karye
Hakkâkhâne, 3
 halife, 3; 25
 hammâl: —lar kethudâsı, 37.bk. kethudâ; Sırık —
 ları, 8
 hammâm: İcâdiye —ı, 11
Hamza Fakîh (mahallesi), 51; 52; 76; 105; 166.bk.
 mahalle
 hançer, 72; 100; 101
 hân, 5; 14; 20; 28; 29; 46; 106; 111; Canbazlar —ı,
 100; Çavuşbaşı —ı, 38; Karabaş —ı, 28;
 Kebeciler —ı, 17; Kori Balık —ı, 38; Semerciler
 —ı, 4; Soğancı Başı —ı, 30
 hân: Katır —ı, 20
 harc: —ı huccet, 1
Hasan Ağa (mahallesi), 11; 80; 116; 164; 169;
 179.bk. mahalle
Hayreddin Çavuş (mahallesi), 12; 80; 95.bk.
 mahalle
 Horasân değirmeni, 5.bk. değirmen
 Horasancı: — değirmeni, 26.bk. değirmen; —
 ustalar, 26.bk. usta
 huccet: harc-ı —, 1.bk. harc; mahtûm —, 53; zeyl-i
 —, 53
 hurda, 26; 28
 hükkâm, 20; 31; 40; 46; 62; 63; 87; 89; 134; 176
 hürriyet, 15
Hüseyin Ağa (mahallesi), 15.bk. mahalle

İ

İBRÂHİM Efendi (Üsküdar naibi), 8
İBRÂHİM Efendi (Üsküdar naibi), 2
 İbrık, 76
 İcâdiye hanımânı, 11.bk. hamman
 icâr, 11; 118; 162; 177
 icâr: —e, 40; 105; 109; 124; 155; —e feshi, 11; 145
 imâm: Bulgurlu —ı, 31
 imâm: **Bulgurlu** mahallesi —ı, 162
İMÂM-ZÂDE Mehmed (Üsküdar naibi), 124
 iskele: Üsküdar —si, 14; 37; 50
 iskemle, 69; 76
İsmâil (kasabası), 18; 19.bk. kasaba
İstanbul, 1; 15; 20; 23; 30; 41; 42; 43; 53; 55; 59;
 64; 77; 81; 91; 95; 96; 98; 103; 104; 106; 108;
 109; 114; 120; 127; 131; 132; 141; 142; 147; 148;
 157; 160; 161; 170; 172
İstavros bağçesi, 91
 itlâk, 17; 21
İzmir, 4
İznikmîd, 148

K

Kadı (karyesi), 47; 59; 89; 96; 129; 141; 142; 144;
 156.bk. karye

Kadıasker (mahallesi), 33; 125; 151.bk. mahalle
kaliçe seccâde, 76
Kalkancı (mahallesi), 23.bk. mahalle
Kalyoncu (tâifesi), 35.bk. tâife
kapın-ı dakik, 140
Kapı kethudâsı, 16; 17; 18; 59; 64; 79; 81.bk.
kethudâ
Karabaş Hânı, 28.bk. hân
Karahisâr-ı Şarkî (kazâsı), 63
Karahisâr-ı Şarkî kazâsı (Anadolu), 13.bk. kazâ
Karaköy (mahallesi), 160.bk. mahalle
Karaman, 30
Karamürsel nâibi, 57.bk. naib
kâriz, 4; Ayasofya-i kebîr vakfı —i, 4
Kartal, 46
karye: **Ahıska** —si, 91; **Akhirim** —si, 64; **Aşındak**
—si, 47; **Bakacak** —si, 149; **Bolu** —si, 9;
Bulgurlu —si, 60; 85; 173; 174; 175; **Çayırbaşı**
—si, 86; **Çengâr** —si, 9; 63; 81; 84; 85; 88; 180;
183; **Dağkatırlı** —si, 153; **Dikenli** —si, 56;
Dolayoba —si, 176; **Dudullu** —si, 140;
Elmacılar —si, 90; **Ezbeder** —si, 13; **Hacı** —si,
53; **Kadı** —si, 47; 59; 89; 96; 129; 141; 142; 144;
156; **Kartal** —si, 45; **Korı** —si, 140;
Kuzguncuk —si, 69; 91; 139; 160; **Nerdibânlı**
—si, 60; 85; **Pendik** —si, 45; 150; **Ravoka** —si,
136; **Sarpehan** —si, 30; **Sıra Peykâr** —si, 44;
Talas (Kayseri) —si, 17; **Umur beğ** —si, 153;
Yeniköy —si, 86
kasaba: **Evlak** —si, 9; **Fındıklı** —si, 150; **İsmâil** —
si, 18; 19; **Şile** —si, 73
Kâsım Ağa (mahallesi), 58.bk. mahalle
Kâsım Bunâlı (mahallesi), 120.bk. mahalle
Kasım Paşa, 66
kassâb, 181
Katır hânı, 20.Bkz. han
Katırcı (tâifesi), 4.bk. tâife
kayık, 50; —ç1, 44; 89; —ç1 (tâifesi), 168
Kayseriyye, 98; 135; — (kazâsı), 17.bk. kazâ
kazâ: **Arapkır** —si, 47; **Çerkeş** (Anadolu) —si, 56;
Gemlik —si, 153; **Gümüş** (Anadolu) —si, 53;
Karahisâr-ı Şarkî (Anadolu) —si, 13;
Karahisâr-ı Şarkî —si, 63; **Kayseriyye** —si, 17;
Yoros —si, 52
Kebeciler hânı, 17.bk. hân
Kefçe (mahallesi), 29; 72; 134; 178.bk. mahalle
Kefe, 66
Kefe akçesi, 66.bk. akçe
kefere (mahallesi), 13; 173.bk. mahalle
kenise, 69
kereste, 81; 174
kethudâ, 10; 11; 16; 35; 37; 93; 106; 109; 127; 143;
168; 185; **Attârlar** —si, 10; **Çörekçiler** —si, 171;
hammâllar —si, 37; **Kapı** —si, 16; 17; 18; 59; 64;
79; 81; **Semerciler** —si, 21
kireç kuyuları, 101
Kızlar Ağa Çeşmesi, 10
Kocailli sancağı, 54.bk. sancak

Korı (karyesi), 140.bk. karye
Korı Balık hânı, 38.bk. hân
koyun, 114
köpri, 12; **Bostancıbaşı** —si, 44
köprü: **Bakır** —si, 44
kurşun, 55; — pûşide, 55
kuyu, 3
Kuzguncuk (karyesi), 69; 91; 139; 160.bk. karye.bk.
karye
Küçük Ayasofya, 15
Küçük mahkeme, 146.bk. mahkeme
Kütahya, 25

L

Lâleli çeşme, 157
Langa, 1
Leblebici (dükkânı), 64.bk. dükkân

M

mahalle: **Ahmed Çelebi** —si, 116; **Arakıyyeci el-**
Hâcc Mehmed —si, 122; **Arakıyyeci** —si, 143;
186; **Aşcıbaşı** —si, 67; 184; **Bâğlar** —si, 61;
158; **Bulgurlu** —si, 28; 43; 161; 170; 172;
Cerrâh —si, 104; **Davûd Paşa** —si, 8;
Debbâğlar —si, 6; 93; **Dudbalı** —si, 16; 62; 75;
177; **eş-Şeyh Selâmî Efendi** —si, 65; **Evliyâ**
Hoca —si, 23; 43; 87; 128; **Gülfam Hâtûn** —si,
180; **Gülfam** —si, 26; 48; 141; **Hâce Hâtûn** —
si, 1; 34; 69; 107; 139; **Hamza Fakîh** —si, 51;
52; 76; 105; 166; **Hasan Ağa** —si, 11; 80; 116;
164; 169; 179; **Hayreddin Çavuş** —si, 12; 80;
95; **Hüseyin Ağa** —si, 15; **Kadıasker** —si, 125;
151; **Kadıasker** —si, 33; **Kalkancı** —si, 23;
Karaköy —si, 160; **Kâsım Ağa** —si, 58; **Kâsım**
Bunâlı —si, 120; **Kefçe** —si, 29; 72; 134; 178;
kefere —si, 13; 173; **Mehmed Paşa** —si, 32;
100; 118; 124; 152; 182; **Mîrâhur** —si, 39; 52;
114; 129; 133; **Orta câmi'** —si, 15; 18;
Pazarbaşı —si, 9; 112; **Reis** —si, 185; **Saca'** —
si, 111; **Saray** —si, 53; **Selâmî** —si, 24; 28; 59;
128; 136; **Seydi Bey** —si, 42; **Solak Sinan** —si,
18; 19; **Süleymân Ağa** —si, 66; 165; **Süleymân**
—si, 148; **Şeyh Ferhâd** —si, 103; **Şucâ' Bâğı** —
si, 170; **Tenbel el-Hâcc Mehmed** —si, 5; 51;
Tenbel —si, 19; 21; 26; 165; **Torbalı** —si, 70;
172; **Toygâr Hamza** —si, 27; 107; **Üsküdar** —
si, 133; 166; **Vâlide** —si, 72; 106; 143; 145; 157;
158; **Vâlide-i atîk** —si, 77; 105; **Yeni** —, 21; 22;
24; 25; 38; 41; 121; 133; 147; 153; 155; 156; 159;
173
mahkeme: **Küçük** —, 146; **Üsküdar** —si, 14; 15; 20;
25; 44; 45; 51; 63; 65; 73; 76; 78; 79; 80; 94; 97;
98; 100; 103; 104; 105; 106; 109; 112; 117; 120;
123; 132; 133; 135; 142; 147; 155; 157; 160; 164;
167; 168; 179; 180
mahtûm huccet, 53.bk. huccet

mahzen, 3; 4; 119
 makbûz, 2; 115; 151; bedel-i —, 9; 13; 15; 45; 51;
 55; 60; 76; 81; 85; 115; 160
 Manav: — (dükkânı), 109; — (tâifesi), 4; 145.bk.
 tâife.bk. tâife
 MEHMED Ağa (Kartal serdarı), 46
 MEHMED Efendi (Gemlik naibi), 153
 MEHMED Efendi (İstanbul Bab naibi), 53
 Mehmed Paşa (mahallesi), 32; 100; 118; 124; 152;
 182.bk. mahalle
 Mekkarî (tâifesi), 180.bk. tâife
 Mekkarî (tâifesi), 14; 38
 men': — ve def', 10; 71
 mevkûf, 12
 mi'mâr, 3
 mihr-i mü'eccel, 49; 56; 64; 66; 73; 98; 116; 141;
 146; 163; 178
 Mihri Şâh Bey vakfi, 54.bk. vakf
 minder, 76; 158
 Mirâhur (mahallesi), 39; 52; 114; 129; 133.bk.
 mahalle
 Miskci Acem (tâifesi), 14.bk. tâife
 Moda Burnu, 148
 mu'temed, 10; 18; 28; 31; 46; 80
 MUSTAFA Efendi (Müderris), 40
 mübaşir, 1; 3; 16; 18; 22; 35; 40; 49; 53; 55; 59; 64;
 73; 75; 76; 79; 82; 83; 87; 99; 126; 134; 135; 136;
 141; 143; 163; 178; 180; 185; 187
 mübaşiriyye, 1
 mühimmat, 8
 mülk: —i müşterâ, 13
 müste'cir, 5; 11; 93; 109; 112; 145; 156; 160; 162;
 181
 mütegalibe, 50
 mütevellî: —ye, 47
 mütevellî: vakf —si, 12; Vâlide-i atika —si, 55

N

nafaka, 1; 49; 56; 66; 73; 98; 116; 158; 163; 178; 187
 nâhiye: Adalar —si, 45; Şile —si, 86; Taşköpri —
 si, 126
 nâib: Karamürsel —i, 57
 nân-ı azîz, 121; 125; 140; 141
 nân-ı azîz, 121; 125
 nasârâ, 24; 39; 154
 nasrâniyye, 22; 28; 41; 121; 133; 159
 Nerdibânlı (karyesi), 60; 85.bk. karye
 nisvân, 3; 19; 65

O

Okçular, 20
 Orta câmi' (mahallesi), 15; 18.bk. mahalle

P

Parmakkapı, 98

Pazarbaşı (mahallesi), 9; 112.bk. mahalle
 Pendik (karyesi), 45; 150.bk. karye
 percere, 3

R

Ravoka (karyesi), 136.bk. karye
 Reîs (mahallesi), 185.bk. mahalle
 Rençber (tâifesi), 148.bk. tâife

S

Saca' (mahallesi), 111.bk. mahalle
 SÂLİH Efendi (Safranbolu kadısı), 17
 sancak: Bolu —ı, 9; Kocaili —ı, 54; Van —ı, 30
 sandal yorgan, 76
 Saray (mahallesi), 53.bk. mahalle
 Sarpehan (karyesi), 30.bk. karye
 Sarraf (tâifesi), 24; 38.bk. tâife.bk. tâife
 Selâmi: — (mahallesi), 24; 28; 59; 128; 136.bk.
 mahalle; — Efendi tekyesi, 98.bk. tekye; —
 tekyesi, 110.bk. tekye
 Semerciler: — hânı, 4.bk. hân; — kethudâsı, 21.bk.
 kethudâ
 Sepetçi (tâifesi), 96.bk. tâife
 sermâye, 153
 Seydi Bey (mahallesi), 42.bk. mahalle
 simli bıçak, 4
 Sıra Peykâr (karyesi), 44.bk. karye
 Sırık hammâlları, 8.bk. hammal
 sofrâ peşkîri, 76
 Soğancı Başı Hânı, 30.bk. hân
 sokak: Bostan —ı, 71
 Solak Sinan (mahallesi), 18; 19.bk. mahalle
 sûk, 5; 8; 50; 168; Demirciler —u, 5; Tabutcular —ı,
 153; 161; Vezneciler —ı, 53
 Sultân Mehmed Hân câmi'i, 30.bk. cami
 Sultân Selîm, 170
 Süleymân (mahallesi), 148.bk. mahalle
 Süleymân Ağa (mahallesi), 66; 165.bk. mahalle
 Süleymâniye câmi'i, 109.bk. cami

Ş

şâbb-ı emred, 75
 Şâm, 38
 Şemsi Paşa medresesi, 123
 Şeyh Ferhâd (mahallesi), 103.bk. mahalle
 Şeyh Hasan zâviyesi, 63.bk. zaviye
 Şeyh Selâmi Efendi vakfı, 59.bk. vakf
 Şile: — (kasabası), 73.bk. kasaba; — (nâhiyesi),
 86.bk. nâhiye
 Şucâ' Bâğı (mahallesi), 170.bk. mahalle

T

Tabutcular sûkı, 153; 161.bk. sûk
 Tahmîs, 23

tâife: Acem —si, 14; *Arka Hanımâli* —si, 37; *Attâr* —si, 10; *Bağçevân* —si, 40; 156; *Bakkal* —si, 186; *Bekâr* —si, 44; *Boğasıcı* —si, 120; 142; *Bostanî* —si, 101; *Cerrâh* —si, 102; *Demürci* —si, 36; 131; *Ekrâd* —si, 8; 36; *Esirci* —si, 82; 91; 160; *etmekci* —si, 121; *Habbâz* —si, 140; *Kalyoncu* —si, 35; *Katırcı* —si, 4; *Manav* —si, 4; 145; *Mekkâri* —si, 14; 38; *Mekkâri* —si, 180; *Miskci Acem* —si, 14; *nisâ* —si, 34; *Rençber* —si, 148; *Sarrâf* —si, 24; 38; *Sepetçi* —si, 96; *Tüccâr* —si, 137; *Türkmen* —si, 90; *yahûdî* —si, 148

takas, 66; 70; 180

Talas karyesi (*Kayseri*), 17.bk. karye

Taşköpri (nâhiyesi), 126.bk. nahiye

Tavaş Hasan Ağa vakfı, 124

Tavaşi Hasan Ağa vakfı, 118.bk. vakf

Tavuk pazarı, 127

tekye, 55; *Selâmî Efendi* —si, 98; *Selâmî* —si, 110

temessük, 6; 11; 24; 26; 34; 40; 59; 67; 82; 106; 110; 143; 166; 167; 184

Tenbel (mahallesi), 19; 21; 26; 165.bk. mahalle

Tenbel el-Hâcc Mehmed (mahallesi), 5; 51.bk. mahalle

Tophâne, 23

Toptaşı, 13; 34; 36; 64; 72; 143

Torbali (mahallesi), 70; 172.bk. mahalle.bk. mahalle

Tosya, 172

Toygar Hamza (mahallesi), 27; 107.bk. mahalle

Tuzla (karyesi), 78.bk. karye

Tüccâr (tâifesi), 137.bk. tâife

tüfenk, 12

Türkmen (tâifesi), 90.bk. tâife

U

Umur beğ (karyesi), 153.bk. karye

Unkapanı, 64

usta: *Horasancı* —lar, 26

Ü

ümenâ, 10; 26; 34; 65; 88; 100; 120; 130; 141; 144; 181; 183

Üsküdar: — (mahallesi), 133; 166.bk. mahalle; — çorbacısı, 15; 69; 111.bk. çorbacı; — iskelesi, 14; 37; 50.bk. iskele; — mahkemesi, 14; 15; 20; 25; 44; 45; 51; 63; 65; 73; 76; 78; 79; 80; 94; 97; 98; 100; 103; 104; 105; 106; 109; 112; 117; 120; 123; 132; 133; 135; 142; 147; 155; 157; 160; 164; 167; 168; 179; 180.bk. mahkeme

V

vakf: — mütevellisi, 12; *Ayasofya-i kebir* —ı, 4;

Çelebi —ı, 96; *Mihri Şâh Bey* —ı, 54; *Şeyh*

Selâmî Efendi —ı, 59; *Tavaş Hasan Ağa* —ı, 124;

Tavaşi Hasan Ağa —ı, 118; *Vâlîde-i atîk* —ı, 62

Vâlîde-i atîk: — (mahallesi), 72; 77; 105; 106; 143;

145; 157; 158; 165.bk. mahalle; — vakfı, 62.bk.

vakf

Vâlîde-i atîka mütevellisi, 55.bk. mütevellî

Van sancağı, 30.bk. sancak

Vezneciler sükû, 53.bk. sük

Y

yahûdî (tâifesi), 148.bk. tâife

yemenî: —, 76; — *yasdık*, 158

Yeni çeşme, 181

Yeni mahalle, 21; 22; 24; 25; 38; 41; 121; 133; 147;

153; 155; 156; 159; 173.bk. mahalle

Yeni Vâlîde câmi'i, 170.bk. cami

Yeniçeri, 101; 163

Yeniköy (karyesi), 86

Yoros (kazâsı), 52.bk. kazâ

Z

zâviye: *Şeyh Hasan* —si, 63

zencirli mısır altunı, 48.bk. altun

zer-i mahbûb, 83; 103; — *altunı*, 48.bk. altun

Zincirli kuyu, 181

zümürd küpe, 178